

Jaarstukken 2022

gemeente
Hoeksche Waard

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	5
1. Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Jaarstukken 2022	7
1.3 Samenvattend beeld	9
1.4 Bestemming resultaat	12
2. Programma's	14
2.1 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	15
2.2 Programma 1 Veiligheid	17
2.3 Programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte	20
2.4 Programma 3 Economie	25
2.5 Programma 4 Onderwijs	30
2.6 Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	32
2.7 Programma 6 Sociaal Domein	35
2.8 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	42
2.9 Programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	45
2.10 Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien	48
3. Paragrafen	53
3.1 Inleiding	53
3.2 Lokale heffingen	54
3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	61
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen	69
3.5 Financiering	79
3.6 Bedrijfsvoering	85
3.7 Verbonden Partijen	92
3.8 Grondbeleid	106
3.9 Regiodeal	110
3.10 Wet open overheid	112
4. Jaarrekening	114
4.1 Overzicht van baten en lasten	114
4.2 Begrotingsrechtmatigheid	116
4.3 Toelichting op de staat van baten en lasten	116
4.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	117
4.5 Incidentele baten en lasten	119
4.6 Overzicht van structurele reservemutaties	122
4.7 Balans	123
4.8 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	125
4.9 Toelichting op de balans	129
4.10 Investeringskredieten	142
4.11 Reserves en Voorzieningen	144
4.12 Overzicht Sisa	147
4.13 Overzicht taakvelden	157
5. Controleverklaring	160

Bijlagen

I Interbestuurlijk toezicht

II Overzicht van EU/Rijkssubsidies en specifieke uitkeringen

161

161

163

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u de Jaarstukken van 2022. Met genoegen presenteren wij de jaarrekening van gemeente Hoeksche Waard. Een jaar waarin de coronacrisis nog steeds een impact had op onze samenleving. Daarnaast diende zich een nieuwe crisis aan met betrekking tot de oorlog in Oekraïne en kregen we te maken met stijgende energieprijzen, rentestijgingen, hoge inflatie en stijgende bouw- en grondstofkosten. Als gemeente hebben we een maatschappelijke bijdrage mogen leveren in de opvang van Oekraïners.

In 2022 is eveneens het collegeprogramma 2022-2026 opgesteld. Een beleidsakkoord met ambitieuze ambities en plannen voor de komende jaren. De raad heeft het collegeprogramma in december 2022 vastgesteld inclusief de daarbij behorende begrotingswijziging.

Rol

Met deze jaarstukken leggen we verantwoording af over het gerealiseerde beleid en over het financieel beheer in 2022. De jaarstukken zijn bij uitstek het middel waarop u uw controlerende rol kunt uitoefenen. Met de programmabegroting 2022 heeft u vanuit uw kader stellende rol richting gegeven voor het te voeren beleid 2022 binnen de door u vastgestelde financiële kaders.

Resultaat 2022

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening voor 2022 sluit af met een positief gerealiseerd resultaat van afgerond € 9,8 miljoen (2021: € 3,0 miljoen). Bij de Slotrapportage 2022 is een geprognostiseerd resultaat berekend van € 2,1 miljoen. Ten opzichte van de actuele begroting is sprake van een verschil van € 7,7 miljoen (positief), voor een groot gedeelte veroorzaakt door een aantal grote eenmalige meevallers (eind 2022).

Een overzicht van de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van het geprognostiseerd resultaat bij de Slotrapportage 2022 vindt u terug in hoofdstuk 1.3 Samenvattend beeld van deze jaarstukken.

Accountantscontrole

In opdracht van de raad heeft de accountant de Jaarstukken 2022 gecontroleerd. Op basis van deze controle doet de accountant een uitspraak over de financiële getrouwheid van de jaarstukken en de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. De accountant zal naar verwachting een goedkeurende Controleverklaring verstrekken bij deze jaarstukken.

Voorstel tot resultaatbestemming

In deze jaarstukken doen we u een (beperkt) aantal voorstellen om het gerealiseerde resultaat te bestemmen. We stellen voor om van het gerealiseerde resultaat van € 9,8 miljoen in totaal € 0,6 miljoen aan budget over te hevelen naar 2023 ter uitvoering van een aantal activiteiten in 2023. Van het resterende jaarresultaat van € 9,2 miljoen wordt voorgesteld om dit, conform de uitgangspunten uit de Notitie Reserves en Voorzieningen, te storten in de algemene reserve. De volledige specificatie van het voorstel tot resultaatbestemming is opgenomen in paragraaf 1.4 van deze jaarstukken.

Aangeboden door,
burgemeester en wethouders van gemeente Hoeksche Waard

C. Rijnberg
secretaris

C. Aptroot
burgemeester

1. Inleiding

1.1 Algemeen

De Programmabegroting 2022 vormt het startpunt voor de planning & control-cyclus 2022. Tussentijdse bijstellingen hebben plaatsgevonden via de Zomerrapportage en Slotrapportage. Daarnaast is de begroting 2022 bijgesteld naar aanleiding van (tussentijdse) raadsbesluiten.

Deze Jaarstukken 2022 vormen het sluitstuk van de planning & control-cyclus 2022. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van het voorgenomen beleid in het jaar 2022. De jaarstukken zijn gebaseerd op de Programmabegroting 2022 en opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna BBV).

Bij de samenstelling van de Jaarstukken 2022 is het principe 'sturen op hoofdlijnen', gebruikt. De beleidsverantwoording op programmaniveau geeft een goede indruk van de activiteiten die in 2022 zijn uitgevoerd om de in de begroting opgenomen doelstellingen te realiseren. De financiële toelichtingen op programmaniveau en de verschillenanalyses zijn op hoofdlijnen opgesteld (conform financiële verordening)

1.2 Jaarstukken 2022

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag, de jaarrekening en de bijlagen.

Jaarverslag

De programma-indeling is als volgt:

0. Bestuur en Ondersteuning
 1. Veiligheid
 2. Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte
 3. Economie
 4. Onderwijs
 5. Sport, Cultuur en Recreatie
 6. Sociaal Domein
 7. Volksgezondheid en Milieu
 8. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
- Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

De verantwoording over het al dan niet bereiken van de maatschappelijke effecten, doelen en/of speerpunten uit de Begroting 2022 wordt per programma aan de hand van de volgende vragen afgelegd:

- Wat gebeurde er om ons heen?
- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Per programma rapporteren door middel van een indicator en indien nodig geven wij een toelichting.

✓	Gereed
■	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders.
■	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning.
■	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist.

Naast de programma's zijn in het jaarverslag de volgende paragrafen opgenomen:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Regio Deal
- Wet open overheid (nieuw)

Jaarrekening

De verantwoording over programma-afwijkingen, hoger dan de rapportagegrenzen, wordt per programma aan de hand van de volgende vraag afgelegd: "*Wat heeft het gekost?*".

Conform de financiële verordening lichten wij afwijkingen tussen actuele begroting en realisatie toe die groter zijn dan € 250.000, -.

Deze jaarstukken bevatten:

- De financiële verantwoording per programma;
- De wettelijk verplichte paragrafen (inclusief een aantal extra paragrafen met specifieke informatie over een aantal onderwerpen)
- Een overzicht van baten en lasten (inclusief toelichting);
- Gegevens over de Wet Normering Topinkomens;
- Een uitsplitsing van de algemene dekkingsmiddelen;
- Een overzicht van de incidentele baten en lasten;
- Een overzicht van de structurele mutaties in de reserves;
- De balans (inclusief toelichting);
- De verantwoording over de investeringskredieten;
- Overzicht van de reserves en voorzieningen;
- De Sisa-bijlage;
- Het overzicht van baten en lasten op taakveldniveau;
- Overzicht in het kader van de uitvoering van de Wet Generiek Toezicht (bijlage).
- Overzicht van EU/Rijkssubsidies (bijlage; nieuw)

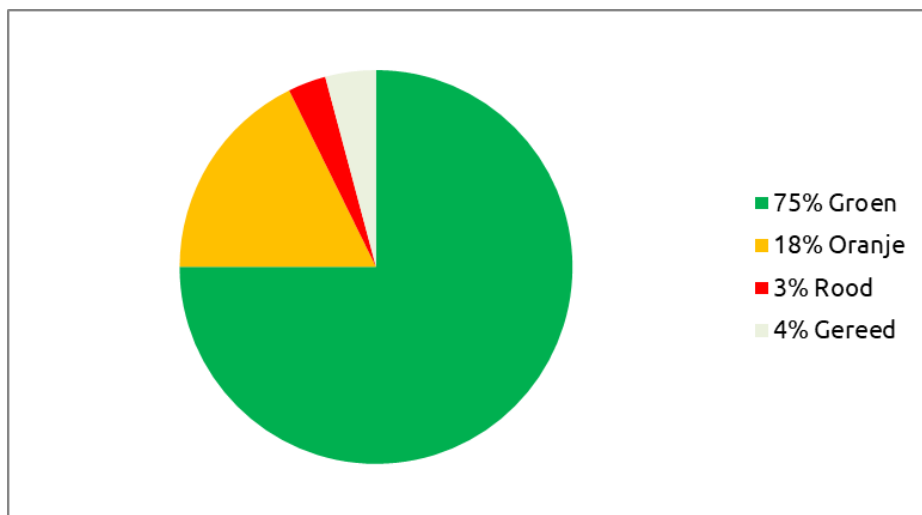

1.3 Samenvattend beeld

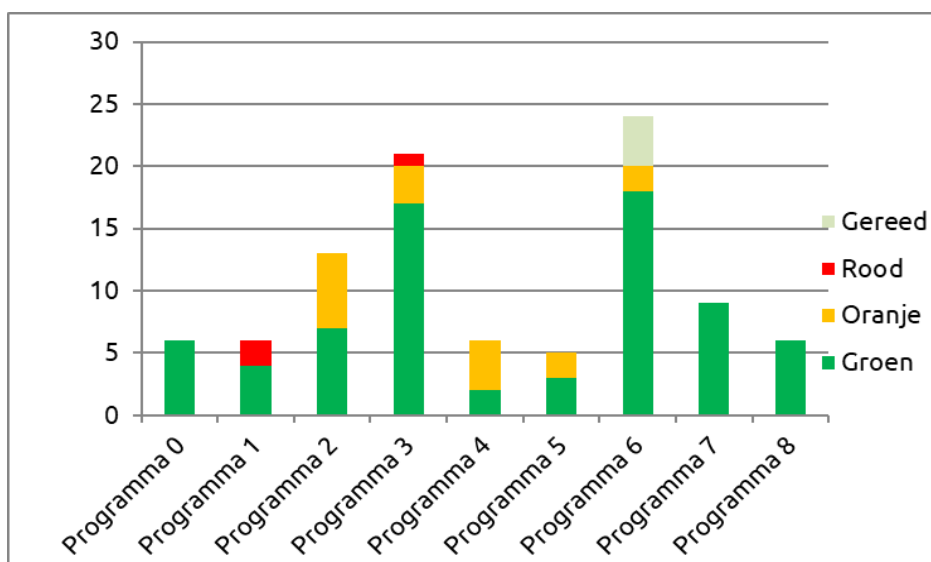
Beleidsrapportage

Per programma leggen wij verantwoording af over het al dan niet bereiken van de maatschappelijke effecten, doelen en speerpunten uit de actuele programmabegroting. Hierover wordt gerapporteerd door middel van een indicator en indien nodig geven wij een toelichting.

In totaal wordt er gerapporteerd over 96 doelen/speerpunten. Daarvan is 79% afgerond of loopt volgens planning en voor 21% staat de uitvoering onder druk. Dit geeft het volgende beeld:

Totaal aantal doelen/speerpunten en voortgang per programma

Ten opzichte van de Slotrapportage 2022 is het beeld qua uitvoering nagenoeg gelijk gebleven. Toen liep ongeveer 79% van de doelen en/of speerpunten op schema, was 1% gereed en 20% stond onder druk.

Financiële rapportage

Het rekeningresultaat in 2022 is € 9,8 miljoen positief (in 2021: € 3,0 miljoen positief). Het laatste actuele begrotingsresultaat (zie Slotrapportage 2022) is € 2,1 miljoen (positief). Ten opzichte van de actuele begroting is er sprake van een verschil van € 7,7 miljoen (positief). In onderstaande tabel is het gerealiseerde resultaat nader uitgesplitst in de diverse onderdelen:

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Werkelijk 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten	216.074	193.784	239.747	242.739	2.992
Lasten	-218.594	-204.036	-241.742	-234.485	7.256
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-2.520	-10.251	-1.994	8.254	10.248
Onttrekkingen reserves	31.575	15.644	36.065	34.992	-1.073
Storting reserves	-26.042	-13.414	-31.926	-33.445	-1.520
Gerealiseerd resultaat	3.013	-8.021	2.145	9.800	7.656

Als we het jaarrekeningresultaat 2022 in perspectief plaatsen, dan is het beeld als volgt:

Jaarresultaat als % van totale werkelijke lasten	3,66%
% afwijking tov van begrotingstotaal	2,80%

Voor de verschillenanalyse tussen de actuele begroting 2022 en het werkelijke resultaat van 2022 verwijzen we naar hoofdstuk 2 van deze jaarstukken. Daarin staan de verschillenanalyses per programma. Uit de verschillenanalyse blijkt dat het jaarrekeningresultaat 2022 bestaat uit een aantal verschillen. De belangrijkste (grootste) posten zijn hieronder weergegeven.

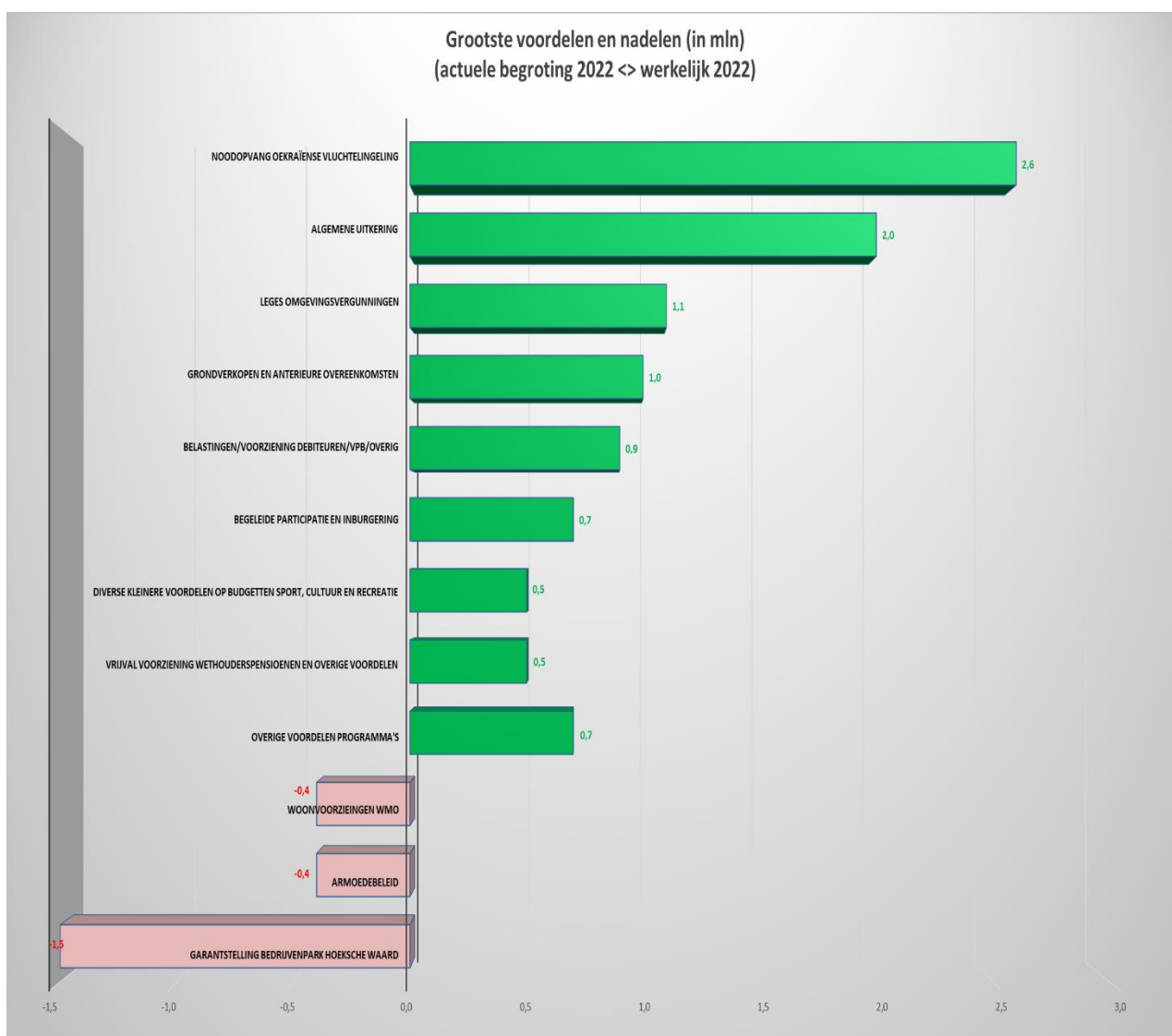
(bedragen x €1 mln)

Omschrijving posten	Programma/onderdeel	Voordelen/ Nadelen	Toelichting	Totaal
Noodopvang Oekraïense vluchtelingeling	6. Sociaal Domein	2,6	In mei 2022 stelden wij ramingen op voor de opvang van Oekraïners. Er was beperkte informatie om de kostenkant specifiek te ramen en we moesten daarom uitgaan van ruw schattingen. Bij het opstellen van de ramingen voor de noodopvang bestond bovendien voor de inkomsten nog veel onduidelijkheid over de rijksvergoedingen (zie ook paragraaf 'risico's en aandachtspunten' in de Slotrapportage 2022). De opvang vindt plaats in de voormalige (leegstaande) gemeentehuizen in Piershil en Strijen. Eind 2022 is duidelijk dat, naast de reguliere normvergoeding per opvangplaats, voor de aanpassingskosten van deze gebouwen een aanvullende Rijksvergoeding wordt verstrekt. Bovendien is de normvergoeding van het Rijk ruim gebleken voor onze gemeente omdat sprake is van eigen vastgoed en wij geen huurcomponent hebben zoals veel andere gemeenten. Daarnaast was in de raming rekening gehouden met hogere inhuurkosten welke niet volledig zijn besteed.	10,0
Algemene uitkering	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien	2,0	Ontvangen (voorschot)middelen in decembercirculaire gemeentefonds (met name energietoeslag), waarvan de uitgaven niet meer in 2022 konden plaatsvinden.	
Leges omgevingsvergunningen	8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	1,1	Meeropbrengsten leges door woningbouwprojecten waarvoor in 2022 al een omgevingsvergunning is aangevraagd en een aanvraag voor de renovatie van meerdere woningen.	
Grondverkoop en anterieure overeenkomsten	8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	1,0	In 2022 zijn de gronden voor Tienvoet Heinenoord overgedragen aan de ontwikkelaar. De betalingen van deze gronden staan gepland in 2024/2025. Conform de BBV voorschriften dient de volledige opbrengst, na aftrek van de boekwaarde, te worden verantwoord in 2022. Daarnaast zijn baten en lasten van enkele anterieure overeenkomsten, zoals onder meer bij de projecten Stougesdijk Oost en De Dam in Strijen (fase 2), verschoven tussen de boekjaren 2022 en 2023.	
Belastingen/voorziening debiteuren/Vpb/overig	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien	0,9	Diverse voordelen als gevolg van belastinginkomsten voorgaande jaren (€ 0,2 mln), vrijgevallen middelen vennoerschapsbelasting en voorziening dubieuze debiteuren (€ 0,4 mln) en overige kleinere voordelen (€ 0,3 mln).	
Begeleide participatie en inburgering	6. Sociaal Domein	0,7	Betreft niet bestede middelen voor participatie en inburgering	
Diverse kleinere voordelen op budgetten sport, cultuur en recreatie	5. Sport, cultuur en recreatie	0,5	Diverse kleinere voordelen op sport, cultuur en recreatie	
Vrijval voorziening wethouderspensionen en overige voordelen	0. Bestuur en ondersteuning	0,5	Doordat de gestegen rekenrente kan een deel van de opgebouwde voorziening voor wethouderspensionen vrijvallen.	
Overige voordelen programma's	Diverse programma's	0,7	Overige kleinere voordelen op programma's.	

Woonvoorzieningen Wmo	6. Sociaal Domein	-0,4	In het laatste kwartaal van 2022 is een aantal grote woningaanpassingen uitgevoerd. De kosten per aanpassing zijn fors hoger als gevolg van tariefsstijging bij aannemers en leveranciers.	-2,3
Armoedebeleid	6. Sociaal Domein	-0,4	Bij de Slotrapportage 2022 is een tekort van ruim € 1 miljoen gerapporteerd voor de energietoeslag. De raad heeft daarbij aanvullend budget beschikbaar gesteld. Bij de jaarrekening is sprake van een aanvullend nadeel van € 0,4 miljoen. De raad is hierover via een aparte raadsinformatiebrief (maart 2023) reeds geïnformeerd. De overschrijding houdt met name verband met het feit dat het bereik van deze regeling groter is dan eerder verondersteld. Bovendien kunnen aanvragen over 2022 nog tot juli 2023 worden ingediend. Deze kosten drukken op het boekjaar 2022.	
Garantstelling Bedrijvenpark Hoeksche Waard	3. Economie	-1,5	Op basis van de actuele grondexploitatie van het Bedrijvenpark Hoeksche Waard is de verwachting dat het tekort op deze grondexploitatie circa € 1,5 mln toeneemt. Hierdoor hebben wij een aanvullende storting gedaan aan de voorziening.	
Totaal		7,7		7,7

Schematisch geeft dit het volgende beeld:

Jaarresultaat in perspectief

In 2022 is sprake van een positief jaarresultaat van € 9,8 miljoen (afwijking ad 2,8 % van het begrotingstotaal). Dit resultaat is, vergeleken met voorgaande jaren, relatief fors te noemen. Echter, bij dit resultaat dient in ogenschouw te worden genomen dat het resultaat in grote mate is beïnvloed door een aantal grotere incidentele meevallers waaronder voorschotmiddelen voor de energietoeslag welke

wij in december vanuit het Rijk hebben ontvangen, (voordelen op) rijksmiddelen voor de noodopvang Oekraïne, incidentele grondverkoop en de incidentele vrijval van een aantal voorzieningen (debiteuren, wethouders pensioenen). Zonder deze incidentele meevallers, was het jaarresultaat fors lager geweest. De uit deze jaarrekening blijken (redelijkerwijs) voorzienbare afwijkingen op een aantal specifieke onderwerpen, krijgen in de planning & control-cyclus 2023 dan ook extra aandacht. Op deze manier willen wij de informatieverstrekking in de tussentijdse rapportages aan de raad verder verbeteren. Ondanks dat onze gemeente beschikt over een aantal gunstige financiële ratio's staat er druk op de beschikbare structurele exploitatieruimte. Het beeld voor onze gemeente sluit hierbij aan bij het landelijke beeld.

Weerstandsvermogen en ratio's

Het weerstandsvermogen van de exploitatie is (zeer) goed. Op basis van ons beschikbare weerstandsvermogen zijn wij in staat om (incidentele) risico's/ tegenvallers op te vangen. Er is sprake van een zeer gunstige weerstandsratio (ruim 10). Voor een verdere toelichting verwijzen we naar paragraaf 3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Het belang om de (financiële) ratio's te volgen, neemt de laatste jaren toe. De BBV heeft daarom een aantal financiële indicatoren verplicht gesteld. Deze ratio's uitgewerkt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Hiermee kunnen we (mede) de (financiële) "gezondheid" van onze gemeente bepalen. Uit de in deze jaarstukken berekende ratio's wordt geconcludeerd dat onze gemeente beschikt over gunstige financiële ratio's. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar paragraaf 3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Reservepositie

De totale omvang van de reserves per 31 december 2022 is ruim € 200 miljoen. De direct beïnvloedbare/ vrije ruimte zit in het vrije deel van de algemene reserve. Dat deel is vrij besteedbaar en bedraagt per eind 2022 € 97 miljoen (exclusief reserve weerstandsvermogen en exclusief resultaat 2022). Voor onze gemeente geldt hiermee dat er voldoende 'vlees op de botten' aanwezig is om incidentele tegenvallers te kunnen opvangen. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar hoofdstuk 3.3 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing en hoofdstuk 4.11 Reserves en voorzieningen.

1.4 Bestemming resultaat

In deze jaarstukken worden de volgende resultaatbestemmingen voorgesteld.

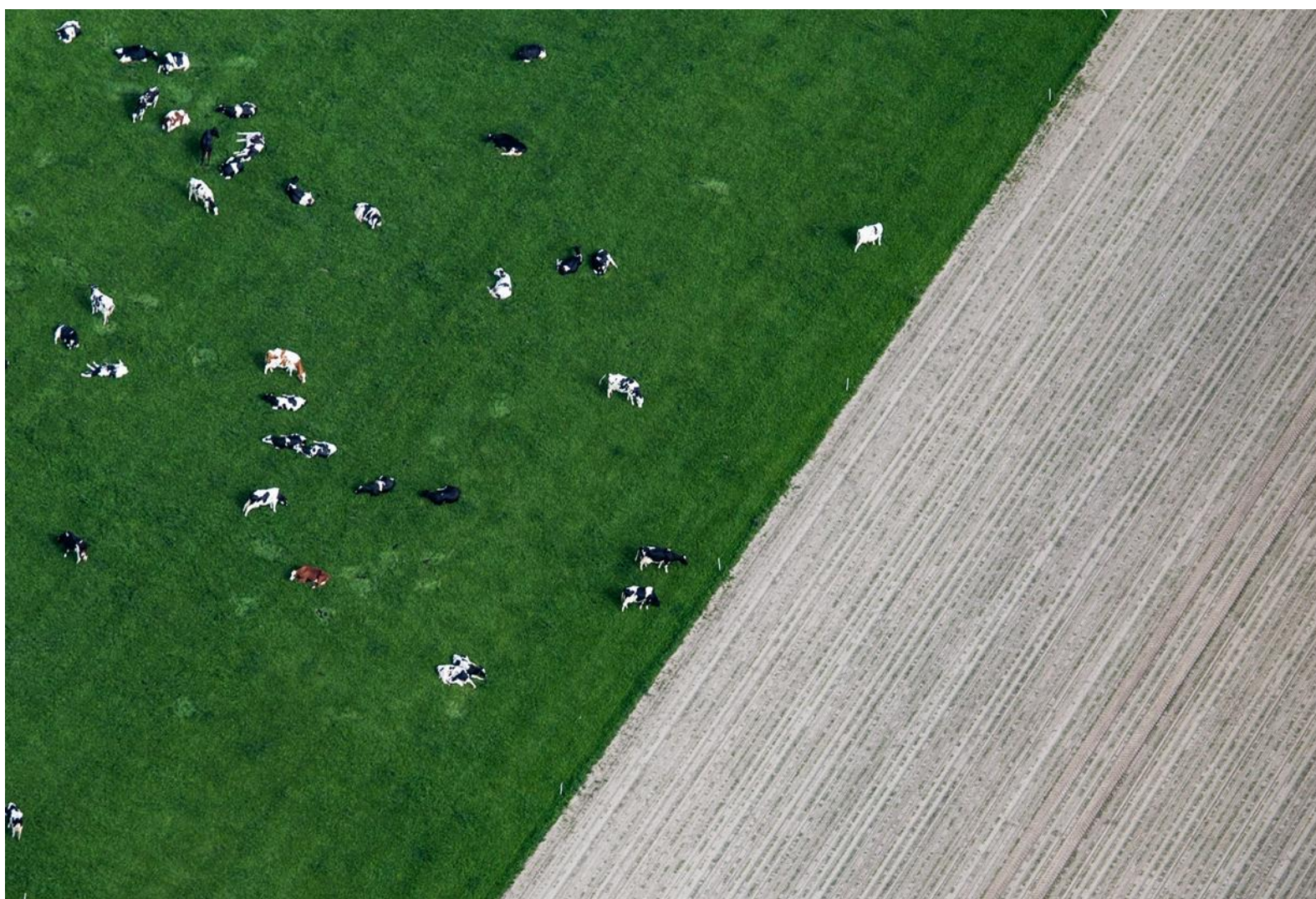
(bedragen x € 1.000)

Onderwerp			Programma	Omschrijving	Bedrag
Nr				Resultaat jaarrekening vóór bestemming	9.800
1	Huiselijk Geweld en KinderMishandeling / Tekomst-scenario	6. Sociaal Domein		In 2022 ontvingen wij via de centrumgemeente Nissewaard € 87.000 voor besteding aan HGKM/Toekomstscenario. De regionale besteding van deze middelen loopt via gemeente Dordrecht. Voor de overige gemeenten in ZHZ is Dordrecht centrumgemeente. Zij besloten om voor de inzet op toekomstscenario kind- en gezinsbescherming het overgebleven budget uit 2022 in te zetten in 2023. Van deze middelen hebben wij in 2022 € 19.000 uitgegeven. Wij verwachten in 2023 nog € 50.000 (via gemeente Dordrecht) te gaan besteden. Door middel van dit voorstel tot resultaatbestemming borgen wij dat in 2023 voldoende budget beschikbaar is in het kader van de regionale samenwerking op dit onderdeel.	50
2	Nu Niet Zwanger	6. Sociaal Domein		"Nu Niet Zwanger" is één van de manieren waarop vormgegeven wordt aan een Kansrijke Start voor kinderen (de eerste duizend dagen). Binnen Nu Niet Zwanger gaan hulpverleners het gesprek aan met cliënten over hun kindwens en wat daarmee samenhangt. Het doel is dat cliënten een afgewogen keuze maken over hun kindwens. Het doel en belang van Nu Niet Zwanger onderschrijven we in de Hoeksche Waard maar het is nog zoeken naar de best passende invulling. Dit is ook de reden dat (nog) niet is aangehaakt op het programma Nu Niet Zwanger dat op ZHZ-niveau is gestart. Vanuit de via decembercirculaire 2022 ontvangen middelen voor Gezond in de Stad/Kansrijke Start stellen wij voor om €42.000 in 2023 beschikbaar te stellen voor de introductie van Nu Niet Zwanger in de Hoeksche Waard.	42
3	Doorontwikkeling organisatie	Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en onvoorzien		Het is noodzakelijk om extra middelen vrij te maken voor de doorontwikkeling van de organisatie. Er wordt gestart met een tweejarig programma binnen de organisatie dat zich richt op de doorontwikkeling van de organisatie en de uitvoering van de motie beleidskeuzes. Uitgaande van een participatieve aanpak met de gemeenteraad, het bestuur, de OR en de medewerkers in de organisatie worden komend jaar extra kosten gemaakt. Er is hiervoor een plan van aanpak in voorbereiding. Vooruitlopend daarop doen wij nu een reservering om eventuele kosten op te vangen. Hiervoor is eenmalig een ontwikkelbudget van € 500.000 benodigd, welke voor meerdere jaren kan worden ingezet. Een eventueel overschot vloeit terug in de algemene reserve.	500
Totaal resultaatbestemmingsvoorstellen					592
Resultaat jaarrekening na resultaatbestemming, toe te voegen aan de algemene reserve, vrije deel					9.208

Het resultaat na resultaatbestemming is € 9,2 miljoen. Wij stellen voor om dit saldo te storten in de algemene reserve.

Jaarverslag

2. Programma's

De beleidsverantwoording over 2022 is per programma uitgewerkt aan de hand van de volgende vragen:

- Wat gebeurde er om ons heen?
- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we gedaan?

Voor de beantwoording van de laatste 2 vragen is per maatschappelijk effect, doel en/of speerpunt aangegeven wat de voortgang is. Over deze voortgang is als volgt gerapporteerd:

✓	Gereed
■	Uitvoering loopt volgens planning en gestelde kaders
■	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
■	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

Als de indicator oranje of rood is, is een toelichting nodig. Bij groen is dit vrijblijvend.

Waar staat gemeente Hoeksche Waard voor?

Het collegeprogramma 2022-2026 is de basis voor de plannen in onze begroting waarover we in de jaarstukken verantwoording afleggen. In het collegeprogramma staat een stevige en duidelijke ambitie van het college. U leest daarin hoe we onze uitdagingen en ambities willen oppakken. Het programma is onderverdeeld in 4 opgaven en 7 thema's. In het laatste hoofdstuk wordt ingegaan op de effecten op de organisatie en de gemeentelijke financiën, met daarbij ook concrete acties die nodig zijn om de opgaven en thema's goed op te kunnen pakken.

Inhoud geven aan de thema's van de ambities kunnen én willen we als gemeente niet alleen

De vraagstukken die voorliggen zijn complex en vragen integrale antwoorden van de uiteenlopende beleidsvelden zoals wonen, mobiliteit, sociale zaken en economie. Hiervoor is goede samenwerking essentieel, zowel binnen de gemeentehuizen als met de omgeving. Samen doordacht doen. Dat betekent het continu zoeken en vinden van verbinding op de te maken keuzes vanwege schaarste, over het tempo van ontwikkelen, de bereidheid om elkaars belangen te doordenken en gezamenlijke doelen te doorleven.

Gericht investeren om de beweging op gang te brengen en te houden is een samenspel

Het college heeft 4 maatschappelijke opgaven uitgelicht, waarmee we aan de slag gaan. We beogen daarmee bij te dragen en impact te hebben, door bijvoorbeeld de bewustwording te vergroten, te bevorderen of juist af te remmen. Ook tussen de maatschappelijke opgaven zijn er verbindingen. De positionering van Hoeksche Waard heeft een relatie met de vitaliteit van het eiland en de inclusieve samenleving een relatie met de ontwikkeling van de dorpen.

De aanpak wordt daarbij op verschillende manieren vormgegeven: soms versneld en met een programmatische aanpak. En soms worden onderdelen binnen de reguliere werkzaamheden opgepakt. Het gaat er daarbij in essentie om dat zo effectief mogelijk wordt gestuurd op de gewenste strategische doelen en de samenhang tussen de verschillende activiteiten, in het belang van de maatschappelijke opgave. Per activiteit wordt invulling gegeven aan de wijze van verbinding met inwoners en partners of andere samenwerkingspartners.

2.1 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Tot het programma Bestuur en ondersteuning behoren de taakvelden bestuur, burgerzaken (inclusief dienstverlening) en beheer overige gebouwen en gronden.

Wat gebeurde er om ons heen?

Na de gemeenteraadsverkiezingen is er een nieuwe raad en een nieuw college aangetreden. De coalitie heeft een hoofdlijnenakkoord opgesteld, die verder is uitgewerkt in een collegeprogramma. De coronamatregelen zijn steeds verder afgeschaald en de organisatie kon zich weer volledig richten op de reguliere dienstverlening. Er is sprake van een verdergaande digitalisering (digitale overheid) en iedereen moet kunnen blijven meedoen (inclusie).

Wat hebben we bereikt? Wat hebben we gedaan?

Wat hebben we bereikt	Wat hebben we gedaan	Wanneer	Voortgang	
Maatschappelijke effect/ doel	Subdoel/speerpunt	Planning		
Op elk kanaal ervaart de klant dezelfde passende, betrouwbare, eenvoudige en kwalitatief goede dienstverlening, afgestemd op de vraag van de klant. Wij hebben inzicht in de waardering/wensen van onze klanten, handelen proactief en sturen, daar waar nodig, bij.	Het uitvoeren van doorlopende kwaliteitsmeting op alle dienstverlenings- en communicatiekanalen. Het monitoren en analyseren van de beschikbare data (kwantitatief en kwalitatief).	2023 e.v.		
Overheidsinformatie toegankelijker, transparanter, vindbaarder maken	Actief openbaar maken van documenten en bevorderen dat wij actief en met een open houding de samenwerking met de samenleving opzoeken.	2023 e.v.		
Uitvoering van de Regio Deal	Uitvoering huidig programma Regio Deal. Daarnaast wil de regio met een regionale investeringsagenda impuls geven aan de Brede Welvaart langs 3 sporen. 1. Opstellen regionale investerings- agenda 2. Verkennen van een strategische agenda met PZH 3. Afgestemd lobbyen en netwerken	2023 e.v. 2023 e.v. 2023 e.v.		
Gemeentelijk vastgoed is zoveel mogelijk energieneutraal in 2030 (PN 2022)	Bij de uitvoering van projecten zetten wij zoveel mogelijk in op het maximaal benutten van de kansen op verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.	2023 e.v.		
Het op orde brengen van de vastgoedportefeuille door uitvoering van het in 2021 vastgestelde vastgoedbeleid, waaronder het opstellen van een integraal accommodatieplan (IAP) per dorp	Uitvoeren van in 2021 vastgestelde vastgoedbeleid. In 2022 gestart met implementatie van het vastgestelde beleid op onderdelen. Dit loopt in 2023 en 2024 nog door.	2022 e.v.		
	Integraal Accommodatieplan (IAP). In 2022 gestart met de eerste 2 dorpen. Uitkomst gaat half 2023 naar de Raad waarna een vervolg naar de andere dorpen wordt gemaakt.	2022 e.v.		

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk

gemaakte kosten (indien systeemreserves). De kosten van de overhead (taakveld 0.4) worden, conform de BBV, weergegeven in het onderdeel "Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien".

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten	0.1 Bestuur	2.261	32	931	1.266	335
	0.2 Burgerzaken	1.091	1.012	1.251	1.193	-58
	0.3 Beheer overige gebouw en en gronden	775	85	5.428	5.553	126
Totaal Baten		4.126	1.130	7.610	8.012	402
Lasten	0.1 Bestuur	-6.673	-4.770	-5.238	-5.034	214
	0.2 Burgerzaken	-3.685	-3.390	-3.679	-3.661	18
	0.3 Beheer overige gebouw en en gronden	-3.784	-418	-5.246	-5.416	-171
Totaal Lasten		-14.142	-8.578	-14.163	-14.101	62
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-10.016	-7.448	-6.554	-6.090	464
Onttrekkingen reserves	0.1 Bestuur	202	0	95	95	0
	0.3 Beheer overige gebouw en en gronden	3.103	0	172	172	0
Totaal Onttrekkingen reserves		3.305	0	267	267	0
Stortingen reserves	0.1 Bestuur	-117	0	0	-26	-26
	0.3 Beheer overige gebouw en en gronden	-250	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		-367	0	0	-26	-26
Gerealiseerd resultaat		-7.977	-7.448	-6.287	-5.848	439

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom Saldo 2022) uit bovenstaande tabel. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1 mln)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Bestuur	0,3	Voordeel	De omvang van de voorziening voor wethouderspensioenen wordt bepaald op basis van de opgebouwde pensioenrechten en een verplicht toe te passen rekenrente. Doordat de rente is gestegen, kan een deel van de opgebouwde voorziening vrijvallen.
Overig	0,1	Voordeel	Overige verschillen op dit programma onder de rapportagegrens van €250.000
Totaal	0,4	Overschot op budget 2022	

Beleidsindicatoren

Voor dit programma zijn geen (verplichte) beleidsindicatoren van toepassing.

2.2 Programma 1 Veiligheid

Tot het programma Veiligheid behoren de taakvelden crisisbeheersing en brandweer en openbare orde (inclusief handhaving) en veiligheid.

Wat gebeurde er om ons heen?

Covid-19, asielcrisis en klimaatcrisis

De diverse crises volgden elkaar snel op en hebben flink effect op onze inzet. Zo staan onder andere de ontwikkelopgaves onder druk. Realisatie is onder meer afhankelijk van de duur en de nasleep van de crisis, maar ook van de gevolgen en effecten voor de bevolking en kent afhankelijkheden met derden.

Digitale veiligheid

Naast de versnelde digitalisering in de samenleving verschuift ook de traditionele criminaliteit en dreiging van buitenaf van de fysieke naar de digitale wereld. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit neemt toe en overstijgt vormen van fysieke criminaliteit. Er wordt een beroep gedaan op de digitale weerbaarheid van de bevolking.

(Woon) Overlast

Overlast in de openbare ruimte en woonoverlast zijn veiligheidsproblemen die niet nieuw zijn. Samen met veiligheidspartners zijn wij bezig om dit aan te pakken. De aanpak van overlast en geweld door o.a. alcohol- en drugsgebruik, (hang)jongeren en verwarde personen vraagt extra inzet. Deze overlast zorgt voor een gevoel van onveiligheid bij omwonenden. Ook geluidsoverlast, vervuilde woningen, verloederde of vervallen panden en overlast door drugshandel bedreigen het woongenot en vergroten het gevoel van onveiligheid.

De overlastgevers worden aangepakt en er is ook aandacht voor de mensen die er last van hebben.

Wat hebben we bereikt? Wat hebben we gedaan?

Wat hebben we bereikt	Wat hebben we gedaan	Wanneer	Voortgang
Maatschappelijk effect/doel	Subdoel/speerpunt	Planning	
Ketenaanpak verstevigen	Verankeren van de samenwerking, opschaling en de juridische kaders die samenwerking en informatie-uitwisseling helpen mogelijk maken	2021-2022	
Alternatieven voor vrijetijdsbesteding creëren	Zoeken naar mogelijkheden, samen met het Sociaal Domein, om jeugd passende alternatieven (activiteiten en locaties) te bieden en daartoe te bewegen	2021-2022	Na een arbeidsintensieve en tijdrovende periode is commitment en draagvlak gerealiseerd en daarmee het realiseren van een (1) jongeren ontmoetingsplaats. Doorontwikkeling en verder uitwerking vindt plaats.
Een samenleving waarin de focus ligt op wat wel mogelijk is binnen de bandbreedte van Coronaregels.	Verschuiving accent vergunningverlening	2022	
Polarisatie voorkomen en depolariseren waar nodig door niet de polen te bestrijden maar het midden te versterken.	Dag van de Dialoog	2022	In verband met extra onvoorziene werkzaamheden waaronder o.a. de opvang van vluchtelingen is dit vertraagd.

Doorontwikkeling van het team Handhaving Openbare Ruimte (PN 2022)	- Verdere uitwerking en toepassingen van de diversiteit aan thema's binnen het takenpakket - Verdieping en verdere vormgeving aan het gebiedsgericht werken o.b.v. de ambitie m.b.t dorpsgericht werken (PN 2022)	2022	Team handhaving openbare ruimte heeft een lastige periode achter de rug onder andere door de impact van handhaving van de coronamaatregelen. Dit speelde begin 2022 nog sterk. Het team heeft zich vervolgens in 2022 ingezet op doorontwikkeling. Zo zijn de prioriteiten uit het VTH-beleid doorvertaald in het werk en zijn er werkafspraken en processen aangescherpt. Ook is gestart met het verder uitwerken van gebiedsgericht werken. De doorontwikkeling blijft aandacht houden.
Voorkomen dat criminelen de veiligheid en het ondernemersklimaat in onze buitengebieden aantasten.	Keurmerk Veilig Buitengebied invoeren	2022	In verband met extra onvoorziene werkzaamheden waaronder o.a. de opvang van vluchtelingen is dit vertraagd.

Wat heeft het gekost?

Onderstaande tabel geeft weer: de baten en lasten per taakveld, het totaalsaldo van baten en lasten, de wijzigingen in de reserves en het geraamde resultaat (na verrekening met reserves). De baten geven wij weer als +/- en de lasten als -/-.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-2	0	0	0	0
	1.2 Openbare orde en veiligheid	24	47	27	32	5
Totaal Baten		22	47	27	32	5
Lasten	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-7.619	-7.529	-7.922	-7.823	97
	1.2 Openbare orde en veiligheid	-1.785	-1.787	-1.927	-1.907	20
Totaal Lasten		-9.404	-9.315	-9.850	-9.733	117
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-9.382	-9.268	-9.823	-9.700	123
Onttrekkingen reserves	1.2 Openbare orde en veiligheid	161	0	145	145	0
Totaal Onttrekkingen reserves		161	0	145	145	0
Stortingen reserves	1.2 Openbare orde en veiligheid	-125	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		-125	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat		-9.346	-9.268	-9.677	-9.555	123

(bedragen x € 1.000)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Overig	0,1	Voordeel	Overige verschillen op dit programma onder de rapportagegrens van €250.000
Totaal	0,1	Overschot op budget 2022	

Beleidsindicatoren

Onderstaande tabel geeft de beleidsindicatoren weer die betrekking hebben op dit programma. De gegevens komen hierbij vanuit "Waar staat je gemeente.nl".

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 24-03-2023)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	2022	0,5	2,3	0,9
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	2022	0,6	1,4	1,1
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2022	2,2	4,6	2,9
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	2022	3,3	6,0	4,5
Jongeren met een delict voor de rechter in %	2020	1	1	1
Verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar	2020	17	11	9
Verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar	2021	6	8	7

2.3 Programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte

Tot het programma Verkeer, vervoer en openbare ruimte behoren de taakvelden verkeer en vervoer, parkeren, recreatieve havens, economische havens en waterwegen, openbaar vervoer (OV), wegen, openbaar groen en (openlucht) recreatie, riolering, afval en begraafplaatsen en crematoria.

Wat gebeurde er om ons heen?

De ontwikkelingen rondom de grote renovatieopgaven van Rijkswaterstaat (Haringvlietbrug en Heinenoordtunnel) zorgen voor verkeershinder op de snelweg A29 maar ook op ons lokale wegennet. De voorbereidende werkzaamheden leidden tot tijdelijke afsluitingen van rijstroken waarmee het verkeer zich op een andere manier verspreidde in onze gemeente. De verwachte effecten op ons wegennet zijn steeds duidelijker geworden zodat ook maatregelen op het lokale wegennet bepaald kunnen worden en uitgevoerd kunnen worden. Het jaar 2022 stond voornamelijk in het teken van de grotere infrastructurele aanpassingen ten behoeve van een goede en veilige ontsluiting van Hoeksche Waard wanneer de renovatiewerkzaamheden starten. De intensieve samenwerking die wij op dit gebied hebben met mede-wegbeheerders, vervoerders, bedrijven en bereikbaarheidsorganisaties in onze gemeente zetten wij in 2023 voort.

De ontwikkelingen in openbaar vervoer staan in het teken van het langzame herstel van de reizigersaantallen die sterk zijn beïnvloed door de Coronapandemie. Om het OV de noodzakelijke verandering te laten doormaken, heeft de provincie Zuid-Holland (PZH) een Transitieplan opgesteld. In dit plan is de strategie gekozen om te focussen op herstel van de reizigersopbrengsten en daarmee de focus op drukke lijnen en snelle verbindingen. In 2022 is een aantal van deze maatregelen geconcretiseerd. Zo zijn de routes in Oud-Beijerland, Heinenoord, Mijnsheerenland en Klaaswaal versneld en waar nodig vervangen door OV op Maat. De verbinding Strijen – Strijensas - 's-Gravendeel is mede door de inzet van de gemeente niet vervangen door OV op Maat, maar door een Buurtbus gereden door vrijwilligers.

Wat hebben we bereikt? Wat hebben we gedaan?

Wat hebben we bereikt	Wat hebben we gedaan	Wanneer	Voortgang
Maatschappelijke effect/doel	Subdoel/speerpunt	Planning	
In de planperiode t/m 2024 de openbare ruimte een kwaliteitsimpuls geven	Uitvoeren diverse onderhoudsprojecten en daarmee verbeteren beeldkwaliteit	2022 t/m 2024	Een aantal projecten is niet afgerond in 2024. Het betreft bijvoorbeeld het project Haven Puttershoek. De vertraging wordt mede veroorzaakt door bijvoorbeeld een project als Burg. De Zeeuwstraat dat met voorrang opgepakt moet worden. Daarnaast zorgen de gestegen doorlooptijden van nutsbedrijven (Evides, Stedin) voor vertraging op de planning. Dit heeft invloed op de termijn waarop de kwaliteitsimpuls gerealiseerd wordt. Bij de actualisatie van het integraal beleidsplan openbare ruimte verwerken we de consequenties.

De (stedelijke) gebieden rondom Hoeksche Waard zijn op multimodale manier snel, veilig en comfortabel bereikbaar. De twee onderwerpen die hiernaast staan beschreven zijn belangrijk om de onderlinge verbinding te verbeteren.	Overlast minimaliseren renovatie Heinenoordtunnel door infrastructurele (o.a. Parallelweg N217) en gedrags- beïnvloedende maatregelen te treffen in de periode tot en met 2024.	t/m 2024		Door onvoorziene omstandigheden noodzaak planning aan te passen bij verschillende projecten. Financiële middelen staan onder druk vanwege stijgende prijzen materialen en personeel. De gesprekken over het maatregelpakket zitten in de afrondende fase.
	De Randweg Klaaswaal is onderdeel van de Mobiliteitsagenda samen met de provincie Zuid-Holland. Met de aanleg van een Randweg wordt het doorgaande verkeer uit Klaaswaal gehaald om hiermee de leefbaarheid en de verkeersveiligheid te vergroten.	t/m 2024 voorbereiding, overeenkomsten, procedure en grondverwerving 2025 uitvoering		Concept MER-rapport is gereed en wordt beoordeeld door partners. In 2023 concept definitief maken en opstarten bestuurlijk overleg voorkeursalternatief.
	We volgen de ontwikkelingen op de Haringvlietbrug nauwgezet			Datwerkzaamheden bekend maar maatregelenpakket is nog onvoldoende uitgewerkt door RWS.
	Realiseren mobiliteitsagenda provincie Zuid-Holland	Doorlopend		Overleg met PZH over actualisatie is gestart.
De dorpen in Hoeksche Waard zijn multimodaal met elkaar verbonden	We zetten in op verschillende methoden van vervoer: met de auto, fiets en het OV blijft de Hoeksche Waard zowel intern als extern goed bereikbaar.			
Verbeteren ontsluiting Hoeksche Waard West	Het zuidwesten van de Hoeksche Waard is niet met passende ontsluitingswegen ontsloten. De oplossing moet passen bij het karakter van het gebied en bijdragen aan de verbetering van: • de doorstroming van het verkeer; • de leefbaarheid voor bewoners van de omliggende dijken;	2025		Gemeenteraad en Verenigde Vergadering hebben in december 2022 geen besluit genomen. De planning is nu om rond de zomer 2023 meerdere tracés voor te leggen. Daaraan voorafgaand wordt opnieuw geparticipeerd met direct betrokkenen en omgeving.

	de verkeersveiligheid, met name voor fietsers.			
De impact van mobiliteit op de leefbaarheid wordt verlaagd	Stimuleren en faciliteren gebruik duurzame vormen van mobiliteit. Dit doel hangt deels samen met het treffen van gedrag beïnvloedende maatregelen ten behoeve van het minimaliseren van overlast door renovatie Heinenoordtunnel (PN 2022).	2022 - 2025		Continu doorlopend proces bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen in onze gemeente en bij mobiliteitsplannen. Daarnaast monitoren wij het gebruik van duurzame vervoermiddelen tijdens de komende hinderperioden.
Verbetering van de biodiversiteit	Vergroten van de biodiversiteit			
	Uitvoeringsprogramma biodiversiteit realiseren (PN 2022)	2022-2025		
De manier waarop we werken aan de doelstelling om Nederland in 2050 klimaatadaptief ingericht te hebben	Klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte	2022 t/m 2050		Klimaatadaptief inrichten (meer waterbergingen, bomen, groen, waterdoorlatende bestrating) leidt tot hogere beheerkosten. Deze zijn nog niet structureel geborgd.
Klimaatadaptief 2050	Realiseren uitvoeringsagenda en uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (PN 2022)	2022-2025		
De doelstelling verschuift van 'De hoeveelheid restafval verminderen' naar 'Kwaliteitsverbetering van de gescheiden grondstoffen'	We laten de RAD meer toezien op de kwaliteit door meer en frequenter de aangeboden containers en zakken te controleren. Daarnaast communiceren we helder wat er wel en	2022		

	niet aangeboden mag worden in de verschillende inzamelmiddelen.		
--	---	--	--

Reguliere taken

Doel	Onderwerp/activiteit	Planning	Voortgang
Onderhoud openbare ruimte volgens beleidsplan	We beheren alle kapitaalgoederen in de openbare ruimte op kwaliteitsniveau B (basis). Hierbij is het van belang dat het schoon, heel en veilig is. We voeren het onderhoud planmatig en efficiënt uit. We monitoren de kwaliteit en borgen zo de waarde van het kapitaalgoed.	Doorlopend	Een aantal projecten is niet afgerond in 2024. Dit betreft de kwaliteitsimpuls die is toegelicht in de tabel hierboven.
Verminderen parkeerdruk	We breiden parkeergelegenheid in woonstraten waar een tekort aan parkeervakken is ontstaan zoveel mogelijk uit. Dit doen we in overleg met omwonenden en dorps- en buurtverenigingen.	Doorlopend	

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). De kosten van de overhead (taakveld 0.4) worden, conform de BBV, weergegeven in het onderdeel "Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien".

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten	2.1 Verkeer en vervoer	1.082	962	1.186	1.422	236
	2.2 Parkeren	54	83	50	55	5
	2.3 Recreatieve havens	104	95	95	139	44
	2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	87	87	0
	2.5 Openbaar vervoer	60	61	46	45	-1
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	819	463	1.273	1.470	198
	7.2 Riolerings	8.395	8.575	8.633	8.720	87
	7.3 Afval	9.918	9.328	9.308	9.150	-157
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1.616	1.313	1.302	1.440	138
Totaal Baten		22.049	20.881	21.981	22.529	548
Lasten	2.1 Verkeer en vervoer	-14.947	-14.556	-15.162	-16.173	-1.011
	2.2 Parkeren	-363	-397	-380	-370	10
	2.3 Recreatieve havens	-294	-202	-146	-148	-3
	2.4 Economische havens en waterwegen	-1.368	-668	-667	-664	3
	2.5 Openbaar vervoer	-231	-435	-443	-359	84
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-10.757	-11.237	-12.544	-12.590	-46
	7.2 Riolerings*	-5.793	-5.281	-5.363	-5.763	-402
	7.3 Afval	-8.257	-8.256	-8.286	-7.982	304
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-2.856	-1.780	-2.144	-2.311	-167
Totaal Lasten		-44.866	-42.814	-45.136	-46.364	-1.228
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-22.817	-21.933	-23.155	-23.836	-680

Onttrekkingen reserves	2.1 Verkeer en vervoer	5.119	363	955	955	-0
	2.2 Parkeren	25	37	33	33	0
	2.3 Recreatieve havens	61	61	61	61	0
	2.4 Economische havens en waterwegen	850	0	0	0	0
	2.5 Openbaar vervoer	0	0	125	125	0
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	149	348	846	847	0
	7.2 Riolerings	0	0	0	0	0
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	621	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen reserves		6.824	808	2.020	2.020	0
Storting reserves	2.1 Verkeer en vervoer	-4.102	0	-700	-700	0
	2.3 Recreatieve havens	0	0	0	0	0
	2.5 Openbaar vervoer	-25	0	0	0	0
	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-280	0	-428	-478	-50
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0	0
Totaal Storting reserves		-4.407	0	-1.128	-1.178	-50
Gerealiseerd resultaat		-20.401	-21.125	-22.264	-22.994	-730

* Deze lasten zijn exclusief de toe te rekenen kosten voor overhead welke op taakveld 0.4 Overhead worden verantwoord

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2022") uit bovenstaande tabel. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1 miljoen)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Openbare verlichting	-0,2	Nadeel	Er is sprake van een overschrijding op de energielasten door de stijging van energietarieven. Hierover is de raad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd in maart 2023. Voor nadere informatie omtrent de overschrijding wordt verwezen naar de raadsinformatiebrief.
Verkeer en Vervoer	-0,3	Nadeel	Als gevolg van de interne (budgetneutrale) kostenverdeling zijn er meer kosten naar dit taakveld doorbelast (zie toelichting bij "Algemene dekkingsmiddelen")
	-0,3	Nadeel	Betreft een eenmalige afschrijving (last) van activa die onder de activeringsgrens van €25.000 blijven. Deze grenzen zijn vastgelegd in de Nota waardering en afschrijving vaste activa 2019.
Overig	0,1	Voordeel	Overige verschillen op dit programma onder de rapportagegrens van €250.000
Totaal	-0,7	Tekort op budget 2022	

Beleidsindicatoren

Onderstaande tabel geeft de beleidsindicatoren weer die betrekking hebben op dit programma. De gegevens komen hierbij vanuit "Waar staat je gemeente.nl".

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 24-03-2023)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
Huishoudelijk restafval, in kg per inwoner	2021	134	169	118

2.4 Programma 3 Economie

Tot het programma Economie behoren de taakvelden economische ontwikkelingen, fysieke bedrijfsinfrastructuur, bedrijvenloket en bedrijfsregelingen en economische promotie.

Wat gebeurde er om ons heen?

Detailhandel

Ondernemers versterkten in 2022 hun samenwerking op centrumniveau voor de kernen 's-Gravendeel en Numansdorp door te stemmen voor de oprichting van een Bedrijveninvesteringszone (BIZ). Hiermee wordt gezamenlijk opgetrokken aan het levendig houden van winkelgebieden. Beide BIZzen traden met ingang van 1 januari 2023 in werking.

Bedrijventerreinen

In samenwerking met het bedrijfsleven is ingezet op het verder ontwikkelen van de bestaande bedrijventerrein als duurzaam bedrijventerrein. Op het Regionaal bedrijventerrein Hoeksche Waard zijn de laatste beschikbare bedrijfskavels zo goed als verkocht of gereserveerd. Uitbreiding van het beschikbare aanbod heeft plaatsgevonden door particulier initiatief. In Puttershoek is de bedrijvencampus Shipp 21 door de ontwikkelaar verder in ontwikkeling gebracht met de ontwikkeling van infrastructuur, waaronder een nieuwe ontsluitingsweg, de bouw van de eerste fase van Depot 1 en het aanvragen van de bouwvergunning voor Depot 2. Ook het terrein Reedijk in Heinenoord is door de eigenaren verder in ontwikkeling gebracht.

Digitale economie

In 2022 heeft het telecombedrijf E-Fiber de aanleg van een gebiedsdekkend glasvezelnetwerk voor de Hoeksche Waard van ca. 750 kilometer grotendeels tot uitvoering laten komen. Dit is een mega-operatie waarbij graafwerkzaamheden moeten plaatsvinden in alle dorpskernen, inclusief buitengebieden en bedrijventerreinen in de Hoeksche Waard. Hiermee ontstaat een fundament voor de ontwikkeling van de digitale economie in de Hoeksche Waard.

Vrijtijdseconomie

De vrijetijdssector heeft in 2022 kunnen werken aan herstel. Met name de verblijfsrecreatieve sector en de restaurants zijn erin geslaagd om op hun oude – pre corona- niveau te komen qua omzet. Maar waar de consument aan de ene kant de horeca en recreatiebedrijven weer weet te vinden, kampte de vrijetijdsector aan de andere kant met stijgende kosten en personeelsgebrek. Dit speelde ondernemers in de Hoeksche Waard flink parten, ook omdat zij dit niet volledig konden doorberekenen in de prijzen. Deze situatie blijft de vrijetijdssector voor uitdagingen stellen.

Gebiedsmarketing

Marketing is noodzakelijk om ambities op het gebied van toerisme en recreatie, wonen en ondernemen te kunnen realiseren. Hierbij is gekozen voor een focus op jonge huishoudens als primaire doelgroep. In 2022 is samen met de genoemde sectoren gekeken naar de mogelijkheden voor het versterken, beter benutten en uitdragen van de bestaande kwaliteiten van de Hoeksche Waard. 2022 stond daarbij vooral in het teken van het verder uitwerken van het merkpaspoort, het in orde brengen van de basis marketing- en communicatiekanalen en de opstart van nieuwe mediakanalen, campagnes en evenementen.

Landbouw

Onze gemeente bestaat voor 70% uit landbouwgrond. Dit bepaalt ook de uitstraling van ons gebied. De agrarische sector staat enorm onder druk door allerlei redenen, zoals klimaatveranderingen, stikstofproblematiek, aantasting van de biodiversiteit en haperende verdienmodellen. Lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen volgen elkaar in een hoog tempo op.

Het jaar 2022 was roerig voor de landbouwsector. Op 10 juni jl. presenteerde het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) het Nationaal Programma Landelijk Gebied, met onder meer aandacht voor de stikstofproblematiek. Hieruit volgt de opgave om op 1 juli 2023 tot een gebiedsplan voor de Zuid-Hollandse Eilanden te komen. De communicatie rond NPLG heeft in de agrarische sector en in de samenleving tot veel emotie en onrust geleid. Bestuurlijk heeft de Hoeksche Waard de ambitie uitgesproken om voor onze gemeente een eigen NPLG-gebiedsagenda op te stellen, waarmee we een basis leggen voor de landbouwvisie.

Arbeidsmarkt

Gemeente Hoeksche Waard kent relatief veel werkgelegenheid in de handel en industrie/ energie, maar ook in de kleinere sectoren bouw en landbouw/visserij. In algemene zin heeft onze regionale economie zich goed hersteld na de coronapandemie. Het aantal kortdurende werklozen in onze gemeente is verder gedaald.

De druk op de arbeidsmarkt in de Hoeksche Waard is in 2022 onverminderd hoog gebleven. Logistiek, techniek, zorg en met name ICT zijn de grootste vraagsectoren in de Hoeksche Waard.

Door een lichte groei van de werkgelegenheid en een niet of nauwelijks groeiende participatiegraad, zal het arbeidsaanbod tot 2025 blijven dalen. De groep van 20-24-jarigen kent nog steeds een negatief migratiesaldo richting de Randstad (ontgroening). De spanning op de arbeidsmarkt zal dus naar verwachting nog verder toenemen, waardoor het steeds lastiger wordt om vacatures in te vullen. Met initiatieven als SOB Hoeksche Waard, de zorgcampus en de verkenning op meer mbo-aanbod in de Hoeksche Waard werken we aan een vitale arbeidsmarkt waarin vraag en aanbod in balans zijn.

Wat hebben we bereikt? Wat hebben we gedaan?

Wat hebben we bereikt	Wat hebben we gedaan	Wanneer	Voortgang	
Maatschappelijk effect/doel	Subdoel/speerpunt	Planning		
Een gezond economisch vestigingsklimaat	Uitvoering beleidsplan startende ondernemers bestaande uit acties gericht op het terugdringen c.q. beperken van het aantal stoppers en het informeren en ondersteunen van uitkeringsgerechtigden bij de start van een eigen onderneming. (PN 2022)	2022		
In 2030 is de arbeidsmarkt in de Hoeksche Waard vitaal, omdat (toekomstige) vraag en aanbod in kwantitatieve en kwalitatieve zin in evenwicht is.	Pendelonderzoek ten behoeve van beperken uitgaande pendel	2022		
	Inspiratiesessies bedrijven op gebied van arbeidsmarkt, sociaal ondernemerschap en Leven Lang Leren en Ontwikkelen	2022-2023		

	Ontwikkelen Smart Hubs	2022-2023		Project in uitvoering samen met deelnemende partners. In 2022 eerste bouwstenen gelegd voor verder opbouw fysieke ontmoetingsplaats studenten en bedrijven in HW in 2023. Planning loopt samen met rooster scholen MBO en HBO.
	Bevorderen betrokkenheid van werkgevers bij de inclusieve samenleving door versterking sociaal ondernemerschap	2022		
De Hoeksche Waard is als Foodlab voor de Randstad koploper op het gebied van gezond voedsel en duurzame en innovatieve landbouw. De gemeente heeft de ambitie om de kennis en kunde op dit gebied in de Hoeksche Waard zichtbaar en beleefbaar te maken voor een breed regionaal publiek en te benutten voor verbeteringen in de landbouw, natuur en gezondheid.	In samenwerking met het ruimtelijk domein opstellen van een toetsingswijzer multifunctionele landbouw	2022		
	Innovatieve projecten voor herstel en behoud bodemkwaliteit (Regio Deal)	2022-2024		
	Korte Keten initiatieven waarmee de afstand tussen boer en burger wordt verkleind en de voedselketen wordt verduurzaamd (Regio Deal)	2022-2024		
	Projecten op gebied van regionale kennisontwikkeling en –deling (Regio Deal)	2022-2024		
Het versterken van het (economisch) vestigingsklimaat en welzijn	Praktisch sociaal - economisch herstelplan coronacrisis gericht op herstel van de zwaar getroffen ondernemersgroepen. Deze integrale en concrete plannen moeten zorgen voor het (deels) opvangen van de negatieve effecten van de crisis. (PN 2022)	2022-2024		
	Visie Vrijetijdseconomie - uitvoeringsprogramma	2022		Het concept Uitvoeringsprogramma VTE zal in het eerste halfjaar van 2023 ter besluitvorming worden aangeboden aan het college
	Allianties vrijetijdseconomie	2022-2023		Is uitgesteld in verband met koppeling uitvoeringsprogramma Visie Vrijetijdseconomie en nog te nemen besluit hierover.
	Doorontwikkelen water-verbindingen	2022-2024		
	Doorontwikkelen recreatieve routes	2022-2024		

	Verbinden Recreatie en Toerisme rond het Haringvliet (Regio Deal)	2022-2024		
	Natuur en beleving kust Voordelta (Regio Deal)	2022-2024		
	Herstructurering campings en recreatieterreinen (Regio Deal)	2022-2024		
	Het versterken van het toeristisch-recreatief profiel			
	Professionele gebiedsmarketing organisatie	2022-2024		Staat nog niet in verband met gewijzigde inzichten. Stuur gezet op een eenvoudigere vorm van organisatie.
	Opbouwen naamsbekendheid Hoeksche Waard en vergroten positie Hoeksche Waard	2022-2024		
	Cross-mediaal marketing platform	2022-2024		
	Professionaliseren gastheerschap Hoeksche Waard	2022-2024		

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). De kosten van de overhead (taakveld 0.4) worden, conform de BBV, weergegeven in het onderdeel "Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien".

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten	3.1 Economische ontwikkeling	-2	0	10	17	7
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	821	448	1.664	817	-848
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	87	139	104	99	-6
	3.4 Economische promotie	184	122	221	295	74
Totaal Baten		1.090	709	1.999	1.228	-772
Lasten	3.1 Economische ontwikkeling	-1.123	-1.324	-1.324	-1.161	162
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-332	-559	-1.325	-2.004	-679
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-794	-851	-992	-646	346
	3.4 Economische promotie	-531	-191	-369	-324	45
Totaal Lasten		-2.780	-2.925	-4.010	-4.135	-125
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-1.690	-2.217	-2.011	-2.907	-896
Onttrekkingen reserves	3.1 Economische ontwikkeling	328	0	0	0	0
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9	9	627	627	0
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	256	219	219	25	-194
	3.4 Economische promotie	254	190	602	391	-211
Totaal Onttrekkingen reserves		847	418	1.448	1.043	-405
Stortingen reserves	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-442	0	-1.051	-1.051	0
	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-121	0	0	0	0
	3.4 Economische promotie	0	-442	-757	-757	0
Totaal Stortingen reserves		-563	-442	-1.807	-1.807	0
Gerealiseerd resultaat		-1.406	-2.240	-2.370	-3.672	-1.302

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2022) uit bovenstaande tabel. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x € 1 miljoen)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Garantstelling Bedrijvenpark Hoeksche Waard	-1,5	Nadeel	De gemeente Hoeksche Waard staat garant voor de geldleningen van het Bedrijvenpark Hoeksche Waard bij de BNG. Op basis van de actuele grondexploitatie van het Bedrijvenpark Hoeksche Waard is de verwachting dat het tekort op deze grondexploitatie circa € 1,5 mln toeneemt. De totale verliesvoorziening per 31-12-2022 van afgerond € 5,6 miljoen is gebaseerd op het verwacht negatieve resultaat van het Bedrijvenpark HW bij een ontwikkeling van 20 hectare zoals overeengekomen tussen gemeente het Bedrijvenpark HW. Bij de door de accountant van het bedrijvenpark gewaarmerkte, actualisatie van de grondexploitatie 2023, is niet uitgegaan van volledige ontwikkeling van 20 hectare maar van 18 hectare. De gemeente gaat op dit moment nog uit van volledige ontwikkeling van 20 hectare en heeft vanuit het voorzichtigheidsbeginsel de hoogte van de voorziening hierop gebaseerd. Hierdoor dienen wij de voorziening voor deze garantstelling op te hogen met dit bedrag.
Overig	0,2	Voordeel	Overige verschillen op dit programma onder de rapportagegrens van €250.000.
Totaal	-1,3	Tekort op budget 2022	

Beleidsindicatoren

Onderstaande tabel geeft de beleidsindicatoren weer die betrekking hebben op dit programma. De gegevens komen hierbij vanuit "Waar staat je gemeente.nl".

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 24-03-2023)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
% Netto arbeidsparticipatie tov potentiële beroepsbevolking	2022	73,6	72,2	72,7
% Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen)	2021	47,8	53,3	49,7
Banen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar)	2021	643,9	805,5	698,5
Bedrijfsvestigingen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar)	2021	162,6	165,1	164,5

2.5 Programma 4 Onderwijs

Tot het programma Onderwijs behoren de taakvelden openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting en onderwijsbeleid en leerlingzaken.

Wat gebeurde er om ons heen?

Geen bijzonderheden.

Wat hebben we bereikt? Wat hebben we gedaan?

Wat hebben we bereikt	Wat hebben we gedaan	Wanneer	Voortgang
Maatschappelijk effect/doel	Subdoel/speerpunt	Planning	
Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid: het bevorderen van kansengelijkheid in de voorschoolse periode en in het onderwijs.	Lokale uitvoering Nationaal Programma Onderwijs, zodat leervertragingen worden ingehaald en leerlingen die het moeilijk hebben, ondersteund worden.	2021-2023	Een deel is/wordt uitgevoerd conform planning (o.a. extra inzet op leesonderwijs en ondersteuning van kwetsbare leerlingen). Een deel dat zou starten medio 2022 is getemporeerd i.v.m. her-prioritering (noodopvang Oekraïne)
	Uitvoering geven aan de vastgestelde Lokale Educatieve Agenda 2021-2022 Hoeksche Waard (LEA), waaronder de thema's - Onderwijskansenbeleid, - Het versterken van het leesonderwijs en buitenschoolse opvang plus	2021-2022	In de jaren 2021 en 2022 is voortgang geboekt op de 8 thema's. Gelet op externe ontwikkelingen zoals toename onderwijs voor nieuwkomers is het niet voor alle thema's gelukt de oorspronkelijke planning aan te houden.
Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard: het stimuleren van een passend, toegankelijk, gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardig onderwijsaanbod voor ieder kind in de Hoeksche Waard.	Uitvoering geven aan de vastgestelde Lokale Educatieve Agenda 2021-2022 Hoeksche Waard (LEA), waaronder de thema's: - passend onderwijs en jeugdhulp, - jeugdhulp in de (voor)school en thuiszitters	2021-2022	Idem (hierboven)
	Bijdragen aan het opstellen van de ondersteuningsplannen van de drie samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs.	2022-2023	Dit is conform planning verlopen. Het ondersteuningsplan van Berséba wordt in 2023 vastgesteld.
Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard: een kwalitatief goed onderwijshuisvestingsaanbod.	Uitvoering geven aan het door de raad vastgestelde Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2021- 2024.	2021-2024	Binnen het financiële kader van het IHP zijn andere inhoudelijke keuzes gemaakt op verzoek van het OOGO.
	De kaders voor bewegingsonderwijs zijn met ingang van het schooljaar 2022-	2022-2024	Conform startnotitie wordt nota Sport en Bewegen Q2

	2023 door de gemeenteraad vastgesteld en uitvoering volgt.		2023 aan raad voor besluitvorming aangeboden.
--	--	--	---

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). De kosten van de overhead (taakveld 0.4) worden, conform de BBV, weergegeven in het onderdeel 'Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien'.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten	4.1 Openbaar basisonderwijs	17	20	20	15	-6
	* 4.2 Onderwijshuisvesting	79	9	3.273	1.788	-1.484
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	734	1.441	1.935	1.376	-559
Totaal Baten		829	1.471	5.228	3.179	-2.049
Lasten	4.1 Openbaar basisonderwijs	-723	-675	-871	-860	11
	* 4.2 Onderwijshuisvesting	-1.956	-2.207	-5.617	-4.099	1.518
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.295	-4.016	-4.758	-4.063	692
Totaal Lasten		-5.975	-6.898	-11.245	-9.024	2.221
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-5.145	-5.427	-6.017	-5.846	172
Onttrekkingen reserves	4.2 Onderwijshuisvesting	7.001	0	0	0	0
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen reserves		7.001	0	0	0	0
Stortingen reserves	4.2 Onderwijshuisvesting	-6.698	0	0	0	0
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		-6.698	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat		-4.842	-5.427	-6.017	-5.846	172

* De lagere lasten en baten op dit taakveld houden verband met de uitbetaling van de SUVIS-middelen (Ventilatie scholen) aan CSG De Waard en De Leeuwenhartschool in 2023

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom Saldo 2022) uit bovenstaande tabel. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x € 1 miljoen)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Overig	0,2	Voordeel	Overige verschillen op dit programma onder de rapportagegrens van €250.000.
Totaal	0,2	Overschot op budget 2022	

Beleidsindicatoren

Onderstaande tabel geeft de beleidsindicatoren weer die betrekking hebben op dit programma. De gegevens komen hierbij vanuit "Waar staat je gemeente.nl".

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 24-03-2023)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
% Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	2021	1,5	1,9	1,5
Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen 5-18 jr	2021	0,6	2,7	2,2
Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen 5-18 jr	2021	5	20	16

2.6 Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Tot programma Sport, cultuur en recreatie behoren de taakvelden sportbeleid en activering, sportaccommodaties, cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie, musea, cultureel erfgoed en media. Ook het subsidiebeleid en welzijnswerk zijn in dit programma ondergebracht.

Wat gebeurde er om ons heen?

Het jaar 2022 kenmerkte zich als het jaar waarin sport- en cultuurevenementen weer hun doorgang konden hebben. Ook voor verenigingen betekende het weer de opstart van een volledig jaar waarin vrijwel alle activiteiten weer georganiseerd konden worden.

De sportdeelname is tijdens de coronacrisis (2020-2021) behoorlijk gedaald en is in 2022 nog niet teruggekomen op het oude niveau.

Ook bij verschillende koren en muziekverenigingen is er sprake van een ledenafname. Gelukkig merken de muziekverenigingen wel een toenemende belangstelling van jongeren dankzij het project Méér Muziek in de Klas.

Vanuit de gemeente hebben we de verenigingen gestimuleerd hun activiteiten weer op te pakken.

Vrijwel alle sport- en cultuurverenigingen en stichtingen kregen te maken met hoge kosten. Vooral de energiekosten stegen enorm. De gemeente heeft een noodfonds voor energiekosten voor sport- en cultuurverenigingen en stichtingen ontwikkeld, om verenigingen die door de hoge energiekosten in nood komen te helpen.

Op het gebied van erfgoed zijn we in het afgelopen jaar vooral bezig geweest met het harmoniseren van de gemeentelijke monumentenlijst en het opstellen van de landschapsbiografie. Beide projecten lopen door in 2023.

Wat hebben we bereikt? Wat hebben we gedaan?

Wat hebben we bereikt	Wat hebben we gedaan	Wanneer	Voortgang
Maatschappelijk effect/ doel	Subdoel/ speerpunt	Planning	
Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid: het bevorderen van sport- en cultuurdeelname	Uitvoering geven aan de Uitvoeringsagenda cultuur	2022-2024	De uitvoering van de cultuurnota ligt op schema. Op basis van de evaluatie van de cultuurnota en uitvoeringsagenda wordt bepaald of er doelstellingen in de uitvoeringsagenda moeten worden bijgesteld of aangevuld.
	Ontwikkelen van integrale sport- en beweegnota -en beleid voor financiële ondersteuning van jeugdtopsporttalenten (PN 2022)	2022	Uitvoering vertraagd wegens herformulering van de opdracht voor de nota. O.a. bewegingsonderwijs is toegevoegd. Participatietraject is uitgebreid.
Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard: een stevige basis voor sport en cultuur	De uitvoeringsagenda's cultuur & erfgoed (2021-2024) zijn uitgevoerd. Het accent ligt daarbij op het versterken van de basis(infra)structuur door het bieden van duidelijke financiële voorwaarden, zorg voor goede huisvesting en het faciliteren en stimuleren	2022-2024	

	van onderlinge samenwerking. Daarnaast ligt het accent op het verankeren van erfgoed in ruimtelijke beleidsinstrumenten.			
	Het beleid voor de harmonisatie voor de buitensportaccommodaties is gereed en wordt geïmplementeerd. Daarnaast vinden nog investeringen vanuit het huidige beleid plaats (PN 2022)	2022-2024		Inventarisatie en financiële doorvertalingen vergen meer tijd dan voorzien.
Behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed in de Hoeksche Waard (PN 2022)	Restauratie en nieuwbouw van Fort Buitensluis (PN 2022)	2022 - 2023		De restauratie van het fort is begonnen en loopt op schema.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves).

De kosten van de overhead (taakveld 0.4) worden, conform de BBV, weergegeven in het onderdeel "Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien".

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten	5.1 Sportbeleid en activering	50	50	144	52	-92
	5.2 Sportaccommodaties	2.992	1.940	4.558	4.550	-9
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2	0	0	0	-0
	5.4 Musea	0	0	21	21	0
	5.5 Cultureel erfgoed	48	39	39	35	-4
	5.6 Media	17	0	24	24	0
Totaal Baten		3.108	2.029	4.786	4.682	-105
Lasten	5.1 Sportbeleid en activering	-982	-1.142	-1.165	-1.053	112
	5.2 Sportaccommodaties	-8.553	-7.786	-8.560	-8.181	379
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-519	-534	-519	-464	55
	5.4 Musea	-216	-234	-259	-243	16
	5.5 Cultureel erfgoed	-662	-612	-668	-656	12
	5.6 Media	-1.695	-1.704	-1.854	-1.861	-7
Totaal Lasten		-12.627	-12.012	-13.025	-12.458	567
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-9.519	-9.983	-8.239	-7.776	463

Onttrekkingen reserves	5.1 Sportbeleid en activering	68	44	54	45	-9
	5.2 Sportaccommodaties	711	680	7.886	7.886	-0
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	195	0	846	846	0
	5.4 Musea	0	0	0	0	0
	5.5 Cultureel erfgoed	150	0	150	150	0
	5.6 Media	133	93	198	204	6
Totaal Onttrekkingen reserves		1.256	816	9.133	9.130	-3
Stortingen reserves	5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0
	5.2 Sportaccommodaties	0	0	-8.957	-8.957	0
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-204	0	-885	-885	0
	5.4 Musea	0	0	0	0	0
	5.5 Cultureel erfgoed	-150	0	0	0	0
	5.6 Media	-515	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		-869	0	-9.842	-9.842	0
Gerealiseerd resultaat		-9.131	-9.167	-9.948	-9.488	460

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom Saldo 2022) uit bovenstaande tabel. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x € 1 miljoen)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Overig	0,5	Voordeel	Overige verschillen op dit programma onder de rapportagegrens van €250.000.
Totaal	0,5	Overschot op budget 2022	

Beleidsindicatoren

Onderstaande tabel geeft de beleidsindicatoren weer die betrekking hebben op dit programma. De gegevens komen hierbij vanuit "Waar staat je gemeente.nl".

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 24-03-2023)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
% Niet-sporters t.o.v. bevolking 19 jaar en ouder	2020	52,9	49,3	51,4

2.7 Programma 6 Sociaal Domein

Tot het programma Sociaal domein behoren de taakvelden samenkracht en inwonersparticipatie, wijkteams, inkomensregelingen, begeleide participatie, arbeidsparticipatie, maatwerkvoorzieningen (Wmo), maatwerkdienstverlening 18+, maatwerkdienstverlening 18-, geëscaleerde zorg 18+ en geëscaleerde zorg 18-.

Wat gebeurde er om ons heen?

In de afgelopen jaren hebben verschillende maatschappelijke crisissen elkaar in hoge snelheid opgevolgd: de coronacrisis, toename van vluchtelingen, stijgende energieprijzen en inflatie. Dit had impact op inwoners en leidde ondanks inspanningen op het gebied van leefstijl en preventie tot een toename in de zorg- en ondersteuningsbehoefte.

Inkomensondersteuning/Participatiewet

Het kabinet heeft aangegeven fundamentele veranderingen aan te willen brengen in de Participatiewet. Het Rijk streeft naar meer vertrouwen en ruimte voor maatwerk. Daarnaast wordt de regelgeving over de bestaansnorm voor een kostendeler gewijzigd. Ook wordt er meer mogelijk gemaakt voor arbeidsinschakeling van mensen met een arbeidsbeperking.

Het kabinet is in 2022 gestart met maatregelen om armoede in Nederland te verminderen. Door de hoge prijzen van energie en boodschappen zijn meer mensen in geldproblemen gekomen. Het kabinet heeft zich als doel gesteld dat in 2030 de helft minder mensen in armoede leeft dan in 2015. Ook met ons lokale gemeentelijke beleid willen we bijdragen aan het voorkomen of verminderen van mensen die in armoede terecht komen.

Schulddienstverlening

In 2022, met alle maatschappelijke ontwikkelingen en de gestegen prijzen, werd het nog belangrijker dat onze inwoners schulddienstverlening konden vinden en hier tijdig gebruik van konden maken om problematische schulden te voorkomen. We bleven dan ook inzetten op de ambities en acties zoals vastgelegd in het beleidsplan "integrale schulddienstverlening 2021 –2024". Daarbij richtten we ons op preventie en informele hulp, het bieden van passende ondersteuning en onze curatieve dienstverlening.

Jeugdhulp

In 2021 heeft de arbitragecommissie een uitspraak gedaan in het geschil tussen de VNG en het Rijk over de financiering van de jeugdzorg. De uitspraak is duidelijk: het Rijk dient gemeenten te compenseren voor het feitelijke tekort voor het uitvoeren van taken in de jeugdzorg. In lijn met de uitspraak van de arbitragecommissie is in het recente regeerakkoord additionele financiering voor de jeugdzorg beschikbaar gesteld. Medio augustus 2022 zijn er afspraken gemaakt tussen de VNG en het Rijk. In het kader van het toezichtsregime op de begroting 2023 mogen gemeenten rekening houden met maatregelen die per saldo positieve effecten hebben op de gemeentelijke begroting. Tot en met 2026 mogen wij uitgaan van 100% van de middelen uit het arbitrage rapport. Deze maatregelen leiden tot voordelen aan de inkomstenkant (gemeentefonds) en aan de uitgavenkant (kosten jeugdhulp). De vraag naar jeugdhulp neemt, onder andere als na effect van corona, blijvend toe. Mede door de krapte op de arbeidsmarkt wordt het nog belangrijker om zowel de menskracht in de jeugdhulp als de financiële middelen efficiënt te benutten.

Samen met onze maatschappelijke partners en inwoners werken we aan een positief opgroei- en opvoedklimaat, we zetten in op doorontwikkeling van ons jeugdteam en we werken toe naar integrale, gebiedsgerichte 0-100 dienstverlening. Zorg wordt zo lang als nodig, maar zo kort als mogelijk ingezet

en richt zich op het versterken van de eigen kracht. Met behulp van het regionale inkoopkader van de Service Organisatie Jeugd (SOJ) sturen we zowel regionaal als lokaal op de juiste inzet van middelen en het leveren van inspanningen om de sociaal sterke basis en de lokale zorgstructuur te versterken.

Wmo

Als gevolg van de dubbele vergrijzing en toenemende vraag stijgt het aantal cliënten. Ondanks ingezette uitvoeringsmaatregelen zijn de kosten en de wachttijden bij de Wmo opgelopen. Om dit om te buigen, zijn er ook beleidskeuzes nodig.

Wat hebben we bereikt? Wat hebben we gedaan?

Wat hebben we bereikt Maatschappelijk effect/doel	Wat hebben we gedaan Subdoel/speerpunt	Wanneer Planning	Voortgang
Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard	We voeren collectieve bewustwordingsactiviteiten uit, zoals Lang leve thuis, het signalerend huisbezoek en de dementievriendelijke samenleving met als doel instroom in individuele voorzieningen te verminderen en voorkomen.	2022	
	We dragen zowel lokaal als regionaal bij aan het verbeteren van de integrale samenwerking door het organiseren van passende overlegtafels en het faciliteren van netwerkbijeenkomsten, zoals het Sturingsoverleg Jeugd HW, de netwerkbijeenkomst Jongeren en het Geld, de Werkgroep Regenbooggemeente en de regionale werkwijze Veilig opgroeien is Teamwork.	2022 en verder	
	We dragen bij aan het dichten van de digitale kloof via het verbeteren van digitale vaardigheden en het faciliteren/ beschikbaar stellen van tablets voor ouderen.	2022	De gestelde doelen zijn naar beneden bijgesteld, aangezien ze niet haalbaar waren voor de partners.
	We realiseren met inwoners en partners laagdrempelige ontmoetingsplekken in ieder dorp, voor informatie/inspiratie/steun en activiteiten.	2022-2030	Onderdeel van de uitvoeringsagenda WWZ
	We ondersteunen de participatie van inwoners met een laag inkomen via de éénjarige pilot OV Minima, waarbij inwoners gratis reizen in de regio met het Dal Vrij-busabonnement.	2021-2022	Verlengd met 1 jaar
	We verkleinen de afstand van de arbeidsmarkt tot onze inwoners. We streven ernaar dat werkgevers meer uitgaan van talenten dan een CV. Hiervoor wordt het project HalloWerk voortgezet.	2022 e.v.	Momenteel loopt er een aanbestedingsprocedure voor HalloWerk. Aansluiting zal plaats vinden op grond van regionale afspraken binnen de arbeidsmarktregio.

	We ondernemen in overleg met onze partners actie in de ontstane scheefgroei tussen de indexering en CAO-ontwikkeling in het sociaal domein. Dit leidt mogelijk tot een financiële of inhoudelijke bijstelling.	2022	✓	Budgetten zijn bijgesteld en landelijk zijn er ook extra middelen beschikbaar gesteld. Indexering vanaf 2023 lijkt toereikend, dus dit is voor nu afgerond.
Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	We willen kwetsbare jongeren in staat stellen naar vermogen de overgang te maken naar betaald werk dan wel dagbesteding. Daarvoor maken we o.a. werkafspraken met onderwijspartners en ondernemers en zetten we het project Matchmaker voort.	2022 e.v.		Matchmaker wordt regionaal gefinancierd vanuit de arbeidsmarktregio voor 2022 & 2023
	We willen dat meer inwoners kunnen deelnemen op de arbeidsmarkt. Dat doen we o.a. via netwerkvorming, het organiseren van werk-leerlijnen en het versterken van onze inzet op SROI.	2022		
	Met het door-ontwikkelen van de jeugd- en wijkteams ondersteunen we inwoners eerder en beter met hun hulpvraag en dringen we het beroep op de maatwerkvoorzieningen terug.	2022 en verder		Q2 is de keuze gemaakt te starten met de doorontwikkeling van de jeugd- wijk en uitvoeringsteams tot 0-100 dienstverlening. De komende periode zal dit eerst inzet en investering vragen, voordat het effect hiervan zichtbaar wordt.
	We verlengen de verhuisregeling.	2022e.v.	✓	Regeling is met vier jaar verlengd.
	We bieden actief advies via het Meldpunt Schulden om (beginnende) opstapeling van betalingsachterstanden door schulden te voorkomen of vroegtijdig aan te pakken. Bij inwoners met ernstige stapeling van schulden gaan we vrijblijvend bij mensen op huisbezoek met het team Vroeg Erop.	2021-2022	✓	Het is een wettelijke taak en dit is inmiddels geborgd in de uitvoering.
	We faciliteren een aantal laagdrempelige huiskamers voor kwetsbare inwoners in samenhang met partners zoals beschreven in de concept visie Wonen, Welzijn Zorg en faciliteren ook particuliere initiatieven t.b.v. ontmoeten.	2022		Onderdeel van de uitvoeringsagenda WWZ
Bieden van toegang en passende ondersteuning	We ontwikkelen met partners passende vormen van schulphulp, bijv. het saneringskrediet en organiseren	2022 e.v.		Saneringkrediet is gerealiseerd en nu structureel beschikbaar. SDV

	dat ook ondernemers toegang hebben tot de gemeentelijke schulddienstverlening.			Ondernemers is pilot verlengd met 1 jaar
	De eerste positieve resultaten van de uitvoering van het lokaal transformatieplan jeugdhulp zijn zichtbaar: de samenwerking tussen huisartsen en jeugdteams is geïntensiveerd en de eerste tekenen van kostenreductie worden zichtbaar. Beschikkingen jeugdhulp worden afgegeven, passend binnen het werkkader van normalisering& demedicalisering, kostenbewustzijn en het stellen van duidelijke doelen en resultaten.	2022 e.v.		We krijgen steeds meer grip op regionale en lokale inspanningen om hogere zorgkosten te voorkomen. Regionaal is een nieuw inkoopkader vastgesteld en de Stichting Jeugdteams is lokaal gecontracteerd. Daarnaast is het monitoren van de inspanningen en kosten geïntensiveerd. Tegelijkertijd hebben we te maken met niet beïnvloedbare factoren (effecten woonplaatsbeginsel en aantal gezinnen die tot de top van de zorgkosten behoren) die de resultaten nadelig beïnvloeden.
	HWwerkt! is als uitvoeringsorganisatie versterkt: er is inzicht in het cliëntenbestand en er wordt (meer) samengewerkt met werkgevers en partners in de regio.	2022 e.v.		In 2021 en 2022 heeft de doorontwikkeling HWwerkt! gelopen. De doorontwikkeling is afgerond, de volgende fase is de implementatiefase + borgingsfase.
	We zetten in op het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening Sociaal Domein onder andere door verdergaande digitalisering, procesoptimalisaties en een duidelijke werkwijze.	2022 e.v.		
	De randvoorwaarden voor de nieuwe Wet inburgering zijn gerealiseerd.		✓	
	We optimaliseren de samenwerking met de gemeente Nissewaard voor beschermd wonen/maatschappelijke opvang. Er zijn integrale werkprocessen opgesteld en ingericht met ketenpartners.	2022 e.v.		
	De toegang tot voorzieningen wordt georganiseerd vanuit het perspectief van de inwoner, waarbij de klantreis bepalend is voor de werkprocessen. We starten de pilotproject Doorbraakmethode, om effectiever maatwerk te leveren. Intern worden processen op elkaar afgestemd (Werk & WMO, Werk & Inkomen, 18- en 18+, jeugd-	2022 e.v.		In 2022 is gestart met een eerste concept inwonersroute (vanuit het perspectief en logica van de inwoner). Deze wordt in 2022 en verder uitgewerkt en vertaald in werkprocessen. Hierbij ligt een focus op het integrale perspectief.

	en wijkteams & gemeentelijke uitvoering en Zorg & Veiligheid).			Mb.t. de Doorbraakmethode; Er zijn sessie georganiseerd met IPW en een Doorbraakteam is gerealiseerd. Tevens is een Business Case opgeleverd.
	We willen dat het aanbod voor begeleiding bijdraagt dat inwoners zo veel mogelijk zelfstandig kunnen deelnemen in de samenleving. Het herstel van zelfstandigheid zal blijken uit de stijgende uitstroomcijfers. Het diverse aanbod moet goed aansluiten op de vraag, hetgeen zal blijken uit de cliëntervaringen. Dit is meegenomen bij de inkoop van WMO-begeleiding in 2022.	2022e.v.		Vanaf 2023 monitoren we dit middels evaluaties op clientniveau en middels contractmanagement op aanbieder niveau.
	We bieden passende WMO-ondersteuning, waarbij we recht doen aan de behoefte van de inwoner en tegelijkertijd de grenzen bewaken die de begroting ons oplegt. Daardoor zullen we in 2022 de stijgende trend van de uitgaven binnen het Sociale Domein analyseren. Dit is de basis voor de transformatieagenda die in 2023 gepresenteerd zal worden.	2022 ev		Er is een knoppenanalyse gemaakt die Q3 2023 vertaald wordt in een transformatie agenda Wmo.
Ingrijpen bij crisis en onveiligheid	We stellen een uitvoeringsagenda 'complexe maatschappelijke zorg in de Hoeksche Waard' vast en beginnen in 2022 met de implementatie. Onder meer ontwikkelen en borgen we het crisis escalatiemodel (overzicht, instrumenten, processen en werkafspraken over op- en afschalen bij een crisis) en gaan tijdens en voorafgaand aan (preventief) onveilige situaties zoveel mogelijk werken met de inzet van ervaringsdeskundigen.	2022 - 2025		
	We verbeteren de integrale ketensamenwerking Zorg en Veiligheid, lokaal en regionaal. We investeren in overlegstructuren en – vormen en passen zo nodig ook de interne werkprocessen en overleggen aan en zullen o.a. een actieve bijdrage leveren aan de doorontwikkeling van de werkwijze 'Veilig opgroeien is teamwork'. We maken aanvullende afspraken met ketenpartners over gegevensuitwisseling en de borging ervan.	2022 - 2025		

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). De kosten van de overhead (taakveld 0.4) worden, conform de BBV, weergegeven in het onderdeel "Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien".

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Taakveld	Primitieve			Actuele	Werkelijk	Saldo
		Werkelijk	begroting	begroting			
		2021	2022	2022	2022	2022	
Baten	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	260	337	7.395	9.163	1.768	
	6.2 Wijkteams	68	0	10	12	2	
	6.3 Inkomensregelingen	16.407	13.957	13.200	13.669	470	
	6.4 Begeleide participatie	877	1.110	935	1.274	339	
	6.5 Arbeidsparticipatie	177	20	646	157	-489	
	6.6 Maatw erv voorzieningen (WMO)	496	429	569	565	-4	
	6.71 Maatw erkdiensverlening 18+	6	12	0	0	0	
	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	69	0	310	317	6	
Totaal Baten		18.359	15.865	23.065	25.156	2.091	
Lasten	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-9.301	-11.225	-17.988	-16.562	1.425	
	6.2 Wijkteams	-2.984	-3.138	-3.287	-3.250	37	
	6.3 Inkomensregelingen	-18.782	-15.958	-20.264	-21.046	-782	
	6.4 Begeleide participatie	-5.430	-5.764	-5.582	-5.239	343	
	6.5 Arbeidsparticipatie	-1.038	-1.281	-1.811	-927	884	
	6.6 Maatw erv voorzieningen (WMO)	-3.313	-3.304	-3.251	-3.781	-531	
	6.71 Maatw erkdiensverlening 18+	-14.390	-13.057	-15.369	-15.560	-191	
	6.72 Maatw erkdiensverlening 18-	-13.878	-11.353	-15.515	-15.576	-61	
	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-374	-531	-775	-598	176	
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-3.197	-3.463	-3.504	-3.217	288	
Totaal Lasten		-72.686	-69.075	-87.345	-85.757	1.588	
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-54.327	-53.210	-64.280	-60.601	3.679	
Onttrekkingen reserves	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.019	1.916	2.224	1.936	-288	
	6.2 Wijkteams	23	0	368	344	-24	
	6.3 Inkomensregelingen	0	0	85	85	0	
	6.5 Arbeidsparticipatie	330	0	54	54	0	
	6.71 Maatw erkdiensverlening 18+	25	233	20	20	0	
	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	160	0	161	161	0	
Totaal Onttrekkingen reserves		2.557	2.149	2.913	2.600	-312	
Storting reserves	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.504	0	0	0	0	
	6.2 Wijkteams	-23	0	0	0	0	
	6.3 Inkomensregelingen	-20	0	0	0	0	
	6.5 Arbeidsparticipatie	-118	0	0	0	0	
	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-161	0	0	0	0	
Totaal Storting reserves		-1.826	0	0	0	0	
Gerealiseerd resultaat		-53.596	-51.060	-61.368	-58.001	3.367	

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom Saldo 2022) uit bovenstaande tabel. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x € 1 miljoen)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Noodopvang Oekraïense vluchtelingeling	2,6	Voordeel	In mei 2022 stelden wij ramingen op voor de opvang van Oekraïners. Er was beperkte informatie om de kostenkant specifiek te ramen en we moesten daarom uitgaan van ruw schattingen. Bij het opstellen van de ramingen voor de noodopvang bestond bovendien voor de inkomsten nog veel onduidelijkheid over de rijksvergoedingen (zie ook paragraaf 'risico's en aandachtspunten' in de Slotrapportage 2022). De opvang vindt plaats in de voormalige (leegstaande) gemeentehuizen in Piershil en Strijen. Eind 2022 is duidelijk dat, naast de reguliere normvergoeding per opvangplaats, voor de aanpassingskosten van deze gebouwen een aanvullende Rijksvergoeding wordt verstrekt. Bovendien is de normvergoeding van het Rijk ruim gebleken voor onze gemeente omdat sprake is van eigen vastgoed en wij geen huurcomponent hebben zoals veel andere gemeenten. Daarnaast was in de raming rekening gehouden met hogere inhuurkosten welke niet volledig zijn besteed.
Woonvoorzieningen Wmo	-0,4	Nadeel	In het laatste kwartaal van 2022 is een aantal grote woningaanpassingen uitgevoerd. De kosten per aanpassing zijn fors hoger als gevolg van tariefsstijging bij aannemers en leveranciers.
Armoedebelaid	-0,4	Nadeel	Bij de Slotrapportage 2022 is een tekort van ruim € 1 miljoen gerapporteerd voor de energietoeslag. De raad heeft daarbij aanvullend budget beschikbaar gesteld. Bij de jaarrekening is sprake van een aanvullend nadeel van € 0,4 miljoen. De raad is hierover via een aparte raadsinformatiebrief (maart 2023; "De huidige stand van zaken van de Energietoeslag 2022") reeds geïnformeerd. De overschrijding houdt met name verband met het feit dat het bereik van deze regeling groter is dan eerder verondersteld. Bovendien kunnen aanvragen over 2022 nog tot juli 2023 worden ingediend. Deze kosten drukken daarmee nog op het boekjaar 2022. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de raadsinformatiebrief van maart 2023.
Begeleide participatie	0,3	Voordeel	Er zijn extra rijksmiddelen ontvangen (participatiebudget). Deze zijn in 2022 niet meer uitgegeven.
Inburgering	0,4	Voordeel	In de begroting 2022 hebben wij (onterecht) rekening gehouden met hogere lasten als gevolg van de (implementatie van de) de Wet inburgering. De raming hadden wij op basis van de actuele inzichten bij de slotrapportage moeten verlagen, maar is abusievelijk niet gebeurd. Hierdoor is in nu bij deze jaarrekening op dit budget een voordeel te rapporten van € 0,4 mln.
Jeugdhulp	0,3	Voordeel	Op basis van de (concept) jaarstukken 2022 van de Dienst Gezondheid en Jeugd is sprake van een voordeel op de kosten voor Jeugdhulp (met name gesloten Jeugdzorg).
Overig	0,6	Voordeel	Overige verschillen op dit programma onder de rapportagegrens van €250.000.
Totaal	3,4	Overschot op budget 2022	

Beleidsindicatoren

Onderstaande tabel geeft de beleidsindicatoren weer die betrekking hebben op dit programma. De gegevens komen hierbij vanuit "Waar staat je gemeente.nl".

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 24-03-2023)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
Personen met bijstandsuitkeringen (per 10.000 inwoners > 18 jaar)	2021	174,9	431,2	242,3
Aantal re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners 15-65 jaar)	2020	107,1	202,0	196,5
Wmo cliënten met een maatwerkarrangement (per 10.000 inwoners)	2022	490	640	599
% Kinderen in armoede	2021	3	6	4
% Werkloze jongeren (16 t/m 22 jaar)	2021	1	2	1
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2022	10,2	10,7	10,1
Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12-23 jaar)	2022	0,1	0,3	geen data
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2022	0,9	1,1	geen data

2.8 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Tot het programma Volksgezondheid en milieu behoren de taakvelden volksgezondheid en milieubeheer (inclusief duurzame energie).

Wat gebeurde er om ons heen?

Duurzaamheid

Door (inter)nationale ontwikkelingen als de oorlog in Oekraïne, de energiecrisis, tekorten aan grondstoffen, plant- en diersoorten die dreigen te verdwijnen en extreme weersomstandigheden met natuurrampen tot gevolg, groeit de aandacht en urgentie voor duurzaamheid. Met de droogte van afgelopen zomer en vervolgens de wateroverlast later in het jaar werd opnieuw duidelijk dat de klimaatverandering ook de Hoeksche Waard raakt. Hoewel de ontwikkelingen verre van positief zijn, creëren deze wel kansen voor verduurzaming en het toekomstbestendiger maken van onze woon-, leef- en werkomgeving.

Zowel inwoners, ondernemers als maatschappelijke organisaties voelen de noodzaak om energie te besparen en duurzaam op te wekken, producten en grondstoffen te hergebruiken, water op te vangen en de natuur op allerlei manieren een handje te helpen. De redenen lopen uiteen. Van geld besparen, nieuwe verdienmodellen ontwikkelen tot aan de wereld leefbaar doorgeven aan onze kinderen en volgende generaties. Wat vaststaat, is dat de verduurzaming van de Hoeksche Waard alleen succesvol kan zijn, als we dit samen doen: van inwoner, maatschappelijke organisatie, ondernemer tot overheid, van rijk tot arm en van koploper tot achterblijver.

Milieu

Uitstel van de Omgevingswet heeft invloed gehad op diverse milieuthema's waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. De bedoeling was dat bodemtaken van de provincie per 1 januari of per 1 juli 2022 naar de gemeente zouden overgaan. Ditzelfde geldt voor het bevoegd gezag van de provinciale inrichtingen die wij in onze gemeente hebben. Financieel was daar al rekening mee gehouden in de begroting maar door uitstel van de Omgevingswet heeft de provincie besloten de volledige verantwoording te houden over deze taken totdat de Omgevingswet in werking treedt. Gemeente en Omgevingsdienst houden nauw contact met de provincie en hebben dit jaar al wel de nodige voorbereidingen getroffen voor de overdracht van deze taken. We hebben ook voorbereidingen getroffen voor de komst van de Omgevingswet op het gebied van Geluid (Opstellen verkeers- en milieukaart) en Externe veiligheid (up da beleid).

Volksgezondheid

De uitbraak van het coronavirus het en de maatregelen die daarvoor zijn genomen, hebben impact op de Volksgezondheid. Ook de ontwikkelingen met betrekking tot de oorlog in de Oekraïne hebben impact op de volksgezondheid door de toestroom van vluchtelingen. Dit laatste heeft impact op de druk op de zorg, bijvoorbeeld de Jeugdgezondheidszorg. De komende jaren zal de input duidelijk(er) worden. De maatregelen met betrekking tot Covid-19 en de ontwikkelingen aangaande de oorlog in de Oekraïne hebben ook invloed gehad op de uitvoerbaarheid van het uitvoeringsprogramma Volksgezondheid. Mede dankzij het benutten van de digitale mogelijkheden en de fysieke inzet van 'betrokken' organisaties is er veel bereikt. In het algemeen is er meer oog gekomen voor preventie om gezondheidsproblemen en jeugd veerkrachtiger te houden met daarbij speciale aandacht voor kwetsbare groepen.

Wat hebben we bereikt? Wat hebben we gedaan?

Wat hebben we bereikt	Wat hebben we gedaan	Wanneer	Voortgang	
Maatschappelijk effect/doel	Subdoel/speerpunt	Planning		
Klimaatneutraal 2050	Realiseren uitvoeringsprogramma 'Biodiversiteit 2021-2026' in 2022	2022		Is opgesteld en vastgesteld in december 2022 door de raad.
	Uitvoering geven aan Communicatie en participatie en monitoring en sturing programmaplan Duurzaamheid (PN 2022)	2022-2026		
Energie-neutraal 2040/ Klimaatneutraal 2050 (PN 2022)	Regionale Energiestrategie (doorlopend, iedere 2 jaar herijking) (PN 2022)	2022-2026		
	Transitievisie Warmte (doorlopend, iedere 4 jaar herijking) (PN2022)	2022-2026		
	Realiseren uitvoeringsprogramma 'Hoeksche Waard richting energieneutraal 2021-2026' (PN 2022)	2022-2026		Is in december 2022 opnieuw bekrachtigd door de raad.
Circulair 2050/Klimaatneutraal 2050 (PN 2022)	Realiseren uitvoeringsprogramma 'Circulaire economie Hoeksche Waard 2021-2026' (PN 2022)	2022-2025		Is in december 2022 opnieuw bekrachtigd door de raad.
Correcte uitvoering van de wettelijke BRO-taken (Besluit Registratie Ondergrond) door de gemeente. (PN 2022)	Samenwerkingsovereenkomst voor volledige ontzorging van de BRO met OZHZ getekend (PN 2022)	Per 1 jan 2022		De BRO-taken staan nu vast in het jaarprogramma OZHZ en de implementatie van de BRO-taken bevindt zich in een afrondende fase.
Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid: gezond blijven en gezondheid bevorderen en beschermen	We geven uitvoering aan de bij de Nota Publieke Gezondheid 2021-2023 en het behorende uitvoeringsprogramma'.	Per 1 jan 2022		Loopt tot en met 2023. Zowel Gezondheidsbevordering en Bescherming loopt op schema. In de tijd is wel wat doorgeschoven naar 2023 bv Lokaal Hitteplan. Elk jaar is er een Jaaroverzicht van de uitgevoerde inspanningen in het kader van Gezondheidsbevordering
	Wij sluiten samen met publieke en private partijen een preventieakkoord.			Preventieakkoord is gereed en de projectstructuur staat. Het netwerk is bezig met de uitvoer ervan.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves).

De kosten van de overhead (taakveld 0.4) worden, conform de BBV, weergegeven in het onderdeel 'Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien'.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten	7.1 Volksgezondheid	60	0	160	94	-66
	7.4 Milieubeheer	62	8	8	117	109
Totaal Baten		123	8	168	211	43
Lasten	7.1 Volksgezondheid	-4.355	-4.228	-4.445	-4.421	24
	7.4 Milieubeheer	-3.146	-2.502	-4.056	-3.710	346
Totaal Lasten		-7.500	-6.729	-8.501	-8.131	370
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-7.378	-6.722	-8.333	-7.920	413
Onttrekkingen reserves	7.1 Volksgezondheid	0	0	23	23	0
	7.4 Milieubeheer	463	460	1.020	562	-458
Totaal Onttrekkingen reserves		463	460	1.043	585	-458
Storting reserves	7.1 Volksgezondheid	-23	0	0	0	0
	7.4 Milieubeheer	-51	-1.547	-1.350	-1.350	0
Totaal Storting reserves		-74	-1.547	-1.350	-1.350	0
Gerealiseerd resultaat		-6.988	-7.809	-8.640	-8.685	-45

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2022) uit bovenstaande tabel. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x € 1.miljoen)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Overig	0,0	Voordeel	Overige verschillen op dit programma onder de rapportagegrens van €250.000.
Totaal	0,0	Overschot op budget 2022	

Beleidsindicatoren

Onderstaande tabel geeft de beleidsindicatoren weer die betrekking hebben op dit programma. De gegevens komen hierbij vanuit "Waar staat je gemeente.nl".

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 24-03-2023)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
% Hernieuwbare elektriciteit (uit zon, wind, etc.)	2020	64,3	26,8	geen data

2.9 Programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Tot het programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening behoren de taakvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (anders dan bedrijventerreinen), wonen en bouwen.

Wat gebeurde er om ons heen?

Wonen

De Hoeksche Waard heeft, net als de rest van Nederland, een flinke opgave als het gaat om (betaalbare) woningbouw en het toekomstbestendig maken van de woon- en leefomgeving. Dit vergt de nodige inspanningen. Niet alleen van de gemeente, maar ook van andere overheden, HW Wonen en marktpartijen.

Maart afgelopen jaar heeft minister de Jonge de Nationale Woon- en Bouwagenda gepresenteerd. In de Nationale Woon- en Bouwagenda worden de oorzaken van de wooncrisis, de doelstellingen en de programmatische aanpak voor de komende jaren geschetst. Het doel van de Nationale Woon- en Bouwagenda is het bevorderen van de beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van het woningaanbod in Nederland. Samen met belangrijke partners in het woonveld, zoals gemeenten, woningcorporaties en marktpartijen, bundelt het Rijk de krachten om de geconstateerde problemen en oorzaken aan te pakken en de doelstellingen van de Nationale Woon- en Bouwagenda te realiseren.

Ruimtelijke Ordening

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Dit heeft consequenties voor de werkprocessen en planologische procedures. Hier bereiden wij ons op voor. Dit is ook nodig om te zorgen dat procedures niet stagneren. Op deze manier dragen wij bij aan het invullen van onze maatschappelijke opgaven: De Hoeksche Werken zoals deze zijn opgenomen in de Omgevingsvisie Hoeksche Waard.

Grondexploitatie

De gemeente Hoeksche Waard heeft begin 2022 zes grondexploitaties lopen waar zij voor eigen rekening en risico haar gronden ontwikkelt. Vier locaties hebben betrekking op woningbouw. Twee locaties op bedrijventerreinen. De bijbehorende budgetten voor deze ontwikkelingen zijn met het aanbieden van de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) 2022 door de raad op 5 juli 2022 vastgesteld. In 2022 zijn drie ontwikkelingslocaties afgerond. Alle werken en werkzaamheden zijn gerealiseerd en alle gronden zijn verkocht. Het gaat om De Hoogerwerf (bedrijventerrein), woonwijk Poortwijk III en Uitbreiding Piershil Noordoost (woningbouw). Jaarlijks, en dus ook in 2023, zal de raad via de MPG 2023 gevraagd worden om de geactualiseerde budgetten voor de drie doorlopende grondexploitaties vast te stellen. De MPG maakt deel uit van de jaarverslaggevings-procedure. Naar verwachting wordt in 2023 de raad gevraagd om twee grondexploitaties te openen die zien op de ontwikkeling van gemeentelijke gronden voor tijdelijke huisvesting. Naast de bestemmingsplannen zal de financiële vertaling daarvan, zijnde een grondexploitatie, aan de raad worden aangeboden. Op dit moment worden op projectbasis, indien noodzakelijk, gronden verworven. Als dit zich voordoet wordt de raad gevraagd hier budgetten voor vrij te maken. Een nota Grondbeleid is in voorbereiding die, naar het zich laat aanzien, in het 3e kwartaal zal worden aangeboden aan de raad.

Wat hebben we bereikt? Wat hebben we gedaan?

Wat hebben we bereikt	Wat hebben we gedaan	Wanneer	Voortgang
Maatschappelijk effect/doel	Subdoel/speerpunt	Planning	
De inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2024 minimaal te voldoen	Implementatieactiviteiten omgevingswet	2022-2023	De inwerkingtredingsdatum is gewijzigd naar 1 januari 2024

aan alle wettelijke vereisten uit de Omgevingswet				
Integrale ontwikkelkaders op te stellen, die gericht zijn op de gebiedsopgaven en de omgevingskwaliteit	Opstellen Leidraad voor ontwikkeling Hoeksche Waard (eerder ontwikkelagenda)	2022		Het college stelde de leidraad vast als concept voor de terinzagelegging in het 4 ^e kwartaal 2022. Na verwerking van de reacties bieden wij de leidraad in het 2 ^e kwartaal 2023 aan om vast te stellen door de raad.
Het grondbeleid inzetten als een middel om onze (ruimtelijke) opgaven en doelstellingen te verwezenlijken	Nota Grondbeleid opstellen & onderzoek naar actief grondbeleid	2022-2024		Proces is gestart, verwachting is dat de besluitvorming in het derde of vierde kwartaal van 2023 plaats vindt.
Een kwalitatief woningbouwprogramma met de juiste woning op de juiste plek	Activiteiten ter realisatie van onze doelstelling 'de juiste woning op de juiste plek'	2022-2024		Wordt jaarlijks geactualiseerd
De instroom van jonge huishoudens faciliteren om de demografische balans te behouden	Instroom jonge huishoudens	2022-2024		Uit de woon- en verhuismonitor blijkt dat de instroom van jonge huishoudens op gang is gekomen.
Een continue toevoeging van 500 woningen per jaar aan de woningvoorraad om te voorzien in de vraag	Versnelling Woningbouw	2022-2024		Afgelopen jaar zijn er ruim 485 woningen opgeleverd. Een record.

Wat heeft het gekost?

Onderstaande tabel geeft weer: de baten en lasten per taakveld, het totaalsaldo van baten en lasten, de wijzigingen in de reserves en het geraamde resultaat (na verrekening met reserves). De baten geven wij weer als +/- en de lasten als -/-.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten	8.1 Ruimte en leefomgeving	3.761	2.700	5.471	7.296	1.825
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.475	3.715	3.604	917	-2.688
	8.3 Wonen en bouwen	6.379	3.434	3.949	5.058	1.109
Totaal Baten		15.615	9.848	13.024	13.271	247
Lasten	8.1 Ruimte en leefomgeving	-4.720	-4.360	-5.684	-6.304	-620
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-3.528	-3.887	-3.496	-622	2.874
	8.3 Wonen en bouwen	-5.004	-4.914	-5.227	5.182	45
Totaal Lasten		-13.251	-13.160	-14.407	-12.108	2.299
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		2.364	-3.312	-1.383	1.163	2.546
Onttrekkingen reserves	8.1 Ruimte en leefomgeving	438	829	4.238	4.170	-68
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	293	0	366	366	0
	8.3 Wonen en bouwen	120	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen reserves		851	829	4.604	4.536	-68
Stortingen reserves	8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.591	-835	-5.059	-5.150	-91
	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-293	0	-366	-443	-76
	8.3 Wonen en bouwen	-776	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		-2.660	-835	-5.426	-5.593	-167
Gerealiseerd resultaat		554	-2.318	-2.204	106	2.310

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2022) uit bovenstaande tabel. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x € 1.miljoen)

Onderwerp / Taakveld	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Grondverkoop en anterieure overeenkomsten	1,0	Voordeel	In 2022 zijn de gronden voor T ienvoet Heinenoord overgedragen aan de ontwikkelaar. De betalingen van deze gronden staan gepland in 2024/2025. Conform de BBV voorschriften dient de volledige opbrengst, na aftrek van de boekwaarde, te worden verantwoord in 2022. Daarnaast zijn baten en lasten van enkele anterieure overeenkomsten, zoals onder meer bij de projecten Stougjesdijk Oost en De Dam in Strijen (fase 2), verschoven tussen de boekjaren 2022 en 2023.
Leges omgevingsvergunningen	1,1	Voordeel	De meeropbrengsten komen voort uit een aantal woningbouwprojecten waarvoor in 2022 een omgevingsvergunning is aangevraagd. De aanvragen hiervoor werden pas in 2023 verwacht. Daarnaast werd in 2022 een aanvraag voor omgevingsvergunning ingediend die voorzag in een renovatie van een groot aantal woningen. Op dit moment onderzoeken we de mogelijkheden om meer sturing en monitoring te ontwikkelen op de verwachte aanvragen omgevingsvergunning in een jaar in samenhang met de ontwikkeling van woningbouwprojecten binnen de gemeente Hoeksche Waard.
Overig	0,2	Voordeel	Overige verschillen op dit programma onder de rapportagegrens van €250.000.
Totaal	2,3	Overschot op budget 2022	

Beleidsindicatoren

Onderstaande tabel geeft de beleidsindicatoren weer die betrekking hebben op dit programma. De gegevens komen hierbij vanuit "Waar staat je gemeente.nl".

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 24-03-2023)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
Demografische druk (Groene + grijze druk tov 20-64 jarigen)	2022	80,5	70,3	79,8
Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	2022	9,8	9,3	9,1

2.10 Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

Voor het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien zijn met uitzondering van het onderdeel overhead (bedrijfsvoering), geen doelstellingen en activiteiten geformuleerd. Voor de realisatie van de doelstellingen en activiteiten met betrekking tot overhead/bedrijfsvoering (taakveld 0.4), wordt verwezen naar programma 0 Bestuur en Ondersteuning en de paragraaf 3.5 Bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

In de tabel staan, per taakveld, de baten en lasten van dit onderdeel, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerde resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten (indien systeemreserves). De kosten van de overhead (taakveld 0.4) worden, conform de BBV, verantwoord op dit onderdeel.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Taakveld	Werkelijk 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten	0.4 Overhead	258	133	338	299	-39
	0.5 Treasury	1.425	957	988	1.160	172
	0.61 OZB woningen	9.866	10.121	10.241	10.299	58
	0.62 OZB niet-woningen	7.454	7.448	7.448	7.610	162
	0.64 Belastingen overig	5.909	761	741	745	4
	0.8 Overige baten en lasten	101	86	86	328	242
	0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	125.740	122.292	142.018	144.000	1.983
Totaal Baten		150.752	141.797	161.859	164.441	2.581
Lasten	0.4 Overhead	-32.709	-30.657	-32.911	-31.679	1.232
	0.5 Treasury	-50	-49	51	-106	-157
	0.61 OZB woningen	-460	-449	-456	-458	-2
	0.64 Belastingen overig	-1.243	-353	-363	-378	-15
	0.8 Overige baten en lasten	-619	-1.004	-313	-137	176
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-283	-17	-67	83	150
	0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0
Totaal Lasten		-35.363	-32.529	-34.059	-32.675	1.384
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		115.389	109.268	127.801	131.766	3.966
Onttrekkingen reserves	0.10 Mutaties reserves	100	0	0	1.277	1.277
	0.4 Overhead	8.211	10.164	14.467	13.364	-1.103
	0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
	0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	25	25	0
Totaal Onttrekkingen reserves		8.311	10.164	14.492	14.666	174
Stortingen reserves	0.10 Mutaties reserves	-100	0	0	-1.277	-1.277
	0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	-0
	0.4 Overhead	-3.322	-7.000	-7.983	-7.983	0
	0.64 Belastingen overig	-1.036	0	0	0	0
	0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-3.996	-3.590	-4.390	-4.390	0
Totaal Stortingen reserves		-8.454	-10.590	-12.373	-13.650	-1.277
Gerealiseerd resultaat		115.246	108.842	129.919	132.782	2.863

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven (zie gerealiseerd resultaat, kolom "Saldo 2022") uit bovenstaande tabel. De onttrekkingen aan de reserves zijn gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten. Verschillen tussen taakvelden die per saldo budgettair neutraal zijn, zijn buiten deze verschillenanalyse gelaten.

(bedragen x €1 mln)

Onderwerp / Taakveld	Tekort (-)	Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Algemene uitkering	2,0	Voordeel	Betreft middelen die wij vanuit de decembercirculaire 2022 van het gemeentefonds van het Rijk hebben ontvangen. Dit bestaat uit meerdere kleinere posten, maar voornamelijk uit het voorschot voor de energietoeslag voor 2023 (€ 1,2 mln). Volgens de BBV voorschriften dienen wij dit voorschot in 2022 te verantwoorden. De uitgaven van deze energietoeslag volgt in 2023 (zie raadsvoorstel mei 2023).
Belastingen	0,2	Voordeel	Betreft belastinginkomsten uit voorgaande jaren.
Overige baten en lasten	0,2	Voordeel	Op grond van de jaarlijkse oudersomsanalyse/beoordeling van onze openstaande debiteuren nemen wij, conform de richtlijnen in het BBV, een voorziening voor mogelijke oninbaarheid op. In 2022 hebben wij een deel van de voorziening kunnen laten vrijvallen.
Vennootschapsbelasting	0,2	Voordeel	Vrijval van de gereserveerde vennootschapsbelasting over 2020
Overig	0,3	Voordeel	Overige verschillen op dit programma onder de rapportagegrens van €250.000.
Totaal	2,9	Overschot op budget 2022	

Uitsplitsing Algemene Dekkingsmiddelen

Onderstaand overzicht bevat de uitsplitsing van de algemene dekkingsmiddelen. Voor de verschillenanalyse tussen actuele begroting 2022 en werkelijk 2022 wordt verwezen naar bovenstaande tabel, waar de grootste afwijkingen zijn toegelicht. Onder de algemene dekkingsmiddelen behoren de inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de lokale heffingen, de algemene uitkering, dividendinkomsten, het saldo van de financieringsfunctie (verschil tussen de aan taakvelden toegerekende rekenrente en de werkelijk betaalde rente over lang- en kortlopende leningen, ook wel renteresultaat genoemd) en eventuele overige algemene dekkingsmiddelen. De verdeling van de algemene dekkingsmiddelen is als volgt:

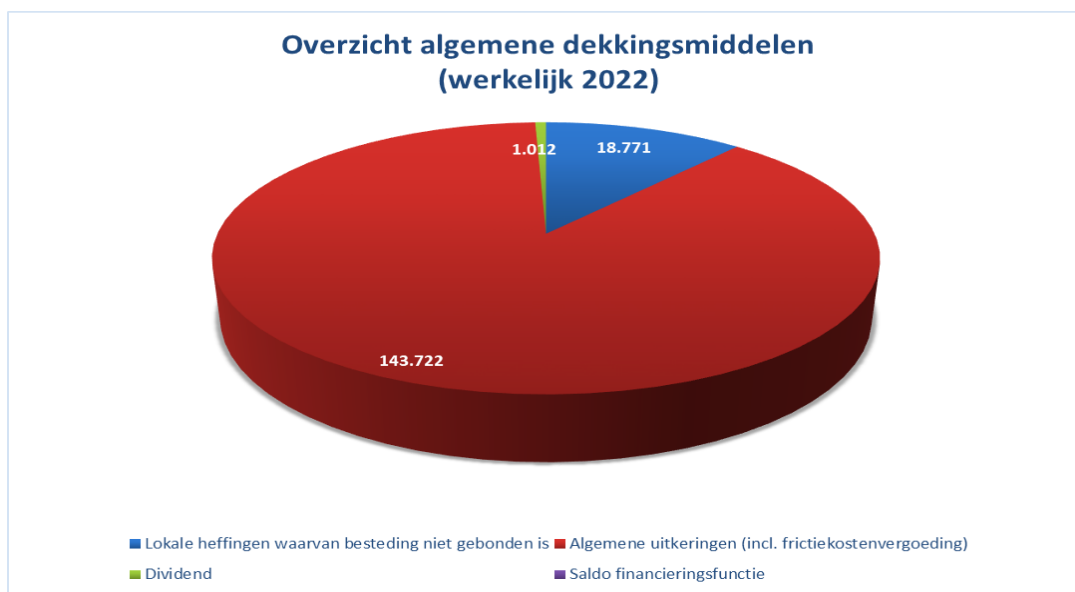
(bedragen x €1.000)

	Werkelijk 2021 (a)	Primitieve begroting 2022 (b)	Actuele begroting 2022 (c)	Werkelijk 2022 (d)	Verschil (d-c)
Overzicht algemene dekkingsmiddelen					
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is*/**	23.216	18.442	18.532	18.771	239
Algemene uitkeringen (incl. frictiekostenvergoeding)	123.588	122.292	141.739	143.722	1.983
Dividend	1.379	920	951	1.012	61
Saldo financieringsfunctie	0	0	0	3	3
Totaal	148.184	141.653	161.222	163.508	2.286

* Deze heffingen bestaan uit de precariobelasting, (on)roerende zaakbelasting, toeristenbelasting en hondenbelasting

** Precariobelasting in 2021 voor het laatst van toepassing

Grafisch geeft bovenstaande tabel het volgende beeld:

Overhead

De overheadkosten bestaan uit de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Voorbeelden zijn de gemeentesecretaris en directie, HRM, informatievoorziening en automatisering, huisvesting, financiën etc.

Vennootschapsbelasting

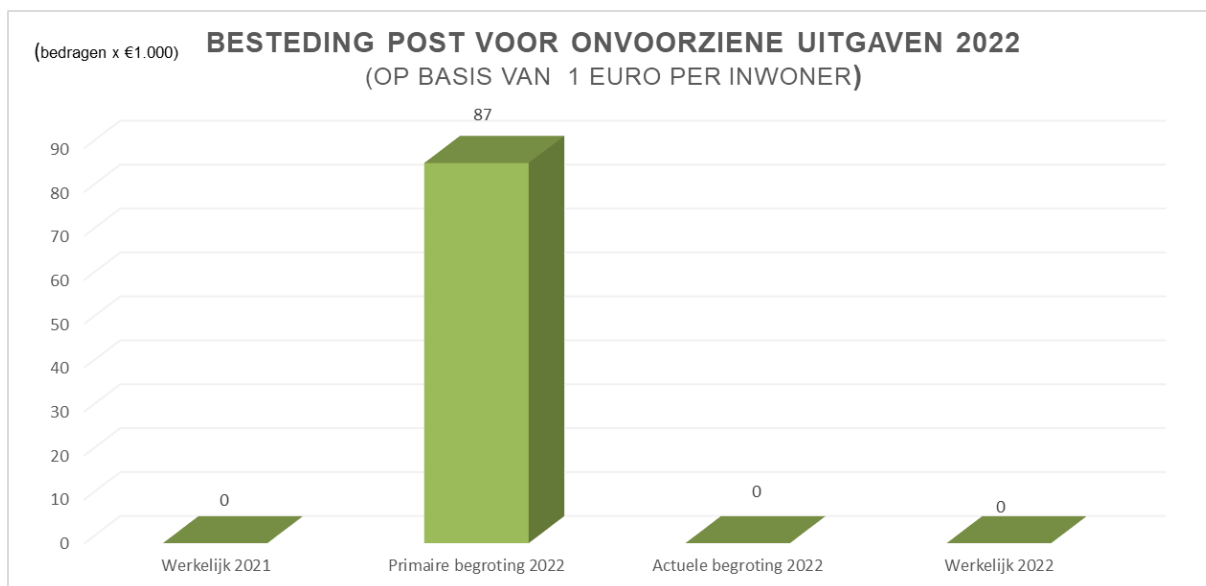
Gemeenten en andere overheden moeten, sinds 2016, vennootschapsbelasting (vpb) betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Voor voordelen die behaald worden met overheidstaken geldt vrijstelling van vpb, tenzij er sprake is van concurrentie met private ondernemingen.

Met name de grondexploitaties behoren voor onze gemeente tot ondernemerstaken en zijn daarmee in de aangifte vpb betrokken. De grondexploitaties zijn, vanaf 2019 (herindeling), als één geheel beoordeeld waardoor compensatie tussen alle grondexploitaties mogelijk is.

Voor activiteiten waarbij de gemeente mogelijk in concurrentie treedt met private ondernemingen (bv bij detacheren van personeel, verhuur onroerend goed) is er geen sprake van winststreven. De conclusie dat de gemeente voor deze overige activiteiten geen onderneming in fiscale zin vormt, kan dan ook gehandhaafd blijven.

Onvoorzien

In de begroting 2022 is, conform de financiële verordening, een raming voor onvoorziene uitgaven opgenomen, gebaseerd op (afgerond) €1,- per inwoner.

Toelichting

De verplichte raming voor onvoorziene uitgaven is gebaseerd op (ongeveer) €1 per inwoner. Hiervoor hebben wij in de primaire begroting 2022 een bedrag in de begroting opgenomen van €87.000. In 2022 is hiervan €35.000 ingezet ter dekking van kosten in verband met het ongeval aan Zuid Zijde in Nieuw Beijerland (programma 2 Veiligheid). Het restant (€52.000) van de post onvoorzien is afgeraamd bij de slotrapportage 2022.

Beleidsindicatoren

Onderstaande tabel geeft de beleidsindicatoren weer die betrekking hebben op dit programma. De gegevens komen hierbij vanuit "Waar staat je gemeente.nl", met uitzondering van de gemeente specifieke indicatoren (formatie, bezetting, apparaatskosten, inhuur en overhead).

Indicatoren BBV (peildatum "Waarstaatjegemeente" 24-03-2023)	Jaar	Hoeksche Waard	Nederland	Gemeente weinig stedelijk
Woonlasten éénpersoonshuishouden in €	2022	647	823	geen data
Woonlasten meerpersoonshuishouden €	2022	743	905	geen data
Gemiddelde WOZ-waarde woningen x € 1.000	2021	281	290	310
Gemiddelde WOZ-waarde woningen x € 1.000	2022	309	317	312
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	2022	6,38	*	*
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	2022	5,96	*	*
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	2022	688	*	*
Externe inhuur (% van totale loonkosten)	2022	25%	*	*
Overhead (% van de totale lasten)	2022	12%	*	*

*Geen gegevens opgenomen in "Waar staat je gemeente.nl"

Toelichting bij beleidsindicator "Externe inhuur" (% van totale loonkosten)

In bovenstaande tabel is opgenomen dat de externe inhuur als percentage van de totale loonsom (werkelijke salarislasten van vast personeel incl. de kosten van inhuur als gevolg van vacatures, vervanging bij ziekte en specialistische inhuur) 25% betreft. In 2021 was dit percentage nog 29%. Ten opzichte van 2021 is daarmee sprake van een daling van 4%. Doel is om het inhuurpercentage stapsgewijs verder af te bouwen.

Paragrafen

3. Paragrafen

3.1 Inleiding

De afzonderlijke paragrafen in de jaarstukken beschrijven we de beleidslijnen voor belangrijke beheersmatige aspecten en voor de lokale heffingen. De paragrafen hebben als doel een dwarsdoorsnede van de Jaarstukken te presenteren. Daar waar de Jaarstukken meer zijn gericht op het gerealiseerde beleidsproces, richten de paragrafen zich op het beheersproces, dat niet direct extern gericht is, maar waarbij sprake is van een behoorlijke financiële betekenis, een grote bestuurlijke relevantie of randvoorwaarden die van belang zijn voor een goed inzicht van de (beleids)programma's.

Samengevat is het hoofddoel van de paragrafen om, door dwarsdoorsneden van de begroting, uw raad te faciliteren in het vaststellen van een aantal wezenlijke beleidslijnen en de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren.

De jaarstukken bevatten de volgende paragrafen:

- Lokale heffingen
- Weerstandvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Regio Deal
- Wet open overheid (nieuw)

3.2 Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf staat informatie over de gemeentelijke belastingen en rechten (gebonden heffingen), die in onze gemeente van toepassing zijn, het beleid rondom de lokale heffingen een overzicht van de opbrengsten in 2022 en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Algemene uitgangspunten

Belastingen, zoals onroerendezaakbelasting en hondenbelasting zijn algemene dekkingsmiddelen. De opbrengsten zijn vrij besteedbaar. Dit in tegenstelling tot de gebonden heffingen, zoals rioolrecht. Deze middelen moeten verplicht besteed worden aan het doel waarvoor zij geïnd zijn. In onderstaand overzicht geven wij aan welke belastingen wij heffen, wat de heffingsmaatstaf is en wat het beoogd doel is.

Omschrijving	maatstaf	beoogd doel
Belastingen		
Onroerende zaakbelasting	WOZ waarde	algemeen dekkingsmiddel
Roerende zaakbelasting	waarde roerende zaak	algemeen dekkingsmiddel
Hondenbelasting	aantal honden	algemeen dekkingsmiddel
Toeristenbelasting	aantal overnachtingen	algemeen dekkingsmiddel
Watertoeristenbelasting	aantal etmalen verblijf	algemeen dekkingsmiddel
Dagtoeristenbelasting	aantal aankomsten Tiengemeten	algemeen dekkingsmiddel
Reclamebelasting	WOZ waarde	bestrijding van kosten gericht op veiligheid, leefbaarheid of ontwikkeling van het aangewezen gebied waar de belasting geheven wordt.
Baatbelasting	bedrag per onroerende zaak	verhalen van kosten, gemaakt voor het tot stand brengen van de voorziening
Rechten		
Rioolheffing won. eigenaar	vast bedrag	dekking van kosten voor onderhoud en vervanging riolering
Rioolheffing woningen.gebruiker	aantal gebruikers	dekking van kosten voor onderhoud en vervanging riolering
Rioolheffing niet won. eigenaar	WOZ waarde	dekking van kosten voor onderhoud en vervanging riolering
Rioolheffing niet won. gebruiker	WOZ waarde	dekking van kosten voor onderhoud en vervanging riolering
Lijkbezorgingsrechten	diversen (verschillend per dienst)	dekking van de kosten van diensten nader omschreven in de tarieventabel bij de verordening (begraven, grafuitgifte, onderhoud, specifieke dienst)
Leges	diversen (verschillend per dienst)	dekking van de kosten van dienstverlening aan een individuele derde
Afvalstoffenheffing	vast bedrag verhoogd met een bedrag per lediging	dekking van de kosten voor afvoer en verwerking van huishoudelijk afval
Haven- en kadegelden	diversen (verschillend per haven)	dekking kosten onderhoud havens en kades.
Marktgeden	vierkante meters gebruik	dekking van kosten verbonden aan gebruik van een marktstandplaats
BIZ	diversen (verschillend per BIZ vereniging)	bestrijding van kosten gericht op veiligheid, leefbaarheid of ontwikkeling van de bedrijveninvesteringszone (winkelgebied of bedrijventerrein)

Woonlasten

De gemeentelijke woonlasten bestaan uit onroerendezaakbelasting (OZB), afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemeentelijke belastingen zijn in 2022 niet meer dan trendmatig (inflatiecorrectie) gestegen. De inflatiecorrectie voor 2022 was 1,6%.

De gebonden heffingen, zoals afvalstoffenheffing, en leges, mogen wettelijk maximaal 100% kostendekkend zijn, inclusief toe te rekenen compensabele btw, mutaties in voorzieningen en toe te rekenen kosten voor overhead. Ook voor deze gebonden heffingen is de inflatiecorrectie van 1,6% toegepast.

We streven naar zo laag mogelijke lokale lasten

Activiteiten voeren we uit tegen zo laag mogelijke kosten voor inwoners en bedrijven. Bij de rechten streven we naar kostendekkende tarieven.

Kostenonderbouwing volgens het Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf lokale heffingen kostenonderbouwingen voor belastingtarieven zijn opgenomen. Dit geldt met name voor de gebonden heffingen. Uit deze onderbouwing moet blijken in welke mate de lasten gedekt worden door de baten (maximaal 100%). Wij berekenen dit door per gebonden heffing de totale baten te delen door de totale lasten voor zover deze toe te rekenen zijn aan de heffing.

Bij baten nemen wij zowel de opbrengst van de heffing als de overige baten, zoals bijdragen van derden, mee. In de kostprijs nemen we de kosten op voor diensten van externen (netto kosten). De ambtelijke ureninzet, overhead en (compensabele) btw mee. Btw die fiscaal aftrekbaar is mag niet meegenomen worden.

Overhead rekenen we toe volgens een opslag

De apparaatskosten bestaan uit directe loonkosten en overhead (loonkosten ondersteunend personeel, huisvesting, ICT etc.). De directe loonkosten rekenen we rechtstreeks toe op basis van de geraamde tijdsbesteding. Overhead rekenen we via een opslagpercentage direct toe aan de loonkosten. Het percentage bepalen we door de overhead te delen door de totale directe loonkosten.

Opbrengst lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrote en werkelijke opbrengsten van de lokale heffingen in 2022.

Omschrijving	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Verschil
<u>Belastingen</u>			
Onroerende zaakbelasting	17.684	17.908	225
Roerende zaakbelasting	5	0	-5
Hondenbelasting	625	631	6
Toeristenbelasting	112	130	19
Precariobelasting	-	-	-
Reclamebelasting	106	101	-5
Baatbelasting	10	9	-1
Subtotaal (a)	18.541	18.780	239
<u>Rechten</u>			
Rioolheffing	8.478	8.583	105
Lijkbezorgingsrechten	1.282	1.423	141
Leges	5.492	6.612	1.121
Afvalstoffenheffing	8.506	8.349	-157
Haven- en kadegelden	56	108	52
Marktgeden	21	21	-0
Subtotaal (b)	23.834	25.096	1.262
<u>Overig</u>			
BIZ	83	78	-5
subtotaal	83	78	-5
Totaal (a+b+c)	42.458	43.954	1.496

Lokale lastendruk meerpersoonshuishoudens

De onroerendezaakbelasting (OZB) voor woningen, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing bepalen het totaal van de lokale lasten. In onderstaand overzicht geven wij de gemiddelde lasten 2022 van

Hoeksche Waard naast het landelijk gemiddelde weer. Uitgangspunt hierbij is een meerpersoonshuishouden met een eigen woning met een (gemiddelde) waarde van € 305.000.

(bedragen x € 1)

Lastendruk meerp. Huish. met eigen woning	2022	
	Hoeksche Waard	landelijk *
OZB	262	380
rioolheffing	205	207
afvalstoffenheffing	225	317
Lastendruk	692	904

* bron: Coelo 2022

Onroerende- en roerende zaakbelastingen (OZB en RZB)

Bij de onroerende- en roerende zaakbelastingen is de herwaardering van het (on-)roerend goed (wet WOZ) van belang. De WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld. De belasting wordt uitgedrukt in een percentage van deze waarde. Voor belastingjaar 2022 gaat het om de waarde op de peildatum 1 januari 2021. Waardestijging van bestaande panden is in het tarief gecorrigeerd (verlaging van de tarieven). Vervolgens is de inflatiecorrectie (1,6% voor 2022) toegepast. De tarieven voor OZB en RZB zijn wettelijk verplicht aan elkaar gelijk.

Zowel OZB als RZB behoren tot de algemene dekkingsmiddelen waarvan de besteding vrij is. In 2022 is een totaalbedrag van ca € 17,9 miljoen aan OZB ontvangen.

Hieronder treft u een overzicht aan van de tarieven 2022 van onze gemeente en het landelijk gemiddelde over 2022.

OZB / RZB tarieven	2022 HW	2022 land.gem.*
woningen	0,08580%	0,09780%
niet woningen eigenaren	0,25132%	0,30300%
niet woningen gebruikers	0,21014%	0,21780%

* bron: Coelo 2022

Hondenbelasting

Hondenbelasting is een van de oudste belastingen van ons land en werd in 2022 in 165 gemeenten geheven. Deze belasting betreft een algemeen dekkingsmiddel en hoeft daarmee niet verplicht besteed te worden aan de kosten die de gemeente maakt voor hondenbezit. In 2022 is een totaalbedrag van ca € 631.000 aan hondenbelasting ontvangen.

In onderstaande tabel geven wij de tarieven voor 2022 van onze gemeente weer evenals het landelijk gemiddelde over 2022 (van gemeenten waar hondenbelasting is ingevoerd).

(bedragen x € 1)

Hondenbelasting	2022 HW	2022 land.gem.*
eerste hond	87	40
volgende hond	154	geen land.gem.
kennel	372	geen land.gem.

*bron: Coelo 2022

Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting

Toeristenbelasting geldt voor het overnachten in hotels, pensions etc. Watertoeristenbelasting geldt voor het verblijven in een haven per etmaal. In plaats van een bedrag per nacht kan ook voor een vast bedrag voor een heel seizoen gekozen worden (forfait). Beide belastingen behoren tot de algemene middelen waarvan de besteding vrij is. De belasting geldt niet voor ingezetenen van Hoeksche Waard. In 2022 bedroeg het tarief voor zowel toeristen- als watertoeristenbelasting € 0,70 per nacht/etmaal en is daarmee ten opzichte van 2021 niet verhoogd. Dit tarief behoorde tot één van de laagste tarieven van Nederland.

(bedragen x € 1)

Toeristenbelasting	2022
Hoeksche Waard	0,70
gemiddeld Zuid Holland*	2,56
gemiddeld Nederland*	2,03

*bron: Bungalow parkoverzicht.nl

Dagtoeristenbelasting

Wij heffen de belasting voor dagverblijf na aankomst op Tiengemeten. Dagtoeristenbelasting behoort tot de algemene middelen waarvan de besteding vrij is. De raad heeft op 21 september 2021 besloten om deze belasting vanaf 2022 gefaseerd af te bouwen naar nihil in 2024. In 2022 bedroeg het tarief nog € 0,35 per aankomst.

Rioolheffing

Rioolheffing is een belasting waarvan de opbrengsten besteed moeten worden aan de specifieke taak. De opbrengsten rioolheffing dekken, naast de kosten van het rioleringsstelsel, ook kosten die voortvloeien uit de Wet gemeentelijke watertaken. Om schommelingen in de tarieven te voorkomen, maken we gebruik van een voorziening voor riolering. Het tarief voor rioolheffing 2022 komt voort uit het door de gemeenteraad op 13 oktober 2020 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025. Het tarief in 2022 bedroeg voor het eigenaarsdeel € 102,62 en voor het gebruikersdeel respectievelijk € 51,31 (1-persoonshuishouden) of € 102,62 voor een meerpersoonshuishouden. Deze tarieven zijn vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde over 2022 (bron: Atlas Lokale lasten Coelo 2022). Hieronder geven wij een overzicht van de baten en lasten (zoals beschreven onder het kopje 'Kostenonderbouwing') in 2022 en daarbij de mate van kostendekking van de heffing.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid Rioolheffing	
netto kosten	5.328
direct toe te rekenen kosten	974
overhead	880
btw	1.250
totale lasten	8.433
opbrengsten heffing	8.583
overige opbrengsten	137
totale baten	8.720
dekkingspercentage (ex mut.voorz.)	103%
mutatie egalisatie voorz (storting)	286

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten moeten besteed worden aan de specifieke taak. De tarieven voor deze rechten komen voort uit het eind 2020 door de raad vastgestelde beleid. Hieronder geven wij een overzicht van de baten en de lasten in 2022 en daarbij de mate van kostendekking van deze heffing.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten	
Netto kosten	1.150
direct toe te rekenen kosten	993
overhead	897
btw	-
totale lasten	3.040
totale baten	1.423
dekkingspercentage (ex mut.voorz.)	47%
mutatie egalisatie voorz (storting)	126

Leges

Leges zijn vergoedingen voor een dienst die de gemeente aan een individuele burger of bedrijf verleent.

De legesverordening bestaat uit 3 hoofdstukken:

- Algemene Dienstverlening.
- Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen).
- Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn (EDR).

Binnen de legesverordening mogen we overschotten op onderdelen gebruiken om tekorten op andere onderdelen op te vangen (kruissubsidiering). De baten en lasten 2022 en de mate van kostendekking is hieronder zowel op totaalniveau van de verordening als gesplitst per hoofdstuk weergegeven.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid Leges totaal	
netto kosten	1.073
direct toe te rekenen kosten	3.124
overhead	2.782
btw	83
totale lasten	7.063
opbrengsten	6.612
dekkingspercentage	94%

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid leges per hoofdstuk	
hfd 1 Alg.dienstverlening	
netto kosten	745
direct toe te rekenen kosten	1.005
overhead	895
btw	19
totale lasten	2.663
opbrengsten	1.887
dekkingspercentage	71%
hfd 2 Omgevingsvergunningen	
netto kosten	328
direct toe te rekenen kosten	2.013
overhead	1.792
btw	64
totale lasten	4.197
opbrengsten	4.703
dekkingspercentage	112%
hfd 3 Dienstverlening EDR	
netto kosten	-
direct toe te rekenen kosten	107
overhead	96
btw	-
totale lasten	203
opbrengsten	22
dekkingspercentage	11%

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing is een belasting waarvan de opbrengsten besteed moeten worden aan de specifieke taak. De heffing vergoedt de kosten voor inzameling van huishoudelijk afval.

De heffing bestaat uit twee delen: een 'vast bedrag' en een bedrag per 'aanbieding'. Met dit gedifferentieerde tarief wordt beoogd om door een financiële prikkel het aanbieden van afval te beperken. Minder vaak aanbieden betekent voor de gemeente het risico op een lagere opbrengst dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. In 2022 was dit inderdaad het geval.

RAD BV voert de inzameling voor de gemeente uit. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst gesloten, die jaarlijks geïndexeerd wordt. Het tarief van de heffing bedroeg in 2022 gemiddeld €225. Het landelijk gemiddeld tarief kwam in 2022 uit op € 317 voor meerpersoonshuishoudens (bron: Atlas lokale lasten Coelo, 2022).

Hieronder geven wij een overzicht van de baten en lasten in 2022 en de mate van kostendekking van de heffing.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	
netto kosten	7.978
btw	1.481
direct toe te rekenen kosten	-
overhead	-
totale lasten	9.459
opbrengsten heffing	8.349
overige opbrengsten	801
totale baten	9.150
dekkingspercentage	96,7%

Haven- en kadegelden

De tarieven voor haven- en kadegelden zijn in de verordening per haven vastgelegd. De tarieven zijn in 2022 met 1,6% (inflatiecorrectie) gestegen ten opzichte van het voorgaand jaar.

Hieronder geven wij een overzicht van de baten en lasten in 2022 en de mate van kostendekking van deze heffing.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid Haven en kadegelden	
netto kosten	144
direct toe te rekenen kosten	3
overhead	3
btw	16
totale lasten	166
opbr. Haven-kadegelden	108
overige opbrengsten	31
totale baten	139
dekkingspercentage	83%

Marktgelden

De tarieven voor marktgelden zijn in 2022 aangepast met 1,6% (inflatiecorrectie). Hieronder geven wij een overzicht van de baten en lasten 2022 en de mate van kostendekking van de heffing.

(bedragen x € 1000)

Kostendekkendheid Marktgelden	
netto kosten	29
direct toe te rekenen kosten	10
overhead	8
btw	2
totale lasten	49
opbr marktgelden	21
overige opbrengsten	-
totale baten	21
dekkingspercentage	43%

Bedrijfsinvesteringszones (BIZ)

Volgens de Wet op de bedrijfsinvesteringszones (BIZ) kan de gemeenteraad onder de naam BIZ-bijdrage een belasting instellen binnen een bepaald gebied in de gemeente. De opbrengst moet besteed worden aan het bestrijden van kosten voor het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economische ontwikkeling van het betreffende gebied. Per gebied wordt een verordening opgesteld. Een verordening heeft een maximale looptijd van 5 jaar. In 2022 kent de gemeente 5 BIZ verordeningen, waarvan 3 winkelgebieden (Puttershoek, Strijen en Zuid-Beijerland) en 2 bedrijventerreinen (de Bosschen en Hoogerwerf). De belasting wordt betaald door de bedrijven in het betreffende gebied en via een subsidie beschikbaar gesteld voor het hierboven omschreven doel.

Reclamebelasting

Reclamebelasting geldt alleen voor niet-woningen, in een specifiek aangewezen gebied (het centrum van Oud-Beijerland), waarbij een openbare aankondiging zichtbaar is vanaf de openbare weg. De opbrengsten worden als subsidie uitgekeerd aan de stichting Centrummanagement Oud-Beijerland. Hierover is met de stichting een overeenkomst gesloten.

Het tarief voor reclamebelasting bestaat uit een vast bedrag en variabelbedrag, gekoppeld aan de WOZ-waarde. Het vaste deel is gecorrigeerd voor de inflatiecorrectie en bedroeg in 2022 € 321; bij het variabele deel is naast de inflatiecorrectie ook rekening gehouden met de waardeontwikkeling van de onroerende zaken. Dit tarief kwam uit op € 1,63 per € 1.000 WOZ-waarde boven € 250.000.

Kwijtschelding

De Invorderingswet 1990 geeft voorwaarden waarbinnen de gemeentebelastingen en heffingen kan kwijtschelden. Dit is vastgelegd in de Kwijtscheldingsverordening. De raad heeft met het vaststellen van de verordening bewust gekozen voor de op dat moment geldende maximale variant voor

kwijtschelding waarbij het percentage voor de kosten van bestaan op 100% van de bijstandsnorm is gesteld.

Op 16 september 2022 is in de Staatscourant de (nieuwe) Regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden gepubliceerd. Hierin is een verhoging van de extra toegestane financiële middelen opgenomen, waardoor de kwijtscheldingsmogelijkheden worden verruimd. In de verordening 2023 is deze verhoging opgenomen.

In 2022 is voor een totaalbedrag van € 244.000 aan gemeentelijke belastingen en heffingen kwijtgescholden. Ter vergelijking: in 2021 werd € 281.000 kwijtgescholden. Een klein deel (<€1.000) van het totaalbedrag is toe te rekenen aan kwijtschelding uit hoofde van de Kinderopvangtoeslag affaire (KOTA), waarvoor wij door het rijk gecompenseerd worden.

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Risicomanagement is een instrument om op een gestructureerde en eenduidige wijze risico's in kaart te brengen (inventariseren en kwantificeren), te analyseren (invloed beheersmaatregelen onderzoeken en prioriteren) en indien gewenst te beheersen. Een risico is een kans op het optreden van een gebeurtenis met een (nadelig) gevolg voor de organisatie en heeft invloed op het behalen van doelstellingen. Het beheersen van een risico kan door maatregelen te nemen die gericht zijn op het vermijden, verwijderen of verkleinen van de oorzaak of het gevolg van een ongewenste gebeurtenis.

Met risicomanagement krijgt de gemeente inzicht in de risico's. Inzicht in de risico's stelt ons in staat om verantwoorde besluiten te nemen. Het doel is het vergroten van het risicobewustzijn, het beheersen van de risico's en het kunnen bepalen van een volledig en goed onderbouwd weerstandsvermogen.

Beleidskader & Verordeningen

Nota risicomanagement gemeente Hoeksche Waard 2019.

Professionalisering

Om goed te kunnen sturen en onze doelen te kunnen realiseren, is risicomanagement een wezenlijk onderdeel van onze organisatie. Eind 2019 is een kernteam risicomanagement opgestart. Het kernteam houdt zich onder andere bezig met de volgende taken:

- Het opstellen van handvatten.
- Het borgen van risicomanagement in onze processen.
- Het op gestructureerde en professionele wijze oppakken van de risico-inventarisatie.

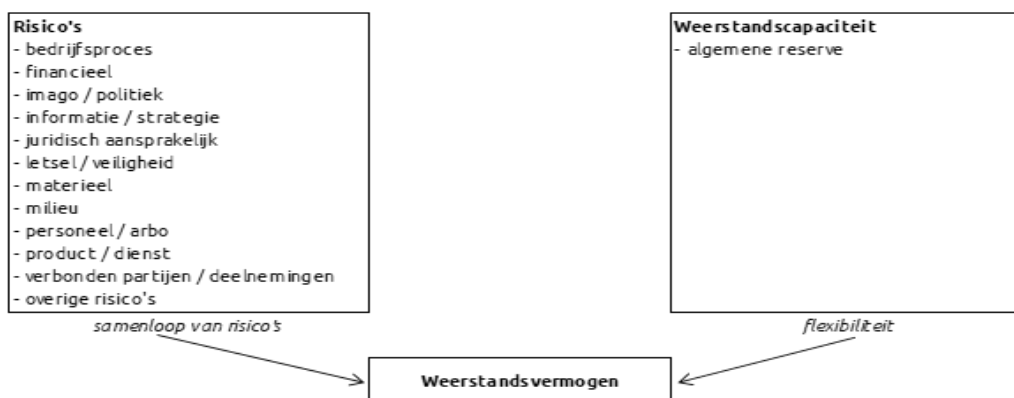
In het kader van de invoering van de Rechtmatigheidsverantwoording is het project Three Lines gestart. Dit model of deze methode staat voor de inrichting van de processen in de organisatie en de samenwerking op de verschillende niveaus in de organisatie. Risicomanagement is een onderdeel hiervan en wordt in dit traject meegenomen.

Grondexploitaties

Met het actualiseren van de Nota reserves en voorzieningen in 2022 is besloten de reserve grondexploitatie op te heffen. Deze reserve was oorspronkelijk bedoeld om de risico's binnen de grondexploitaties op te vangen. Gezien de beperkte omvang van de reserve wordt het risico van grondexploitaties in het vervolg verwerkt in de algemene risico-inventarisatie en de daarvoor gevormde algemene reserve weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin een gemeente in staat is financiële tegenvallers (risico's) op te vangen, zonder dat de normale bedrijfsvoering daardoor wordt aangetast. Het weerstandsvermogen is het resultaat van een vergelijking tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de financiële gevolgen van de risico's. In volgend schema wordt dit verduidelijkt:

Beschikbare weerstandscapaciteit

Gemeente Hoeksche Waard heeft financiële middelen beschikbaar uit de algemene reserve om onverwachte en hoge kosten te dekken. Hiervoor hoeven we het beleid en begroting niet aan te passen.

Dit geeft het volgende beeld voor de beschikbare weerstandscapaciteit:

(bedragen x € 1000)

Weerstandscapaciteit		2022
Algemene reserve		97.196
Algemene reserve Weerstandsvermogen		10.777
Totale weerstandscapaciteit		107.973

Bij de berekening van de weerstandscapaciteit houden we de stand van de algemene reserve aan. Deze is gelijk aan de staat van reserves en voorzieningen per 31 december van de betreffende jaarschijf.

Inventarisatie risico's

Om de risico's van onze organisatie in kaart te brengen wordt twee keer per jaar, bij de Programmabegroting en de Jaarstukken, het risicoprofiel geactualiseerd door een uitvraag in de organisatie. Het geactualiseerde risicoprofiel wordt ingevoerd in het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem).

Het verhogen van het risicobewustzijn binnen de organisatie is een vervolgstap voor het professionaliseren van risicomanagement. Het risico-denken integreren in de processen is daarbij van belang. Het inventariseren van risico's is dan een doorlopend proces, waarbij wij de risico's systematisch en cyclisch in beeld brengen. Sturing van de organisatie en het op een verantwoorde wijze nemen van besluiten is niet mogelijk zonder inzicht in de risico's die het behalen van de doelstellingen van de gemeente in de weg staan.

In totaal bestaat het risicoprofiel van onze organisatie uit 68 risico's met een totaal financieel maximum van € 35.126.500, -. In onderstaand overzicht worden de 10 risico's weergegeven met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Het totaal van deze 10 risico's is € 16,6 miljoen. Het totaal van de overige 58 risico's is €18,6 miljoen. Deze bestaan voornamelijk uit risico's met een lage financiële impact en kleine kans. Deze risico's zijn dan ook niet van grote invloed op de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

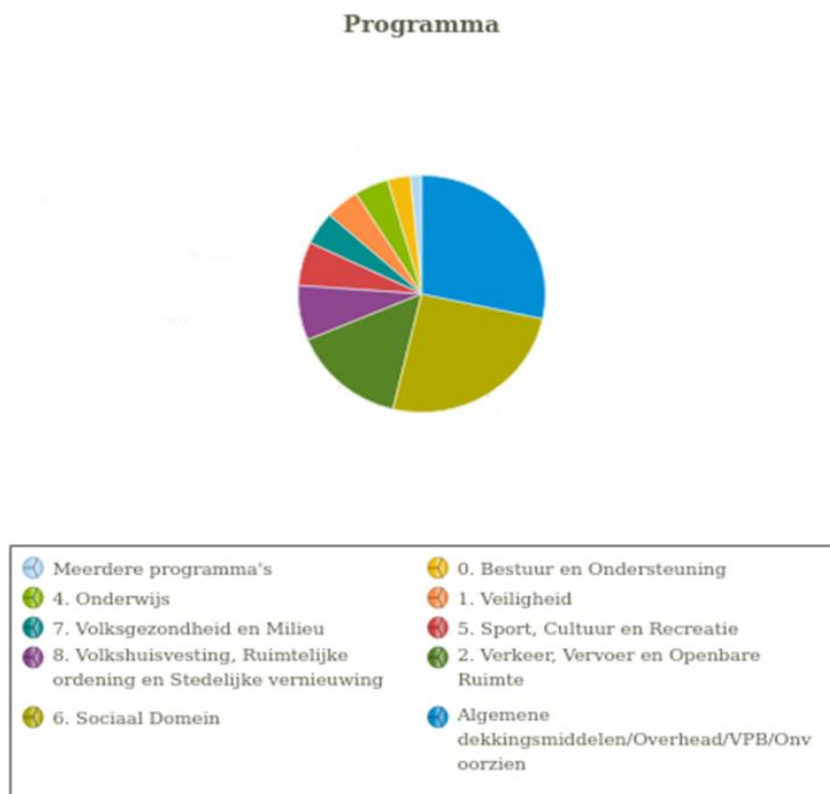

Pro gr a m m a	Risico oorzaak	Risico gebeurtenis	Financieel gevolg	Imago schade	Maatregelen	Kans	Financieel Maximum
Meerdere programma's	Door hogere kosten voor grondstoffen, brandstoffen, lonen en materialen blijven stijgen en de hogere eisen met betrekking tot duurzaamheidsmaatregelen stijgen bouwkosten en kosten voor onderhoud openbare ruimte.	Door duurdere grondstoffen, loonkosten, materiaalkosten en brandstofkosten zijn de prijzen fors gestegen. Door het uitstellen van werkzaamheden door o.a. gebrek aan kwalitatief goed personeel stijgen de kosten voor de uitvoering. Ook worden contracten eerder beëindigd dan de looptijd doordat opdrachtnemer niet kan leveren wat is overeengekomen.	Door stijgende kosten ontstaan budgetoverschrijdingen	Vertraging van de werkzaamheden. Langer overlast voor de omgeving wat leidt tot klachten. Beeldkwaliteit openbare ruimte verslechterd.		70%	€ 4.000.000
0. Bestuur en Ondersteuning	Verbonden partijen / gemeenschappelijke regelingen hebben exploitatie tekorten.	De opgaven aan de verbonden partijen / gemeenschappelijke regelingen kunnen niet binnen de budgetten van hun eigen begroting uitgevoerd worden.	Gemeente moet een aanvullende bijdrage in het exploitatietekort doen.		Bewaking via de P&C cyclus vanuit de rapportages van de verbonden partijen incl. de risicoanalyse.	50%	€ 4.700.000
6. Sociaal Domein	Het gebruik van diverse vormen van jeugdhulp valt voor de Hoeksche Waard hoger uit dan de verwachte ingeboekte autonome groei. Er is vanaf 2023 geen sprake meer van (gedeeltelijke) solidariteit.	Het risico dat de kosten Jeugdhulp hoger uitvallen dan de opgenomen autonome groei van 2,5% waardoor de bijdrage die we van het Rijk ontvangen niet toereikend is. Dit in combinatie met het niet tijdig en of volledig behalen van de ingeboekte besparingen.	De hogere uitgaven komen volledig voor rekening van de gemeente.		Er is een ontwikkelagenda opgesteld met maatregelen (zowel lokaal als regionaal) om de groeiende kosten van de jeugdhulp te verminderen en stabiliseren. Bijvoorbeeld de ontwikkelagenda (de concretisering/verfijning van deze ontwikkelagenda wordt momenteel vormgegeven door het programma Werk voor de jeugd) en het lokaal transformatieplan jeugd (inclusief Jeugdhulp naar Voren).	70%	€ 1.500.000
6. Sociaal Domein	Ontoereikend macrobudget SZW, verdeelproblematiek gebundelde uitkering en een eigen risico drempel van 7,5%.	Hoger aantal uitkeringsgerechtigden en/of prijs per uitkering dan in verdeelmodel SZW ook als gevolg van corona	Tekort op gebundelde uitkering.			50%	€ 1.300.000
6. Sociaal Domein	Wmo is een openeindereregeling. Meer inwoners hebben recht op een vergoeding vanuit de Wmo / Sociaal Domein	Door diverse ontwikkelingen (autonome groei, wijzigingen in het sociaal domein en meer taken vanuit het rijk) toename van het aantal aanvragen, gebruikers van de Wmo	Meer aanvragen zorgt voor meer druk op de beschikbare mensen en middelen.		Monitoring trends en ontwikkelingen	50%	€ 1.000.000
2. Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte	Schade door wateroverlast, droogte en hitte	Door klimaatverandering zijn klimaatadaptieve maatregelen in de buitenruimte nodig.	Claims van inwoners en/of agrariërs, ondernemers			50%	€ 1.000.000
2. Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte	Boomwortels drukken bestrating omhoog, verzakking bestrating door bijvoorbeeld regenval of inklinking. Takken vallen van bomen.	Een bewoner van de gemeente leidt hierdoor fysieke of materiële schade.	Ingediende claims in verband met materiële en fysieke schade.			50%	€ 1.000.000
6. Sociaal Domein	Vanuit het transformatieplan jeugd en de ontwikkelopgaven zijn (lokale) maatregelen en activiteiten ingezet om besparingen te generaliseren om de kosten van de jeugdhulp te temperen. Het risico bestaat dat deze maatregelen minder besparingen opleveren en/of er meer tijd nodig is om deze besparingen te behalen. Reden hiervoor zijn gelegen in o.a. de constante autonome groei van kosten in de jeugdhulp en diverse andere ontwikkelingen waar lastig op is te sturen zoals wachtlijsten bij specialistische jeugdhulp, (naweeën) Corona en Oekraïne.	De ingeboekte besparingen zoals beschreven in het lokale transformatieplan en ontwikkelopgaven worden maar gedeeltelijk behaald.	Het minder opleveren van de besparingen en/of het later opleveren van besparingen heeft nadelige gevolgen voor het financiële kader.	Bij het niet realiseren van de taakstelling kan het structurele begrotingsevenwicht onder druk komen te staan.	Zo snel mogelijk inzicht creëren in de effectiviteit van de ingezette (preventieve) maatregelen, via zo objectief en reële mogelijke data. Het verder verstevigen van de sociale basis. Zekerheid creëren bij het jeugdteam (en andere relevante partners) over toekomstige ontwikkelingen, financiële en personele zekerheid. Terugdringen wachtlijsten. Actieve bijdrage aan de regionale samenwerking.	50%	€ 2.000.000
4. Onderwijs	Tijdens de bouw van de Brede School (De Meerwaarde) heeft de voormalige gemeente Strijen de BTW op de bouw verrekend in de aangifte. De Belastingdienst heeft een naheffingsaanslag opgelegd waartegen wij bezwaar hebben aangetekend.	Als de Hoge Raad de gemeente in het ongelijk stelt, mag de Belastingdienst een naheffing opleggen aangaande de verrekende BTW op de bouw van de Brede School (De Meerwaarde).	De gemeente loopt het risico dat een naheffing moet worden betaald.			50%	€ 850.000
8. Volkshuis vesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	Invoering Omgevingswet in 2024 waardoor er meer vergunningsvrij gebouwd of verbouwd mag worden.	Minder aanvragen omgevingsvergunningen.	Minder inkomsten wabo leges			70%	€ 500.000
							Totaal top-10 risico's € 16.550.000
							Totaal overige risico's € 18.576.500
							Totaal € 35.126.500

Risicospreiding

Bij alle geïnterpreteerde risico's staat onder welk programma het risico valt. De risicospreiding per programma ziet er als volgt uit:

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen zijn ingedeeld plaatsen we in een risicokaart. Deze kaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's in het desbetreffende vak van de risicokaart. Een risico in het groene gebied vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico met een score in het oranje gebied vraagt wel om aandacht. Een risico met een score in het rode gebied vereist directe aandacht, omdat dit de continuïteit van de organisatie bedreigt.

De twee grootste risico's van de gemeente Hoeksche Waard bevinden zich in het donkeroranje vlak. Het grootste risico heeft betrekking op het stijgen van de kosten voor de uitvoering van werkzaamheden door hogere materiaalprijzen en een tekort aan kwalitatief personeel. Het een na grootste risico heeft betrekking op de stijgende kosten voor verbonden partijen waardoor de gemeente een aanvullende bijdrage moet doen. Beide risico's bedreigen niet direct de continuïteit van de organisatie maar leggen wel een grote druk op het structurele exploitatiesaldo.

Financieel

$x > € 500.000$	4	2	8	2	
$€ 250.000 < x < € 500.000$	1	2	3	3	
$€ 100.000 < x < € 250.000$	5	6	5	4	
$€ 50.000 < x < € 100.000$	2	4	5	3	1
$€ 10.000 < x < € 50.000$	1		1	2	1
$x < € 10.000$	3				
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de geïnventariseerde risico's en de risicowaardering (kans x financieel gevolg) bepalen we met behulp van een risicosimulatie hoeveel middelen nodig zijn om de risico's af te dekken. De risicosimulatie is essentieel, omdat het reserveren van het maximale bedrag € 35.126.500 (zie de risico-inventarisatie) ongewenst is. Uitgangspunt bij de risicosimulatie is het gegeven dat de geïdentificeerde risico's zich nooit allemaal tegelijk en met een maximale omvang zullen optreden.

De berekening van de benodigde weerstandscapaciteit wordt gemaakt door middel van een Monte Carlo-risicosimulatie. Op basis van de ingevoerde risico's en hun kans x impact is de risicosimulatie uitgevoerd. Bij een risicosimulatie wordt denkbeeldig op basis van individuele kansverdelingen per risico 100.000 keren de werkelijkheid nagebootst. Dit leidt tot een nieuwe gezamenlijke kansverdeling, die alle risico's uit het gehele risicoprofiel omvat.

Uitgangspunt is dat we risico's met 90% mate van zekerheid willen afdekken. Uit de risicosimulatie volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een weerstandscapaciteit van € 10.777.000.

(bedragen x € 1000)

Benodigde weerstandscapaciteit		2022
Benodigde Weerstandscapaciteit Algemeen		10.777
Totaal benodigde weerstandscapaciteit		10.777

Ratio weerstandsvermogen

Voor de uiteindelijke beoordeling van het weerstandsvermogen geldt de ratio:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De ratio ziet er als volgt uit:

(bedragen x € 1000)

Ratio weerstandsvermogen		2022
<u>Weerstandscapaciteit</u>		<u>107.973</u>
Benodigde weerstandscapaciteit		10.777
Ratio		10,02

De notitie Risicomanagement bepaalt dat de ratio van het weerstandsvermogen voldoende moet zijn (tussen de 1,0 en 1,4). De huidige ratio van 10,02 voldoet ruimschoots aan deze doelstelling. De minimaal benodigde weerstandscapaciteit om in de categorie voldoende te vallen is 1,0 x de benodigde weerstandscapaciteit:

(bedragen x € 1000)

Minimaal benodigde weerstandscapaciteit		2022
Benodigde weerstandscapaciteit		10.777
Ratio minimaal benodigd		* 1,0
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit		10.777

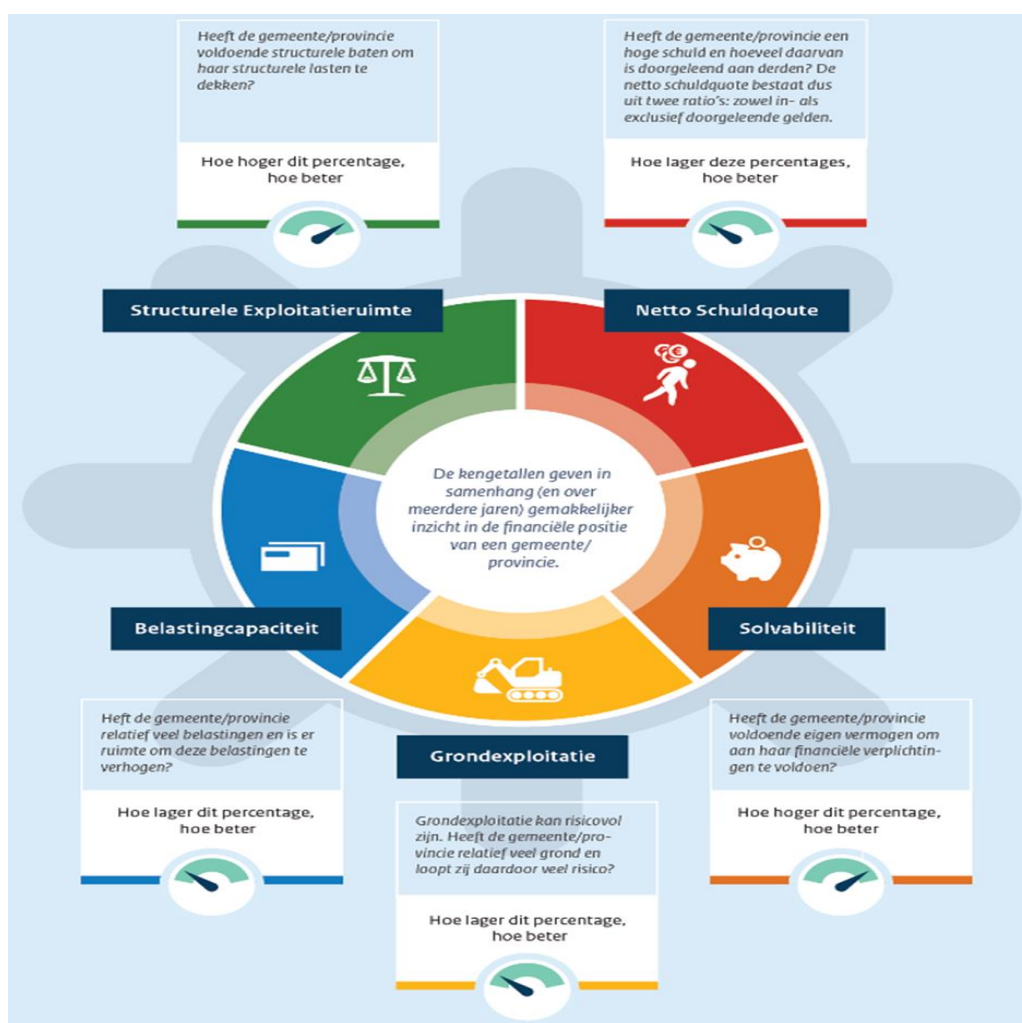
Basisset financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat gemeenten in hun jaarstukken (paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) een uniforme basisset van 5 financiële kengetallen moeten opnemen. Voor onze gemeente is het beeld voor wat betreft deze kengetallen als volgt:

Kengetallen:	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Netto Schuldquote	10%	66%	13%
Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	5%	58%	6%
Solvabiliteitsratio	67%	48%	65%
Structurele Exploitatieruimte	0%	0%	0%
Grondexploitatie	1%	0%	0%
Belastingcapaciteit	81%	85%	76%

Sturing met financiële kengetallen

De financiële kengetallen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente. De afzonderlijke kengetallen zeggen echter weinig over onze financiële positie. Om een goed beeld te krijgen, moeten we de kengetallen altijd in samenhang met elkaar bekijken. In het algemeen geldt dat bijsturing noodzakelijk is indien sprake is van een hoge schuld, een situatie waarin de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten en wanneer sprake is van relatief hoge woonlasten (weinig ruimte om belastingen te kunnen verhogen). Heeft een gemeente geen of weinig schulden, relatief veel eigen vermogen, veel structurele inkomsten in relatie tot structurele lasten en veel ruimte om eventueel de belastingen te verhogen, dan staat een gemeente er over het algemeen goed voor. Met behulp van de 5 financiële kengetallen die betrekking hebben op de balans en de begroting kunnen we een goed globaal beeld schetsen van de financiële gezondheid van onze gemeente. Het ministerie van BZK heeft een infographic gemaakt, die de betekenis en samenhang van de verschillende financiële kengetallen duidelijk maakt. Deze is hieronder weergegeven:

Tabel normen en signaleringswaarden

Voor de financiële kengetallen heeft de VNG normen opgesteld; de provincie Zuid-Holland geeft signaleringswaarden. Onderstaande tabel geeft de financiële kengetallen van onze gemeente ten opzichte van deze normen en signaleringswaarden weer:

Kengetallen:	Normen VNG			Begroting	Jaarrekening
	voldoende	matig	onvoldoende	2022	2022
Netto Schuldquote	<100%	100-130%	>130%	66%	13%
Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<100%	100-130%	>130%	58%	6%
Solvabiliteitsratio	>50%	30-50%	<30%	48%	65%
Structurele Exploitatieruimte	>0,6%	0-0,6%	<0%	0%	0%
Grondexploitatie	<50%	50-100%	>100%	0%	0%
Belastingcapaciteit	<100%	100-120%	>120%	85%	76%

Kengetallen:	Signaleringswaarden Provincie			Begroting	Jaarrekening
	minst risico	neutraal	meest risico	2022	2022
Netto Schuldquote	<90%	90-130%	>130%	66%	13%
Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%	58%	6%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	48%	65%
Structurele Exploitatieruimte	>0%	= 0%	<0%	0%	0%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	0%	0%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	85%	76%

Financiële positie gemeente Hoeksche Waard

Op basis van de uitkomsten van de financiële kengetallen en de weerstandsratio zoals eerder genoemd in deze paragraaf (weerstandsratio van ruim 10) kunnen we concluderen dat onze financiële positie ruim voldoende is:

- Er is sprake van relatief geringe schulden (lage schuldquote)
- We zijn in ruim voldoende mate in staat om aan onze financiële verplichtingen te voldoen (solvabiliteit)
- Het aandeel van (eventueel risicovolle) grondexploitaties is relatief beperkt (weinig risico).
- Er is ruimte voor eventuele verhogingen van eigen belastingen.
- De mate waarin sprake is van structurele ruimte in onze exploitatie is beperkt.

Hierbij merken wij op dat, op grond van de huidige informatie, het Rijk vanaf 2026 substantieel minder middelen beschikbaar stelt (het zogenoemde "ravijnjaar") aangezien in dat jaar de nieuwe regeerperiode van het Rijk aanvangt. Vanaf dat jaar komt de zogenoemde opschalingskorting weer terug. Dit leidt tot een forse afname van de rijksmiddelen (algemene uitkering). Daarnaast wordt de financieringssysteem van 2027 gewijzigd. Dit heeft uiteraard forse invloed op de structurele begrotingsruimte en daarmee op het kengetal "Structurele begrotingsruimte" vanaf 2026.

Concluderend kunnen we stellen dat het algemene beeld dat volgt uit de basis van kengetallen geen bijzondere aandachtspunten laat zien. We hoeven daarom op dit moment geen maatregelen te treffen

Continuïteitsprincipe

Bij het opmaken van deze jaarstukken moet het bestuur afwegen of de gemeente in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij er omstandigheden voordoen die de continuïteit in gevaar brengen. Hiervan is geen sprake. Het bestuur heeft geen omstandigheden geïdentificeerd die de continuïteit in gevaar kunnen brengen. Derhalve is de jaarrekening opgesteld op basis van het 'going concern' principe.

Zoals hierboven aangegeven is volgens de huidige berichtgevingen van het Rijk sprake van een forse terugval in Rijksmiddelen vanaf 2026. Derhalve laat het financieel perspectief vanaf 2026 een negatief beeld zien. Dit kan gevolgen hebben voor de financiële positie van de gemeente vanaf 2026. Hierover is op dit moment nog veel onduidelijk en nog geen concrete cijfers bekend. Uiteraard zal in de aanloop naar 2026 de raad door het college periodiek worden geïnformeerd over de ontwikkelingen via de jaarlijkse planning & control cyclus-documenten. De huidige financiële ratio's zoals hierboven vermeld, laten om dit moment nog steeds een positief beeld zien.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Openbare ruimte

De openbare ruimte is als het ware de 'tuin' van onze inwoners

Kapitaalgoederen in die openbare ruimte vormen het gezicht van de gemeente. Ook zijn ze een middel om de doelen uit de programma's te realiseren. De Hoeksche Waard heeft een grondoppervlakte van circa 32.371 hectare. De gemeente heeft daar een aanzienlijk deel van in beheer. Binnen dat deel wonen, werken en recreëren we.

Vastgoed

Naast de openbare ruimte, heeft de gemeente ook vastgoed in eigendom. Dit vastgoed wordt gebruikt voor de huisvesting van maatschappelijke partners, verenigingen, maatschappelijke organisaties en stichtingen, maar ook van onze eigen diensten. Denk hierbij aan dorpshuizen, sporthallen, zwembaden en de gemeentehuizen. Vastgoed vertegenwoordigt een waarde en genereert huurinkomsten, maar kost ook geld in de vorm van onderhoud, renovatie en/of nieuwbouw. Beheer en exploitatie van het gemeentelijk vastgoed (waaronder het groot onderhoud) is per 1 januari 2022 overgedragen aan Bres Accommodaties B.V. Het klein onderhoud van de gemeentehuizen, gemeentewerven en dat voor HW Werkt! voert de gemeente uit.

Goed onderhoud van onze kapitaalgoederen is belangrijk

Niet alleen omdat we het wettelijk verplicht zijn (zoals het onderhoud van riolering en wegen) maar ook voor een stevige financiële positie van de gemeente. Door onderhoud blijft het leefklimaat in onze gemeente aantrekkelijk. Goed onderhoud draagt ook bij aan de doelstellingen, zoals die voor milieu, verkeer en de openbare ruimte. Dit vraagt om beleidsvisies op het beheer van de kapitaalgoederen, systematisch beheer, meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's) en vertaling van de financiële gevolgen voor de budgetten.

Voor een goed onderhoud aan de kapitaalgoederenvoorraad zijn nodig:

- Toekomstvisie gemeentelijk vastgoed;
- Voldoende budget voor klein- en grootschalig onderhoud;
- Voldoende budget voor reconstructie van verhardingen van wegen;
- Voldoende kennis van wet- en regelgeving.

In deze paragraaf vullen we de kaders in om onze kapitaalgoederen te onderhouden.

Risico's

Openbare ruimte

De budgetten voor openbare ruimte baseren we op het Integraal beleidsplan Openbare Ruimte dat in september 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld. Indien nodig zijn de budgetten bijgesteld in de P&C Cyclus. In de risicoparagraaf is een aantal risico's opgenomen. De kosten die met deze risico's gepaard gaan als ze zich voordoen, zijn niet opgenomen in de reguliere budgetten.

Vastgoed

In april 2020 is de startnotitie 'Vastgoed op orde' door de raad vastgesteld. Het doel van dit project is een professioneel en rechtmatig vastgoedbeheer. De Beleidsnota beheer gemeentelijk vastgoed, de keuzes zoals vermeld in de Keuzenota beleid accommodaties voor maatschappelijke activiteiten en het voorstel over het Uniformeren beheer en exploitatie gemeentelijk vastgoed zijn door de raad vastgesteld. In het najaar van 2021 is gestart met het opstellen van een Integraal Accommodatieplan. Dat gebeurt in principe per dorp. Gestart is met Goudswaard en 's-Gravendeel. Voor het gemeentelijk vastgoed zijn nieuwe meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) opgesteld. Daarnaast is de huidige energetische kwaliteit van onze gebouwen in kaart gebracht met daarbij een grove indicatie/verkenning van de mogelijke verbetermaatregelen voor verduurzaming.

Beheerplannen en beheersystemen

Openbare ruimte

Vanuit de beleidskaders werken we concrete maatregelen uit. Dit doen we binnen de kaders uit het integraal beleidsplan openbare ruimte. Met een (actueel) beheersysteem is het mogelijk de kwaliteit van de buitenruimte te monitoren en bij te sturen. Ook is een beheersysteem nodig om het vereiste jaarlijkse budget te kunnen bepalen. Op diverse momenten in het jaar is er behoefte aan actuele en nauwkeurige areaalgegevens, zoals de topografische gegevens met administratieve en technische kenmerken. Vanuit het beheersysteem gebruiken we die benodigde informatie ook om het beleidsplan te actualiseren.

De beheerdata voor het planmatig onderhoud halen we uit een beheersysteem. Voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte beschikken we over een aantal beheersystemen voor de verschillende elementen.

De volgende tabel geeft een beknopt overzicht van de belangrijkste onderdelen van bestaande beleids- en beheerplannen in de Hoeksche Waard. In 2020 heeft in het integraal beleidsplan de harmonisatie van de plannen uit de voormalige gemeenten plaatsgevonden.

Overzicht beleid-/beheerplannen op verschillende vakgebieden	Looptijd
Integraal beleidsplan openbare ruimte	2021-2025
Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)	2021-2025
Begraafplaatsbeleid	2021-2040

Vastgoed

In het afgelopen jaar is het vastgoed van de gemeente geïnventariseerd en zijn de basisgegevens in kaart gebracht. Er is een beleidsnota over het beheer vastgesteld, er zijn keuzes gemaakt voor accommodatiebeleid en de raad heeft een besluit genomen over het uniformeren van beheer en exploitatie van het gemeentelijk vastgoed. Gelet op de overdracht van beheer en exploitatie van het gemeentelijk vastgoed aan Bres Accommodaties B.V. is het aanschaffen van een vastgoedbeheersysteem niet meer opportuun.

A. Wegen

Beleidskader

Kerncijfers

Voor het beheer van de wegen maken wij gebruik van een beheersysteem. Dit systeem bestaat uit een database met alle beheerelementen voor gemeente Hoeksche Waard. Het areaal is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Areaal
Asfaltverharding	883.471 m ²
Elementenverharding	3.384.459 m ²
Halfopen verharding	54.285 m ²
Betonverharding	13.648 m ²

Beleid en beheer

Wegen onderhouden we op grond van de geldende wettelijke verplichtingen. Het wegenonderhoud is gebaseerd op de beleidsuitgangspunten uit het Integraal beleidsplan Openbare Ruimte 2021-2025. Voor de jaren t/m 2024 is door de raad extra geld beschikbaar gesteld voor een kwaliteitsimpuls van de wegen.

Kwaliteit

Het doel is om de bestrating minimaal op het kwaliteitsniveau 'basis' te houden. Dit kwaliteitsniveau komt overeen met het door het kenniscentrum voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte (CROW) vastgestelde niveau B. Dit niveau komt neer op een verharding in redelijke staat, die voldoet aan de kwalificatie 'heel en veilig'. Comfort en uitstraling zijn hierbij minder van belang. Dit kwaliteitsniveau is de wettelijke ondergrens van verantwoord wegbeheer. In de komende jaren geven we de wegen waar nodig een kwaliteitsimpuls en realiseren we in de hele gemeente het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Om zicht te blijven houden op de kwaliteit van de verhardingen, laten we om het jaar een wegininspectie uitvoeren. Deze inspectie is in lijn met de landelijk erkende richtlijnen van het CROW. Zo beoordelen we alle wegen op dezelfde manier, onafhankelijk van de vraag wie er inspecteert. De resultaten van de wegininspectie vormen de basis voor het actualiseren van het onderdeel 'wegen' in het Integraal beleidsplan Openbare Ruimte.

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed wegen:

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed 'wegen':

Kapitaalgoed	Wegen		
Bedragen * € 1.000	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo
Onderhoud	8.141	8.180	-38
Kapitaallasten	1.157	1.129	28
Mutatie voorziening	-946	-946	0
Totaal	8.353	8.363	-10

B. Riolering

Beleidskader

Kerncijfers

Voor het beheer van de riolering maakt de gemeente gebruik van een beheersysteem. Dit systeem bestaat uit een database met alle beheerelementen voor gemeente Hoeksche Waard. Het areaal is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Areaal
Vrij verval riolering	554 km
Lozingsconstructies	228
Bergbezinkvoorzieningen	25
Gemalen (hoofd- en wijk) en drukgemalen	ca. 1.900
Persleidingen	31 km
Drukriolering	201 km
Drainage	12 km
Peilbuizen grondwater	116
Kolken (worden 2x per jaar gereinigd)	ca. 40.000
Lijngoten	2 km

Beleid

De riolering onderhouden we op basis van de geldende wettelijke verplichtingen van het in 2020 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2025. Met de vaststelling van dit GRP zijn de onderhoudscycli en de vervangingsplanning volledig geharmoniseerd. De rioolheffing is voor alle inwoners van de Hoeksche Waard gelijk.

In het GRP is beleid opgenomen voor klimaatadaptieve maatregelen. Hiermee richten we ons op de doelstelling dat in 2050 heel Nederland klimaatadaptief is ingericht. Voor alle nieuwbouwlocaties geldt dat ze klimaatadaptief worden ingericht op basis van het Convenant Klimaatadaptief Bouwen.

Beheer

Het in 2020 vastgestelde Integrale Beleidsplan Openbare Ruimte is de leidraad voor het beheer en onderhoud van de riolering.

Kwaliteit

Het doel is om de riolering in minimaal op kwaliteitsniveau 'basis' te houden. Het functioneren van het rioolstelsel en de gemalen moeten we voldoende waarborgen. Storingen aan gemalen komen direct binnen op een centrale post. Deze verhelpen we binnen 24 uur. Om zicht te blijven houden op de kwaliteit van het rioolstelsel laten we (video-)inspecties uitvoeren. Deze inspecties geven een beeld van de stabiliteit, afstroming en waterdichtheid van het riool. De resultaten zijn gebruikt als basis voor het GRP en het Integrale beleidsplan Openbare Ruimte, in combinatie met aanvullende informatie, zoals leeftijd, hydraulische berekeningen en storingen. De afgelopen 3 jaar is 126 km riolering gereinigd en geïnspecteerd (42 km/jaar). Hiermee zijn de achterstanden weggewerkt. Vanaf dit jaar zal per jaar 21 km worden gereinigd en geïnspecteerd. De cyclus komt hiermee op 25 jaar.

In 2022 is een tekort ontstaan op de energiekosten. Bij het in 2026 vast te stellen GRP verwerken we dit in de hoogte van de rioolheffing.

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed riolering

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed 'riolering':

Kapitaalgoed	Riolering		
Bedragen * € 1.000	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo
Onderhoud	2.619	2.572	47
Kapitaallasten	1.368	1.356	13
Mutatie voorziening	82	286	-205
Totaal	4.069	4.214	-145

C. Water en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

Onder het beleidskader water vallen de volgende thema's:

- Havens;
- Beschoeiingen;
- Waterkwaliteit;
- Baggerwerken.

Onder het beleidskader civieltechnische kunstwerken vallen de volgende thema's:

- Bruggen, steigers en vlonders;
- Duikers;
- Stuwen;
- Muren en keerwanden.

Kerncijfers

Voor het beheer van het openbaar water en civieltechnische kunstwerken maakt de gemeente gebruik van een beheersysteem. Dit systeem bestaat uit een database met alle beheerelementen voor gemeente Hoeksche Waard. Het areaal is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Areaal
Watergangen (baggeren)	125 kilometer
Beschoeiingen	147 kilometer
Watergangen (Bestrijding waterplanten/ eendenkroos)	125 kilometer
Havens	16 stuks (waarvan 2 buiten gebruik)
Aanlegsteigers en pontons	9 stuks

Omschrijving civieltechnisch kunstwerk	Areaal
Bruggen, steigers en vlonders	272 stuks
Duikers	15.500 meter
Stuwen en gemalen	90 stuks
Muren en keerwanden	2.770 meter

Beleid en beheer

Het beleid rondom het beheer en onderhoud is opgenomen in het integraal beleidsplan openbaar gebied. We onderhouden alle voorzieningen op kwaliteitsniveau B (basis).

Kwaliteit

We beheren de openbare ruimte op kwaliteitsniveau B (basis) zoals is vastgesteld door de raad. Om zicht te blijven houden op de kwaliteit laten we elke 4 jaar inspecties uitvoeren. Deze inspecties zijn onafhankelijk en vormen de basis voor de onderhouds- en vervangingsplanning.

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed Water:

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed water:

Kapitaalgoed	Water		
Bedragen * € 1.000	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo
Onderhoud	63	64	-1
Kapitaallasten	325	322	3
Mutatie voorziening	853	854	-1
Totaal	1.241	1.239	2

D. Groen

Beleidskader

Kerncijfers

Voor het beheer van het openbaar groen maakt de gemeente gebruik van een beheersysteem. Dit systeem bestaat uit een database met alle beheerelementen voor gemeente Hoeksche Waard. Het areaal is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Areaal
Beplantingen	783.004 m2
Bomen	34.222 stuks
Gras	3.322.420 m2

Beleid en beheer

De uitgangspunten voor het onderhoud en beheer van het groen zijn opgenomen in het Integraal beleidsplan Openbare Ruimte.

Kwaliteit

We onderhouden de openbare ruimte op kwaliteitsniveau B (basis). De onderhoudscontracten die we hebben afgesloten met aannemers zijn op dit kwaliteitsniveau gebaseerd.

Om zicht te blijven houden op de kwaliteit van het openbaar groen laten we inspecties uitvoeren. Voor de bomen hanteren we minimaal iedere 3 jaar een zogenaamde BVC-inspectie (boomveiligheidscontrole).

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed groen

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed 'groen':

Kapitaalgoed	Groen		
Bedragen * € 1.000	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo
Onderhoud	4.158	3.773	385
Kapitaallasten	347	388	-41
Mutatie reserve	-368	-419	50
Totaal	4.137	3.743	394

E. Gebouwen

Beleidskader

Kerncijfers

De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat per 1 januari 2022 uit 115 panden.

Beleid

De voormalige gemeente Binnenmaas bracht de exploitatie van het gemeentelijk vastgoed onder bij Bres Accommodaties B.V. Het beleid en de dekking van het exploitatietekort van Bres Accommodaties B.V. is de verantwoordelijkheid van de gemeente. De raad heeft over het uniformeren van beheer en exploitatie van het gemeentelijk vastgoed besloten dat per 1 januari 2022 al het gemeentelijk vastgoed in beheer en/of exploitatie zal worden gegeven aan Bres Accommodaties B.V. Dat besluit is in 2022 geëffectueerd.

Met het opstellen van een integraal accommodatieplan wordt onder andere inzichtelijk welke vereisten qua huisvesting de gemeente (en haar maatschappelijke partners) nodig heeft voor de uitvoering van de inhoudelijke producten. Aan de andere kant wordt duidelijk wat de inhoudelijke beleidskeuzes voor gevolgen hebben voor de vastgoedportefeuilles (baten en lasten). Dit heeft raakvlak met 'levendige dorpen/ontwikkelbeelden per dorp'.

Beheer

Om op een verantwoorde-, integrale- en effectieve wijze de financiële middelen voor het onderhoud in te kunnen zetten is een actueel, eenduidig en volledig inzicht in de vastgoedportefeuille noodzakelijk.

Er zijn geactualiseerde meerjarenonderhoudsplannen vastgesteld en de financiële gevolgen daarvan zijn in de begroting verwerkt. Daarnaast is een quick scan uitgevoerd naar de mogelijkheden tot verduurzaming van (een deel van) de vastgoedportefeuille.

Voor een deel van de in 2022 aan Bres Accommodaties B.V. in beheer en/of exploitatie overgedragen panden is overigens pas in 2022 een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. De financiële gevolgen daarvan worden in 2023 in beeld gebracht.

Kwaliteit

Gemeente Hoeksche Waard heeft veel gebouwen voor verschillende doeleinden in eigendom. Die gebouwen beheren en onderhouden we uiteraard volgens de geldende wet- en regelgeving (bijvoorbeeld Arbowetgeving of het geldende Bouwbesluit). In principe is de kwaliteitsnorm sober (niet uitbundig en niet meer dan nodig is) en doelmatig. Dit kwaliteitsniveau komt overeen met conditiescore 3 van de norm NEN-2767 'Conditiemeting gebouwde omgeving'. Voor gebouwen die (op termijn)

worden gesloopt of afgestoten, is een lager onderhoudsniveau acceptabel. Daarnaast is het beleid om de gebouwen zo efficiënt mogelijk te gebruiken. De meerjarenonderhoudsplannen worden aan de hand van NEN-2767 inspecties eens in de 4 jaar geactualiseerd.

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed gebouwen

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed 'gebouwen'

Kapitaalgoed	Gebouwen		
Bedragen * € 1.000	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo
Onderhoud	86	148	-62
Kapitaallasten	3.720	3.720	0
Mutatie voorziening	122	120	2
Totaal	3.928	3.988	-60

F. Begraafplaatsen

Beleidskader

Kerncijfers

Gemeente Hoeksche Waard heeft 24 begraafplaatsen in beheer en onderhoud. Op 16 daarvan wordt actief begraven. We beheren ongeveer 30.000 graven. Voor het beheer en de administratie van de begraafplaatsen maakt de gemeente gebruik van een administratiepakket.

Omschrijving	Areaal
Asfaltverharding	23.017 m2
Betonverharding	146 m2
Elementenverharding	25.593 m2
Half- of onverhard	9.580 m2
Grassen	77.728 m2
Beplanting	49.637 m2
Bomen	1.664 st.

Beleid

In 2020 is een geharmoniseerd begraafbeleid vastgesteld dat in 2021 is ingegaan. Vanaf 2021 wordt gewerkt aan de uitvoering van het nieuwe beleid. In 2025 wordt het beleid inclusief regelgeving geactualiseerd en indien nodig vastgesteld door het college of de raad.

Beheer

Het in 2020 vastgestelde begraafplaatsenbeleid is de leidraad voor het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen. We werken volgens een uitvoeringskalender met meerjarenplanning op basis van de behoefte en capaciteit.

Kwaliteit

Begraafplaatsen onderhouden we op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau A. Om zicht te blijven houden op de kwaliteit van de begraafplaatsen laten we inspecties uitvoeren. Voor de bomen op de begraafplaatsen hanteren we minimaal iedere 3 jaar een zogenaamde BVC-inspectie (boomveiligheidscontrole).

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoed begraafplaatsen

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed begraafplaatsen:

Kapitaalgoed	Begraafplaatsen		
Bedragen * € 1.000	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo
Onderhoud	469	768	-299
Kapitaallasten	113	112	1
Mutatie voorziening	275	126	149
Totaal	857	1.007	-149

G. Buitensportaccommodaties

Beleidskader

Kerncijfers

Voor het beheer van buitensportaccommodaties maakt de gemeente gebruik van een beheersysteem.

Omschrijving	Areaal
Bomen	1.269 st.
Beplanting	70.036 m2
Grassen	244.079 m2
Sportvelden (gras, kunstgras etc)	591.517 m2
Verharding	80.535 m2

Beleid

Buitensportaccommodaties onderhouden we op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het vastgestelde beleid van de voormalige gemeenten, zolang dit nog niet is geharmoniseerd. Het beleid om buitensportaccommodaties te beheren en te onderhouden baseren we op bestaand beleid van de voormalige gemeenten.

Het beleid van beheer buitensportaccommodaties verschilt behoorlijk per voormalige gemeente. In Binnenmaas lag de (financiële) verantwoordelijkheid voor het onderhoud van het groen op de sportcomplexen bij de verenigingen. De (financiële) verantwoordelijkheid voor het renoveren van de sportvelden lag echter bij de gemeente Binnenmaas. In Korendijk lag de (financiële) verantwoordelijkheid voor het onderhoud en het renoveren van het groen op de sportcomplexen bij de verenigingen. Gemeente Cromstrijen had een contract met een vereniging over het onderhoud en renovatie van de velden. Bij een andere vereniging verzorgde de gemeente zelf het onderhoud. De opstellen waren voor de vereniging zelf. In de andere voormalige gemeenten zorgde de gemeente voor het gehele proces: onderhoud van de velden en de gebouwen en de vervangingsinvesteringen.

Beheer

In 2022 is het beheer doorgegaan zoals dit geregeld was door de voormalige gemeentes.

Er is in 2022 gewerkt om de beschikbare plannen te bundelen tot één nieuw geactualiseerd beleids- en beheerplan buitensportaccommodaties voor gemeente Hoeksche Waard. Dit loopt door in de komende periode.

Kwaliteit

Het streefdoel is om de buitensportaccommodaties voor de gehele Hoeksche Waard te onderhouden op kwaliteitsniveau basis. Dit kwaliteitsniveau komt overeen met het door het CROW vastgestelde niveau B.

Om de kwaliteit van de sportvelden te waarborgen, plannen we jaarlijks met de verenigingen een visuele inspectie. Tijdens die inspectie beoordelen we de onderhoudsstaat van de buitensportaccommodaties. Het uitgangspunt is handhaving van het kwaliteitsniveau 'basis'.

Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoederen buitensportaccommodaties

In onderstaande tabel zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het kapitaalgoed buitensportaccommodaties:

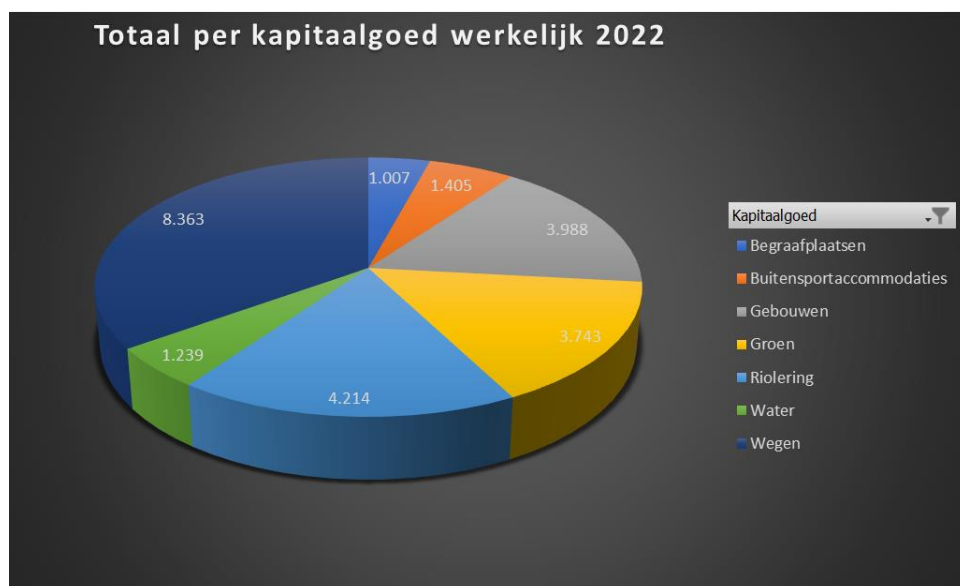
Kapitaalgoed	Buitensport- accommodaties			
Bedragen * € 1.000		Begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo
Onderhoud		481	372	109
Kapitaallasten		1.035	1.034	2
Totaal		1.516	1.405	111

Samenvatting

De totale kosten per kapitaalgoed zijn als volgt:

Bedragen * € 1.000	Werkelijk 2022
Begraafplaatsen	1.007
Buitensportaccommodaties	1.405
Gebouwen	3.988
Groen	3.743
Riolering	4.214
Water	1.239
Wegen	8.363
Totaal	23.959

Grafisch geeft dit het volgende beeld:

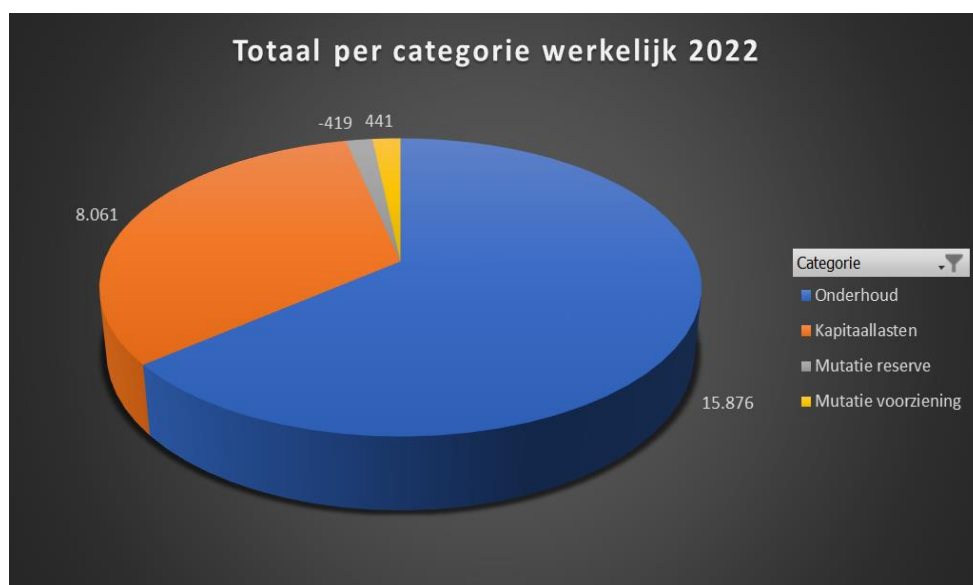

De totale kosten per categorie zijn als volgt:

Bedragen * € 1.000	Werkelijk 2022
Onderhoud	15.876
Kapitaallasten	8.061
Mutatie reserve	-419
Mutatie voorziening	441
Totaal	23.959

Grafisch geeft dit het volgende beeld:

3.5 Financiering

Algemeen

De financieringsparagraaf is een belangrijk hulpmiddel bij het sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden op de financieringsfunctie. De paragraaf is een uitwerking van de regelgeving in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Volgens deze wet is de financieringsfunctie van de gemeente alleen bedoeld voor het uitvoeren van de publieke taken. De verdere lokale regels liggen vast in het Treasurystatuut.

Beleidskader en verordeningen

- Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido)
- Besluit lening voorwaarden decentrale overheden
- Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden
- Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Wet Ruddo)
- Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof)
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
- Financiële verordening

Rentevisie

Het rentepercentage voor leningen met een looptijd korter dan een jaar is op dit moment negatief. Dit houdt in dat de gemeente voor het aangaan van kasgeldleningen rente ontvangt. Voor langlopende geldleningen met een looptijd van 25 jaar is de rente (afgerond) 3,39%. De rente is op dit moment aan het stijgen.

Dienstverlening BNG

Met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten hebben we een raamovereenkomst met geïntegreerde dienstverlening. Deze dienstverlening omvat:

- Elektronisch betalingsverkeer via een rekening-courant;
- Kort-kredietarrangementen (daggeldverstrekking en –opname, kasgeldleningen en termijndeposito's);
- Langlopende kredietverlening;
- Een online informatiedienst.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren verplicht decentrale overheden alle overtollige beschikbare middelen op hun bankrekeningen te beleggen bij het Rijk. Onder overtollige middelen verstaat het Rijk bedragen groter dan 2% van het begrotingstotaal (met een minimum van € 1.000.000). Voor het jaar 2022 is dit bedrag voor gemeente Hoeksche Waard berekend op € 4,3 miljoen. Er is daarmee geen vrijheid om overtollige liquide middelen onder te brengen bij andere marktpartijen. Die overtollige middelen mogen alleen in rekening courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden.

Decentrale overheden nemen deel aan schatkistbankieren, zodat de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk) een lagere EMU-schuld heeft. Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Dit leidt automatisch tot een lagere staatsschuld. Door het schatkistbankieren kunnen decentrale overheden ook hun beleggingsrisico's verder verminderen. Deze situatie kan zich in onze gemeente overigens niet voordoen. In het Treasurystatuut is een verbod op risicovolle beleggingen en derivaten opgenomen.

Voor de uitvoering van het schatkistbankieren is er bij de BNG een SKB-werkrekening geopend. Overtollige gelden worden hier dagelijks naartoe afgeroomd. De BNG blijft ook de overige geldhandelingen verzorgen, zoals betalingen en ontvangsten.

Rentekostenverdeling

De rentekosten worden tegen 0,04% op basis van de boekwaarde van de vaste activa ten laste van de taakvelden gebracht. Deze omslagrente berekenen we door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen we door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. De omslagrente rekenen wij

vervolgens toe aan de activa. Bij de jaarrekening wordt bekeken of het gehanteerde rentepercentage juist is. Uit onderstaande tabel blijkt dat het werkelijke renteresultaat nihil is. Dit betekent dat wij uitsluitend de werkelijke rentekosten hebben toegerekend.

(bedragen x € 1.000)

			Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
A	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		102	193	200
B	De externe rentebaten	-/-	59	41	141
Totaal door te rekenen externe rente (a-b)			44	152	59
C1	Rente doorberekend aan grondexploitatie	-/-	-2	-3	3
C2	Rente projectfinanciering toegerekend aan taakveld	-/-	-	-	
Saldo door te rekenen externe rente (a-b-c)			46	155	56
D2	Rente over eigen vermogen		-	-	
D1	Rente over voorzieningen		-	-	
De aan taakvelden toe te rekenen rente			46	155	56
	Boekwaarde investeringen per 1-1-2021		214.053	276.578	226.196
Berekend omslag%			0,021%	0,056%	0,025%
E	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-/-	46	155	104
F	Renteresultaat op het taakveld treasury		0	-	48

Risicobeheer

Het risicobeheer is gericht op het beperken van financiële risico's. In het Treasurystatuut zijn richtlijnen en limieten opgenomen. Die vormen de basis voor alle transacties op dit gebied. Daarnaast geeft de Wet Fido normen voor het beperken van risico's. Het belangrijkste risico in dit kader is het renterisico. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm zijn belangrijke richtlijnen om het renterisico te beperken.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om de renterisico's bij de vlottende schuld (schulden met een looptijd korter dan een jaar) te beheersen. De wettelijke toegestane omvang bedraagt 8,5% van de totale lasten van de begroting. De kasgeldlimiet per kwartaal is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

	1e kw. 2022	2e kw. 2022	3e kw. 2022	4e kw. 2022
Primaire begroting per 1 januari 2022	217.450	217.450	217.450	217.450
Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
- in bedrag	18.483	18.483	18.483	18.483
1 Vlottende schuld (1)				
Maand 1	32.533	43.781	49.215	55.052
Maand 2	32.533	43.781	49.215	55.052
Maand 3	32.533	43.781	49.215	55.052
2 Vlottende middelen (2)				
Maand 1	41.885	43.783	36.325	34.038
Maand 2	41.885	43.783	36.325	34.038
Maand 3	41.885	43.783	36.325	34.038
Saldo (1-2)				
Maand 1	-9.352	-3	12.890	21.014
Maand 2	-9.352	-3	12.890	21.014
Maand 3	-9.352	-3	12.890	21.014
3 Gemiddeld saldo	-9.352	-3	12.890	21.014
4 Kasgeldlimiet	18.483	18.483	18.483	18.483
Ruimte (+) / Overschrijding (-) kasgeldlimiet	27.835	18.486	5.593	-2.531

Uit de tabel blijkt dat we behoudens het vierde kwartaal 2022 onder de kasgeldlimiet blijven. Het is toegestaan om de kasgeldlimiet gedurende maximaal 3 achtereenvolgende kwartalen te overschrijden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beoogt een zodanige opbouw van de leningenportefeuille dat het risico door renteaanpassing en herfinanciering van leningen beperkt blijft. De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks niet meer dan 20% van het begrotingstotaal voor herfinanciering of renteherziening in aanmerking mag komen. De volgende tabel geeft de renterisiconorm voor 2022 weer.

(bedragen x € 1.000)

Begroting 2022	
Stand van de begroting per 1/1	217.450
Vastgestelde percentage	20,00%
Renterisiconorm	43.490
Renteherzieningen	0
Aflossingen	833
Renterisico	833
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	42.657

De tabel laat zien dat er geen sprake is van risico's op het overschrijden van de renterisiconorm.

Uitgezette geldleningen

Onderstaand een overzicht van de uitgezette geldleningen per risicogroep.

(bedragen x € 1.000)

Risicogroep	Restant schuld	
	1-1-2022	31-12-2022
SVn: duurzaamheidsleningen	3.189	6.206
SVn: blijversleningen	300	302
SVn: startersleningen	6.471	7.995
	9.960	14.503
(Sport)verenigingen	1.704	1.209
Woningfinanciering eigen personeel	65	54
	1.769	1.263
Exploitatiebijdrage	90	0
Noodsteun	0	50
	90	50
Totaal verstrekte geldleningen	11.819	15.816

Garanties

Onderstaand een overzicht van de verstrekte garanties per risicogroep.

(bedragen x € 1.000)

Kredietrisico op verstrekte garanties		Restant schuld waarborg gemeente	
Risicogroep		1-1-2022	31-12-2022
Woningcorporaties met garantie WSW	50%	150.731	160.947
Zorginstellingen met garantie WSW	50%	31.096	30.926
Woningcorporaties zonder garantie WSW	100%	4.507	3.916
Zorginstellingen zonder garantie WSW	100%	1.502	1.350
Wegschap Tunnel Dordtse Kil	8%	2.482	3.540
Bedrijvenpark Hoeksche waard	100%	9.000	5.000
Regionale afvalstoffendienst B.V.	100%	7.335	6.827
Bres accommodaties	100%	1.125	1.038
Geldleningen particuliere woningen	100%	782	1.610
Diverse bedrijven en verenigingen	50%	73	9
Diverse bedrijven en verenigingen	60%	150	135
Diverse bedrijven en verenigingen	100%	150	91
Totaal verstrekte garanties		208.933	215.389

In de tabel zijn alle verstrekte garanties opgenomen. Op dit moment zijn er voor deze garantstellingen geen betalingsachterstanden.

Voor een aantal groepen is een gemeentegarantie verstrekt. De grootste groep betreft zogenaamde WSW-garantstellingen. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is actief als borgstellings-instituut voor de sociale woningbouw. Met de WSW hebben wij een achtervangovereenkomst gesloten. Hierdoor kan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw goedkoper geld lenen. Voor verstrekte gemeentegaranties voor de aankoop van een eigen woning, ligt vanaf 2010 het risico volledig bij het Rijk. Omdat hypotheeklen over het algemeen een looptijd hebben van 30 jaar, lopen de laatste garantstellingen voor particulieren nog tot 2040 door.

Opgenomen geldleningen

Onderstaand een overzicht van het saldo van de bij de B.N.G. afgesloten langlopende geldleningen.

(bedragen x € 1.000)

Saldo geldleningen	1-1-2022	31-12-2022
Leningen	24.167	23.333
Rente en aflossing		2022
Aflossing		833
Rente		93
Totaal		926

Ontwikkeling van de schuldpositie

Het wordt de laatste jaren steeds belangrijker om de ontwikkeling van de schuldpositie te volgen. We hebben daarom een aantal ratio's uitgewerkt: debt ratio, netto schuld als percentage van de begroting en netto schuld als bedrag per inwoner.

	Kritische norm	31-12-2022
Debt ratio	80%	35%
Netto schuld / lasten begroting	100%	-8%
Netto schuld per inwoner	n.v.t.	€ -194

Debt ratio

De debt ratio drukt uit in hoeverre het totale bezit op de balans is belast met schulden. Een ratio van 60% wordt als veilig beschouwd. Als kritische grens hanteren we 80%. Ons percentage van 35% is ruim voldoende te noemen.

Netto schuld als percentage van de begroting

De netto schuld wordt uitgedrukt in een percentage van de begroting. De netto schuld wordt berekend door het totaal van de langlopende en kortlopende schulden te verminderen met het totaal van de uitgezette langlopende leningen, langlopende uitzettingen, kortlopende uitzettingen, overlopende activa en liquide middelen en af te zetten tegenover de totale lasten van de begroting.

Een ratio van maximaal 70% wordt als veilig beschouwd. De kritische grens ligt bij 100%. Bij overschrijding van deze grens beoordelen we of we kunnen blijven investeren, zonder hiervoor nieuwe financieringsmiddelen aan te moeten trekken. Het percentage van onze gemeente is -8%. Dit wil zeggen dat er geen sprake is van een netto schuld maar van een netto overschot aan financieringsmiddelen.

Netto schuld per inwoner

De netto schuld per inwoner is de netto schuld als hierboven aangegeven gedeeld door het totaal aantal inwoners. Wij hebben een netto overschot per inwoner van € 194,-.

Beleggingen in aandelen

Het gemeentelijk aandelenbezit bestaat uit aandelen van de BNG, Evides en Stedin. De dividenduitkeringen zijn een algemeen dekkingsmiddel.

(bedragen x € 1.000)

Aandelenbezit	Nominale waarde	Dividenden
		2022
Stedin	6.138	11
Stedin (cum. pref. aandelen)	4.080	124
Evides	3.389	527
BNG	357	351
Totaal	13.964	1.012
Gemiddeld rendement		7,25%

Debiteuren- en crediteurenbeheer

De wettelijke betalingstermijn is 30 dagen. De coronacrisis is voor ons eerder aanleiding geweest om de onze crediteuren ("leveranciers") sneller te betalen. Genoemde aanscherping past ook binnen onze visie/doelstelling van een 100%-dienstverlenende gemeente.

In 2022 hebben wij onze betalingstermijnen periodiek gemonitord en heeft bijsturing plaatsgevonden daar waar nodig. Hiermee hebben wij een relatief korte doorlooptijd en betaling van onze facturen weten te bewerkstelligen. Daarbij hebben wij in 2022 een start gemaakt om ons betalingsproces een verdere impuls te geven door de introductie van zogenoemde "routenummers" op facturen zodat wij de facturen sneller op de juiste plek in de organisatie krijgen en op die manier de facturen snel kunnen behandelen. In 2023 gaan we verder met de implementatie hiervan Volgens het Ministerie van Economische Zaken behoort Hoeksche Waard inmiddels tot de beste gemeenten als het gaat om het afhandelen van rekeningen. Wij streven ernaar dat wij 95% van onze facturen binnen 14 dagen voldoen. Op dit moment betalen wij ongeveer 85%-89% van onze facturen binnen 14 dagen. De omvang van het debiteurenbestand ("afnemers") is overigens relatief beperkt, omdat het SVHW de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen uitvoert.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof)

De Wet Hof is vooral van invloed op het investeringstempo van de gemeente en de manier waarop er wordt omgegaan met reserves. De gemeente moet op basis van het kasstelsel binnen het toegestane EMU-saldo blijven. Bij overschrijding van de EMU-norm zijn in de wet geen maatregelen opgenomen. Op dit moment monitoren wij het EMU-saldo 2 keer per jaar. Aan de hand van de resultaten nemen we eventueel maatregelen op het gebied van investeringen. Het sanctiemechanisme van de minister van Financiën is vervangen door een correctiemechanisme. Als een meerjarige overschrijding van de vastgestelde norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden dreigt, kan de minister met behulp van het correctiemechanisme het EMU-saldo van de decentrale overheden beheersen.

EMU-saldo

Het EMU-of vorderingensaldo is het financieringssaldo minus deelname in bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking van een land dat lid is van de Europese Economische en Monetaire Unie (EMU). Het EMU-saldo is door de EMU ingevoerd om de eurolanden met elkaar te kunnen vergelijken. In het Stabiliteits- en Groeipact zijn een reeks afspraken tussen landen van de EMU gemaakt om de financiële stabiliteit van de EU en de eurozone te waarborgen. Hierin is de grens aan het nationale begrotingstekort op 3% gesteld. De Europese afspraken vormen de basis van de Wet Hof. De wet bepaalt dat niet alleen het Rijk, maar ook de decentrale overheden zich aan de eisen moeten houden. Het aandeel van de decentrale overheden in de 3%-norm is 0,4%, waarvan weer 0,27% is toebedeeld aan de gemeenten.

In onderstaande tabel is het EMU-saldo van gemeente Hoeksche Waard berekend.

(bedragen x € 1.000)

	Omschrijving	2022
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	8.254
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	9.842
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	3.256
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	25.964
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	1.041
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	1.029
8	Baten bouwgrondexploitatie:	
	Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	2.715
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	4.716
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	
11	Verkoop van effecten:	
a	Gaat u effecten verkopen?	
b	Zo ja wat is de verwachte boekwinst op de exploitatie?	
	Berekend EMU-saldo	-6.602

Het EMU-saldo kan gezien worden als een extra financieel kengetal, naast de andere vijf verplichte financiële kengetallen zoals de solvabiliteit en de (netto) schuldquote. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht in het bedrijfsleven. Het negatieve EMU-saldo over 2022 geeft aan dat we als gemeente via reële transacties afgelopen jaar € 6.602.000 meer uitgegeven hebben dan dat we hebben ontvangen. Het is echter wel van belang om het EMU-saldo in de juiste context te zien. Gemeenten maken voor hun boekhouding gebruik van het 'gemodificeerde stelsel van baten en lasten'. Hierdoor zegt het EMU-saldo van één jaar relatief weinig, omdat de uitgaven voor investeringen bijvoorbeeld in één jaar leiden tot een uitgave, maar in de exploitatie via de kapitaallasten leiden tot meerjarige lasten. Of dat toevoegingen aan voorzieningen ten laste van het resultaat gaan, maar pas bij besteding van de voorziening leiden tot een uitgave. In 2021 was het berekend EMU-saldo € 8.968.000.

3.6 Bedrijfsvoering

Om de programma's uit de begroting te kunnen realiseren, is een goede bedrijfsvoering belangrijk. Volgens de toelichting op het BBV geeft de paragraaf Bedrijfsvoering de gemeenteraad hier inzicht in.

Bedrijfsvoering gaat over de bedrijfsprocessen om de beleidsdoelstellingen te realiseren en de sturing en de beheersing daarvan. Bedrijfsvoeringsprocessen zorgen voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de beleidsprogramma's, volgens de geldende wetgeving.

In deze paragraaf wordt aan de hand van belangrijke ontwikkelingen en thema's aangegeven hoe de bedrijfsvoering integraal bijdraagt en het afgelopen jaar heeft bijgedragen aan deze ontwikkelingen.

Innovatie/Vernieuwing

Informatiesamenleving en informatiearchitectuur (digitale transitie)

Een veranderende samenleving vereist een gemeentelijke organisatie, die daarop inspeelt. Eén van de speerpunten voor 2022 betrof een goede informatievoorziening op basis van een goede informatiestructuur waardoor we de dienstverlening aan inwoners en bedrijven kunnen optimaliseren. Het afgelopen jaar is een basis gelegd door het inrichten van het werken onder architectuur. Architecten zijn aangesteld, beleid is geformuleerd en wordt er gewerkt met architectuurprincipes. Een investering om de komende jaren vruchten van te plukken. Immers de informatiearchitectuur vormt het fundament voor het creëren van effectieve, beheer- en beheersbare systemen. Een goede informatiearchitectuur maakt informatie vindbaar, zichtbaar en flexibel (het gemakkelijk uitbreiden van de structuur met nieuwe onderdelen).

Digitale volwassenheid

Digitalisering verandert de economie en samenleving in snel tempo. Dit biedt kansen. Denk aan het gemak van online winkelen, internetbankieren en elektronisch belastingaangifte doen. In de toekomst hebben digitale technologieën steeds meer invloed op de manier van werken en leven. Ook onze dienstverlening kan steeds meer digitaal aangevraagd worden. Inmiddels zijn er 13 e-diensten (met een e-dienst kunnen inwoners zonder tussenkomst van de gemeente zelf acties uitvoeren en informatie raadplegen), zoals het aanvragen van reisdocumenten, het doorgeven van een verhuizing en het aanvragen van een huwelijk. Tevens zijn er zo'n 30 e-formulieren (een e-formulier is een (vaak 'intelligent') digitaal formulier) voor aanvragen van bijvoorbeeld een evenementenvergunning of leerlingenvervoer. Met behulp van digitalisering worden processen steeds efficiënter ingericht. De ondernemers, inwoners en bezoekers van de gemeente verwachten steeds meer digitaal comfort, dat processen en data veilig zijn en hun privacy wordt gewaarborgd. Dit vereist een digitaal volwassen organisatie. Om de digitale volwassenheid te meten doen we als gemeente al twee jaar op rij mee met de gemeentelijke ICT benchmark.

Datagedreven werken

Door de enorm toegenomen hoeveelheid aan data en nieuwe technologie zijn er steeds meer mogelijkheden om data te analyseren, en te monitoren en de datakwaliteit sterk te verbeteren. Datagedreven werken is een waardevol instrument dat kan worden ingezet bij het realiseren van de opgaven van de gemeente en het verkrijgen van betere stuurinformatie. Om bewustwording te creëren is in 2022 een data-awarenessdag georganiseerd samen met de gemeenten uit de regiodeal. Gemeenten werken steeds meer samen. Ook op het gebied van datagedreven werken. Door de krachten te bundelen wisselen we kennis en ervaring uit en kunnen we efficiënter het datagedreven werken verder ontwikkelen.

Verder hebben wij in 2022 een datateam gevormd waarmee interne dataprojecten zijn uitgevoerd. Zo is er een bevolkingsprognose opgeleverd voor de gehele organisatie. Daarnaast zijn dashboards ontwikkeld voor de woningbouw (woningbouw ontwikkeling en productie), de woon- en verhuismonitor en een aantal interne dashboards. Enkele producten zijn al opgeleverd en de rest zit in afrondende fase. Ook heeft het datateam weer een productportfolio voor 2023 verzameld en gewerkt aan de interne organisatie rondom het beheer van gegevens.

Doorontwikkeling P&C

De P&C-cyclus stelt de raad in staat om (bij)te sturen, zowel op het gebied van de geformuleerde beleidsdoelstellingen als op het gebied van de (bijbehorende) financiën.

In 2022 hebben wij de raad door middel van de P&C-cyclus rapportages geïnformeerd over de voortgang van de doelstellingen en de daarbij behorende financiën. De raad is hiermee in staat gesteld om (bij) te sturen. Verder hebben wij de raad in december een collegeprogramma aangeboden waarin de beleidsmatige en financiële basis voor de komende jaren is gelegd.

De inhoud van de planning & control rapportages hebben wij zo veel mogelijk beperkt tot die informatie die de sturing van de raad op hoofdlijnen zo veel mogelijk faciliteert. In 2022 hebben wij daarnaast voor het eerst de programmabegroting (2023) digitaal ontsloten via de website van de gemeente met als doel om de informatiewaarde en de toegankelijkheid van deze rapportage verder te vergroten.

De ingang van de Wet rechtmatigheidsverantwoording is een jaar uitgesteld en gaat in vanaf jaarrekening 2023. Het afgelopen jaar flinke stappen gezet in het verbeteren van de interne beheersing en de kwaliteit van bedrijfsvoering. De implementatie van het Three Lines model vormt hiervoor de basis. Dit model of deze methode staat voor de inrichting van de processen in de organisatie en de samenwerking op de verschillende niveaus in de organisatie. Ook de integrale aanpak van de diverse beheersingsinstrumenten, zoals risicomanagement, en de koppeling aan de bestaande P&C-cyclus is hierin meegenomen.

In het Interne beheersplan 2022 – 2025 is vastgesteld dat vooralsnog, ook in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording, alleen de financiële processen opgepakt worden. Voor de desbetreffende teams is voor de 1e en 2e lijn gewerkt aan rollen, verantwoordelijkheden en kwaliteit. Doel is ook om de 3e lijn (Verbijzonderde interne controle (VIC)) niet meer alleen te bezien in het licht van achteraf komen kijken wat er fout is gegaan en nog gerepareerd moet worden, maar een VIC gericht op de kwaliteit(sontwikkeling) van de bedrijfsvoering.

Het afgelopen jaar zijn we gestart met het oppakken van de aanbevelingen uit het Rekenkamer onderzoek Privacy en Informatiebeveiliging (2022). In 2023 wordt hier verder uitvoering aan gegeven. De raad wordt hierover apart geïnformeerd.

Fraude

Wij zijn actief bezig met het onderwerp fraude, fraudepreventie en fraudebeheersing. Het personeelshandboek beschikt over een hoofdstuk Integriteit. Hierin zijn onder andere regels opgenomen omtrent de gedragscode, de vertrouwenspersoon en meldingen vermoeden misstand. Er is een actuele Fraude-/ Misbruik&Oneigenlijk gebruik risicoanalyse. Ook is er aandacht voor fraude en misbruik & oneigenlijk gebruik bij het opstellen van Werkplannen en de uitvoering van de verbijzonderde interne controle van de financieel kritische processen. Aan de hand van gesprekken met de betrokken medewerkers over de verschillende aspecten van het proces worden mogelijke fraude-/ misbruik & oneigenlijk gebruik risico's in het en de mogelijke beheersmaatregelen (hard en soft) geïdentificeerd en opgenomen in het Werkplan. Tijdens de verbijzonderde interne controle wordt gecontroleerd of de beheersmaatregelen gewerkt hebben.

Jaarverslag ENSIA

Burgers verwachten een betrouwbare overheid die zorgvuldig met informatie omgaat. Het gaat daarbij om het waarborgen van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie(systemen). Dat zorgt niet alleen voor betrouwbaarheid, maar ook voor een goede kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen.

Om de verantwoordingslasten over informatieveiligheid te verminderen is op initiatief van gemeenten en de ministeries van BZK en SZW in 2017 ENSIA ontstaan. ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit en betekent eenmalige informatieverstrekking en eenmalige IT-audit. ENSIA streeft naar een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid. Voor de verantwoording aan de gemeenteraad sluit ENSIA aan op de gemeentelijke planning & control-cyclus. ENSIA neemt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als uitgangspunt. Vanuit deze horizontale (gemeente brede) zelfevaluatie wordt eveneens de verantwoording aan de stelselhouders bij het rijk afgeleid, de zogenaamde verticale verantwoording.

De scope van ENSIA is als volgt:

- Implementatie Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIO)
- Basisregistratie Personen (BRP)
- Wet- en regelgeving voor Reisdocumenten (PUN en PNIK)
- Digitale persoonsidentificatie (DigiD)
- Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet).
- Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)
- Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)
- Basisregistratie Ondergrond (BRO)
- Waardering onroerende zaken (WOZ)

Een verkorte weergave van de uitkomsten treft u aan in volgend overzicht:

Domein	Bevindingen en door te voeren verbeteringen vanuit ENSIA 2022	Status 2021	Status 2022
BIO	Score: zie CISO-verslag (vertrouwelijk) Geen steekproef, voor ENSIA voldoen wij aan de inzichtelijkheid in de BIO. Wij voldoen nog niet aan alle BIO-normen.		
BRP	Score Voldoende:	87% 	100%
Reisdocumenten	Score Voldoende:	79% 	100%
DigiD	Score: Voldoende 3 aansluitingen: (Goedgekeurd door IT-auditor) DigiD Burgerzaken; voldoet aan alle 21 punten DigiD Mijn inkomsten; voldoet aan alle 21 punten DigiD Formulieren HW; voldoet op 1 van de 21 punten niet Verbeterpunten met betrekking tot: Configureren webserver		
SUWInet	Score: Voldoende: 2 aansluitingen: - Gemeente Rotterdam voor IOAZ - Gemeente zelf voor P-wet (IOAW en Wgs)		
BAG	Score: Voldoende: Verbeterpunten met betrekking tot: - Dynamische omgevingsinformatie, afnemende partijen krijgen niet de meest actuele situatie te zien - Afnemende partijen krijgen niet de meest actuele situatie te zien	42% 	82%
BGT	Score: Voldoende: Verbeterpunten met betrekking tot: - Dynamische omgevingsinformatie, afnemende partijen krijgen niet de meest actuele situatie te zien - Afnemende partijen krijgen niet de meest actuele situatie te zien	45% 	75%

BRO	Score: Onvoldoende: Verbeterpunten met betrekking tot: - Controle op de kwaliteitseisen van de BRO - Taken en verantwoordelijkheden BRO helder belegt	33% 	77%
WOZ	Score: Voldoende Verbetering: - Uitwisseling van data door middel van beveiligd berichtenverkeer laten plaatsvinden. - Uitvoering controles op naleving van de BIO voor de WOZ.		

In 2022 is de Bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk toezicht 2022, met uitvoeringsprogramma, in werking getreden. Dit betekent dat 24/7 de IBT-gegevens te vinden zijn op de site van de provincie. Onze gemeente scoort in 2022 groen (5 of 6 van de toezichtgebieden scoren groen). Zie voor meer toelichting Bijlage 1 Interbestuurlijk toezicht.

Niet financiële onrechtmatigheid

In december 2022 heeft de raad een raadsinformatiebrief 'Uitzonderingen op het normenkader 2022 voor de rechtmatigheidscontrole' ontvangen, waarin is aangekondigd dat de raad een voorstel ontvangt om dit onderdeel uit het Treasurystatuut (interne regelgeving) uit te zonderen voor de rechtmatigheidscontrole 2022, zodat dit formele aspect geen gevolgen heeft voor de rechtmatigheidsverklaring. Bij het vaststellen van het normenkader is dit door de raad bekrachtigd.

Optimaliseren inkooporganisatie

In 2022 is er verder invulling gegeven aan de optimalisatie van de inkoopfunctie van de gemeente Hoeksche Waard. Deze optimalisatie heeft als doel om rechtmatiger en doelmatiger in te kopen. Er zal nog meer aandacht komen voor het sturen op lokaal, duurzaam, en sociaal inkopen.

Het adviesrapport voor deze optimalisatie is in februari 2022 vastgesteld. Vervolgens is er een plan van aanpak opgesteld voor de implementatie hiervan. Dit loopt in 2023 door. Het afgelopen jaar lag de prioriteit voornamelijk bij het verkrijgen van inzicht en overzicht. Hiervoor zijn onder andere stappen gezet in het opstellen van een aanbestedingskalender, het uitwerken van inkoopprocessen en structurele spend- en rechtmatigheidsanalyses.

Klant centraal

Onze omgeving verwacht dat gemeenten betrouwbaar, begripvol en eenvoudig opereren. Een gemeente die communiceert in begrijpelijke taal en de menselijke maat niet vergeet.

Een 'klantgedreven dienstverlening' wordt daarbij steeds belangrijker. Onder klant verstaan wij hier: burgers, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Het centraal stellen van 'systemen' willen wij ook in onze bedrijfsvoering steeds meer gaan vervangen door het centraal stellen van onze (interne én externe) klanten. Hiervoor zullen we steeds vaker 'in gesprek' gaan over onze dienstverlening en onze dienstverlening bekijken vanuit het perspectief van onze klanten zodat wij diezelfde dienstverlening verder kunnen verbeteren.

Lokaal inkopen

In 2022 hebben wij verdere stappen gezet om het aandeel lokale inkopen te vergroten. Er is een aanpak opgesteld die zich richt op 4 pijlers. De activiteiten/resultaten in 2022 worden per pijler omschreven:

1. Actualisatie van het gemeentelijk inkoopbeleid
Op 31 maart 2022 is het geactualiseerde inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld. Met de aanpassingen aan het inkoop- en aanbestedingsbeleid vergroten we de kansen van lokale ondernemers op opdrachten bij de gemeente.
2. Bewustwording over het belang van lokaal inkopen (in- en extern)
De ambitie lokaal inkopen is opgesteld: "Als het lokaal kan, doen we het lokaal".

3. Monitoring

In 2022 zijn we gestart met een uitgavenanalyse (ook wel spendanalyse genoemd) over het afgelopen boekjaar. Deze spendanalyse geeft ook inzicht in het aandeel lokaal inkopen over het totaal van de gemeentelijke inkopen. In 2021 was het percentage lokaal inkopen: 28,5%.

4. Kennis over aanbesteden vergroten bij lokale ondernemers

Op woensdag 14 september 2022 organiseerden gemeente Hoeksche Waard en Ondernemersvereniging Hoeksche Waard een inspirerende en interactieve kennissessie in het kader van Lokaal Inkopen. Tijdens de kennissessie kregen ondernemers een beter beeld van hoe de inkoop bij een gemeente werkt, welke eisen er worden gesteld en wat er van ondernemers verwacht wordt.

Invorderingsbeleid en afhandeling bezwaren 'op maat'

Wij werken met de zogeheten 'informele werkwijze' in formele procedures. Dat betekent dat met inwoners – in hun procedure met ons- eerst wordt geprobeerd informeel het geschil (bij bezwaarschriften, klachten of een aanmaning op hun factuur) op te lossen, met een voor beide partijen aanvaardbare oplossing.

In 2022 hebben wij, net als andere jaren, onze uitstaande vorderingen periodiek gemonitord. Daar waar sprake was van specifieke knelpunten en gegronde redenen bij burgers en bedrijven om hun openstaande vordering te voldoen, zijn maatwerkoplossingen geboden, bijvoorbeeld in de vorm van een afbetalingsregeling. Het ging hier, mede door de beperkte omvang van het aantal openstaande vorderingen, om een beperkt aantal regelingen. In voorkomende gevallen hebben wij het principe van het persoonlijke contact zo veel mogelijk gehanteerd om op die manier ook 100% dienstverlenend te kunnen zijn naar onze "klanten".

In 2022 zijn van de ingediende bezwaarschriften (205 in totaal) er 62 informeel opgelost. Dat is 30 procent van het totaal aantal ingediende bezwaarschriften, hetgeen betekent dat de informele aanpak voor de behandeling van een bezwaarschrift goed werkt en we zoveel mogelijk dienstverlenend zijn voor onze 'klanten'.

Huisvesting

Impact Corona

De Corona-periode heeft grote invloed gehad op het werkplekgebruik door de nieuwe mogelijkheden van het plaats- en tijdonafhankelijk kunnen werken. Effectief heeft het jaar 2022 aangetoond dat nog steeds in mindere mate gebruik wordt gemaakt van de bestaande werkplekken. Hierdoor is (op bepaalde dagen in de week) een overcapaciteit ontstaan van het aantal beschikbare werkplekken. Daarnaast is tevens uit vervolgonderzoek onder medewerkers gebleken dat er grote behoefte is aan activiteitgericht werken. Bij activiteit-gerelateerd werken hebben werknemers niet langer een vaste werkplek, maar zoeken zij een werkplek die aansluit bij de activiteit die zij op dat moment willen uitvoeren.

Huisvestingsonderzoek

Voor de huisvesting van de organisatie is in 2022 een huisvestingsonderzoek gestart. Een extern adviesbureau werkt een aantal scenario's hiervoor uit. In deze scenario's wordt gekeken wat de ideale huisvesting zou zijn om onze organisatieambities en wensen te ondersteunen. In dit breed opgezette onderzoek maken aspecten zoals de toename van het inwonersaantal, de tijdelijkheid van de units in Maasdam maar ook de kosten voor verduurzaming van de huidige panden een belangrijk onderdeel uit. Laatstgenoemde is van belang omdat we de gestelde duurzaamheidsdoelen voor het gemeentelijk vastgoed in 2030 willen behalen. Tegelijkertijd worden functionele eisen en wensen zoals

de mogelijkheden voor een goed uitgeruste raadszaal en een representatieve trouwzaal in dit onderzoek meegenomen.

Huisvestingsscenario's

In de uitwerking naar de scenario's voor nieuwe huisvesting wordt door het adviesbureau niet alleen rekening gehouden met voornoemde strategische aspecten, maar ook met de uitkomsten van het werkplekonderzoek. Op basis hiervan wordt vervolgens onderzocht of alle teams en functies mogelijk gezamenlijk in één van de huidige locaties zouden passen, dus ofwel in het gemeentehuis van Oud-Beijerland ofwel in het gemeentehuis van Maasdam (eventueel na bouwkundige aanpassingen). Daarnaast worden mogelijkheden onderzocht voor volledige nieuwbouw of voor verbouw van een alternatieve locatie. Als laatste blijft de optie open om het huidige scenario van twee gemeentehuizen te handhaven.

Vervolg

De opdracht voor het verder vorm geven van het activiteitgericht werken én het ontwikkelen van scenario's voor de definitieve (lange termijn) huisvesting gemeente Hoeksche Waard wordt in 2023 verder uitgewerkt en zal naar verwachting in het derde kwartaal ter besluitvorming worden aangeboden.

Organisatieontwikkeling

Organisatieontwikkeling bestond in 2022 bij aanvang uit de volgende onderdelen:

1. Aanscherpen en actualiseren van de sturingsfilosofie
2. Oplossen knelpunten detailstructuur
3. Vervolg Overheidsontwikkelmodel.

Hieronder worden zij toegelicht.

1. Aanscherpen en actualiseren van de sturingsfilosofie

Met teammanagers, OR, DT en bestuurders uit de vorige collegeperiode zijn gesprekken gevoerd over enkele thema's uit de sturingsfilosofie (rol directie, rol teammanagers, zelforganisatie en 100% dienstverlenend).

Aanscherping en actualisering van de sturingsfilosofie is eind 2022 gekoppeld aan de aanbevelingen van het onderzoek Anderson naar cultuur en samenwerking en aan de motie van de Raad 010 Cultuuronderzoek. In een Raadsinformatiebrief zijn de processtappen beschreven om tot een plan van aanpak te komen om opvolging te geven aan de aanbevelingen van het rapport Anderson. Vanuit het management zijn er vervolgens drie ontwikkelthema's voor organisatieontwikkeling benoemd en werkgroepen voor geformeerd: 1. Herijking besturingsfilosofie 2. Veilig werkklimaat en 3. Integraal samenwerken.

Deze drie thema's worden in 2023 verder uitgewerkt

2. Oplossen knelpunten detailstructuur

Er is een knelpuntenanalyse opgeleverd over personele capaciteit. Een deel van de knelpunten is opgelost door bijvoorbeeld een herverdeling van taken of het wijzigen van de aansturing. Een aantal andere knelpunten zijn binnen de bestaande begroting opgelost; het betreft hier gewenste capaciteit om de basis op orde te brengen. Financiering is gevonden binnen de personele begroting en een structurele verlaging van het opleidingsbudget. De Ondernemingsraad heeft met dit laatste ingestemd waarbij afgesproken is om medio 2023 te kijken wat het effect van de verlaging is op wensen en

behoeften waar het gaat om opleidingen. Een groot deel van de knelpunten betrof extra capaciteit die nodig is voor het uitvoeren van opgaven en doorlopende ambities. Deze knelpunten zijn meegenomen bij het collegeprogramma en via een uitgebreid bestuurlijk en politiek traject uiteindelijk gehonoreerd.

3. Vervolg Overheidsontwikkelmodel

In verband met andere prioriteiten is dit onderwerp medio 2022 on hold gezet. Het werken met het model voegt weinig toe aan verbetering van de bedrijfsvoering. Wel zal er aandacht zijn en blijven voor procesgericht werken en wordt gestimuleerd dat vraagstukken integraal benaderd worden. Op dit moment worden er gesprekken gevoerd om te beoordelen of er een vervolg plaats vindt en zo ja, hoe daar invulling aan gegeven wordt.

Communicatieve organisatie

De gemeentelijke organisatie werkt volgens het principe 100% dienstverlenend en heeft een externe focus. Medewerkers en bestuur zijn op elk moment van de dag het visitekaartje van de organisatie en leveren met elke uiting een bijdrage aan de reputatie van en het vertrouwen in de gemeente. Alle medewerkers van gemeente Hoeksche Waard hebben daarom een communicatieve verantwoordelijkheid en het is goed dat zij zich daarvan bewust zijn. In een communicatieve organisatie zijn medewerkers zich bewust van hun omgeving. Zij hebben oog voor de wensen en behoeften van die omgeving en zijn klantgericht. Medewerkers hebben de vaardigheid om vanuit de doelgroep te denken. Zij nemen dat als uitgangspunt voor hun handelen, bij het opstellen van beleid en het informeren en betrekken van doelgroepen. Dat laatste wordt steeds belangrijker omdat de gemeente Hoeksche Waard vaker inzet op participatietrajecten, waarbij inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden worden betrokken bij beleidsvorming of –uitvoering.

Er wordt doorlopend gewerkt aan het trainen en verbeteren van de communicatieve vaardigheden en het omgevingsbewustzijn van medewerkers. Dit gebeurde in 2022 onder andere door het aanbieden van schrijftrainingen, het actualiseren van de schrijfwijzer en het uitbreiden van kennis op het gebied van het maken en analyseren van omgevingsbeelden voor relevante nieuwsthema's.

Duurzaamheid

Als het gaat om het thema duurzaamheid, dan vraagt dit iets van elke inwoner, ondernemer en maatschappelijke organisatie. Maar ook van alle teams van de gemeente. Om de positieve aanpak en plannen rondom duurzaamheid te bewerkstelligen, zet de gemeente in op meerdere deelgebieden. Een doeltreffende communicatie en participatie is een belangrijk deelgebied, evenals duurzame inkoop en lokaal produceren. Vanuit de gemeente lopen er programmabreed diverse projecten die vooral extern georiënteerd zijn en een bijdrage leveren aan de doelstellingen uit het programmaplan Duurzaamheid.

Afgelopen jaar zijn door de Buitendienst de eerste elektrische en duurzame bedrijfsauto's aangeschaft conform overeenkomst. In 2022 is de uitgebreide renovatie van de locatie HWwerkt! aan de Jan van der Heijdenstraat afgerond. Deze bouw is duurzaam en grotendeels lokaal en circulair uitgevoerd.

3.7 Verbonden Partijen

Algemeen

Een verbonden partij is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Een financieel belang is:

- Een bedrag dat aan de verbonden partij ter beschikking is gesteld en niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat;
- Of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Een bestuurlijk belang is zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht.

Eerder door de Hoeksche Waardse gemeenten geharmoniseerd beleid ten aanzien van verbonden partijen

Iedere gemeente heeft op basis van de eigen autonomie een eigen verantwoordelijkheid voor verbonden partijen. Voor de effectuering daarvan heeft de gemeente echter de andere deelnemende gemeenten nodig. Gezamenlijke aansturing en regievoering zijn nodig voor een gemeenschappelijke strategie. De gemeenteraden van de Hoeksche Waardse gemeenten hebben eerder daarom de Nota 'Verbonden partijen gemeenten Hoeksche Waard' vastgesteld (hierna: de Nota). Daarna is de Nota uitgewerkt ('Uitwerking Nota verbonden partijen'). Op grond hiervan is vervolgens in beeld gebracht in hoeverre de governance bij de verbonden partijen op orde is en wat nog kan worden verbeterd. Het blijkt dat bij de verbonden partijen waar de Hoeksche Waardse gemeenten aan deelnemen, de vereiste bestuurs- en beheersingsmiddelen in opzet en bestaan aanwezig zijn.

Gebaseerd op het advies dat de Raad voor het openbaar bestuur heeft uitgebracht ('Wisselwerking tussen gemeenteraden en verbonden partijen') is de regionale notitie 'Naar een goede wisselwerking tussen de raden en verbonden partijen' opgesteld. De kernboodschap is dat in plaats van gebruik te maken van de formele weg het veel effectiever is om in gesprek te gaan met de verbonden partijen.

Ook op het niveau van Zuid-Holland Zuid heeft een regionale raadswerkgroep/ denktank zich eerder gebogen over het onderwerp Grip op verbonden partijen. Deze werkgroep heeft in 2017 een opleverdocument opgesteld met daarin adviezen en aanbevelingen om de relaties te verbeteren tussen de gemeenteraden en de drie gemeenschappelijke regelingen op Zuid-Holland Zuid-niveau. Tijdens een themabijeenkomst in juni 2019 hebben de Hoeksche Waardse raads- en burgerleden hierover verder met elkaar van gedachten gewisseld. Afgesproken is dat er een werkgroep wordt samengesteld die zich over het mogelijke vervolg zal buigen. In januari 2021 is de auditcommissie mondeling geïnformeerd over de laatste stand van zaken.

Actualisatie beleid verbonden partijen

Hoewel niet formeel door de gemeenteraad bekrachtigd, werden bij de start van de gemeente Hoeksche Waard bovenbeschreven eerder vastgestelde regionale nota's als richtlijnen beschouwd voor het beleid ten aanzien van de verbonden partijen.

Op grond van de Financiële verordening gemeente Hoeksche Waard 2021 biedt het college de gemeenteraad periodiek een Nota verbonden partijen aan en stelt de raad de nota vast. In de loop van 2020 werd duidelijk dat naar verwachting in 2022 een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking zou treden. Deze versterkt de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden. Daarnaast worden de participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbenden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen vergroot. Gelet op deze impact heeft de auditcommissie in februari 2021 ingestemd met het voorstel om de actualisatie van het beleid ten aanzien van verbonden partijen (i.c. een Nota verbonden partijen) pas op te pakken als de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen in werking is getreden, dit werd 1 juli 2022.

Eind juni 2022 is in het driehoeksoverleg afgesproken dat er een Startnotitie verbonden partijen wordt opgesteld, die er uiteindelijk toe zal moeten leiden dat een nieuwe Nota verbonden partijen ter besluitvorming aan de gemeenteraad kan worden voorgelegd. Dit wordt in samenwerking tussen griffie en ambtelijke organisatie opgepakt.

De Rekenkamer Hoeksche Waard is op verzoek van de raad in mei 2022 het Casusonderzoek verbonden partijen gestart. De onderzoeksvraag luidt: hoe zijn de sturing, controle en verantwoording ten aanzien van de verbonden partijen georganiseerd en wat is de uitwerking hiervan in de praktijk. Het eindrapport 'Grip op verbonden partijen! Balans bij drie verbonden partijen?' is op 21 december 2022 aan de raad aangeboden. Op voorstel van de begeleidingscommissie rekenkamer heeft de raad daarover op 7 maart 2023 besloten:

1. Het college op te dragen een startnotitie 'Nota verbonden partijen' op te stellen welke uiterlijk 1 juli 2023 door de raad kan worden goedgekeurd en vastgesteld.
2. Het college op te dragen, met de in beslispoint 1 vastgestelde startnotitie als leidraad, zo spoedig mogelijk na het zomerreces doch uiterlijk 1 december 2023 de raad een aangepaste 'Nota verbonden partijen' voor te leggen ter goedkeuring en vaststelling.
3. Om voor het zomerreces een oriënterende avond met de raad en het college te houden om vanuit de raad input op te halen voor de in beslispoint 2 vast te stellen nota, zodat per verbonden partij vastgelegd wordt hoe invulling gegeven wordt aan de 3 I's waarvan het Rekenkamer rapport melding maakt: de mate en vorm van informatievoorziening, de gewenste inspanning ten aanzien van en gewenste mate van invloed op de met de gemeente verbonden partijen met als doel hier als raad meer grip op te krijgen.
4. Het college op te dragen om in samenspraak met de raad en de verbonden partijen, de in het rapport genoemde ontwikkelpunten ten aanzien van de drie onderzochte verbonden partijen, zo spoedig mogelijk na vaststelling van de in beslispoint 2 genoemde nota te implementeren.

Beleidskader/ verordeningen

De volgende notities en verordeningen vormen de basis voor het beleid voor verbonden partijen:

- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Wet gemeenschappelijke regelingen (gewijzigd per 1 juli 2022);
- Financiële verordening gemeente Hoeksche Waard 2021;
- Raadsbesluiten van de vijf voormalige gemeenten:
 - Vaststelling en uitwerking Nota 'Verbonden partijen gemeenten Hoeksche Waard';
 - Vaststelling notitie 'Naar een goede samenwerking tussen gemeenteraden en verbonden partijen in de Hoeksche Waard';
- Vaststelling Rekenkamerrapport risicomanagement.
- Doorwerking adviezen Denktank Grip op Gemeenschappelijke Regelingen Zuid-Holland Zuid.
- Eindrapport Rekenkamer Hoeksche Waard 'Grip op verbonden partijen! Balans bij drie verbonden partijen?' en het raadsbesluit hierover van 7 maart 2023.

Risicoprofiel

Op grond van het BBV moet in de paragraaf 'verbonden partijen' per verbonden partij een risicoprofiel worden opgenomen. Voor deze risicoanalyse worden de financiële en bestuurlijke risico's in beeld gebracht. In de betreffende programma's staan we overigens ook uitgebreider stil bij de gemeenschappelijke regelingen met een hoog risicoprofiel.

Financiële risico's verbonden partijen

Onderstaand overzicht geeft weer hoe de financiële analyse wordt uitgevoerd. Dat gebeurt aan de hand van 7 vragen. De vragen richten zich met name op de begrippen control en governance en daarmee op sturing, beheersing, verantwoording en toezicht. Bij een overwegend lage score is de eindconclusie van de financiële analyse dat ook daar laag wordt gescoord. De vragen zijn nadrukkelijk bedoeld als hulpmiddel voor de analyse. Omdat niet alle vragen geheel kwantificeerbaar zijn, is discussie over de scores mogelijk.

Vragen	Laag	Gemiddeld	Hoog
1. Omvang jaarlijkse financiële bijdrage	< 450.000	450.000-1.000.000	> 1.000.000
2. Is het weerstandsvermogen in de verbonden partij toereikend?	Volledig	Deels	Niet

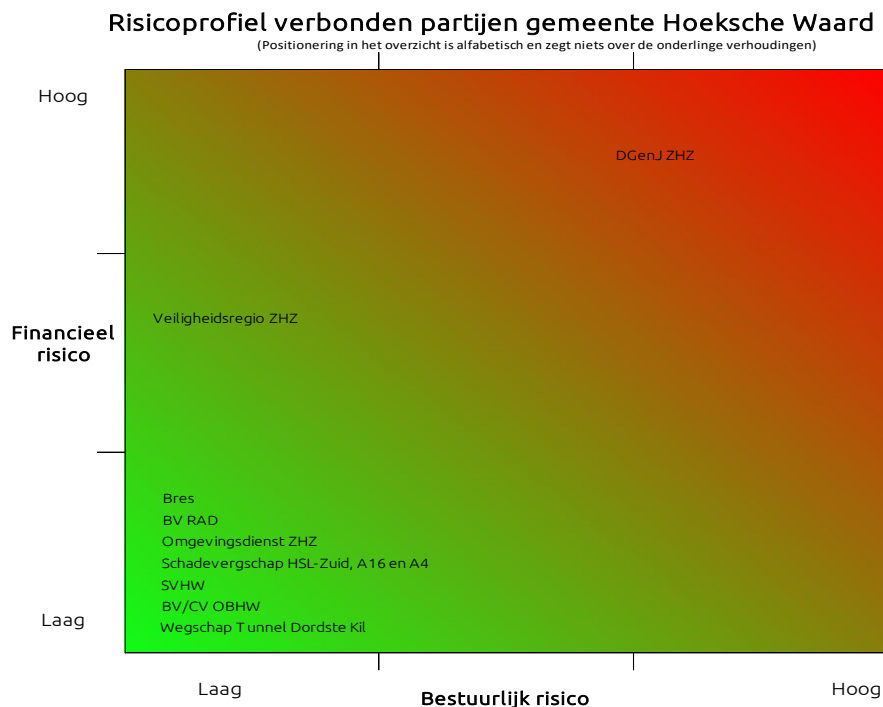
3. Benodigd gemeentelijk weerstandsvermogen op basis van risico's bij de verbonden partijen	< 45.000	45.000-100.000	>100.000
4. In hoeverre is de gemeente financieel aansprakelijk?	Niet	Gedeeltelijk	Volledig
5. Is de organisatie in staat om financieel bij te sturen?	Volledig	Deels	Niet
6. Is de bedrijfsvoering van de organisatie op orde?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
7. Is de kwaliteit van het risicomanagement van de organisatie op orde?	Ja	Gedeeltelijk	Nee

Bestuurlijke (inhoudelijke) risico's verbonden partijen

Hieronder vermelden we op welke manier de bestuurlijke analyse wordt uitgevoerd. Dat gebeurt aan de hand van 7 vragen. Naast aandacht voor control en governance in de financiële analyse (de zogenoemde 'hard controls') komen ook de zogenoemde 'soft controls' aan bod. Denk hierbij aan begrippen als welwillendheid, leiderschap, integriteit en vertrouwen. Bij een overwegend lage score is de eindconclusie van de bestuurlijke analyse dat ook laag wordt gescoord. De vragen zijn ook hier nadrukkelijk bedoeld als hulpmiddel voor de analyse. Omdat niet alle vragen geheel kwantificeerbaar zijn, is discussie over de scores mogelijk.

Vragen	Laag	Gemiddeld	Hoog
1. In hoeverre komt het gemeentelijk belang overeen met het belang van de organisatie?	Volledig	Gedeeltelijk	Minimaal
2. Is er invloed op de samenstelling van het bestuur?	Ja		Nee
3. Is de gemeente vertegenwoordigd in het bestuur (en in welke stemverhouding)?	DB	AB/overig	Nee
4. Zijn er duidelijke afspraken over doelen en te leveren prestaties en worden deze afspraken nagekomen?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
5. In welke mate is er vertrouwen in bestuur en/of directie van de verbonden partij?	Maximaal	Gemiddeld	Minimaal
6. Zijn er duidelijke afspraken over informatievoorziening?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
7. In hoeverre zijn de te leveren prestaties van invloed op de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelstellingen?	Minimaal	Gemiddeld	Maximaal

De gecombineerde financiële en bestuurlijke analyse leidt tot het volgende risicoprofiel van de gemeenschappelijke regelingen:

Ontwikkelingen verbonden partijen

Nieuwe verbonden partijen

Er zijn geen voornemens om verbindingen met nieuwe partijen aan te gaan.

Wijzigingen van bestaande verbonden partijen

GR SVHW

Het bestuur van de GR SVHW gaf in een brief van juli 2022 aan de deelnemende gemeenten aan dat er aanleiding bestaat de GR per 1 januari 2023 te wijzigen. De deelnemers hadden de gelegenheid hierop een zienswijze in te dienen. De raad heeft op 13 september 2022 besloten hiervan geen gebruik te maken. De gewijzigde GR is op 1 januari 2023 in werking getreden.

Bij brief van 23 februari 2023 stelt het bestuur van SVHW de deelnemende gemeenten in de gelegenheid een zienswijze in te dienen op een voorstel tot 1e wijziging van de GR, die per 1 juli 2023 zou moeten ingaan.

Aandachtspunten bij bestaande verbonden partijen

GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

De kosten van de jeugdhulp stijgen. Er maken meer jongeren gebruik van jeugdhulp, maar vooral de kosten per jeugdige zijn gestegen. Vanuit het Rijk zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de komende jaren. Daarbij is de intentie om vanuit de hervormingsagenda welke in 2023 zal worden geaccordeerd maatregelen te nemen ter beheersing van en waar mogelijk besparing op de kosten. Daarbij blijft de in gang gezette transformatie van de jeugdhulp, zowel vanuit de Serviceorganisatie Jeugd, de Stichting jeugdteams als vanuit de lokale gemeenten meer dan noodzakelijk.

Er is door AEF een bestuursopdracht uitgevoerd naar de wijze waarop we het jeugdhulpstelsel in Zuid-Holland Zuid hebben georganiseerd. Het gaat bij dit onderzoek primair over de rol en taken van de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) en de Stichting Jeugdteams (SJT). Van de aanbevelingen is gebruik gemaakt door onder andere het vormen van een ontwikkelagenda jeugd, welke in 2022 is doorontwikkeld naar het programma "werk voor de jeugd" en de realisatie van de lokale contractering van SJT. Dit heeft ten doel het versterken van lokale grip en sturing.

Conform het opgestelde lokaal transformatieplan 'uitvoering jeugdhulp' worden diverse projecten en pilots uitgevoerd, gericht op een betere, kwalitatief en kostenbeheersbare inrichting van het lokale jeugdhulpveld, met tot op heden SJT als de spil in dit geheel. De vervolgstap, is dit alles te plaatsen in het perspectief van een gebiedsgerichte 0-100 dienstverlening, waarbij voor jeugd de vervolgfase in het transformatieproces zal zijn om de visie vanuit het transformatieplan breder te gaan trekken richting de verschillende partners van de jeugdteams en de betrokken accounthouders binnen de gemeente. Om hiertoe te komen is het van belang dat de gemeente het opdrachtgeverschap goed organiseert door een samenhangend overzicht en inzicht te creëren, zowel inhoudelijk als financieel, om van daaruit beter te kunnen monitoren en evalueren om te bezien of de gewenste effecten worden bereikt en deze waar nodig bij te sturen.

Aandeel verbonden partijen

In het volgende overzicht is het totale aandeel van bijdragen aan verbonden partijen afgezet tegen de totale gemeentelijke lasten weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

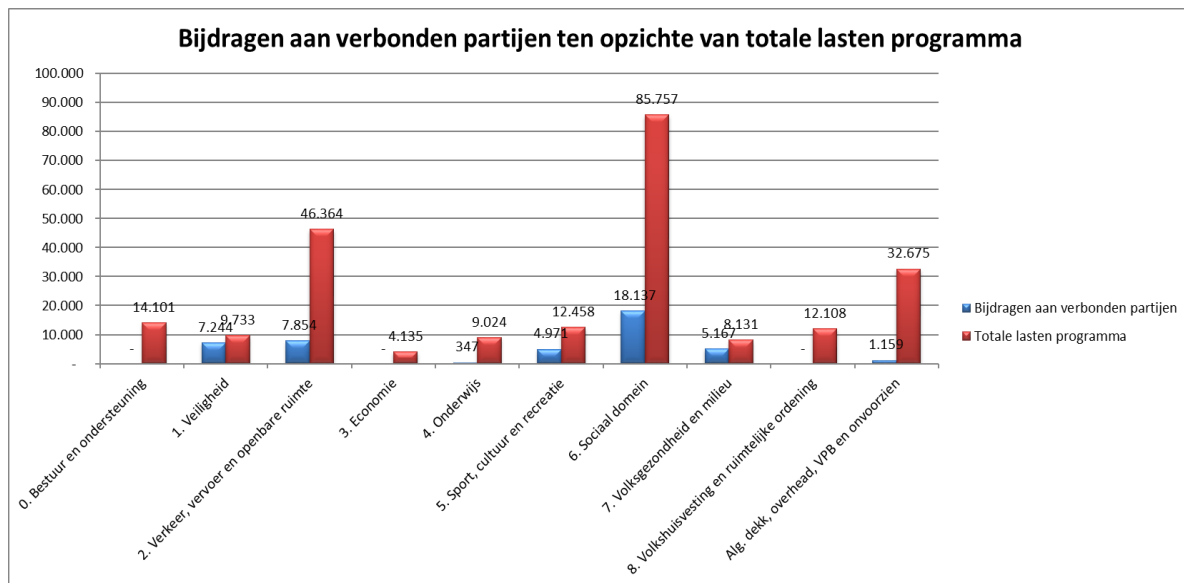
Programma	Bijdragen aan verbonden partijen	Totale lasten programma	%
0. Bestuur en ondersteuning	-	14.101	0%
1. Veiligheid	7.244	9.733	74%
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	7.854	46.364	17%
3. Economie	-	4.135	0%
4. Onderwijs	347	9.024	4%
5. Sport, cultuur en recreatie	4.971	12.458	40%
6. Sociaal domein	18.137	85.757	21%
7. Volksgezondheid en milieu	5.167	8.131	64%
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-	12.108	0%
Alg. dekk, overhead, VPB en onvoorzien	1.159	32.675	4%
Totaal */**	44.879	234.486	19%

* Exclusief storting en ontrekkingen aan reserves.

** Exclusief opbrengsten van verbonden partijen (Stedin, Evides en BNG).

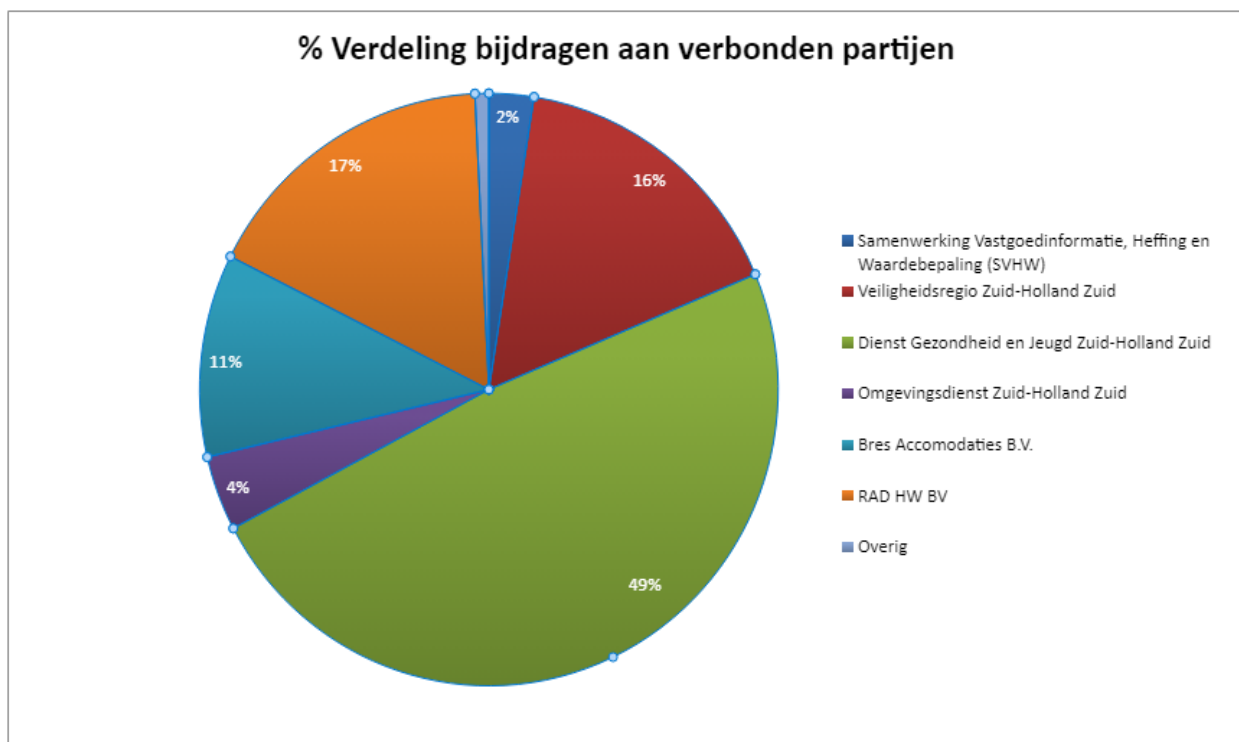

Grafisch ziet het er als volgt uit:

Uit bovenstaand overzicht valt af te lezen in hoeverre de totale lasten per programma worden ingevuld met bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

In het volgende overzicht zijn de bijdragen per verbonden partij afgezet tegen de totale bijdragen aan verbonden partijen. In dit overzicht zijn de verbonden partijen waar de gemeente bijdragen (dividend) van ontvangt buiten beschouwing gelaten.

Overzicht verbonden partijen

Onze gemeente neemt deel in onderstaande verbonden partijen.

A. Gemeenschappelijke regelingen

GR Samenwerking Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)	
Programma	2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte/ Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien
Taakveld	0.61 OZB-woningen 0.62 OZB-niet-woningen 0.63 Parkeerbelasting 0.64 Belastingen overig 7.2 Riolerings 7.3 Afval
Deelnemers	De gemeenten Alblasterdam, Albrandswaard, Altena, Barendrecht, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hardinxveld-Giessendam, Hellevoetsluis, Hoeksche Waard, Krimpenerwaard, Lansingerland, Nieuwkoop, Westvoorne en Waterschap Hollandse Delta
Vestigingsplaats	Klaaswaal
Website	www.svhw.nl
Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente Een zo doelmatig mogelijke uitvoering van werkzaamheden voor de heffing en invordering van belastingen, heffingen en rechten, de Wet waardering onroerende zaken, de administratie van vastgoedgegevens, het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden en de Wet basisregistraties adressen en gebouwen.	
Bestuurlijk Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden uit het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Hollandse Delta en een collegelid van iedere deelnemende gemeente. Onze gemeente is vertegenwoordigd door wethouder Van der Wulp, zijn vervanger is wethouder Van Waveren. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier leden. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Van der Wulp. Er is ook een ambtelijke commissie, met als taak het algemeen bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren over alle aangelegenheden over SVHW. Iedere deelnemer heeft een vertegenwoordiger in de commissie.	
Financieel belang <i>Uittreding:</i> Hiervoor stelt een onafhankelijke registeraccountant een liquidatieplan op. Het plan wordt door het algemeen bestuur vastgesteld. De daarin beschreven financiële verplichtingen zijn bindend. <i>Opheffing:</i> Een besluit hiertoe kan worden genomen door ten minste twee derde van het aantal deelnemers. Een onafhankelijke registeraccountant stelt het liquidatieplan op dat door het algemeen bestuur wordt vastgesteld.	
Kengetallen	
Financiële kengetallen	
	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2022	1.121
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	122
Eigen vermogen per 1-1-2022	849
Eigen vermogen per 31-12-2022	847
Vreemd vermogen per 1-1-2022	6.159
Vreemd vermogen per 31-12-2022	6.597
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	12%
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	11%
GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	
Programma	1. Veiligheid
Taakveld	1.1 Crisisbeheersing en Brandweer
Deelnemers	De gemeenten Alblasterdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht
Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.vrzhz.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Het openbaar lichaam integreert de brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening (bij ongevallen en rampen), met behoud van lokale verankering, bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau binnen het samenwerkingsgebied. Dit moet een doelmatige en slagvaardige hulpverlening verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding. Ook is het openbaar lichaam een platform voor samenwerking met diensten die aan hulpverlening zijn gelieerd, met partners, organisaties en andere openbare lichamen.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door burgemeester Aptroot, wethouder Boogaard is zijn vervanger.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en 3 tot 4 overige leden. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door burgemeester Aptroot.

Financieel belang

De deelnemende gemeenten waarborgen de betaling van rente en aflossing van de geldleningen die de Veiligheidsregio aangaat voor de uitvoering van zijn taak, in de verhouding tot het inwoneraantal op 1 januari van het dienstjaar waarin de geldlening wordt aangegaan.

Uittreding: Dit is slechts mogelijk na wijziging van de verdeling van gemeenten in regio's, als bedoeld in art. 8 Veiligheidsregio's. Het algemeen bestuur regelt onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten de gevolgen van uittreding.

Opheffing: De regeling kan slechts worden opgeheven voor zover dit op grond van artikel 8 en 9 van de Wet Veiligheidsregio's mogelijk is. Het algemeen bestuur stelt - na het horen van de raden van de deelnemende gemeenten - het liquidatieplan vast en regelt onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten de vereffening van het vermogen.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2022	7.244
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	-1.484
Eigen vermogen per 1-1-2022	3.309
Eigen vermogen per 31-12-2022	3.431
Vreemd vermogen per 1-1-2022	80.116
Vreemd vermogen per 31-12-2022	96.776
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	4%
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	3,4%

GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

Programma	4. Onderwijs 6. Sociaal Domein en 7. Volksgezondheid en Milieu
Taakveld	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken, 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-, 6.81 Geëscaleerde zorg 18+, 6.82 Geëscaleerde zorg 18-, 7.1 Volksgezondheid
Deelnemers	De gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht
Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.dienstgezondheidjeugd.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Vanuit het beginsel van verlengt lokaal bestuur behartigt het samenwerkingsverband mede de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers, om het gebied evenwichtig en voorspoedig te ontwikkelen. De belangen worden behartigd door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering in de taakvelden publieke gezondheid, onderwijs, jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning, meer in het bijzonder huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit 1 lid per deelnemer. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Blaak-van de Lagemaat, haar vervanger is wethouder Van Waveren.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en 4 leden. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Blaak-van de Lagemaat.

Financieel belang

In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke deelnemer verschuldigd is aan het samenwerkingsverband. De kosten die het samenwerkingsverband aan de deelnemers toerekent bestaan uit algemene kosten (toe te rekenen op basis van het aantal inwoners) en overige kosten (toe te rekenen aan de deelnemers die deelnemen aan die taken waarop de kosten betrekking hebben). De deelnemers zorgen ervoor dat het samenwerkingsverband altijd over voldoende geld beschikt om aan zijn verplichtingen tegen derden te kunnen voldoen. De deelnemers garanderen bovendien tegen iedere geldgever de nakoming van de huidige en toekomstige verplichtingen die de publieke

rechtspersoon op enig moment tegen die geldgever heeft. In 2021 is nog sprake van een solidariteitsbijdrage. Deze wordt afgebouwd naar nihil in 2023.

Uittreding: Hiervoor is toestemming nodig van het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur regelt ook de (financiële) gevolgen.

Opheffing: Een besluit hiertoe kan worden genomen door tenminste driekwart van het aantal deelnemende gemeenten. Het algemeen bestuur stelt het liquidatieplan op.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2022	21.810
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	- 8
Eigen vermogen per 1-1-2022	2.297
Eigen vermogen per 31-12-2022	1.952
Vreemd vermogen per 1-1-2022	1.766
Vreemd vermogen per 31-12-2022	486
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	5,7%
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	80,1%

GR Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Programma	2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte
Taakveld	2.1 Verkeer en vervoer
Deelnemers	De gemeenten Haarlemmermeer, Kaag en Braassem, Alphen aan den Rijn, Lansingerland, Zoetermeer, Rotterdam, Zwijndrecht, Hoeksche Waard, Dordrecht, Moerdijk en Breda en de minister van Infrastructuur en Milieu
Vestigingsplaats	Rotterdam
Website	

Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

De regeling bevordert dat verzoeken om schadevergoeding die verband houden met de aanleg van de HSL-Zuid en de daartoe nodige verbreding, verlegging en reconstructie van de A16 en A4, en de beslissing op die verzoeken doelmatig, deskundig en op gelijke wijze worden behandeld. Deze regeling schept ook duidelijkheid voor de burgers over de bevoegde instantie.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit 1 lid en 1 plaatsvervangend lid per deelnemer, door de colleges uit hun midden aan te wijzen. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Van der Wulp, zijn vervanger is wethouder Heij.

Het dagelijks bestuur bestaat uit tenminste 3 leden. Onze gemeente is niet in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd.

Financieel belang

De eventueel op grond van artikel 49 van de Wet op de ruimtelijke ordening (nu artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening) toe te kennen (plan)schadevergoeding komt volledig ten laste van het Rijk. In die zin heeft gemeente Hoeksche Waard geen financieel belang.

Uittreding: Een deelnemer kan uittreden bij besluit van de raad van de betrokken gemeente.

Opheffing: De GR vervalt van rechtswege op 1 januari 2026.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2022	N.v.t.
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	N.v.t.
Eigen vermogen per 1-1-2022	N.v.t.
Eigen vermogen per 31-12-2022	N.v.t.
Vreemd vermogen per 1-1-2022	N.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12-2022	N.v.t.
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	N.v.t.
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	N.v.t.

GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Programma	7. Economische zaken en milieu
Taakveld	7.4 Milieubeheer
Deelnemers	De gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht en de provincie Zuid-Holland

Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.ozhz.nl
Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente De Omgevingsdienst ondersteunt de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder. Ook ondersteunt de dienst bij taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.	
Bestuurlijk Het algemeen bestuur bestaat uit 1 lid en 1 plaatsvervangend lid per deelnemer. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Van der Wulp, zijn vervanger is wethouder Heij. De deelnemers hebben een gewogen stemrecht. Het dagelijks bestuur bestaat 5 leden. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Van der Wulp.	
Financieel belang In de begroting wordt vastgelegd welke bijdrage elke deelnemer verschuldigd is aan de Omgevingsdienst. In een Bijdrageverordening die het algemeen bestuur vaststelt, worden de verschuldigde vergoedingen voor instandhouding van de Omgevingsdienst en de te leveren diensten vastgelegd. <i>Uittreding:</i> Uittreding is mogelijk na verkregen toestemming van het vertegenwoordigend orgaan. Uittreden kan alleen met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste één kalenderjaar. Het algemeen bestuur regelt de financiële en organisatorische gevolgen van de uittreding en stelt de verschuldigde schadeloosstelling vast. De schadeloosstelling bedraagt tenminste driemaal de jaaromzet van de betreffende deelnemer in het jaar waarin de deelnemer besluit uit te treden. In bijzondere omstandigheden kan het algemeen bestuur een andere schadeloosstelling vaststellen. <i>Opheffing:</i> Dit is mogelijk als meer dan driekwart van het aantal deelnemers daartoe besluit, mits die tenminste driekwart meerderheid van het aantal stemmen in het algemeen bestuur vertegenwoordigen. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan vast, dat voorziet in de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële en personele gevolgen van de opheffing.	
Kengetallen	
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2022	1.841
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	117
Eigen vermogen per 1-1-2022	3.056
Eigen vermogen per 31-12-2022	2.317
Vreemd vermogen per 1-1-2022	11.954
Vreemd vermogen per 31-12-2022	5.973
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	20%
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	28%

GR Wegschap Tunnel Dordtse Kil	
Programma	2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte
Taakveld	2.1 Verkeer en vervoer
Deelnemers	Provincie Zuid-Holland en de gemeenten Dordrecht en Hoeksche Waard
Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.kiltunnel.nl
Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente De dienst beheert en exploiteert de Kiltunnel en de aansluitende wegverbindingen.	
Bestuurlijk Het algemeen bestuur bestaat uit 2 leden van iedere deelnemer. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door de wethouders Van Waveren en Blaak-van de Lagemaat. Het dagelijks bestuur bestaat uit 1 lid van iedere deelnemer. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Van Waveren.	
Financieel belang Elk van de deelnemers waarborgt de betaling van rente en aflossing van de door het Wegschap te sluiten leningen en in rekening-courant op te nemen gelden, in overeenstemming met de hierboven vermelde percentages. Als hieruit voor de deelnemers betalingen voortkomen, verrekenen de deelnemers deze onderling, met gebruikmaking van dezelfde percentages. <i>Uittreding:</i> Hiervoor kan het algemeen bestuur voorwaarden opstellen. <i>Opheffing:</i> Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan op.	

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2022	4
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	4.636
Eigen vermogen per 1-1-2022	11.730
Eigen vermogen per 31-12-2022	15.766
Vreemd vermogen per 1-1-2022	32.618
Vreemd vermogen per 31-12-2022	49.404
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	25%
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	24%

B. Stichtingen en verenigingen

Stichting Inkoopbureau West-Brabant	
Programma	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien
Taakveld	0.4 Overhead
Deelnemers	De gemeenten Altena, Borssele Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Goeree-Overflakkee, Halderberge, Hoeksche Waard, Kapelle, Moerdijk, Noord-Beveland, Reimerswaal, Rucphen, Steenbergen, Tholen, Woensdrecht en Zundert; samenwerking GHG gemeenten, de gemeenschappelijke regelingen ABG- organisatie, GR de Bevelanden, Servicecentrum GGD Hart voor Brabant en GGD Zeeland
Vestigingsplaats	Zevenbergen
Website	www.inkoopbureauwestbrabant.nl
Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente	
De stichting dient indirect diverse openbare belangen door het behalen van voordelen op zowel financieel, kwalitatief en procesmatig gebied voor de deelnemers, onder andere door het faciliteren van een regionaal inkoopbureau.	
Bestuurlijk belang	
Het algemeen bestuur bestaat uit 1 vertegenwoordiger per deelnemende gemeente. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Van der Wulp. Het dagelijks bestuur bestaat uit 5 leden. Onze gemeente is hierin vertegenwoordigd door wethouder Van der Wulp.	
Financieel belang	
De gemeente heeft bij het toetreden tot de stichting een borgsom gestort. De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op het aantal af te nemen dagdelen van het inkoopbureau.	
Kengetallen	
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2022	341
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	N.v.t.
Eigen vermogen per 1-1-2022	N.v.t.
Eigen vermogen per 31-12-2022	N.v.t.
Vreemd vermogen per 1-1-2022	N.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12-2022	N.v.t.
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	N.v.t.
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	N.v.t.

C. Vennootschappen en Coöperaties (deelnemingen)

Stedin	
Programma	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien
Taakveld	0.5 Treasury
Deelnemers	De aandelen van Stedin zijn in handen van 44 gemeenten
Vestigingsplaats	Rotterdam
Website	www.stedingroep.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Het betrouwbaar, veilig en maatschappelijk verantwoord leveren van energie en daaraan gerelateerde producten aan particuliere en zakelijke klanten en samenwerking en deelneming in andere rechtspersonen.

Bestuurlijk

Gemeente Hoeksche Waard bezit 2,04 % van de aandelen van Stedin (101.253 van de 4.970.978 aandelen). Wethouder Van der Wulp vertegenwoordigt onze gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders, wethouder Heij is zijn vervanger.

Financieel belang

De boekwaarde van onze aandelen bedraagt: € 6.137.067 (101.253 normale aandelen). Daarnaast hebben wij 8.487 cumulatief preferente aandelen met een boekwaarde van € 4.079.616.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen baten (= dividend) in jaarrekening 2022	11 normaal en 124 cumulatief preferent
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	44.000
Eigen vermogen per 1-1-2022	3.270.000
Eigen vermogen per 31-12-2022	3.342.000
Vreemd vermogen per 1-1-2022	4.912.000
Vreemd vermogen per 31-12-2022	5.178.000
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	40%
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	39%

BV Gemeenschappelijk Bezit Evides

Programma	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien
Taakveld	0.5 Treasury
Deelnemers	De aandelen van het Gemeenschappelijk Bezit Evides zijn in handen van gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied
Vestigingsplaats	Rotterdam
Website	www.evides.nl

Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Gemeente Hoeksche Waard neemt samen met gemeenten en provincies in Rijnmond en Zeeland deel in de BV Gemeenschappelijk Bezit Evides. Op haar beurt is de BV voor 50% eigenaar van het drinkwaterleidingbedrijf Evides. Evides levert drinkwater aan huishoudens en bedrijfsleven en levert in toenemende mate ook industriewater en diensten op het gebied van afvalwater- en rioolwaterzuivering.

Bestuurlijk

Gemeente Hoeksche Waard bezit 4,99% (92.372) van de aandelen van het Gemeenschappelijk Bezit Evides van de 1.850.000 aandelen. Wethouder Van der Wulp vertegenwoordigt onze gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders, wethouder Heij is zijn vervanger.

Financieel belang

De boekwaarde van onze aandelen in de BV Gemeenschappelijk Bezit Evides bedraagt bedrag € 3.389.919.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen baten (= dividend) in jaarrekening 2022	527
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	22.983
Eigen vermogen per 1-1-2022	279.152
Eigen vermogen per 31-12-2022	291.585
Vreemd vermogen per 1-1-2022	21
Vreemd vermogen per 31-12-2022	35
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	100%
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	100%

Bank Nederlandse Gemeenten

Programma	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien
Taakveld	0.5 Treasury

Deelnemers	Bijna alle Nederlandse overheden.
Vestigingsplaats	Den Haag
Website	www.bngbank.nl
Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente	
De gemeente heeft van oudsher aandelen in de BNG. Doelstelling van de BNG is een gunstige financiële dienstverlening en kredietverstrekking, om zo voordelig mogelijk een bijdrage te kunnen leveren aan de maatschappelijke voorzieningen.	
Bestuurlijk	
De aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten zijn voor de helft in handen van de Staat; de andere helft is geplaatst bij gemeenten, provincie en een hoogheemraadschap. Gemeente Hoeksche Waard bezit 0,28 % (153.738) van de aandelen van de BNG (van de 55.690.720 aandelen). Wethouder Van der Wulp vertegenwoordigt onze gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders, wethouder Heij is zijn vervanger.	
Financieel belang	
De boekwaarde van onze aandelen BNG bedraagt € 357.000, -.	
Kengetallen	
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen baten (= dividend) in jaarrekening 2022	351
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	300.000
Eigen vermogen per 1-1-2022	5.062.000
Eigen vermogen per 31-12-2022	4.615.000
Vreemd vermogen per 1-1-2022	143.995.000
Vreemd vermogen per 31-12-2022	107.459.000
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	3%
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	4%

Bres Accommodaties BV	
Programma	5. Sport, cultuur en recreatie
Taakveld	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie/ 5.2 Sportaccommodaties
Deelnemers	Gemeente Hoeksche Waard
Vestigingsplaats	Maasdam
Website	www.bresaccommodaties.nl
Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente	
De vennootschap heeft met name ten doel: Het exploiteren van het Recreatieoord Binnenmaas en van diverse binnensport-, recreatie- en welzijnsfaciliteiten inclusief het (technisch) beheren van het (overige) vastgoed.	
Bestuurlijk	
In deze overheids-BV heeft de gemeente rechtstreeks invloed op de BV. Gemeente Hoeksche Waard is 100% aandeelhouder van de BV, tevens opdrachtgever, bewaakt de opdracht voor uitvoering van de publieke doelstelling en behoudt daarmee haar taak als beleidsmaker en –bepaler. Wethouder Van der Wulp vertegenwoordigt onze gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders, wethouder Heij is zijn vervanger. De BV heeft een Raad van Commissarissen als toezichthoudend orgaan, bestaande uit 3 leden, benoemd op voordracht van de algemene vergadering van aandeelhouders (zijnde de gemeente). De Raad van Commissarissen benoemt een eindverantwoordelijk directeur (met uitzondering van de eerste directeur) en is bevoegd tot schorsing en/of ontslag van de directeur.	
Financieel belang	
Het eigendom van de accommodaties (zowel juridisch als economisch) is niet aan de BV overgedragen, maar blijft bij de gemeente. De BV voert wel het onderhoud aan de eigendommen uit. <i>Opheffing:</i> Na ontbinding van de vennootschap geschiedt de vereffening door de bestuurders, tenzij de algemene vergadering anders bepaalt.	
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2022 *	4.971
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022 **	217
Eigen vermogen per 1-1-2022	540
Eigen vermogen per 31-12-2022	757
Vreemd vermogen per 1-1-2022 (incl. kortlopende schulden)	3.998

Vreemd vermogen per 31-12-2022 (incl. kortlopende schulden)	8.074
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	11,90%
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	8,57%

“* Het betreft hier de nettobijdrage na aftrek van de kostprijsdekkende huurvergoeding die Bres voor het gebruik van de gebouwen aan de gemeente moet betalen. In de bijdrage is geen rekening gehouden met de eenmalige bijdragen in 2022 voor de onderhoudsvoorziening en de overname van de inventaris en verbouwing van restaurant Binnenmaas.

** Het werkelijk resultaat over 2022 is nog onder voorbehoud van de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA)

CV/BV Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Hoeksche Waard	
Programma	3. Economie
Taakveld	3.1 Economische ontwikkeling
Deelnemers	Gemeente Hoeksche Waard
Vestigingsplaats	Maasdam
Website	www.bedrijvenparkhw.nl
Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente. Het ontwikkelingsbedrijf is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van bedrijventerreinen met een regionaal karakter. De activiteiten van de exploitatiemaatschappij beperken zich tot het ontwikkelen van een Hoeksche Waards bedrijventerrein van 20 hectare.	
Bestuurlijk De grondexploitatiemaatschappij heeft de juridische vorm van een commanditaire vennootschap (CV) met een besloten vennootschap (BV) als beherend vennoot. Wethouder Boogaard heeft van het college het mandaat gekregen voor het nemen van besluiten samenhangend met het aandeelhouderschap, wethouder Van der Wulp is zijn vervanger. De Algemene vergadering van Aandeelhouders van het OBHW heeft besloten om de Raad van Commissarissen te laten bestaan uit 1 toezichthouder (de heer mr. drs. A.J. Borgdorff).	
Financieel belang Het geplaatste en gestorte kapitaal van de BV bedraagt €35.000. Hoeksche Waard bezit 100% van de aandelen en 100% van het stemrecht. Het commanditaire kapitaal van de grondexploitatiemaatschappij bedraagt €3.500.000. De gemeente staat garant voor de geldlening van het bedrijvenpark Hoeksche Waard. Bij oprichting van de grondexploitatiemaatschappij is overeengekomen dat vennoten een kapitaalbreng van 40% van hun participatie in het commanditair kapitaal storten.	
Financiële kengetallen CV Bedrag (x €1.000)	
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2022	0
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	0
Eigen vermogen per 1-1-2022	-4.035
Eigen vermogen per 31-12-2022 *	-5.145
Vreemd vermogen per 1-1-2022	10.407
Vreemd vermogen per 31-12-2022 *	6.502
Financiële kengetallen BV Bedrag (x €1.000)	
Opgenomen lasten (= bijdrage aan GR) in jaarrekening 2022	0
Werkelijk resultaat van de verbonden partij in 2022	0
Eigen vermogen per 1-1-2022	-570
Eigen vermogen per 31-12-2022 *	-1.680
Vreemd vermogen per 1-1-2022	605
Vreemd vermogen per 31-12-2022 *	1.715
* deze gegevens zijn gebaseerd op concept jaarstukken van de BV CV	

RAD HW BV	
Programma	2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte
Taakveld	7.3 Afval
Deelnemers	Gemeenten Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee
Vestigingsplaats	Westmaas
Website	www.radbv.nl
Wijze waarop de verbonden partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente De vennootschap heeft tot doel om in het belang van bescherming van het milieu en een doelmatig beheer werkzaam te zijn op het gebied van: a) Het uitvoeren van publieke taken in het afval- en grondstoffenbeheer in de ruimste zin, waaronder in ieder geval verstaan wordt: het inzamelen, het vervoeren, het (doen) be- of verwerken, het verhandelen van afval en grondstoffen en het adviseren hierover b) De inzameling van bedrijfsafval en -grondstoffen, inclusief het inzamelen, het vervoeren, het (doen) be- of verwerken, het verhandelen c) Het uitvoeren van taken op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte Daarnaast heeft de vennootschap ten doel: d) Het deelnemen en het zich op andere wijze interesseren in, het financieren van, het voeren van directie en beheer over, het verlenen van diensten aan en het behartigen van belangen van vennootschappen en ondernemingen, primair dat met een doelstelling als genoemd onder a., b. en c e) Het ter leen opnemen en/of ter leen verstrekken van gelden, evenals het zekerheid stellen, zich op andere wijze sterk maken of zich hoofdelijk naast of voor anderen verbinden f) Het verkrijgen, vervreemden, beheren en exploiteren van roerende en onroerende zaken en andere goederen, daaronder begrepen patenten, merkrechten, licenties, kennis, vergunningen en andere industriële eigendomsrechten ten behoeve van zichzelf of ten behoeve van vennootschappen, waarmee zijn in een groep is verbonden zomede het stellen van zekerheden ten behoeve van vennootschappen waarmee zij op enigerlei wijze is verbonden en al wat met het vorenstaande in dit lid in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk is De vennootschap kan de diensten genoemd onder a, b. en c. in mindere mate verrichten voor anderen dan de aandeelhoudende gemeenten.	
Bestuurlijk De relatie tussen gemeente Hoeksche Waard en de RAD kenmerkt zich door een goede balans tussen invloed van de gemeenten Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee als eigenaar en opdrachtgever én de gewenste autonomie van de uitvoeringsorganisatie. Het is van belang om de opdrachtgevers- en eigenaarsrol te scheiden binnen (het college van) de gemeente. In plaats van een directe aansturing door de gemeente is er na omzetting sprake van een afzonderlijke en verzakelijke relatie. De eigenaarsrelatie is uitgewerkt in het besturingsmodel. Daarbij worden de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA), Raad van Commissarissen (RvC) en het bestuur (vooral) vastgelegd in de statuten. De opdrachtgeverrelatie is uitgewerkt in onder andere een dienstverleningsovereenkomst. Wethouder Heij vertegenwoordigt onze gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders, wethouder Van der Wulp is zijn vervanger.	
Financieel belang Gemeente Hoeksche Waard - 10.001 aandelen (64%) Gemeente Goeree-Overflakkee - 5.626 aandelen (36%)	
Kengetallen (concept cijfers RAD HW B.V. 2022)	
Financiële kengetallen	
	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten in jaarrekening 2022	7.547
Resultaatrekening 2022	540
Eigen vermogen per 1-1-2022	4.910
Eigen vermogen per 31-12-2022	5.450
Vreemd vermogen per 1-1-2022	10.854
Vreemd vermogen per 31-12-2022	12.782
Solvabiliteit per 1-1-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	31%
Solvabiliteit per 31-12-2022 (= eigen vermogen/totaal vermogen)	30%

Overige verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die onder deze categorie vallen.

3.8 Grondbeleid

Inleiding

De verslaglegging in de paragraaf grondbeleid gaat over het te voeren grondbeleid en de uitleg over de uitvoering ervan. Hierbij is er vrijheid in de opstelling van deze paragraaf, uiteraard onder de voorwaarde dat die aan de regelgeving van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) voldoet. De Commissie BBV heeft in 2019 een nieuwe notitie uitgebracht over het 'Grondbeleid in de begroting en jaarstukken'. Dit is een vernieuwing van diverse notities van het BBV. Deze notitie vormt een belangrijk financieel kader voor gemeenten in de uitwerking en de verslaglegging van de diverse grondexploitaties. De belangrijkste pijlers betreffen:

- Handreiking vennootschapsbelasting en gemeentelijk grondbedrijf (2015);
- Beperken van de risico's;
- Vernieuwing van de begroting en verantwoording van de gemeente, zodat meer vergelijkbaarheid (tussen gemeenten) in de verslaggeving ontstaat.

In deze paragraaf maken we onderscheid tussen faciliterende grondexploitaties en de bouwgronden in exploitatie (BIE). Het staat de gemeente vrij om beide vormen van grondbeleid als een gemengd project in de projectadministratie op te nemen en de sturing en beheersing hierop in te richten

Artikel 16 van het BBV geeft aan dat onderstaande punten van belang zijn in de verslaglegging:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de doelstellingen van de programma's in de begroting;
- Een verduidelijking van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele inschatting van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van (de begrote) winstneming;
- Beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Toelichting op uitvoering Grondbeleid

De programma's economie en volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, stedelijke vernieuwing en maatschappelijke ondersteuning van de Begroting zijn het meest gericht op het gemeentelijk grondbeleid en de uitvoering ervan.

Middels diverse beleidsnota's en rapportages wordt verslag gedaan over (de instrumenten van) het grondbeleid. Jaarlijks wordt een Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) voorgelegd ter besluitvorming aan de raad, inclusief een integrale herziening van de grondexploitaties. Deze rapportage heeft betrekking op de lopende grondexploitaties waar de raad reeds heeft ingestemd met de beoogde ontwikkeling en het bijbehorende planologische besluit (bestemmingsplan). De gemeente ontwikkelt deze locaties voor eigen rekening en risico. In januari 2020 is een nieuwe Nota 'Kostenverhaal' door de raad vastgesteld, waarin het beleid van de gemeente wordt beschreven ten aanzien van haar kostenverhaal richting derden, ontwikkelende partijen. Bij het verhalen van de kosten houden wij rekening met de Grondexploitatiewet en leggen wij de afspraken vast in een anterieure overeenkomst. Per 20 december 2022 is de nieuwe Grondprijzenbrief 2023 vastgesteld in het college. Deze wordt jaarlijks geactualiseerd. Hierin wordt ook het grondprijzenbeleid beschreven van huur, pacht en retributies. In 2023 wordt de Nota 'Grondbeleid 2023-2026' opgesteld en vervolgens aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden. Daarmee geldt één grondbeleid voor de gehele gemeente. Deze nieuwe nota geeft ruimte aan woningbouw en daarmee is de vitaliteit van de dorpen beschermd.

Om realistische woon- en werklocaties te programmeren, hanteren we onderstaande uitgangspunten:

Bedrijventerreinen/werklocaties

Met de provincie Zuid-Holland is een bedrijventerreinprogrammering afgesproken voor de periode 2014-2030. Vraag en aanbod van bedrijventerreinen brengen we daarmee kwantitatief en kwalitatief met elkaar in evenwicht. We onderscheiden 3 categorieën: ontwikkelen, niet ontwikkelen en visie. Uit onderzoek blijkt dat er regionaal een overaanbod voor de werkmilieus 'industriëel' en 'kleinschalig/gemengd bedrijventerrein' is. Er is nog wel ruimte in de distributiesector.

Woonlocaties

Met de provincie Zuid-Holland heeft gemeente Hoeksche Waard afgesproken waar en welke woningen de komende 10 jaar gebouwd worden. Deze afspraken staan in de Woningbouwprogrammering. Samen met de regio's Alblasserwaard, Drechtsteden, Goeree-Overflakkee heeft de regio Hoeksche Waard daarnaast afspraken rond woningbouw en de versnelling daarvan vastgelegd in een gezamenlijke realisatieagenda. Deze regionale afspraken komen voort uit provinciale woningbouwafspraken tussen provincie Zuid-Holland en het Rijk in het kader van het Nationale Programma Woningbouw.

Actuele prognose van bouwgronden in exploitatie (BIE)

Voor de projecten die daadwerkelijk in ontwikkeling zijn of worden ontwikkeld, wordt (of is) een grondexploitatiebegroting vastgesteld. Jaarlijks herzielt de gemeente de grondexploitaties en stelt het MPG op. De actuele bouwgrondexploitaties zijn opgenomen in zogenaamde grondbedrijf-complexen. Het gaat om de volgende complexen:

- De Hoogerwerf (bedrijventerrein Oud-Beijerland)
- Poortwijk III (woningbouw Oud-Beijerland)
- Bedrijventerrein VI (Strijen);
- Uitbreiding Piershil (woningbouw);
- Land van Essche III (woningbouw Strijen);
- Goudswaard noordoost (woningbouw).

In de volgende tabel staan de verwachte eindresultaten per grondexploitatie op basis van een doorrekening van 2023 en volgende jaren. Hiermee wordt de ontwikkeling van de gronden die in exploitatie zijn genomen weergegeven. In het voorjaar 2023 zijn de grondexploitaties geactualiseerd en worden middels het MPG eind juni 2023 door de raad vastgesteld.

(bedragen x € 1.000)

Bedrijfsrekening 2022										
In exploitatie genomen gronden	Boekwaarde			Boekwaarde na			Nog te maken kosten	Nog te realiseren		Verwachte eindwaarde
	Boekwaarde 1-1-2022	Kosten 2022	Opbrengsten 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Winstneming 2022	winstneming 31-12-2022		opbrengsten 2023 e.v.		
Bedrijventerrein VI	€ 551	€ 11	€ -466	€ 96	€ -44	€ 52	€ 427	€ -617	€ -138	
De Hoogerwerf	€ -125	€ 319	€ -238	€ -44	€ 44	€ -	€ -	€ -	€ -	
Land van Essche III	€ 2.283	€ 100	€ -154	€ 2.229	€ -	€ 2.229	€ 178	€ -2.990	€ -583	
Poortwijk III	€ -324	€ 201	€ -	€ -123	€ 123	€ -	€ -	€ -	€ -	
Uitbreiding Goudswaard NO	€ 386	€ 147	€ -1.851	€ -1.318	€ 56	€ -1.262	€ 1.142	€ -	€ -120	
Uitbreiding Piershil	€ -77	€ 32	€ 6	€ -39	€ 39	€ -	€ -	€ -	€ -	
Totaal	€ 2.694	€ 810	€ -2.703	€ 801	€ 218	€ 1.019	€ 1.747	€ -3.607	€ -841	

-/- = voordelig; +/- = nadelig

NB: Ten opzichte van het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) 2022 worden de volgende grondexploitaties in 2022 administratief afgewikkeld:

- De Hoogerwerf Oud-Beijerland
- Poortwijk III Oud-Beijerland
- Uitbreiding Piershil

Deze grondexploitaties worden hieronder niet meer toegelicht.

Toelichting op de lopende gebiedsontwikkelingen

Deze grondexploitaties worden in het MPG uitgebreid nader toegelicht. Een korte toelichting per complex is hieronder opgenomen.

Bedrijventerrein VI

Aansluitend op de bestaande bedrijventerreinen in Strijen, is het bedrijventerrein VI ontwikkeld. Binnen dit bedrijventerrein waren nog 2 kavels te koop. In 2022 is er 1 kavel verkocht. Voor de laatste kavels is een betaalde optie afgesloten. Naar verwachting zal deze in 2023 worden omgezet in een koopovereenkomst en worden geleverd aan de ondernemer om te worden bebouwd. De ontwikkeling van bedrijventerrein VI is rond 2005 gestart. Hierna is de wegenstructuur gerealiseerd maar is deze nooit woonrijp opgeleverd. Ook heeft er weinig beheer en onderhoud plaatsgevonden. Een recente schouw van het gebied heeft aangetoond dat voorafgaand aan het woonrijp maken (top-asfaltlaag, bebording en verlichting) herstelwerkzaamheden moeten plaatsvinden aan de hemelwaterafvoer en het wegdek in verband met verzakkingen. Gezien de omvang van deze nog uit te voeren werkzaamheden en de kostenstijgingen (ook in de grond- weg- en waterbouw) is het restbudget verhoogd met een bedrag van ca. € 400.000,-. De aanbesteding voor de laatste werken en werkzaamheden, ten behoeve van de inrichting van het openbaar gebied, vindt binnenkort (2023) plaats. De helft van de genoemde kosten, zijnde € 200.000,-, wordt gedekt door een bijdrage vanuit het reguliere budget van beheer en onderhoud. De aanleg van de openbare ruimte zal naar verwachting ook in 2023 plaatsvinden, waarna deze grondexploitatie in 2023 kan worden afgerond. In verband met bovenstaande ontwikkelingen is de totale doorlooptijd met één jaar verlengd.

Land van Essche III

Deze ontwikkellocatie ligt aan de zuidkant van Strijen. De gronden van deze locatie zijn grotendeels eigendom van de gemeente. In verband met de procedures van het bestemmingsplan heeft dit project oponthoud opgelopen. Het bestemmingsplan is in maart jl. (2023) door de raad vastgesteld. Zodra het plan onherroepelijk is, zal gestart worden met het bouwrijp maken van de betrokken gronden. Dit zal onder andere bestaan uit een voorbelasting van de slappe en weinig draagkrachtige grond. De levering van bouwrijpe grond voor de eerste woningen wordt in 2024 verwacht. Daar is inmiddels met een ontwikkelaar over gecontracteerd. In verband met bovenstaande ontwikkelingen is de totale doorlooptijd verlengd met twee jaar.

Goudswaard NO

Het bestemmingsplan is in december 2020 vastgesteld en onherroepelijk. Het bouwrijp maken heeft in 2021 plaatsgevonden. In 2021 is een tenderprocedure doorlopen (prijsvraag m.b.t. bouwrijpe grond), hetgeen tot een kooprealisatie-overeenkomst heeft geleid met een ontwikkelaar. Deze heeft in 2022 de gronden afgenomen. Recent is door de ontwikkelaar gestart met de verkoop van de woningen. Eind 2023 of begin 2024, zal naar verwachting worden gestart met de bouw. De aanleg van de definitieve woonomgeving vindt gefaseerd plaats in de periode tot en met 2025, nadat de woningen van de desbetreffende fase zijn opgeleverd. Ook dit project heeft derhalve te maken met oponthoud. De totale doorlooptijd van het project is daarom verlengd met één jaar.

Vennootschapsbelasting in relatie tot grondexploitaties

We verwachten dat onze gemeente als ondernemer wordt aangemerkt en daardoor belastingplichtig is. Op dit moment zijn alle grondexploitaties winstgevend (zie bovenstaande tabel met resultaten op eindwaarde). Binnen de regels van de vennootschapsbelasting mogen we winstgevende exploitaties compenseren met de verliesgevende. Jaarlijks wordt binnen alle grondexploitaties gekeken wat het totale jaarlijkse winstbedrag is. Daarover moet door de gemeente vennootschapsbelasting betaald worden. Bij de jaarrekening worden op basis van de winstnemingen rekening gehouden met een nog te betalen bedrag Vpb over 2022 van ca. € 33.000, -.

Winstneming en het nemen van verliezen

Winstneming

Tussentijdse winstneming is binnen de regelgeving van de BBV mogelijk als:

- Het resultaat op de grondexploitatie betrouwbaar kan worden ingeschat én;

- Een deel van de (bouwrijpe) grond is verkocht én;
- Een deel van de kosten zijn gerealiseerd.

De tussentijdse winst is een incidentele opbrengst die zich lastig laat voorspellen tijdens de begroting door versnellingen en/of vertragingen in de voortgang van projecten lopende het jaar. In deze jaarrekening is volgens de POC- methode berekend welke winstneming noodzakelijk was en is dit tevens in de jaarrekening verwerkt. Voor de bedragen wordt verwezen naar de eerdere tabel in deze paragraaf.

Verliezen

Het resultaat van een grondexploitatie wordt berekend door het saldo van de (toekomstige) kasstromen. Zien we hier een verlies, dan dienen wij op grond van de BBV hiervoor een voorziening te treffen. De voorziening wordt gewaardeerd op basis van eindwaarde. Bij de jaarrekening 2022 is aan de hand van de uitkomsten van het MPG 2023 gebleken dat er geen sprake is van verlieslatende grondexploitaties. Daardoor was het niet nodig om bij de jaarrekening een bedrag in de verliesvoorziening te storten.

Reserves, voorzieningen en risico's

Risico's

In principe moeten de voorzienbare risico's binnen de grondexploitaties worden opgevangen. De resultaten van de grondexploitaties en de relatieve doorlooptijd ervan geven aan dat de financiële risico's beheersbaar zijn.

De onvoorziene risico's worden berekend volgens de IFLO-methode (Inspectie Financiën Lokale (en provinciale) Overheden). Dit is een eenvoudige en eenduidige methode om de hoogte van het benodigd weerstandsvermogen te bepalen, voor het afdekken van de onvoorziene risico's die aanwezig zijn bij grondexploitaties. In de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) zijn de onvoorziene risico's vertaald naar een gemiddeld financieel risico.

Reserve

Met de vaststelling van de Notitie Reserves & Voorzieningen is de reserve grondexploitaties komen te vervallen en worden vanaf 2022 de risico's voor de lopende grondexploitaties meegenomen bij het in beeld brengen van het totale benodigde weerstandsvermogen van de gemeente.

Voorziening

Verwachte tekorten bij lopende en nieuwe grondexploitaties dekken we, conform BBV-regelgeving, af met een verliesvoorziening grondexploitaties. Eventuele aanvullende stortingen in deze verliesvoorziening komen ten laste van het exploitatiesaldo. Op grond van de laatste actualisatie van de grondexploitaties (MPG 2023) worden na 2022 geen verlieslatende grondexploitaties verwacht.

(Bedragen x € 1.000)

Verloop voorziening	
Omschrijving	Bedrag
Stand per 1-1-2022	€ -
Onttrekking a.g.v. MPG 2023	€ -
Storting a.g.v. MPG 2023	€ -
Stand per 31-12-2022	€ -

Daarnaast is er nog een aparte verliesvoorziening voor de exploitatie van het Bedrijvenpark Hoeksche Waard. Eind 2022 bedraagt deze voorziening € 5,612 miljoen.

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Soort	Stand voorziening per 1-1-2022	Toevoeging voorziening in 2022	Onttrekking voorziening in 2022	Stand voorziening per 31-12-2022
Bedrijvenpark Hoeksche Waard	In exploitatie	4.067	1.545	0	5.612

3.9 Regiodeal

Inleiding

Het samenwerkingsverband Zuid-Hollandse Delta en het Rijk hebben op 17 juli 2020 een Regio Deal gesloten. Met deze deal investeert het Rijk € 7,5 miljoen in het versterken en verbeteren van de kwaliteit van leven, werken en wonen in de regio. In de Zuid-Hollandse Delta werken de gemeenten op de eilanden Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard en Voorne-Putten samen aan een aantal grote opgaven.

In een Regio Deal werken Rijk en regio samen aan gebiedsgerichte opgaven om de kwaliteit van leven, werken, wonen, ondernemen, veiligheid, onderwijs en recreëren in regio's verspreid over Nederland te vergroten. De eilanden hebben voor hun ambities een bedrag van € 7,5 miljoen van het Rijk ontvangen en dragen daar zelf nog eens € 7,5 miljoen aan bij. Met de extra investering van het Rijk kan de regio deze opgaven sneller en beter aanpakken.

Thema's

De samenwerkende gemeenten gaan door de ondertekening van de Regio Deal samen aan de slag op het gebied van duurzaamheid, agrifood, landschap, toerisme, onderwijs en arbeidsmarkt. Gemeente Hoeksche Waard is trekker van het thema agrifood.

Projecten

De voortang in deze Regio Deal is in twee delen te verdelen: de praktische uitwerking van veel projecten via de verschillende pijlers, én de strategische positionering van de regio. Om te beginnen is er in dit nieuwe regionale samenwerkingsverband tijd en aandacht besteed aan het opzetten van een goede governance structuur. Dit heeft in 2022 geresulteerd in de oprichting van een (klein) programmabureau dat uitvoering geeft aan de samenwerking binnen de Zuid-Hollandse Delta. Door intensievere samenwerking met de Provincie Zuid-Holland is in 2021 gestart met de verkenning naar het opstellen van een strategische agenda voor de Zuid-Hollandse Delta, waar ook inbreng vanuit de provincie en het Rijk een plek hebben. De strategische agenda is 2022 verder uitgewerkt. Er ligt nu een ambitiedocument welke in maart 2023 met de raad wordt besproken. Uiteindelijk moet dit leiden tot een regionale investeringsagenda.

In de pijler duurzaamheid is al gestart met een aantal businesscases zoals het waterstoftankstation, het circulair ambachtscentrum in Hoekse Waard en Nissewaard, de waterstofboerderij waarvoor het plan momenteel ruimtelijk wordt getoetst en de circulaire bouwmarkt op Goeree-Overflakkee. De pijler onderwijs en arbeidsmarkt kenmerkt zich tot nu toe door het opbouwen van relaties en het netwerk aan onderwijsinstellingen op de eilanden. Inmiddels zijn 10 business cases in de maak, waarvan in 2022 drie operationeel zijn. De pijler Landschap en toerisme concentreert zich op drie onderdelen:

1. *Verbinden recreatie en toerisme rondom het Haringvliet*

- Erfgoed als drager: In 2021 1 project afgerond, in 2022 zijn er 4 projecten afgerond.
- Verbinden Stad, land en water zijn er 2 projecten in 2022 uitgevoerd.

2. *Natuur en Beleving Noordzeekustzone.*

- Project Kust Zuid-Hollandse Eilanden deel 1 is in 2021 afgerond, deel 2 is in 2022 opgestart en wordt in 2023 afgerond)

3. *Herstructurering verouderde recreatieterreinen/campings.*

- Geen (deel)projecten afgerond in 2022, Ondermijning is in 2022 gestart, afronding vindt in 2023 plaats en andere projecten m.b.t. dit onderdeel volgen hierop.

Tot slot zijn op het gebied van agrifood 5 projecten afgerond (w.o. Foodlab Hoeksche Waard en een bodemproject van LTO Noord) en 6 projecten in uitvoering. In deze pijler wordt nadrukkelijk de dialoog en samenwerking aangegaan met provincie, LTO en andere landbouwcollectieven.

Business case Inholland.

In het najaar 2022 is er tussen de werkgroep 'arbeidsmarkt en onderwijs en de HBO-onderwijsinstelling Inholland een initiatiefvoorstel gekomen vanuit Inholland om te onderzoeken wat de mogelijkheden waren voor hun studenten in de regio van de Zuid-Hollandse Delta (ZHD) Aanleiding was dat er veel studenten uit onze regio richting randstad gaan en daar blijven 'hangen' - en niet meer terugkomen

naar de ZHD. Voor werkgevers is dat een gemiste kans, mede gelet op de krapte die er is op de arbeidsmarkt, maar ook de moeite die er is om jonge HBO'ers te binden aan een werkgever/bedrijf. Het doel is te komen tot een onderwijstraject voor High Potentials (HBO studenten) en ze zo te binden aan de regio (binden en boeien).

Het project gaat over meerdere jaren, financiering zal plaats vinden vanuit de middelen van de ZHD. Doel is om jonge mensen te binden en te boeien aan onze dynamische regio met veel interessante bedrijven.

Businesscase samenwerking leerwerkbedrijven ZHD.

De missie van het netwerk leerwerkbedrijven (VPWerkt, HWwerkt! en Webego) is om samen met ondernemers en onderwijsorganisaties het gat tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te verkleinen. In de periode januari 2022 tot januari 2023 hebben wij gewerkt aan Regio Deal ZHD businesscase #1 'Harmoniseren ontwikkelaanbod Zuid-Hollandse Delta'. We hebben mooie resultaten bereikt! Zo zijn er stappen gezet in het uniformiseren van ontwikkelmethodiek Werkstap en hebben we gezamenlijk leerwerktrajecten opgezet. We hebben een rondje gemaakt langs alle leerwerkbedrijven om professionals met elkaar te verbinden. Daarnaast starten we in 2023 met businesscase 'Inclusieve arbeidsmarkt' voor een gezamenlijke werkgevers- en marktbenadering.

In deze businesscase willen wij onze samenwerking verder vormgeven en intensiveren. Onze leerwerkbedrijven zijn divers. In 2022 hebben we onderzocht wat het begrip harmoniseren precies inhoudt en hoe we dat terugzien in de praktijk. Inmiddels hebben wij duidelijk hoe we elkaar kunnen versterken zonder onze eigen identiteit te verliezen. In 2023 willen wij door samen te werken het aanbod voor werkenden en werkzoekenden in de Zuid-Hollandse Delta vergroten en professionaliseren. Samen creëren we kansen voor onze kandidaten.

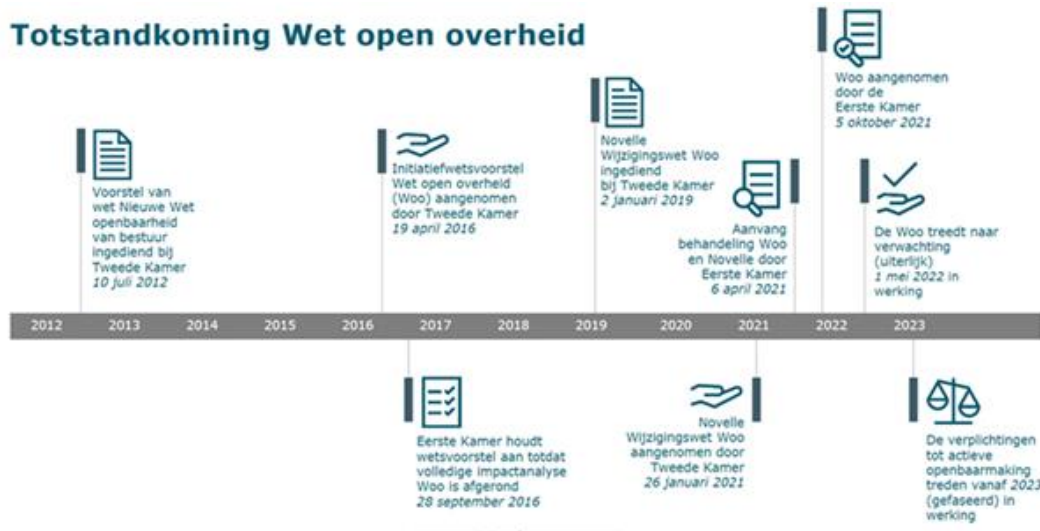
Risico's

In 2022 waren nog niet alle businesscases volledig operationeel. In 2024 moeten alle projecten goedgekeurd zijn door de kleine bestuursafel. De projecten moeten voor eind 2024 zijn afgerond. Verantwoording richting het rijk moet plaatsvinden in 2025. Dit vraagt continue om druk op het proces zodat de middelen op tijd worden weggezet waar ze voor zijn bedoeld. Via directe monitoring wordt dit goed bewaakt maar we blijven daarin ook afhankelijk van de inzet en uitvoering van onze stakeholders.

3.10 Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is de vervanger van de Wob (Wet openbaarheid bestuur) en is op 1 mei 2022 ingegaan. Doel van de Woo is een open en transparante overheid, waarbij informatie meer proactief openbaar (vindbaar) wordt gemaakt. Hiervoor zijn 11 informatiecategorieën benoemd die in de periode 2022-2028 openbaar zijn.

De uitvoering van de wet heeft veel impact op de organisatie. Een belangrijk aspect is 'houding en gedrag' van ambtenaren, college en raad. Bij de start van een dossier of zaak start is bewustheid van de openbaarheid van belang.

Het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) zou de toegangspoort voor inwoners en bedrijven worden. De ontwikkeling daarvan is echter door het ministerie van BZK stopgezet. Mogelijk komt het platform op een later moment, in een vereenvoudigde vorm, beschikbaar. Wel heeft de gemeente ervoor gezorgd dat de originele stukken, als losse onderdelen beschikbaar zijn, inclusief metadata op de website. Zodat de stukken goed doorzoekbaar zijn.

In 2022 zijn tevens de volgende werkzaamheden ter voorbereiding voor de Woo verricht:

Er zijn Woo-functionarissen benoemd. Naarmate de wetgeving verder wordt geïmplementeerd zal het aantal functionarissen verder kunnen worden uitgebreid;

Er is een basisplanning conform de richtlijnen van de VNG is opgesteld;

De mogelijkheid tot het indienen van een Woo-verzoek is volledig uitgerold en mogelijk gemaakt via de website van de gemeente. Er zijn 20 Woo-verzoeken gepubliceerd.

Anonimiseringssoftware is geïmplementeerd in het zaaksysteem. Hiermee kan de gemeente geautomatiseerd en gecontroleerd grootschalig documenten anonimiseren en daarna beschikbaar stellen.

In 2023 pakken we het project verder op. Er is een projectteam samengesteld en een projectleider benoemd. Een plan van aanpak wordt opgesteld, waarbij het uitgangspunt is om in eerste instantie in de basis te voldoen aan de wet. We kiezen daarbij voor een gefaseerde aanpak. De eerste actie, de inventarisatie van welke documenten nu al openbaar gemaakt worden, is uitgevoerd. Ook wordt er verder onderzocht op welke manier de informatie verder openbaar gemaakt gaat worden. Mogelijkheden zijn de eigen website waar we nu al 20 Woo-verzoeken publiceren of openoverheid.nl.

Eind 2023 verwachten wij dat informatie uit 7 van de 11 categorieën in basis openbaar beschikbaar is.

Jaarrekening

4. Jaarrekening

4.1 Overzicht van baten en lasten

In de tabel is per programma het gerealiseerd resultaat 2022 met vergelijkende cijfers weergegeven. Hierbij worden baten weergegeven als +/+ en lasten als -/-.
(bedragen x €1.000)

Programma	Werkelijk 2021			Primitieve begroting 2022 (A)			Actuele begroting 2022 (B)			Rekening 2022 (C)			Verschil (C-B)		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning	4.126	-14.142	-10.016	1.130	-8.578	-7.448	7.610	-14.163	-6.554	8.012	-14.101	-6.090	402	62	464
1. Veiligheid	22	-9.404	-9.382	47	-9.315	-9.268	27	-9.850	-9.823	32	-9.733	-9.700	5	117	123
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	22.049	-44.866	-22.817	20.881	-42.814	-21.933	21.981	-45.136	-23.155	22.529	-46.364	-23.836	548	-1.228	-680
3. Economie	1.090	-2.780	-1.690	709	-2.925	-2.217	1.999	-4.010	-2.011	1.228	-4.135	-2.907	-772	-125	-896
4. Onderwijs	829	-5.975	-5.145	1.471	-6.898	-5.427	5.228	-11.245	-6.017	3.179	-9.024	-5.846	-2.049	2.221	172
5. Sport, cultuur en recreatie	3.108	-12.627	-9.518	2.029	-12.012	-9.983	4.786	-13.025	-8.239	4.682	-12.458	-7.776	-105	567	463
6. Sociaal Domein	18.359	-72.686	-54.327	15.865	-69.075	-53.210	23.065	-87.345	-64.280	25.156	-85.757	-60.601	2.091	1.588	3.679
7. Volksgezondheid en milieu	123	-7.500	-7.378	8	-6.729	-6.722	168	-8.501	-8.333	211	-8.131	-7.920	43	370	413
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	15.615	-13.251	2.364	9.848	-13.160	-3.312	13.024	-14.407	-1.383	13.271	-12.108	1.163	247	2.299	2.546
Algemene Dekkingsmiddelen*	150.494	-2.372	148.122	141.664	-1.769	139.895	161.521	-1.081	160.440	164.142	-1.079	163.063	2.621	2	2.623
Overhead	258	-32.709	-32.451	133	-30.657	-30.524	338	-32.911	-32.573	299	-31.679	-31.380	-39	1.232	1.193
Vennootschapsbelasting	0	-283	-283	0	-17	-17	0	-67	-67	0	83	83	0	150	150
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	-87	-87	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	216.074	-218.594	-2.520	193.784	-204.036	-10.251	239.747	-241.742	-1.994	242.739	-234.485	8.254	2.992	7.256	10.248
Onttrekkingen / stortingen reserves	Ont-trekkingen	Stortingen	Saldo	Ont-trekkingen	Stortingen	Saldo	Ont-trekkingen	Stortingen	Saldo	Ont-trekkingen	Stortingen	Saldo	Ont-trekkingen	Stortingen	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning	3.305	-367	2.939	0	0	0	267	0	267	267	-26	241	0	-26	-26
1. Veiligheid	161	-125	36	0	0	0	145	0	145	145	0	145	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	6.824	-4.407	2.417	808	0	808	2.020	-1.128	892	2.020	-1.178	842	0	-50	-50
3. Economie	847	-563	284	418	-442	-24	1.448	-1.807	-359	1.043	-1.807	-764	-405	0	-405
4. Onderwijs	7.001	-6.698	303	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Sport, cultuur en recreatie	1.256	-869	387	816	0	816	9.133	-9.842	-709	9.130	-9.842	-712	-3	0	-3
6. Sociaal Domein	2.557	-1.826	730	2.149	0	2.149	2.913	0	2.913	2.600	0	2.600	-312	0	-312
7. Volksgezondheid en milieu	463	-74	390	460	-1.547	-1.087	1.043	-1.350	-307	585	-1.350	-765	-458	0	-458
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	851	-2.660	-1.809	829	-835	-6	4.604	-5.426	-821	4.536	-5.593	-1.056	-68	-167	-235
Algemene Dekkingsmiddelen*	100	-5.132	-5.032	0	-3.590	-3.590	25	-4.390	-4.365	1.302	-5.667	-4.365	1.277	-1.277	-0
Overhead	8.211	-3.322	4.889	10.164	-7.000	3.164	14.467	-7.983	6.484	13.364	-7.983	5.381	-1.103	0	-1.103
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen/stortingen	31.575	-26.042	5.533	15.644	-13.414	2.230	36.065	-31.926	4.139	34.992	-33.445	1.547	-1.073	-1.520	-2.592
Jaarresultaat	247.649	-244.636	3.013	209.429	-217.450	-8.021	275.812	-273.603	2.145	277.731	-267.931	9.800	1.919	5.737	7.656

*Dekkingsmiddelen conform BBV (taakveld 0.5 Treasury, 0.61 OZB woningen, 0.62 OZB-niet woningen, 0.64 Belastingen overig, 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds)

Het totaaloverzicht van baten, lasten, onttrekkingen aan reserves en stortingen in reserves is als volgt:

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Primitieve		Actuele		Saldo
	Werkelijk 2021	begroting 2022	begroting 2022	Werkelijk 2022	
Baten	216.074	193.784	239.747	242.739	2.992
Lasten	-218.594	-204.036	-241.742	-234.485	7.256
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-2.520	-10.251	-1.994	8.254	10.248
Onttrekkingen reserves	31.575	15.644	36.065	34.992	-1.073
Stortingen reserves	-26.042	-13.414	-31.926	-33.445	-1.520
Gerealiseerd resultaat	3.013	-8.021	2.145	9.800	7.656

Onderstaande grafieken geeft de werkelijke lasten en baten in 2022 per programma grafisch weer:

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

Lasten

Het door uw raad vastgestelde controleprotocol schrijft voor dat moet worden getoetst in hoeverre begrotingsoverschrijdingen op de lasten worden gekwalificeerd als onrechtmatig.

Beoordeling

Uit de jaarrekening blijkt dat (uitsluitend) bij programma 2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte sprake is van een overschrijding van de lasten ten opzichte van de geraamde lasten na begrotingswijziging. De overschrijding op de lasten van dit programma is € 1,2 mln. Van deze overschrijding is € 0,3 mln. het gevolg van een hogere interne urendoorbelasting vanuit het onderdeel “Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien” naar dit programma. Per saldo heeft dit geen effect op de totale omvang van de kosten. Daarnaast is sprake van een overschrijding op de energiekosten (totaal € 0,4 mln. waarvan 0,2 mln. op het onderdeel Openbare Verlichting op taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer) als gevolg van de zeer sterke stijging van de energietarieven. Over deze overschrijding is de raad reeds geïnformeerd via een separate raadsinformatiebrief (maart 2023). Voor nadere informatie omtrent de overschrijding wordt verwezen naar de raadsinformatiebrief. Verder is sprake van een eenmalige afschrijving van 0,3 mln. op activa waarvan de aanschafwaarde kleiner dan € 25.000 is. Conform de Nota waardering en afschrijving vaste activa worden investeringen kleiner dan €25.000 niet geactiveerd. Het overige deel van de overschrijding ad € 0,2 mln. wordt gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten. Hierdoor wegen deze overschrijdingen niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant (Kadernota rechtmatigheid 2018, art. 4.2.3).

Investeringskredieten

De raad accordeert investeringen per investeringskrediet. In deze Jaarstukken leggen wij per investeringskrediet verantwoording af over de besteding van de investeringskredieten. In de raadsinformatiebrief van december 2022 bent u geïnformeerd over het feit dat in de Slotrapportage 2022 abusievelijk de investeringskredieten voor de verbouwing en inventaris van restaurant Binnenmaas (totaal ca. € 487.000) niet in het overzicht van de kredieten is opgenomen. Omdat de bijbehorende kapitaallasten wel in de Slotrapportage 2022 zijn verwerkt, heeft dit verder geen financiële consequenties voor het meerjarige exploitatiesaldo.

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 4.10 van deze jaarstukken.

4.3 Toelichting op de staat van baten en lasten

De toelichting op de staat van baten en lasten dient op grond van de verslaggevingsvereisten onderdeel te zijn van de Jaarrekening. Wij hebben ervoor gekozen om de toelichting (lees: verschillenanalyse) per programma toe te voegen aan het jaarverslag zodat de koppeling kan worden gemaakt tussen beleid en financiën. Voor de verantwoording van de jaarcijfers 2022 per programma wordt daarom verwezen naar het jaarverslag, onderdeel ‘Wat heeft het gekost?’ De verschillenanalyse op hoofdlijnen is opgenomen in hoofdstuk 1.3 Samenvattend financieel beeld.

4.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Topfunctionarissen

In de jaarstukken dient op grond van de Wet Normering Topinkomens (WNT) en artikel 28 BBV inzicht te gegeven te worden in de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen. Dit betreffen de gemeentesecretaris en de griffier. In 2022 was geen sprake van gewezen topfunctionarissen. Deze topfunctionarissen hebben een echte dienstbetrekking en geen fictieve dienstbetrekking.

Bezoldigingsnorm

Voor topfunctionarissen geldt dat ongeacht de hoogte van de bezoldiging, inzage gegeven moet worden in de bezoldiging in het verantwoordingsjaar. In onderstaande tabel zijn de gegevens over 2022 opgenomen.

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	B.W. Silvis-de Heer	G. De Schipper-Tinga	V.A.H. Martens
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Directeur (tijdelijke verv gemeentesecretaris)
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	22/6 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	143.290	118.352	67.841
Beloningen betaalbaar op termijn	22.594	20.715	11.567
<i>Subtotaal</i>	<i>165.884</i>	<i>139.067</i>	<i>79.408</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000	114.214
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging			
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021			
bedragen x € 1	B.W. Silvis-de Heer	G. De Schipper-Tinga	V.A.H. Martens
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	N.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	N.v.t.
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	N.v.t.
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	134.958	110.952	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	22.245	20.817	N.v.t.
<i>Subtotaal</i>	<i>157.203</i>	<i>131.769</i>	<i>N.v.t.</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000	N.v.t.
Bezoldiging			
	157.203	131.769	

In 2022 geldt voor topfunctionarissen in vaste dienst een bezoldigingsnorm van maximaal € 216.000,- inclusief belaste kostenvergoeding en pensioenbijdragen. Bij overschrijding van de norm is sprake van een onverschuldigde betaling die moet worden teruggevorderd. Hiervan is in 2022 geen sprake.

Niet-top functionarissen

In 2022 waren geen medewerkers aangesteld met een bezoldiging die de norm heeft overschreden.

Externe inhuur

Gemeenten moeten ook inzage geven in de bezoldiging van ingehuurd personeel voor zover er sprake is van topfunctionarissen. Hiervan is in 2022 geen sprake.

4.5 Incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de incidentele baten en lasten opgenomen. Dit zijn posten die eenmalig van toepassing zijn of waarvan de 'eindigheid' vaststaat. De incidentele lasten worden hierbij weergegeven als -/-; de incidentele baten als +/+.

(bedragen x €1 mln.)

Pgr	TV	Incidentele posten (baten en lasten)	Lasten / baten	2022	Toelichting belangrijkste posten
0	0.1	Storting voorz. wachtgeld voormalige bestuurders	Lasten	-0,4	Vrijval voorziening pensioenen (voorm.) wethouders en storting voor wachtgeld is eenmalig.
	0.1	Vrijval voorziening wethouderspensioenen agv rekenrente	Baten	1,2	
	0.1	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,1	
	0.1	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,9	
0	0.3	Verkoopopbrengst gemeentehuis Numansdorp	Baten	0,8	Betreft incidentele verkoop(opbrengst) voormalig gemeentehuis Numansdorp en gemeentewerkplaats Piershil.
	0.3	Vrijval reserve kapitaallasten gemeentehuis Ndorp	Baten	0,1	
	0.4	Afboeking boekwaarde gemeentehuis Numansdorp	Lasten	-0,1	
	0.3	Eenmalige afboeking boekwaarde werkplaats Piershil	Lasten	-0,9	De exploitatie van gemeentelijk vastgoed vindt plaats door BRES.
	0.3	Verkoopopbrengst werkplaats Piershil	Baten	1,0	
	0.3	Vrijval voorziening onderhoud gebouwen	Baten	3,2	
	0.3	Bijdrage aan BRES ivm overdracht onderhoud gebouwen	Lasten	-3,2	Betreft eenmalige overdracht van de onderhoudsvoorziening gebouwen en van het inventaris.
	0.3	Eenmalige afboeking boekwaarde inventaris	Lasten	-0,3	
	0.3	Bijdrage BRES ivm overdracht inventaris	Baten	0,3	
	0.1	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,1	
	0.3	Subtotaal incidentele baten/lasten		1,0	
		Totaal programma 0. Bestuur en ondersteuning		1,9	
Alg	0.4	Projectkosten	Lasten	-1,3	De incidentele projectkosten worden gedekt uit de reserve.
	0.4	Onttrekking reserve Frictiekosten	Onttrekking	1,3	
	0.4	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,0	
Alg	0.4	Onttrekking reserve Frictiekosten	Onttrekking	1,0	Incidentele reservemutaties.
	0.4	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	7,2	
	0.4	Storting in reserve Flankerend Beleid	Storting	-7,0	
	0.4	Storting in reserve Kapitaallasten	Storting	-1,0	De maatregelen ihkv flankerend beleid dekken wij uit de reserve.
	0.4	Onttrekking reserve Frictiekosten	Onttrekking	1,0	
	0.4	Onttrekking reserve Flankerend Beleid	Onttrekking	0,5	
	0.4	Flankerend beleid maatregelen	Lasten	-1,8	
	0.4	Onttrekking reserve Flankerend Beleid	Onttrekking	1,8	
	0.4	Subtotaal incidentele baten/lasten		1,7	
Alg	0.4	Onttrekking reserve sociaal domein	Onttrekking	0,1	Incidentele reservemutaties.
	0.4	Eenmalige afboeking boekwaarde inventaris	Lasten	-0,1	Eenmalige overdracht inventaris aan BRES.
	0.4	Bijdrage BRES ivm overdracht inventaris	Baten	0,1	
	0.4	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,1	
Alg	0.7	Frictiekostenvergoeding	Baten	3,6	De frictielastenvergoeding van het Rijk storten wij in de reserve.
	0.7	Storting in reserve Frictiekosten	Storting	-3,6	
	0.7	Voorschot Rijk voor Energietoeslag 2023	Baten	1,2	Eenmalig voorschot in 2022.
	0.7	Storting in Algemene reserve	Storting	-0,6	Incidentele reservemutaties.
	0.7	Storting in reserve omgevingswet	Storting	-0,2	
	0.7	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,4	
Alg	0.8	Onttrekking voorziening dubieuze debiteuren	Baten	0,2	Incidentele vrijval voorziening.
	0.7	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,2	
Alg	0.10	Onttrekking aan de algemene reserve	Onttrekking	1,3	Overheveling obv de risicoinventarisatie.
	0.10	Storting in de reserve weerstandsvermogen	Storting	-1,3	
	0.10	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,0	
		Totaal programma Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien		2,4	

(bedragen x €1 mln.)

1	1.2	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,1	Incidentele reservemutaties.
	1.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,1	
		Totaal programma 1. Veiligheid		0,1	
2	2.1	Storting in reserve Bypass Klaaswaal	Storting	-0,7	Incidentele reservemutaties.
	2.1	Onttrekking reserve Ontwikkeling kernen	Onttrekking	0,7	
	2.1	Eenmalige afboeking activa < 25k	Lasten	-0,3	
	2.1	Subtotaal incidentele baten/lasten		-0,3	
2	2.5	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,1	Incidentele reservemutaties.
	2.5	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,1	
2	5.7	Storting in reserve kapitaallasten	Storting	-0,2	Incidentele reservemutaties. Baten en lasten ihkv de regiodeal worden als incidenteel aangemerkt.
	5.7	Storting in reserve Hitsersekade	Storting	-0,2	
	5.7	Onttrekking reserve ontwikkeling kernen	Onttrekking	0,2	
	5.7	Onttrekking reserve Hitsersekade	Onttrekking	0,2	
	5.7	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,3	
	5.7	Kosten regiodeal	Lasten	-0,2	
	5.7	Rijksbijdrage regiodeal	Baten	0,2	
	5.7	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,3	
		Totaal programma 2. Verkeer, vervoer en Openbare ruimte		0,1	
3	3.2	Voorziening regionaal bedrijventerrein	Lasten	-1,5	Eenmalige storting obv de actuele grex berekening en incidentele reservemutaties.
	3.2	Storting in reserve Ondernemend Binnenmaas	Storting	-0,6	
	3.2	Onttrekking reserve Ontwikkeling kernen	Onttrekking	0,6	
	3.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		-1,5	
3	3.4	Storting in reserve kapitaallasten	Storting	-0,4	Incidentele reservemutaties.
	3.4	Storting in reserve Corona	Storting	-0,3	
	3.4	Onttrekking reserve Corona	Onttrekking	0,4	
	3.4	Subtotaal incidentele baten/lasten		-0,3	
		Totaal programma 3. Economie		-1,8	
4	4.3	Ventilatie op scholen	Lasten	-1,6	Voor incidentele projecten ontvangen wij een subsidie.
	4.3	Rijksmiddelen ventilatie op scholen	Baten	1,6	
	4.3	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,0	
4	4.3	Nationaal Programma onderwijs	Lasten	-0,3	Voor incidentele projecten ontvangen wij een subsidie.
	4.3	Rijksmiddelen Nationaal Programma onderwijs	Baten	0,3	
	4.3	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,0	
		Totaal programma 4. Onderwijs		0,0	
5	5.2	Storting in reserve kapitaallasten	Storting	-7,7	Incidentele reservemutaties. Incidentele bijdrage van derden.
	5.2	Storting in reserve vitaliseringsagenda	Storting	-0,8	
	5.2	Storting in reserve verbetering sporthal Strijen	Storting	-0,5	
	5.2	Onttrekking reserve ontwikkeling kernen	Onttrekking	1,3	
	5.2	Onttrekking reserve verbetering sporthal Strijen	Onttrekking	0,5	
	5.2	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	5,5	
	5.2	Bijdrage ivm liquidatie Sportstichting Strijen	Baten	1,4	
	5.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		-0,3	
5	5.2	Eenmalige afboeking boekwaarde inventaris	Lasten	-0,3	Eenmalige overdracht inventaris aan BRES.
	5.2	Bijdrage BRES ivm overdracht inventaris	Baten	0,3	
	5.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,0	
5	5.3	Storting in reserve uitvoeringsagenda cultuur	Storting	-0,8	Incidentele reservemutaties.
	5.3	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,8	
	5.3	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,0	
5	5.5	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,2	Incidentele reservemutaties.
	5.5	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,2	
5	5.6	Onttrekking reserve uitvoeringsagenda cultuur	Onttrekking	0,1	Incidentele reservemutaties.
	5.6	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,1	
	5.6	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,2	
		Totaal programma 5. Sport, cultuur en recreatie		0,1	

(bedragen x €1 mln.)

6	6.1	Opvang vluchtelingen Oekraïne	Lasten	-4,4	Eenmalige kosten en Rijksbijdrage voor opvang van vluchtelingen.
	6.1	Rijksmiddelen opvang vluchtelingen	Baten	7,0	
	6.1	Onttrekking reserve Sociaal domein	Onttrekking	1,3	Incidentele reservemutaties.
	6.1	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,3	
	6.1	Eenmalige afboeking boekwaarde inventaris	Lasten	-0,1	Eenmalige overdracht inventaris aan BRES.
	6.1	Bijdrage BRES i.v.m. overdracht inventaris	Baten	0,1	
	6.1	Subtotaal incidentele baten/lasten		4,2	
6	6.2	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,2	Incidentele reservemutaties.
	6.2	Onttrekking reserve Sociaal domein	Onttrekking	0,1	
	6.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,3	
6	6.3	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,1	Incidentele reservemutaties.
	6.3	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,1	
6	6.81	Onttrekking Algemene reserve	Onttrekking	0,2	Incidentele reservemutaties.
	6.81	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,2	
		Totaal programma 6. Sociaal Domein		4,8	
7	7.4	Storting reserve Duurzaamheid	Storting	-1,4	Incidentele storting in en dekking van
	7.4	Programma Duurzaamheid	Lasten	-0,6	incidentele kosten uit de reserve
	7.4	Onttrekking reserve Duurzaamheid	Onttrekking	0,6	duurzaamheid.
	7.4	Subtotaal incidentele baten/lasten		-1,4	
		Totaal programma 7. Volksgezondheid en milieu		-1,4	
8	8.1	Storting in reserve kapitaallasten	Storting	-0,5	Incidentele reservemutaties.
	8.1	Onttrekking reserve kostenverhaal ruimtel. ontw.	Onttrekking	0,3	
	8.1	Storting in reserve kostenverhaal ruimtel. ontw.	Storting	-3,3	
	8.1	Onttrekking reserve ontwikkeling kernen	Onttrekking	3,3	
	8.1	Onttrekking algemene reserve	Onttrekking	0,2	
	8.1	Grondverkoop	Baten	4,0	Eenmalige grondverkoop.
	8.1	Afboeking boekwaarde grondverkoop	Lasten	-0,7	
	8.1	Subsidie reductie Energiegebruik woningen	Lasten	-0,4	Voor incidentele subsidies ontvangen
	8.1	Rijksmiddelen reductie Energiegebruik woningen	Baten	0,4	wij Rijksmiddelen.
	8.1	Implementatie Omgevingswet	Lasten	-0,4	De invoering van de omgevingswet
	8.1	Onttrekking reserve omgevingswet	Onttrekking	0,4	dekken wij uit de reserve.
	8.1	Subtotaal incidentele baten/lasten		3,3	
8	8.2	Winstneming grondexploitatie	Baten	0,2	Betreft eenmalige winsten.
	8.2	Storting in Algemene reserve	Storting	-0,4	Incidentele reservemutaties.
	8.2	Onttrekking reserve grondexploitatie	Onttrekking	0,4	
	8.2	Subtotaal incidentele baten/lasten		0,2	
8	8.3	Flex wonen	Lasten	-0,5	Voor incidentele projecten
	8.3	Rijksmiddelen flex wonen	Baten	0,3	ontvangen wij Rijksmiddelen.
	8.3	Subtotaal incidentele baten/lasten		-0,2	
		Totaal programma 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening		3,3	
		Totaalsaldo van incidentele baten en lasten		9,5	
		Totaal incidentele lasten		-19,4	
		Totaal incidentele baten		27,5	
		Saldo incidentele lasten en baten		8,1	
		Totaal incidentele storting in reserves		-31,5	
		Totaal incidentele onttrekkingen aan reserves		32,9	
		Saldo incidentele mutaties in reserves		1,4	
		Totaalsaldo van incidentele baten en lasten		9,5	

Toelichting bij staat van incidentele baten en lasten

In het bovenstaand overzicht zijn incidentele baten en lasten opgenomen. Dit overzicht is gebaseerd op de nieuwe handreiking 'incidentele baten en lasten' van de 12 toezichthoudende provincies. Deze handreiking is vervaardigd om het toezichtbeleid te uniformeren en een eenduidige toepassing door gemeenten te bevorderen.

De incidentele lasten bestaan onder meer uit de kosten voor de opvang van vluchtelingen, de bijdrage aan BRES voor het onderhoud van het gemeentelijk vastgoed, de frictiekosten (projectbegroting i.v.m. herindeling), de flankerend beleidsmaatregelen en de verhoging van de voorziening i.v.m. de actualisatie van de grex van het Bedrijvenpark HW. De incidentele baten bestaan onder meer uit de Rijksmiddelen

voor de opvang van vluchtelingen, de frictiekostenvergoeding van het Rijk, eenmalige verkopen van gronden en van gemeentelijke panden en de vrijval van de voorziening onderhoud gebouwen. Tenslotte zijn de incidentele reservemutaties opgenomen, welke onder meer zijn gebaseerd op de actualisatie van de nota Reserves en Voorzieningen in 2022.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat in jaarschijf 2022 per saldo (€ 9,5 mln.) meer incidentele baten dan incidentele lasten zijn. Dit saldo wordt met name verklaard door enkele grote incidentele baten, zoals de grondverkoop (€ 3,3 mln.), Rijksmiddelen opvang vluchtelingen (€ 2,6 mln.), het voorschot van het Rijk in 2022 voor de Energietoeslag 2023 (€ 1,2 mln.) en de incidentele vrijval van de voorziening wethouderspensioenen als gevolg van de stijging van de (verplichte) rekenrente (€ 1,2 mln.).

Genormaliseerd resultaat

Door het jaarrekeningresultaat te normaliseren (te corrigeren) voor het saldo van incidentele baten en lasten, ontstaat het zogenoemde 'genormaliseerde resultaat'. Dit betreft het jaarresultaat zonder rekening te houden met de 'bijzondere/ eenmalige' posten. Uit bovenstaand overzicht blijkt dat in 2022 per saldo meer incidentele baten dan incidentele lasten zijn. Dit geeft het volgende beeld:

(bedragen x €1 mln.)

Werkelijk resultaat 2022	9,8
Saldo incidentele baten/lasten	-9,5
Genormaliseerd werkelijk resultaat 2022	0,3

Het werkelijke jaarresultaat (€ 9,8 miljoen.) over 2022 na correctie van de incidentele posten (€ 9,5 miljoen) komt uit op € 0,3 miljoen (genormaliseerde resultaat 2022).

4.6 Overzicht van structurele reservemutaties

In onderstaande tabel zijn per programma de structurele verrekeningen (stortingen en onttrekkingen) met de reserves opgenomen. In principe zijn alle stortingen en onttrekkingen aan de reserves incidenteel van aard. Er zijn echter afwijkingen mogelijk. Bij de bepaling van het structurele evenwicht (structurele lasten worden gedekt door structurele baten) dient met de stortingen en onttrekkingen aan dit soort reserves rekening te worden gehouden. Het overzicht geeft een beeld in hoeverre het exploitatieresultaat wordt beïnvloed door structurele verrekeningen met de reserves. Hieronder is het overzicht opgenomen van de structurele reservemutaties.

(bedragen x €1.000)

Programma	Actuele begroting 2022		Rekening 2022	
	baten onttrekking reserve)	lasten storting reserve)	baten (onttrekking reserve)	lasten (storting reserve)
0. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-
1. Veiligheid	-	-	-	-
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	530	-	530	-
3. Economie	14	432	14	432
4. Onderwijs	-	-	-	-
5. Sport, cultuur en recreatie	597	-	597	-
6. Sociaal domein	335	-	335	-
7. Volksgezondheid en milieu	4	-	4	-
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-	1.206	-	1.388
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvz.	524	-	462	-
Totaal	2.004	1.638	1.942	1.820

Toelichting

De onttrekkingen hebben betrekking (op de dekking van afschrijvingslasten van investeringen uit) de reserve kapitaallasten. De stortingen betreffen bijdragen aan de reserve kostenverhaal.

4.7 Balans

Activa (bedragen x €1.000)

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2022
Totaal Vaste activa	238.029	254.410
(Im)materiële vaste activa	212.233	224.615
Immateriële vaste activa	1.483	1.409
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	70	70
• Bijdrage aan activa van derden	1.413	1.339
Materiële vaste activa	210.750	223.206
• Investerings met economisch nut		
- overige investeringen met een economisch nut	103.593	105.616
• Investerings met economisch nut, waarvan ter bestrijding v/d kosten een heffing kan worden opgelegd	64.377	66.110
• Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	42.780	51.480
Financiële vaste activa	25.797	29.794
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	13.964	13.964
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	13.964	13.964
Financiële vaste activa: Leningen	11.729	15.816
• Overige langlopende leningen	11.729	15.816
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	104	14
• Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	104	14
Totaal Vlottende activa	54.309	60.706
Voorraden: Onderhanden werk	2.725	1.037
• Grond- en hulpstoffen:		
- grond- en hulpstoffen	31	17
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	2.694	1.020
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	41.175	41.783
• Vorderingen op openbare lichamen	17.734	19.583
• Rekening-courantverhouding met het Rijk (schatkistbankieren)	12.074	14.747
• Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	463	407
• Overige vorderingen	10.904	7.047
Liquide Middelen	412	1.989
• Kas-, bank- en giroaldi	412	1.989
Overlopende activa	9.997	15.898
• de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- Het Rijk	148	2.634
- Overige Nederlandse overheidslichamen	319	774
• Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	9.530	12.490
Totaal Activa	292.338	315.116
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	2.228	2.296

Passiva

(bedragen x €1.000)

PASSIVA	31-12-2021	31-12-2022
Totaal Vaste Passiva	243.020	248.294
Eigen vermogen	195.676	203.929
- Algemene reserve - Bestemmingsreserves - Gerealiseerd resultaat	119.528 73.135 3.013	107.973 86.156 9.800
Voorzieningen	23.173	21.027
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's - Egalisatievoorzieningen - Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	11.122 4.790 7.261	11.461 1.893 7.674
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	24.171	23.338
- Onderhandse leningen van: - Binnenlandse banken en overige financiële instellingen - Waarborgsommen	24.167 5	23.333 4
Totaal Vlottende passiva	49.319	66.822
Vlottende schuld		
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	28.988	34.982
- Overige kasgeldleningen - overige schulden (crediteuren) - Kas-, bank- en girosaldi	- 14.261 14.727	20.000 14.971 11
Overlopende Passiva	20.330	31.839
- verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen - de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van: - Het Rijk - Overige Nederlandse overheidslichamen - Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	12.234 5.637 2.354 105	11.470 16.896 2.526 947
Totaal Passiva	292.338	315.116
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	208.933	215.389

4.8 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Door afronding kunnen verschillen ontstaan in de cijfermatige weergave van de jaarstukken.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van aanschafwaarde/historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercircularis van het boekjaar.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Door het verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Voor arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar. Indien er sprake is van (éénmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Activa

Vaste activa

Het BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte, investeringen met een economisch nut en investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings die op welke wijze dan ook kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend, is hierbij niet van belang.

Bij het activeren van investeringen wordt de bruto methode toegepast. Eventuele dekkingsreserves worden niet in mindering gebracht op de te activeren investering (netto methode). Investerings worden vanaf het jaar na ingebruikname lineair afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen zoals vastgelegd in Nota Waardering en afschrijving vaste activa gemeente Hoeksche Waard 2019.

De afschrijvingstermijnen overeenkomstig de Nota waardering en afschrijving vaste activa 2019 worden in de volgende tabel in jaren weergegeven.

Immateriële vaste activa			
Bijdragen aan activa in eigendom van derden : maximaal de afschrijvingstermijn die bij derden wordt gehanteerd.			
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut			
Wegen / straten / pleinen		Water	
Eerste aanleg wegen / straten / pleinen	40	Uitvoering waterplan / doorspoelplan	25
Reconstructies (nieuwe asfaltlaag	25	Waterberging / waterbalkon	40
Aanleg parkeervoorzieningen	25	Haven	
Aanleg trottoirs / fietspaden	20	Aanleg haven	40
Aanleg onverharde paden	20	Uitbreiding, renovatie	25
Verkeer		Groenvoorziening	
Snelheidsremmende en overige verkeersvoorzieningen	15	Aanleg groen	20
Verkeersregelinstantaties	15	Onverharde paden	20
Bewegwijzering	15	Aanleg openbare groenvoorziening: bomen	40
Vangrails staal	35	Aanleg openbare groenvoorziening: overige	20
Vangrails hout	15	beplanting	
Straatmeubilair	15	Civieltechnische kunstwerken	
Openbare verlichting		Oeverbescherming / beschoeiingen	
Lichtmasten	40	Bruggen staal	35
Armaturen	20	Bruggen, steigers, vlonders hout	25
Vervangen verlichting (ongesplitst)	20	Kademuur, keerwand, damwand, duikers	40
Kerkstorens restauratie	25	Renovatie kademuur, keerwand, damwand	25
Monumenten	40	Brandkranen brandweer	40
Inrichting speelterreinen	10		
Materiële vaste activa met economisch nut			
Automatisering		Voertuigen	
Apparatuur (beeldscherm, PC, printers, overige hardware)	4	Vrachtauto's	15
Servers		Personenauto's	10
Programmatuur (software)	Gelijk aan licentieperiode of 6	Aanhangwagens	10
Telefonie	5	Karren en wagens	10
Gebouwen (inclusief zwembaden, sporthal en gymlokalen)		Tractoren	10
Gebouwen permanent	40	Sportterreinen	
Gebouwen semipermanent	20	Eerste aanleg	25
Verbouwing / renovatie	20	Drainage	25
Herinrichting terrein	25	Onderlaag sportvelden	25
Deuren, overkappingen, wandjes	10	Toplaag sportvelden	15
Onderwijs		Renovatie sportvelden	15
Schoolgebouwen permanent	60	Verharde sportvelden	25
Schoolgebouwen semipermanent	20	Buitenzwembaden	
Uitbreiding bestaand schoolgebouw	tot max resterende looptijd of 20	Eerste aanleg recreatieplad	25
Eerste inrichting	20	Renovatie recreatieplassen	15
Machines en installaties			
Machines	10	Hekwerken	15
Technische installaties	10	Inrichting: meubilair/inventaris	10
Zonnepanelen	25	Kantoormachines	5
Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven			
Begraafplaatsen		Riolering	
Aanleg begraafplaats	40	Aanleg vrijvervalriolering	67
Uitbreiding (tot max. rest. Looptijd aanleg begraafplaats)	25	Drukriolering / rioolgemalen bouwkundig	45
Urnenmuur	25	Drukriolering / rioolgemalen elektrisch / mechanisch	15
		Persleidingen	45

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden niet geactiveerd.

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Deze materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht en op het saldo wordt afgeschreven. Op grondbezit (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverwachts structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering plaats. Van een deelneming is volgens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

De grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaaarde.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs of de lagere marktwaaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) en een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winstbepaling op grondexploitaties wordt gebaseerd op de methode van "percentage of completion" (POC-methode), zoals is voorgeschreven in de notitie Grondexploitaties van de commissie BBV.

De gevormde voorzieningen voor verlieslatende complexen worden in mindering op de boekwaarde gebracht en worden gewaardeerd op de contante waarde. De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2022: 2%).

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een bedrag in mindering gebracht. Dit bedrag wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Passiva

Reserves

Op de balans zijn algemene en bestemmingsreserve opgenomen. De reserves zijn opgenomen tegen nominale waarde. Voor het doel per reserve wordt verwezen naar hoofdstuk 4, paragraaf reserves en voorzieningen.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gevormd conform artikel 44 van BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden). Voorzieningen waarden wij op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen. Voor het doel per voorziening wordt verwezen naar hoofdstuk 4, paragraaf reserves en voorzieningen.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen: de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling, het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten aan het einde van het boekjaar opgenomen. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de paragraaf financiering van deze jaarstukken.

4.9 Toelichting op de balans

ACTIVA

Vaste activa

Tijdens een interne controle is onlangs gebleken dat van een aantal activa met een boekwaarde van € 4,1 miljoen op het gebied van riolering op korte termijn niet te achterhalen was op welke straat, kern de investering betrekking had. Deze informatie werd door de voormalige gemeenten niet altijd op deze wijze geregistreerd/vastgelegd. Daarbij zijn de controle-vereisten ook verder aangescherpt de afgelopen jaren.

Inmiddels is wel gebleken dat voor wat betreft de bestaanscontrole bij de jaarrekening 2022 via het archief (DIV) waarschijnlijk toch een groot deel van de informatie te achterhalen is. We starten nog vóór deze zomer een traject op om de vastlegging van het bestaan van de activa te verbeteren om het risico op het bestaan van eventuele dubbele kapitaallasten te minimaliseren. De werkwijze/dit proces geldt uiteraard dan voor alle activa en niet alleen voor riolering. Gezien het aantal activa in onze activastaat, verwachten wij dat dit traject in 2023 nog niet (geheel) is afgerond en een uitloop naar 2024 zal hebben.

Immateriële vaste activa

In onderstaande tabel is het verloopoverzicht opgenomen van de immateriële vaste activa.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31/12/2021	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Verminderen	Boekwaarde 31/12/2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	70	-	-	-	-	-	70
Bijdrage aan activa van derden	1.413	-	3	70	-	-	1.339
Totaal	1.483	-	3	70	-	-	1.409

Materiële vaste activa

Bij de materiele vaste activa wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met maatschappelijk en 2 varianten economisch nut. Het onderscheid is in onderstaande tabel weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2022	Boekwaarde 31/12/2022
Investeringen met een economisch nut	103.593	105.616
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden gevraagd	64.377	66.110
Investeringen met een maatschappelijk nut	42.780	51.480
Totaal	210.750	223.206

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van investeringen met economisch nut weer.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31/12/2021	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Verminderen	Boekwaarde 31/12/2022
Gronden en terreinen	12.570	626	1.121	-	-	-	12.074
Bedrijfsgebouwen	77.641	7.021	638	3.703	384	220	79.717
Grond, weg waterbouwkundige werken	5.878	181	19	1.031	-	33	4.976
Vervoermiddelen	1.071	626	106	178	-	-	1.411
Machines, apparaten en installaties	1.614	1.082	59	159	-	-	2.478
Overige materiele vaste activa	4.819	2.024	859	1.008	17	-	4.959
Totaal	103.593	11.560	2.802	6.080	402	253	105.616

De investeringen in 2022 ten behoeve van de overname van de voormalige sportstichting Strijen bedragen zo'n € 4.900.000,- Ook is er voor € 2.100.000,- geïnvesteerd in het Oude Raadhuis in Oud-Beijerland, het schoolgebouw van het kenniscentrum in Oud-Beijerland, de restauratie van de kazerne fort Buitensluis en de verbouwing van restaurant Binnenmaas.

De vermindering op bedrijfsgebouwen ziet op de gedeeltelijke verkoop van het Kenniscentrum te Oud-Beijerland ad € 220.000,-. De vermindering op grond-, weg en waterbouwkundige werken ziet op de verkoop van een perceel grond aan de Jan van der Heydenstraat 8 te Zuid-Beijerland ad € 33.000,-. In 2022 is geconstateerd dat we in de jaren 2019 t/m 2022 investeringen geactiveerd hebben met een investeringswaarde kleiner dan € 25.000,-. Dit is niet in lijn met onze Nota waardering en afschrijving vaste activa. Daarom zijn deze activa in 2022 gedesinvesteerd.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven. Deze categorie betreft activa die betrekking hebben op begraaftplaatsen en riolering.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31/12/2021	Investerings- investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Verminde- ringen	Boekwaarde 31/12/2022
Gronden en terreinen	636	-	-	-	-	-	636
Bedrijfsgebouwen	174	18	-	15	-	-	177
Grond, weg waterbouwkundige wrk	63.404	3.245	76	1.443	17	-	65.112
Vervoermiddelen	22	-	-	6	-	-	17
Machines, apparaten en installaties	65	-	-	11	-	-	54
Overige materiele vaste activa	75	45	-	6	-	-	114
Totaal	64.377	3.308	76	1.481	17	-	66.110

Bij grond, weg- en waterbouwkundige werken is in 2022 geïnvesteerd in de vervanging van (druk)rioleringen en gemalen in diverse kernen in de Hoeksche Waard. Evenals bij de investeringen met economisch nut is ook hier sprake van een aantal activa met een investeringswaarde kleiner dan € 25.000,-. Deze zijn gedesinvesteerd.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van investeringen met maatschappelijk nut weer.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31/12/2021	Investerings- investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Verminde- ringen	Boekwaarde 31/12/2022
Gronden en terreinen	11	219	-	-	13	-	217
Grond, weg waterbouwkundige wrk	42.484	10.866	283	1.706	355	-	51.006
Machines, apparaten en installaties	285	11	3	35	-	-	257
Totaal	42.780	11.096	286	1.741	368	-	51.480

De investeringen voor grond, weg en waterbouwkundige werken hebben betrekking op wegenonderhoud, openbare verlichting, onderhoud fietspaden en speelvoorzieningen in de gemeente. Evenals bij de investeringen met economisch nut is ook hier sprake van een aantal activa met een investeringswaarde kleiner dan € 25.000,-. Deze zijn gedesinvesteerd.

Financiële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft inzicht in de omvang van de financiële vaste activa.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2022	Boekwaarde 31/12/2022
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	13.964	13.964
Overige langlopende leningen	11.729	15.816
Overige uitzettingen langer dan 1 jaar	104	14
Totaal	25.797	29.794

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2022 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2022	Investeringen	Des- investeringen	Aflossingen	Bijdragen van derden	Verminde- ringen	Boekwaarde 31/12/2022
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	13.964	-	-	-	-	-	13.964
Overige langlopende leningen	11.729	4.593	-	505	-	-	15.816
Overige uitzettingen langer dan 1 jaar	104	-	-	90	-	-	14
Totaal	25.797	4.593	-	595	-	-	29.794

Voor een nadere toelichting op de kapitaalverstrekkingen en leningen verwijzen wij u naar de paragraaf 3.5 Financiering van deze jaarstukken.

Deelnemingen

In onderstaande tabel is de specificatie opgenomen van de deelnemingen.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2022	Boekwaarde 31/12/2022
Bng	357	357
Evides	3.390	3.390
Stedin	6.137	6.137
Stedin (cum. pref. aandelen)	4.080	4.080
Totaal	13.964	13.964

Vlottende activa

Vorraden

Onderstaande tabel bevat de specificatie van de balanspost "voorraden".

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2022	Boekwaarde 31/12/2022
Grond- en hulpstoffen	31	17
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	2.694	1.020
Totaal	2.725	1.037

Hieronder volgt een specificatie per grondexploitatie.

(bedragen x € 1.000)

In exploitatie genomen gronden	Boekwaarde 1-1-2022	Kosten 2022	Opbrengsten 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Winstneming 2022	Boekwaarde na winstneming 31-12-2022	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten 2023 e.v.	Verwachte eindwaarde
Bedrijventerrein VI	€ 551	€ 11	€ -466	€ 96	€ -44	€ 52	€ 427	€ -617	€ -138
De Hoogerwerf	€ -125	€ 319	€ -238	€ -44	€ 44	€ -	€ -	€ -	€ -
Land van Essche III	€ 2.283	€ 100	€ -154	€ 2.229	€ -	€ 2.229	€ 178	€ -2.990	€ -583
Poortwijk III	€ -324	€ 201	€ -	€ -123	€ 123	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitbreiding Goudswaard NO	€ 386	€ 147	€ -1.851	€ -1.318	€ 56	€ -1.262	€ 1.142	€ -	€ -120
Uitbreiding Piershil	€ -77	€ 32	€ 6	€ -39	€ 39	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 2.694	€ 810	€ -2.703	€ 801	€ 218	€ 1.019	€ 1.747	€ -3.607	€ -841

-/- = voordelig; +/- = nadelig

Voor een verdere toelichting per complex verwijzen wij u naar de paragraaf 3.8 Grondbeleid van deze jaarstukken.

Vorderingen

Hieronder volgt een specificatie van de debiteuren en de stand van de vorderingen op 31 december 2022.

(bedragen x € 1.000)

Uitzettingen < 1 jaar	Saldo per 31-12-2022
<u>Vorderingen op openbare lichamen</u>	
Bijdragen Rijk, provincie en waterschap	35
Belastingdienst	18.814
Overige vorderingen op openbare lichamen	734
	19.583
<u>Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen</u>	
SV HW	407
	407
<u>Overige vorderingen</u>	
Vorderingen w erkvoorziening	264
Debiteuren sociale zaken	3.481
V erhuur accommodaties, sportvelden en gemeenteground	190
Leges bouw -, sloopvergunning en overige vergunningen	1.492
OZB, hondenbelasting, rioolrechten en begrafenisrechten	252
Overige debiteuren	2.487
	8.166
Voorziening dubieuze debiteuren	-1.120
	7.046
Totaal vorderingen	27.036
Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	14.747
Totaal uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	41.783

Toelichting:

De vordering op de Belastingdienst (€ 18,8 miljoen) betreft voornamelijk het saldo van de nog te ontvangen bedragen van de aangiften BTW Compensatiefonds over 2022.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren verplicht decentrale overheden alle overtollige beschikbare middelen op hun bankrekeningen te beleggen bij het Rijk. Onder overtollige middelen verstaat het Rijk bedragen groter dan 2% van het begrotingstotaal (met een minimum van € 1.000.000).

Voor het jaar 2022 is dit bedrag voor gemeente Hoeksche Waard berekend op € 4,3 miljoen. Er is dus geen vrijheid om overtollige liquide middelen onder te brengen bij andere marktpartijen. Die overtollige middelen mogen alleen in rekening courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden.

In 2022 stonden per kwartaal gemiddeld de volgende bedragen uit bij het Rijk.

(bedragen x € 1.000)

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	4.349			
Kwartaal 1 Kwartaal 2 Kwartaal 3 Kwartaal 4					
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	-	-	-
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	4.349	4.349	4.349	4.349
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	217.450			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	217.450			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
	Drempelbedrag	4.349			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Kwartaal 1 Kwartaal 2 Kwartaal 3 Kwartaal 4					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	-	-	-	-
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	-	-	-

Het saldo in de schatkist bedroeg op 31 december 2022 €14.742.537,-.

Liquide middelen

In 2022 zijn de volgende liquide middelen aanwezig.

(bedragen x € 1.000,-)

	Saldo per 1-1-2022	Saldo per 31-12-2022
Kas	15	13
Banksaldi	397	1.975
Totaal	412	1.989

Onder de banksaldi behoort een ABN-AMRO bankrekening met een saldo ad € 373.595,- dat wordt gebruikt voor schulddienstbeheer. Omdat er sprake is van beheer van derdenmiddelen, zijn deze gelden niet vrij besteedbaar.

Overlopende activa

Onderstaande tabel bevat de specificatie van de overlopende activa.

(bedragen x € 1.000,-)

	Saldo per 01-01-2022	Saldo per 31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Het Rijk	148	2.634
- Overige Nederlandse overheidslichamen	319	774
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	9.530	12.490
Totaal	9.997	15.898

Het verloop van de overlopende activa is weergegeven in onderstaande tabel.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2022	Toevoegingen	Aanwending/ Vrijval	Saldo per 31-12-2022
De van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op specifieke uitkeringen				
- Europese overheidslichamen	0	0	0	0
- Het Rijk	148	2.585	99	2.634
- Overige Nederlandse overheidslichamen	319	455	0	774
Totaal	467	3.040	99	3.408

De bijdrage van het Rijk betreft voornamelijk de specifieke uitkering bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (€ 2,3 mln).

Het verloop van de nog te ontvangen voorschotbedragen van het Rijk die ontstaan door voorfinanciering op specifieke uitkeringen is als volgt.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2022	Toevoegingen	Aanwending/ Vrijval	Saldo per 31-12-2022
De van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op specifieke uitkeringen:				
Het Rijk	49	0	0	49
Nog te ontvangen bijdragen bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	0	2.438	0	2.437
Nog te ontvangen bijdrage Werkbedrijf	0	147	0	147
Declaratie SZW kapitaalverstreking BBZ 2020	99	0	99	0
Totaal	148	2.585	99	2.634

Het verloop van de nog te ontvangen voorschotbedragen van overige overheden die ontstaan door voorfinanciering op specifieke uitkeringen is als volgt.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2022	Toevoegingen	Aanwending/ Vrijval	Saldo per 31-12-2022
De van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op specifieke uitkeringen:				
Overige overheid	319	160	-	479
Nog te ontvangen subsidie Gebiedsprogramma	-	23	-	23
Nog te ontvangen Subs Vliegende Brigade	-	23	-	23
Nog te ontvangen subs Fort Buitensluis	-	22	-	22
Nog te ontvangen ov. overh: Regiodeal	-	228	-	228
Totaal	319	455	0	774

Het verloop van de overige overlopende activa is weergegeven in onderstaande tabel.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2022	Toevoegingen	Aanwending/ Vrijval	Saldo per 31-12-2022
Overige overlopende activa	9.530	30.471	27.510	12.490
Totaal	9.530	30.471	27.510	12.490

Een groot deel van de nog te ontvangen bedragen omvat BBZ, te ontvangen bijdragen van SVHW voor de OZB, rioolrecht, afvalstoffenheffing ed. en vooruitbetaalde bedragen in verband met anterieure overeenkomsten. Daarnaast is ongeveer € 2 miljoen aan facturen voor 2023 vooruitbetaald.

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het verloop van de reserves in 2022 wordt in onderstaand overzicht per categorie reserve weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Reserves	Saldo 1-1-2022	Bestemming resultaat 2021	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo 31-12-2022
Algemene reserves						
- algemene reserves	119.528	3.013	2.243	16.811	-	107.973
Bestemmingsreserves						
- bestemmingsreserves	73.135	-	31.202	16.239	1.942	86.156
Nog te bestemmen resultaat	3.013	-3.013	9.800	-	-	9.800
Totaal	195.676	-0	43.245	33.050	1.942	203.929

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

(bedragen x €1.000)

Overzicht reserves	Saldo 1-1-2022	Dotaties (toe- voeginge n)	Verminde ringen (onttrekki ngen)	Overige Verminde- ringen	Saldo 31-12-2022
Algemene reserves:	119.528	2.243	16.811	-	107.973
Algemene reserve	110.028	966	16.811	-	97.196
Algemene reserve weerstandsv Vermogen	9.500	1.277	-	-	10.777
Nog te bestemmen resultaat	3.013	-	-		9.800
Bestemmingsreserves:					
Dekkingsreserve afschrijvingen:	47.394	9.857	112		55.197
Reserve kapitaallasten	47.394	9.857	112	1.942	55.197
Egalisatiereserves:	-	-	-	-	-
Overige bestemmingsreserves:	25.741	21.345	16.127	-	30.959
Reserve sociaal domein	4.130	-	1.538	-	3.375
Reserve grondexploitatie	366	-	366	-	-
Reserve ontwikkeling kernen	6.110	-	6.110	-	-
Reserve invoering omgevingswet	2.467	200	404		2.263
Reserve frictiekosten samenvoeging	4.606	3.590	3.318		4.878
Reserve Energietransitie (Energiefonds)	914	-	-	-	-0
Reserve innovatie sociaal domein (innovatiefonds)	783	-	-	-	-
Reserve flankerend beleid	4.256	7.000	2.293		8.963
Reserve fractiebudget	73	26	-		99
Reserve economie	922	-	25		897
Reserve uitvoeringsagenda Cultuur	653	885	172		1.366
Reserve duurzaamheid gevolgen Coronacrisis	-	1.350	558		1.706
Reserve vitaliseringsagenda	461	315	406	-	369
Reserve verbetering sporthal Strijen	-	805	-	-	805
Reserve ondernemend Hoeksche Waard	-	500	500	-	-
Reserve kostenverhaal ruimtelijke ontwikkelingen	-	619	-	-	619
Reserve kostenverhaal ruimtelijke ontwikkelingen	-	5.181	252	-	4.928
Reserve Htsersekade	-	184	184	-	-
Reserve bypass Klaaswaal	-	691	-	-	691
Reserve tijdelijke beleidsimpulsen	-	-	-	-	-
Totaal reserves	195.676	33.445	33.050	-	203.929

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar paragraaf 4.11 Reserves en voorzieningen.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2022 wordt in onderstaand overzicht samengevat weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen	Saldo 1-1-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2022
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	11.122	2.016	1.234	444	11.461
Egalisatievoorzieningen	4.790	1.133	3.191	838	1.893
Voorzieningen middelen derden	7.261	413	-	-	7.674
Totaal	23.173	3.561	4.425	1.282	21.027

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Overzicht voorzieningen	Saldo 1-1-2022	Vermeer- deringen	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2022
Voorziening middelen derden	7.261	413	-	-	7.674
Voorziening riolering	6.455	286	-	-	6.742
Voorziening begraafplaatsen	806	126	-	-	932
					-
Egalisatievoorzieningen	4.790	1.133	3.191	838	1.893
Voorziening baggeren	639	524	-	469	694
Voorziening Civieltechnische kunstwerken	205	390	-	348	247
Voorziening onderhoud gebouwen	3.946	218	3.191	21	952
Overige voorzieningen	11.122	2.016	1.234	444	11.461
Voorziening verlofsparen	-	109	-	-	109
Voorziening pensioenen (voormalig) bestuurders	6.434	-	1.234	170	5.030
Voorziening wachtgeld voormalig bestuurders	621	363	-	274	710
Voorziening regionaal bedrijventerrein	4.067	1.544	-	-	5.612
Totaal voorzieningen	23.173	3.561	4.425	1.282	21.027

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar paragraaf 4.11 Reserves en voorzieningen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer weer.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1/1/2022	Aflossingen	Afsluiten geldlening	Boekwaarde 31/12/2022
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	24.167	833	0	23.333
Waarborgsommen	5	0	0	4
Totaal	24.171	833	0	23.338

Toelichting

De lening die nog resteert is een geldlening van € 25.000.000, - die in 2020 is aangetrokken met een looptijd van 30 jaar. De totale rentelast van geldleningen bedroeg in 2022 € 199.000,-.

Vlottende passiva

Overige kasgeldleningen

Per 31 december 2022 zijn de volgende kasgeldleningen aanwezig.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 1-1-2022	Saldo per 31-12-2022
overige kasgeldlening	0	20.000
Totaal	0	20.000

Overige schulden

Hieronder volgt een specificatie van de crediteuren en welk bedrag nog te betalen is bij het opstellen van deze jaarrekening.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 31- 12-2022
Afdrachtverplichting aan Rijk	1.745
Schuldbemiddeling cliënten	445
Overige crediteuren	12.781
Totaal	14.971

Liquide middelen

Per 31 december 2022 zijn de volgende negatieve banksaldi aanwezig.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 1-1-2022	Saldo per 31-12-2022
Banksaldi	14.727	11
Totaal	14.727	11

Overlopende passiva

In onderstaande tabellen is het verloop opgenomen van de overlopende passiva.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2022	Saldo per 31-12-2022
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	12.234	11.470
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Het Rijk	5.637	16.896
- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.354	2.526
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	105	947
Totaal	20.330	31.839

Op de post verplichtingen worden goederen en diensten verantwoord die door leveranciers zijn geleverd maar nog niet zijn gefactureerd. De grotere bedragen hebben betrekking op voorzieningen in het kader van de WMO, afrekeningen van verschillende gemeenschappelijke regelingen.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen en terugbetalingen	Saldo per 31-12-2022
De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:				
Het Rijk				
Vooruit ontv. Rijk: Onderwijs Achterst Beleid (D8)	628	0	212	417
Vooruitontvangen bedragen SUV IS (C32)	1.424	2.248	1.686	1.985
Vooruit ontv. Rijk: NP Onderwijs (D14)	275	362	0	637
Vooruit ontv. Rijk: Verkeersmaatr. SPV (E20)(E84)	623	298	40	881
Vooruit ontv. Rijk: Huisv. kwetsb.groepen (C31)	883	0	280	603
Vooruit ontv. Rijk: Klimaatadaptatie (E44)	0	938	8	930
Vooruit ontv. Rijk: Aanpak Energiearmoede (C55)	0	1.068	0	1.068
Vooruit ontv. Rijk: flex-en transf.woningen (C85)	0	1.440	0	1.440
Vooruit ontv. Rijk: Woningbouw impuls (C9)	0	6.841	0	6.841
Vooruitontv. Rijk: Wet Inburgering (G10)	0	549	59	490
Vooruit ontv. Rijk: Duurzaamheid (C1 2021/C43)	422	0	373	50
Vooruitontv. Oekraïne opvang ontheemden (A16)	0	2.003	2.003	0
Vooruitontv. Tijd. onderw.huisv. ontheemden (D19)	0	135	102	33
Vooruitontv. Rijk HSL Stougesdijk 137 MHL (F1)	34	0	6	28
Vooruitontv. Rijk HSL Strijenseweg 141 sGDL (F1)	0	45	3	42
Vooruitontv. Rijk HSL Zinkweg 197 OBL (F1)	10	0	3	7
Vooruitontv. Rijk HSL Oud Cromstr OZ 44b KLW (F1)	2	0	0	2
Vooruitontv. Rijk: Onderwijsroute (G13)	0	76	0	76
Vooruitontv. Rijk preventieakkt/ aanpakken (H12)	19	56	25	51
Vooruitontv. Rijk sportakt/ leefstijlinterv. (H8)	141	94	143	92
Vooruit ontvangen bedragen SPUK (H4)	1.174	528	984	718
Overige ontvangen bijdragen van het Rijk	1	506	0	507
Totaal	5.637	17.187	5.928	16.896

De overige vooruit ontvangen bedragen van het Rijk bestaan onder andere uit een specifieke uitkering voor duurzaamheid en specifieke uitkering voor woningen onder hoogspanningsleidingen.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen en terugbetalingen	Saldo per 31-12-2022
De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:				
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Subsidie Boerenlandpaden	37	0	12	24
Subsidie Gebiedsprogramma	325	0	325	0
Subsidie RPV	138	111	112	137
Subsidie ISV 3 geluid	1.301	38	174	1.165
OHBA gelden	0	518	84	434
Subsidie landschapstafel	157	270	315	112
Subsidie knelpuntenpot sociale en middenhuur	0	100	0	100
Subsidie Regiodeal	150	62	150	62
Overige ontvangen bijdragen van overige overheid	247	642	398	491
Totaal	2.354	1.742	1.570	2.526

De overige vooruit ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen bestaat onder andere uit een subsidie voor ruiterspad en een voorschot op CTB gelden.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo per 01-01-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen en terugbetalingen	Saldo per 31-12-2022
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	105	7.530	6.688	947

De vooruit ontvangen bedragen bestaat onder andere uit een bijdrage die ontvangen is in december waarvoor in 2023 de kosten gemaakt gaan worden.

Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen

Onderstaand een overzicht van de verstrekte garanties per risicogroep.

(bedragen x € 1.000)

Kredietrisico op verstrekte garanties		Restant schuld waarborg gemeente	
Risicogroep		1-1-2022	31-12-2022
Woningcorporaties met garantie WSW	50%	150.731	160.947
Zorginstellingen met garantie WSW	50%	31.096	30.926
Woningcorporaties zonder garantie WSW	100%	4.507	3.916
Zorginstellingen zonder garantie WSW	100%	1.502	1.350
Wegschap Tunnel Dordtse Kil	8%	2.482	3.540
Bedrijvenpark Hoeksche waard	100%	9.000	5.000
Regionale afvalstoffendienst B.V.	100%	7.335	6.827
Bres accommodaties	100%	1.125	1.038
Geldleningen particuliere woningen	100%	782	1.610
Diverse bedrijven en verenigingen	50%	73	9
Diverse bedrijven en verenigingen	60%	150	135
Diverse bedrijven en verenigingen	100%	150	91
Totaal verstrekte garanties		208.933	215.389

In de tabel zijn alle verstrekte garanties opgenomen. Op dit moment zijn er voor deze garantstellingen geen betalingsachterstanden.

Voor een aantal groepen is een gemeentegarantie verstrekt. De grootste groep betreft zogenaamde WSW-garantstellingen. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is actief als borgstellings-instituut voor de sociale woningbouw. Met de WSW hebben wij een achtervangovereenkomst gesloten.

Hierdoor kan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw goedkoper geld lenen. Voor verstrekte gemeentegaranties voor de aankoop van een eigen woning, ligt vanaf 2010 het risico volledig bij het Rijk. Omdat hypotheek over het algemeen een looptijd hebben van 30 jaar, lopen de laatste garantstellingen voor particulieren nog tot 2040 door.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Per 31 december 2022 zijn er de volgende, niet in de balans opgenomen, rechten en verplichtingen van toepassing

Rechten:

(bedragen x € 1)

Niet uit de balans blijvende rechten								
Looptijd				Duur		Totaal duur		Restant recht 31-12-2022
Nr	Afgesloten contract	Begin	Einde	overeenk omst t.n.t.	Bedrag per jaar	overeenko mst (J)	Bedrag totaal overeenkomst	
1	Centrumgemeente Nissewaard (teruggave rijksmiddelen maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen)	1-01-2022	31-12-2023	1	0	2	2.077.000	2.077.000
2	Stougieisdijk Oost (te ontvangen van ontwikkelaars)	1-01-2022	31-12-2023	1	209.855	1	209.855	209.855
Totaal					209.855		2.286.855	2.286.855

Verplichtingen:

(bedragen x € 1)

Niet uit de balans blijvende verplichtingen (geen rekening houdend met eventuele indexatie)								
Looptijd								
Nr	Afgesloten contract	Begin	Einde	Duur overeenkomst t.n.t. jaar	Bedrag per jaar	Totaal duur overeenkomst (J)	Bedrag totaal overeenkomst	Restant verplichting 31-12-2022
1	Exploitatiedbijdrage sporthal Strijen	1-01-2022	31-12-2036	1	642.093	15	9.631.395	8.989.302
2	Applicaties en licenties	1-01-2018	1-01-2024	5	1.523.974	6	6.848.858	3.998.751
3	Huur tijdelijke huisvesting (portocabins) Maasdam	1-01-2019	1-01-2024	4	210.000	5	1.050.000	210.000
4	Collectieve zorgverzekering voor minima	1-01-2019	31-12-2025	4	445.568	7	3.118.976	1.336.704
5	Verzekeringen aansprakelijkheid en bedrijfsschade	1-01-2023	31-12-2026	0	184.984	4	739.936	739.936
7	Accountantscontrole	1-01-2019	31-08-2023	4	120.000	5	600.000	120.000
8	Bijdragen, subsidies en uitvoeringsovereenkomsten	1-01-2020	31-12-2026	3	6.696.161	7	22.914.341	17.146.803
9	Vervoer poststukken	1-01-2023	31-12-2026	0	125.000	4	500.000	500.000
10	Terugkopen Gemeentehuis Numansdorp	6-10-2021	6-10-2051	1	0	30	775.000	775.000
11	GOM Schoonmaakkosten	1-01-2022	31-12-2025	1	191.705	4	766.820	575.115
12	Appel Catering	1-02-2022	31-01-2026	1	209.500	4	838.000	628.500
13	AquaSwets BV (Vaarverbinding Puttershoek- Zwijndrecht)	1-07-2022	31-12-2026	1	103.000	5	515.000	412.000
14	AJ Blokland (Vaarverbinding Strijensas- Moerdijk)	1-04-2022	31-03-2026	1	30.000	4	120.000	90.000
15	Bres Dienstverleningsvergoeding **	1-01-2022	onbepaalde tijd	1	8.468.561		16.812.122	16.812.122
Totaal					18.950.546		65.230.448	52.334.233
* raamovereenkomsten zijn niet (langer) onderdeel van dit overzicht vanwege het feit dat er geen afnameverplichting is								
** de overeenkomst met Bres is voor onbepaalde tijd								

Eigen bijdrage CAK.

Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Recht op verliescompensatie in het kader van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

De gemeente Hoeksche Waard heeft een bedrag ter hoogte van € 2.296.057 buiten de balans om opgenomen onder de activazijde van de gemeentelijke balans. Dit betreft het toekomstige recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Fiscaal resultaat 2022 -/- € 20.808

Fiscaal van toepassing zijnde belastingpercentage 25%.

Recht op verliescompensatie 2022 € 20.808

Recht op verliescompensatie voorgaande jaren € 2.275.249

Totaal recht op verliescompensatie € 2.296.057

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn na balansdatum geen relevante gebeurtenissen die betrekking hebben op de jaarstukken 2022.

4.10 Investeringskredieten

De raad stelt naast de exploitatiebudgetten investeringskredieten beschikbaar. De verantwoording over deze kredieten is in onderstaande tabellen weergegeven. De bijzonderheden zijn hierbij toegelicht. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de investeringskredieten die per eind 2022 zijn afgerond en investeringskredieten waarvan de uitvoering nog loopt.

De begrote en werkelijke bedragen betreffen hierbij niet de investeringen in het begrotingsjaar, maar hebben betrekking op de gehele looptijd van het betreffende investeringskrediet (cumulatief).

De in onderstaande tabellen opgenomen investeringskredieten betreffen veelal de doorgeschoven (restant)investeringskredieten vanuit de voormalige gemeenten en gemeenschappelijke regelingen die zijn opgegaan in gemeente Hoeksche Waard.

Afgeronde investeringen

In de tabel zijn de eind 2022 afgeronde investeringen weergegeven. Relevante overschrijdingen zijn daarbij toegelicht.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving project	Begroot	Werkelijk	Restant	Toelichting overschrijding > €100.000
School, speelloc en sportz Kennisc so OBL	7.562	7.122	440	Niet van toepassing
Verv riolering Croonenb 2e fase incl hw OBL	4.849	4.848	1	Niet van toepassing
Verharding Croonenburgh 2e fase (2015) OBL	2.172	2.170	2	Niet van toepassing
Verbouw dorps huis De Swaensvoet KRD	2.110	2.058	53	Niet van toepassing
Oranjewijk deel GRP investering	2.079	2.079	0	Niet van toepassing
Beschoeiingen 2021	1.640	1.619	21	Niet van toepassing
Inrichting scholen+sportz Kennisc so OBL	656	623	33	Niet van toepassing
Herinrichting Beijerse Hof (B18/i19) OBL	553	550	3	Niet van toepassing
Verkeersvoorzieningen & straatmeubilair 2021	514	514	0	Niet van toepassing
Plaats onafhankelijk werken	496	496	0	Niet van toepassing
Kavel Workspace - Werkplekautomatisering	464	464	0	Niet van toepassing
Speelvoorzieningen 2021	455	453	2	Niet van toepassing
Openbare verlichting Masten 2021	390	390	0	Niet van toepassing
Verbouwing Jan vd Heijdenstraat Installaties 2020	374	374	0	Niet van toepassing
Aankoop grond Hitsertse kade	330	331	-1	Niet van toepassing
Inrichting Oude Raadhuis tbv bib (i2017) OBL	278	276	2	Niet van toepassing
Toplaag kunstgrasveld SHO veld 1 sportcomplex OBL	275	205	70	Niet van toepassing
Toplaag kunstgrasveld NSVV veld 2 sportcomplex NSD	275	183	92	Niet van toepassing
Huisvesting buitendienst - Verbouwing(MHL)	265	265	0	Niet van toepassing
SV Heinenoord veld 1 kunstgras	260	231	29	Niet van toepassing
Netwerkbekabeling vervangen werkplekken	250	250	0	Niet van toepassing
				In de raadsinformatiebrief van december 2022 is de raad geïnformeerd over het feit dat in de Slotrapportage 2022 abusievelijk de investeringskredieten voor de verbouwing en inventaris van restaurant Binnenmaas (totaal ca. € 487.000) niet in het overzicht van de kredieten is opgenomen. Omdat de bijbehorende kapitaallasten wel in de Slotrapportage 2022 zijn verwerkt, heeft
Overname verbouwing restaurant Binnenmaas	0	339	-339	dit verder geen financiële consequenties
Overname inventaris restaurant Binnenmaas	0	148	-148	voor het meerjarige exploitatiesaldo.
Overige investeringen kleiner dan €250.000	4.272	3.840	432	Niet van toepassing
	30.519	29.827	692	

Doorgeschoven investeringen

In de financiële verordening (art. 5) is opgenomen dat restantkredieten automatisch doorschuiven naar het volgende begrotingsjaar. In de tabel zijn de in eind 2022 doorgeschoven investeringen naar 2023 weergegeven. Relevante overschrijdingen zijn daarbij toegelicht.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving project	Begroot	Werkelijk	Restant	Toelichting overschrijding > €100.000
Schoolgebouw Actief College (B17/I19) OBL	9.838	9.714	124	Niet van toepassing
Invest. realisatie ontsluiting Zuid-West(dekk.res	6.133	230	5.903	Niet van toepassing
Renovatie Sportcentrum Strijen	5.994	4.294	1.700	Niet van toepassing
Gemeentelijk Riolerings Plan 2021 67 jaar	4.264	2.390	1.874	Niet van toepassing
Gemeentelijk Riolerings Plan 2022 67 jaar	4.264	925	3.339	Niet van toepassing
Renovatie Heinenoordtunnel 2022	3.984	526	3.457	Niet van toepassing
Wegen 2022 afschrijving 40 jaar	3.598	2.349	1.249	Niet van toepassing
Verk.bypass:investering aanleg CRS	3.208	514	2.694	Niet van toepassing
MFA het Talent Strijen	2.421	0	2.421	Niet van toepassing
Zinkwegkommetje (PN2016) OBL	2.051	111	1.940	Niet van toepassing
Havens 2022 40 jaar	2.040	31	2.009	Niet van toepassing
Kwaliteitsslag havens 2021	1.931	356	1.575	Niet van toepassing
Verk.bypass: invest. grond CRS	1.798	1.560	238	Niet van toepassing
Gemeentelijk Riolerings Plan 2021 15 jaar	1.660	474	1.186	Niet van toepassing
Beschoeiingen 2022	1.460	732	727	Niet van toepassing
Fietspad Oudeland Strijen	1.377	401	977	Niet van toepassing
Verbouwing Oude Raadh tbv bibliotheek OBL	1.341	1.340	0	Niet van toepassing
Beschoeiingen 2020	1.309	1.202	107	Niet van toepassing
Investeringskrediet inhaalslag wegen 2021 25 jaar	1.491	1.318	173	Niet van toepassing
Openbare verlichting Armaturen 2022	1.209	127	1.082	Niet van toepassing
Investeringskrediet inhaalslag wegen 2021 40 jaar	1.755	1.722	33	Niet van toepassing
Invest.gebouw Kinderboerderij (B18/I18) OBL	1.102	874	228	Niet van toepassing
Vervanging datacenter	1.070	141	929	Niet van toepassing
Openbare verlichting Masten 2022	1.002	44	957	Niet van toepassing
Functionele upgrade CBS De Bouwsteen 's-Gravendeel	857	0	857	Niet van toepassing
Vervanging riolering (PN17/i18) OBL	845	522	323	Niet van toepassing
Wegen 2022 afschrijving 25 jaar	838	352	487	Niet van toepassing
Realisatie Tiengemetenpad(K)	831	320	510	Niet van toepassing
Gemeentelijk Riolerings Plan 2022 15 jaar	794	237	557	Niet van toepassing
Vervanging wagenpark 2022 inclusief verduurzaming	1.046	288	757	Niet van toepassing
Uitbreiding Leeuwenhartschool Oud Beijerland	752	0	752	Niet van toepassing
Uitbreiding basisschol Driespan Puttershoek	737	0	737	Niet van toepassing
Functionele upgrade Driespan Puttershoek	700	0	700	Niet van toepassing
Voorber.kred.vervang.zwembad CRS	675	264	411	Niet van toepassing
Installaties oude raadhuis OBL	664	572	92	Niet van toepassing
Praktijkonderwijs (B17/I19) OBL	660	378	282	Niet van toepassing
Marijkelaan Zuid-Beijerland	649	0	649	Niet van toepassing
Krediet GVVP 2017-2024 CRS	632	535	96	Niet van toepassing
Functionele upgrade CBS de Bron Numansdorp	596	0	596	Niet van toepassing
Uitbreiding de Molenwiek (MHL)	580	0	580	Niet van toepassing
Herinrichting centrumgebied Heinenoord	576	540	36	Niet van toepassing
Functionele upgrade Kath BS St Willibrordus Obl.	556	0	556	Niet van toepassing
Uitbreiding de Wegwijzer Piershil	553	0	553	Niet van toepassing
Kunstgrasveld Zinkwegse Boys OBL 2020	500	426	74	Niet van toepassing
Civiele kunstwerken 2021	500	147	353	Niet van toepassing
Verkeersvoorzieningen & straatmeubilair 2022	500	284	216	Niet van toepassing
Voorziening raadsvergaderingen (2018) ISHW	493	455	38	Niet van toepassing
Gravin Sabinistraat Zuid-Beijerland	484	5	479	Niet van toepassing
Groeneweg Puttershoek reconstructie	470	399	71	Niet van toepassing
GRP 2015-2020 - vrijverval NB 01 2020 KRD	466	23	443	Niet van toepassing
Huisv buitend - Duurzame installaties (MHL)	463	444	19	Niet van toepassing
Functionele upgrade Keucheniuschool Obl.	458	0	458	Niet van toepassing
Harmonisatie software(2018) ISHW	438	313	125	Niet van toepassing
Functionele upgrade BS De Dubbeldekker Numansdorp	430	0	430	Niet van toepassing
Bijdrage Rotondes N489 BNM	396	90	306	Niet van toepassing
Speelvoorzieningen 2022	393	240	153	Niet van toepassing
Molendijk Klaaswaal relinen riolering	386	43	343	Niet van toepassing
Fietsroute noordr HW 's-Gr OBL Buitenzomerlanden	359	98	261	Niet van toepassing
Verv/afkopp van riolering Nieuwendijk fase 1	354	9	344	Niet van toepassing
Fietspad Strijensas - Buitensluis STR	350	1	349	Niet van toepassing
Voorzieningen honden 2022	350	0	350	Niet van toepassing
Aanleg kunstgrasvelden (B18/i18) OBL	350	48	301	Niet van toepassing
Verbouwing Jan vd Heydenstraat 2019 (vm WIHW)	340	293	47	Niet van toepassing
Vervanging speelvoorzieningen BNM 2020	334	334	0	Niet van toepassing
Beschoeiingen 2020 KRD	315	0	315	Niet van toepassing
Verv/afkopp van riolering Nieuwendijk fase 1 en 2	302	6	296	Niet van toepassing
Telefonieplatform 2020	300	0	300	Niet van toepassing
Zaakgericht werken 2020	300	0	300	Niet van toepassing
Toplaag kunstgrasveld SSS sportcomplex Klaaswaal	275	0	275	Niet van toepassing
Toplaag kunstgrasveld SHO veld 2 sportcomplex OBL	275	0	275	Niet van toepassing
Toplaag kunstgrasveld VV Strijen	275	0	275	Niet van toepassing
Renovatie kunstgrasveld toplaag GOZ MH	275	0	275	Niet van toepassing
Herinrichting Tienvoet	275	126	149	Niet van toepassing
Werkplekken vm. KRD OBL STR en WIHW	269	239	30	Niet van toepassing
Laan van Heemstede, Puttershoek	260	217	43	Niet van toepassing
Installaties Kinderboerderij (B18/I18) OBL	259	200	59	Niet van toepassing
Upgrading Molendijk/Oud-Croms. CRS	257	131	126	Niet van toepassing
Groenrecycle depot(gr,keerw.)(B17/i17) OBL	255	0	255	Niet van toepassing
Aanleg kunstgrasveld Korbatjo OBL	255	1	254	Niet van toepassing
Zorgplicht kunstgrasvelden	254	191	62	Niet van toepassing
Fietspad scholierenroute Str-Oud-Bld vrij fietspad	250	2	248	Niet van toepassing
Overige investeringen kleiner dan €250.000	10.287	2.291	7.996	Niet van toepassing
	103.589	42.438	61.151	

4.11 Reserves en Voorzieningen

In onderstaand overzicht is een integraal overzicht van de reserves en voorzieningen weergegeven.

(bedragen x €1.000)

	Saldo 1-1-2022	Dotaties (toe- voegingen)	Vermindering en (ont- trekkingen)	Overige Verminde- ringen	Saldo 31-12-2022	Doel reserve
Overzicht reserves						
Algemene reserves:	119.528	2.243	16.811	-	107.973	
Algemene reserve	110.028	966	16.811	-	97.196	Dit betreft de vrij aanwendbare ruimte voor realisering van gemeentelijk beleid. De reserve wordt voornamelijk gevormd uit voordelige saldo's in de jaarrekening.
Algemene reserve weerstandsvermogen	9.500	1.277	-	-	10.777	De reserve is gevormd om geïnventariseerde risico's op te kunnen vangen. Het beleid is bepaald in de Nota Risicomanagement. De ondergrens van deze algemene reserve wordt bepaald aan de hand van het benodigde weerstandsvermogen.
Nog te bestemmen resultaat	3.013	-	-	-	9.800	
Bestemmingsreserves:						
Dekkingsreserve afschrijvingen:	47.394	9.857	112	-	55.197	
Reserve kapitaallasten	47.394	9.857	112	1.942	55.197	Vanuit deze reserve worden de kapitaallasten gedekt van specifiek aangewezen investeringen waarvoor moet worden afgeschreven en waarvan de dekking is voorzien door middel van een bijdrage uit de reserve.
Egalisatiereserves:	-	-	-	-	-	Zijn in 2021 omgezet naar voorzieningen
Overige bestemmingsreserves:	25.741	21.345	16.127	-	30.959	
Reserve sociaal domein	4.130	-	1.538	-	3.375	Het doel van deze reserve is het opvangen van overschrijdingen op de open-eind-regelingen ingevolge de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.
Reserve grondexploitatie	366	-	366	-	-	Met het vaststellen van de nota R&V in 2022 is de reserve komen te vervallen (tgv de algemene reserve).
Reserve ontwikkeling kernen	6.110	-	6.110	-	-	Met het vaststellen van de nota R&V in 2022 is de reserve komen te vervallen en is het saldo verdeeld over een 6 tal nieuw gevormde reserves, naar bestedingsdoel.
Reserve invoering omgevingswet	2.467	200	404	-	2.263	Vanuit deze reserve worden de lasten van de grootschalige decentralisatie en stelselwijziging van de invoering van de omgevingswet gedekt.
Reserve frictiekosten samenvoeging	4.606	3.590	3.318	-	4.878	De reserve is bedoeld ter dekking van lasten ten gevolge van de gemeentelijke herindeling.
Reserve Energietransitie (Energiefonds)	914	-	-	-	-0	Met het vaststellen van de nota R&V in 2022 is de reserve komen te vervallen (tgv de reserve duurzaamheid).
Reserve innovatie sociaal domein (innovatiefonds)	783	-	-	-	-	Met het vaststellen van de nota R&V in 2022 is de reserve komen te vervallen (tgv de reserve sociaal domein).
Reserve flankerend beleid	4.256	7.000	2.293	-	8.963	De reserve is bedoeld ter dekking van de personeelslasten behorende bij de organisatieopgave (oplossen overbezetting als gevolg van het plaatsingsproces).
Reserve fractiebudget	73	26	-	-	99	Van het niet gebruikte gedeelte van de financiële bijdrage aan een fractie wordt 30% gereserveerd voor het kunnen verlenen van een aanvullende financiële bijdrage aan die fractie in volgende jaren.
Reserve economie	922	-	25	-	897	De reserve is bedoeld ter dekking van de verhoogde bijdrage aan de detailhandelsraad HW in de periode 2020-2025 i.v.m. de investering in versterkte samenwerking van de winkelgebieden.
Reserve uitvoeringsagenda Cultuur	653	885	172	-	1.366	De reserve is bedoeld om lasten voortvloeiend uit de uitvoeringsagenda Cultuurnota 2021-2024 te dekken.
Reserve duurzaamheid	-	1.350	558	-	1.706	De reserve is ingesteld met de vaststelling van de nota R&V en is bedoeld om lasten uit projecten/ activiteiten en inhuur personele capaciteit betreffende duurzaamheid te dekken.
Reserve actieplan economische gevolgen Coronacrisis	461	315	406	-	369	De reserve is bedoeld ter dekking van incidentele directe kosten in verband met de "Coronacrisis" en de "energicrisis" volgens verordening.
Reserve vitaliseringsagenda	-	805	-	-	805	De reserve is ingesteld met de vaststelling van de nota R&V en is bedoeld om een aanvang te maken met accommodatiebeleid.
Reserve verbetering sporthal Strijen	-	500	500	-	-	De reserve is ingesteld met de vaststelling van de nota R&V en is bedoeld ter dekking van lasten uit het project 'verbetering sporthal Strijen'. Deze middelen zijn, bij de financiële vertaling van het project, gestort in de reserve kapitaallasten.
Reserve ondernemend Hoeksche Waard	-	619	-	-	619	De reserve is ingesteld met de vaststelling van de nota R&V en is bedoeld voor de herstructurering en de landschappelijke inpassing van (agrarische) bedrijfspanden en bedrijfsterreinen. Het fonds kan ook ingezet worden voor de ontwikkeling van een agro valley of bio-economie.
Reserve kostenverhaal ruimtelijke ontwikkelingen	-	5.181	252	-	4.928	De reserve is ingesteld met de vaststelling van de nota R&V en is bedoeld ter dekking van projecten conform de nota Kostenverhaal.
Reserve Hitsersekade	-	184	184	-	-	De reserve is ingesteld met de vaststelling van de nota R&V en is bedoeld ter dekking van projecten van de lasten uit de ontwikkeling van de Hitserse kade.
Reserve bypass Klaaswaal	-	691	-	-	691	De reserve is ingesteld met de vaststelling van de nota R&V en is bedoeld ter dekking van voorbereidingskosten en planschade a.g.v. de bypass Klaaswaal.
Reserve tijdelijke beleidsimpulsen	-	-	-	-	-	De reserve is bedoeld om lasten van tijdelijke beleidsimpulsen uit het collegeprogramma 2022-2026 te dekken, vanaf 2023.
Totaal reserves	195.676	33.445	33.050	-	203.929	

Voorzieningen

(bedragen x € 1.000)

Overzicht voorzieningen	Saldo 1-1-2022	Vermeer- deringen	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2022	Doel voorziening
Voorziening middelen derden	7.261	413	-	-	7.674	
Voorziening riolering	6.455	286	-	-	6.742	De voorziening is gevormd om sterke fluctuaties tussen de exploitatie-uitgaven en daarmee in de tariefstelling van de rioolheffing te voorkomen.
	806	126	-	-	932	De voorziening is gevormd om sterke fluctuaties tussen de exploitatie-uitgaven en daarmee in de tariefstelling van de lijkebezorgingsrechten te voorkomen.
Voorziening begraafplaatsen					-	
Egalisatievoorzieningen	4.790	1.133	3.191	838	1.893	
Voorziening baggeren	639	524	-	469	694	De voorziening wordt ingezet ter egalisatie van de lasten uit het vastgesteld beheerplan
Voorziening Civieltechnische kunstwerken	205	390	-	348	247	De voorziening wordt ingezet ter egalisatie van de lasten uit het vastgesteld beheerplan
Voorziening onderhoud gebouwen	3.946	218	3.191	21	952	De voorziening wordt ingezet ter egalisatie van de lasten uit het vastgesteld beheerplan. Bij overgang van het beheer van gebouwen is het bijbehorende deel van de voorziening eveneens overgegaan
Overige voorzieningen	11.122	2.016	1.234	444	11.461	
Voorziening verlofsparen	-	109	-	-	109	De voorziening wordt ingezet ter dekking van kosten bij opname van gespaard verlof.
Voorziening pensioenen (voormalig) bestuurders	6.434	-	1.234	170	5.030	De voorziening is gevormd om de pensioenverplichtingen van huidige en voormalige wethouders te kunnen dekken.
Voorziening wachtgeld voormalig bestuurders	621	363	-	274	710	De voorziening is gevormd om de wachtgeldverplichtingen van voormalige wethouders te kunnen dekken.
Voorziening regionaal bedrijventerrein	4.067	1.544	-	-	5.612	Deze voorziening is gevormd om (toekomstige) verliezen van de CV/BV Ontwikkelbedrijf Bedrijvenpark Hoeksche Waard op te vangen. De gemeente Hoeksche Waard staat garant voor de leningen die het Bedrijvenpark bij de BNG heeft afgesloten.
Totaal voorzieningen	23.173	3.561	4.425	1.282	21.027	

Uitgangspunten reserves en voorzieningen

De uitgangspunten voor de reserves en voorzieningen zijn opgenomen in de 'Nota Reserves en voorzieningen gemeente Hoeksche Waard 2022 (vaststelling: maart 2022).

Omvang reserves

De totale omvang van de reserves per 31 december 2022 is € 204 miljoen. De direct beïnvloedbare/vrije ruimte zit in het vrije deel van de algemene reserve. Dat deel is vrij besteedbaar en bedraagt € 97 miljoen (exclusief reserve weerstandsvermogen en exclusief resultaat 2022). Indien rekening wordt gehouden met de voorgestelde resultaatbestemming 2022, dan bedraagt het vrij besteedbare deel van de algemene reserve € 106 miljoen.

Omvang voorzieningen

De voorzieningen zijn gevormd om verwachte toekomstige verliezen/verplichtingen te kunnen opvangen (tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker) en waarvan de omvang op dit moment redelijkerwijs is in te schatten. De totale omvang van de voorzieningen per 31 december 2022 is € 21 miljoen.

Ten aanzien van de voorziening regionaal bedrijventerrein is sprake van een verliesvoorziening per 31-12-2022 van afgerond € 5,6 miljoen, gebaseerd op het verwacht negatieve resultaat van het Bedrijvenpark HW bij een ontwikkeling van 20 hectare zoals overeengekomen tussen de gemeente en het Bedrijvenpark HW. Bij de door de accountant van het bedrijvenpark gewaarmerkte, actualisatie van de grondexploitatie 2023, is niet uitgegaan van volledige ontwikkeling van 20 hectare maar van 18 hectare. De gemeente gaat op dit moment nog uit van volledige ontwikkeling van 20 hectare en heeft vanuit het voorzichtigheidsbeginsel de hoogte van de voorziening hierop gebaseerd.

Daarnaast bestaan er voorzieningen die direct in mindering worden gebracht op de posten waarop deze betrekking hebben. Het betreft hierbij de voorzieningen voor dubieuze debiteuren. De stand per ultimo 2022 is in onderstaand overzicht weergegeven:

Overzicht voorzieningen	Saldo 1-1-2022	Vermeer- deringen	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2022	
Voorziening dubieuze debiteuren	1.357	57	291	4	1.120	De voorziening is bedoeld voor het opvangen van financiële risico's uit vermoedelijke oninbare debiteuren.
Totaal verliesvoorzieningen	1.357	57	291	4	1.120	

Het totaal van alle reserves en voorzieningen per ultimo 2022 is € 225 miljoen.

4.12 Overzicht Sisa

De specifieke uitkeringen dienen op grond van artikel 17 Financiële Verhoudingswet te worden verantwoord via de Sisa(-bijlage). Hieronder treft u de verantwoording aan.

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselzekerheid

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023									
Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: A13/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02	Aard controle R Indicator: A13/03	Aard controle R Indicator: A13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05		
			€ 23.947	Ja	€ 0	€ 23.947	Ja		
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)	
			Aard controle R Indicator: A16/01	Aard controle R Indicator: A16/02	Aard controle R Indicator: A16/03	Aard controle R Indicator: A16/04	Aard controle R Indicator: A16/05	Aard controle R Indicator: A16/06	
			€ 3.171.900	€ 1.819.194	€ 0	€ 1.654.552	€ 0	€ 285.569	
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: A16/07	Aard controle R Indicator: A16/08	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11		
			€ 0	€ 139.230	€ 7.070.445	€ 7.070.445	Nee		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)	
			Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06	
			5	111	0	8	Ja	Nee	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1				
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle R Indicator: B2/08	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09				
			Nee	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	
			Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	
			€ 1.900	€ 42.180	€ 0	€ 27.744	€ 0	€ 0	
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal		
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprenken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprenken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26		
						€ 0	€ 0	€ 1.900	

BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaamnummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht	Toelichting afwijkingen in faseringen (indicatoren 02 en 04)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/05	Aard controle D2 Indicator: C9/06
		Tranche 1 t/m 3 Gemeenten	1 Stougiesdijk-Oost	Ja	0	Ja		€ 0
			2					
			20					
			Kopie projectnaam/ nummer	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07	Aard controle D2 Indicator: C9/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/12
			1 Stougiesdijk-Oost	€ 0	Ja		0	Nee
		Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: C31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/05	
			€ 280.000	€ 280.000	€ 0		Nee	
	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
			1 SUVIS21-00743682	€ 80.325	€ 80.325	Ja		Nee
			2 SUVIS21-00744175	€ 140.685	€ 140.685	Ja		Ja
			3 SUVIS21-00744445	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			4 SUVIS21-00744542	€ 72.434	€ 72.434	Ja		Ja
			5 SUVIS21-00744559	€ 98.191	€ 98.191	Ja		Ja
			6 SUVIS21-00744634	€ 82.135	€ 82.135	Ja		Ja
			7 SUVIS21-00744652	€ 93.671	€ 93.671	Ja		Ja
			8 SUVIS21-00744707	€ 65.137	€ 65.137	Ja		Ja
			9 SUVIS21-00744756	€ 64.391	€ 64.391	Ja		Ja
			10 SUVIS21-00744765	€ 100.406	€ 100.406	Ja		Ja
			11 SUVIS21-00744905	€ 87.745	€ 87.745	Ja		Ja
			12 SUVIS21-00744926	€ 80.560	€ 80.560	Ja		Ja
			13 SUVIS21-00744939	€ 93.938	€ 93.938	Ja		Ja
			14 SUVIS21-00744957	€ 129.575	€ 129.575	Ja		Nee
			15 SUVIS21-00794566	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			16 SUVIS21-2-02756695	€ 210.000	€ 210.000	Ja		Nee
			17 SUVIS21-2-02756854	€ 91.441	€ 91.441	Ja		Nee
			18 SUVIS21-2-02756860	€ 105.842	€ 105.842	Ja		Nee
			19 SUVIS21-2-03028150	€ 89.867	€ 89.867	Ja		Nee
			20 SUVIS21-2-03057185	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			21 SUVIS21-2-03058837	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			22 SUVIS21-2-03057191	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			23 SUVIS21-2-03058579	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			24 SUVIS21-2-03058571	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			25 SUVIS21-2-03058585	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			26 SUVIS21-2-03057737	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			27 SUVIS21-2-03057969	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			28 SUVIS21-2-03055549	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			29 SUVIS21-2-03059760	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			30 SUVIS21-2-03057989	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			31 SUVIS21-2-03060006	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			50					

			Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09			
			1 SUVIS21-00743682	N.v.t.				
			2 SUVIS21-00744175	Ja				
			3 SUVIS21-00744445	N.v.t.				
			4 SUVIS21-00744542	Ja				
			5 SUVIS21-00744559	Ja				
			6 SUVIS21-00744634	Ja				
			7 SUVIS21-00744652	Ja				
			8 SUVIS21-00744707	Ja				
			9 SUVIS21-00744756	Ja				
			10 SUVIS21-00744765	Ja				
			11 SUVIS21-00744905	Ja				
			12 SUVIS21-00744926	Ja				
			13 SUVIS21-00744939	Ja				
			14 SUVIS21-00744957	N.v.t.				
			15 SUVIS21-00794566	N.v.t.				
			16 SUVIS21-2-02756695	N.v.t.				
			17 SUVIS21-2-02756854	N.v.t.				
			18 SUVIS21-2-02756860	N.v.t.				
			19 SUVIS21-2-03028150	N.v.t.				
			20 SUVIS21-2-03057185	N.v.t.				
			21 SUVIS21-2-03058837	N.v.t.				
			22 SUVIS21-2-03057191	N.v.t.				
			23 SUVIS21-2-03058579	N.v.t.				
			24 SUVIS21-2-03058571	N.v.t.				
			25 SUVIS21-2-03058585	N.v.t.				
			26 SUVIS21-2-03057737	N.v.t.				
			27 SUVIS21-2-03057969	N.v.t.				
			28 SUVIS21-2-03055549	N.v.t.				
			29 SUVIS21-2-03059760	N.v.t.				
			30 SUVIS21-2-03057989	N.v.t.				
			31 SUVIS21-2-03060006	N.v.t.				
			50					
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01	Aard controle R Indicator: C41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03	Aard controle R Indicator: C41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06
			1 030008 Provincie Zuid-Holland	€ 45.562	€ 45.562	€ 191.749	1	1
			2					
			3					
			4					
			5					
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09			
			1 030008 Provincie Zuid-Holland	2.200	Nee			
			2					
			3					
			4					
			5					
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Beschikingsnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle R Indicator: C43/03	Aard controle D1 Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06
			RREW2020-00449990	€ 372.785	€ 443.797	8.155		Ja
			Totaal aantal bereikte huurwoningen	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)?				
			Aard controle D1 Indicator: C43/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/08				
			3.000	Ja				

BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			160 Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen.	€ 22.104 Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	€ 22.104 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	0	€ 0	€ 0
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
			0 Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	€ 0 Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	€ 0 Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	0 Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	0 Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energiegebruik/energiekosten tot gevolg.	0 Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire	428 Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	635 Eindverantwoording (Ja/Nee)	0	0	0	0
			Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04				
			€ 918	Nee				
BZK	C75B	Regiodeals 3 ^e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T)	Cofinanciering per pijler (jaar T)	
			SISa tussen medeoverheden		Een pijler per regel			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/03	Aard controle R Indicator: C75B/04	Aard controle R Indicator: C75B/05	
			1 061963 Gemeente Hoeksche Waard	DGNVLG/20208676	AgriFood	€ 227.712	€ 43.182	
			2 061963 Gemeente Hoeksche Waard	DGNVLG/20208676	Arbeidsmarkt	€ 0	€ 0	
			3 061963 Gemeente Hoeksche Waard	DGNVLG/20208676	Duurzaam Partnerschap	€ 67.711	€ 0	
			4 061963 Gemeente Hoeksche Waard	DGNVLG/20208676	Landschap en Toerisme	€ 0	€ 432.545	
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01. In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/09		
			1 061963 Gemeente Hoeksche Waard	€ 563.719	€ 270.682			
			2 061963 Gemeente Hoeksche Waard	€ 0	€ 93.981			
			3 061963 Gemeente Hoeksche Waard	€ 140.373	€ 2.502			
			4 061963 Gemeente Hoeksche Waard	€ 0	€ 484.601			
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/10	Aard controle R Indicator: C75B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/12			
			€ 0	€ 164.762	Nee			

BZK	C85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/03	Aard controle R Indicator: C85/04	Aard controle R Indicator: C85/05	
		1	Tijdelijke huisvesting	0	0	€ 0	€ 0	
		2						
		3						
		4						
			Kopie projectnaam	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C85/06	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/08			
		1	Tijdelijke huisvesting	Ja	Nee			
		2						
		3						
		4						
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 552.338	€ 259.709	€ 74.939	€ 0	€ 628.246	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10	
		1					€ 416.659	
		2						
		100						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
			€ 293.790	€ 0	€ 4.247	€ 0	€ 275.157	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
		1						
		2						
		10						
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D19/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03			
			€ 101.870	€ 101.870	Nee			

lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1. lenM/BSK-2014/237798	€ 143	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2. lenW/BSK-2018/247405	€ 36.371	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3. lenW/BSK-2018/247414	€ 5.544	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4. lenW/BSK-2021/286792	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5. BSV/22/00022	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1. lenM/BSK-2014/237798	€ 41.986	€ 0	€ 0		Ja
			2. lenW/BSK-2018/247405	€ 36.371	€ 0	€ 0		Nee
			3. lenW/BSK-2018/247414	€ 5.544	€ 0	€ 0		Nee
			4. lenW/BSK-2021/286792	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			5. BSV/22/00022	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 34.255	€ 154.320	€ 77.160	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1. 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	20			
			2. 108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	1			
			3. 118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats aantal in st	Ja	2			
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SISa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen	
		Provinciale beschikking en/of verordening	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02	Aard controle R Indicator: E27B/03	Aard controle R Indicator: E27B/04	Aard controle R Indicator: E27B/05	
			1. DOS-2014-0002190	€ 132.018	€ 132.018	-€ 115.567	-€ 115.567	
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10	
			1. DOS-2014-0002190	€ 335.462	€ 335.462		Nee	

IenW	E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E44/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/02	Aard controle R Indicator: E44/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/05	
			€ 7.854	€ 7.854	€ 15.708	€ 15.708	Nee	
			Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/07				
			1. Vergroten van de afvoercapaciteit	Nee				
			2					
			30					
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/09				
Nee								
IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			1 321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)(aantal in Meters	Nee	0			
			2					
EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Projectnaam/UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee)	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: F1/01	Aard controle R Indicator: F1/02	Aard controle D1 Indicator: F1/03	Aard controle D1 Indicator: F1/04	Aard controle R Indicator: F1/05	
			1 UWHS170067	€ 3.294	Ja	Nee	€ 430.102	
			2 UWHS170127	€ 0	Ja	Nee	€ 356.024	
			3 UWHS170139	€ 3.294	Ja	Nee	€ 354.593	
			4 UWHS170180	€ 6.351	Ja	Nee	€ 447.186	
100								
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 11.608.157	€ 114.865	€ 608.040	€ 3.505	€ 38.193	€ 0

			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 267.718	€ 24.833	€ 0	€ 970.852	€ 9.089	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 48.876	€ 17.063	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G4/02	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/05	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 666	€ 0	€ 74.480	€ 65.316	€ 4.176
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 517	€ 0	€ 11.285	€ 25.606	€ 970
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 2.291	€ 0	€ 27.400	€ 17.505	€ 473
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 204	€ 0	€ 14.488	€ 3.605	€ 97
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 1.052	€ 0	€ 1.589	€ 2.286	€ 247
			6 Totaal	€ 2.990	€ 0	€ 129.242	€ 114.318	€ 5.963
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0			

		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire		
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19		
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		6 Totaal	0	0	0		
SZW	G10	Wet inburgering 2021 _ gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
		Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
		€ 58.875	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire _ gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
		Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/04			
		€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute 2022 _ deel gemeente Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
		Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 528.170	€ 105.979				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 Specifieke uitkering sport	€ 105.979	€ 102.003	€ 0	€ 3.976	
			2					
			100					
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1 1032267	€ 212.856	€ 0	€ 119.153	€ 0	€ 191.016
			2 1042134	€ 94.291	€ 0	€ 2.284	€ 0	€ 2.284
			3					
			4					
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1 1032267	Ja				
			2 1042134	Nee				
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03			
			€ 24.754	Ja	Nee			
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Totale definitieve exploitatietekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantwoording	
				Automatisch berekend	Automatisch berekend	Automatisch berekend		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05	
			1 SPUKIJZ21-22022	€ 70.748	€ 70.748	€ 70.748	Ja	
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06	Aard controle R Indicator: H25/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08	Aard controle R Indicator: H25/09	Aard controle R Indicator: H25/10	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11
			1 Laco Sportcentrum Strijen	Nov + dec 2021	€ 6.569	€ 6.569	€ 6.569	€ 6.569
			2 Sportfondsen-Cromstrijen de Waterstee	Nov + dec 2021	€ 39.385	€ 39.385	€ 39.385	€ 39.385
			3 Laco Sportcentrum Strijen	44562	€ 5.859	€ 5.859	€ 5.859	€ 5.859
			4 Sportfondsen-Cromstrijen de Waterstee	44562	€ 18.935	€ 18.935	€ 18.935	€ 18.935
			50					

4.13 Overzicht taakvelden

Volgens de richtlijnen in het BBV dienen gemeenten inzicht te geven in de baten en lasten per taakveld. De indeling in taakvelden is vanuit het BBV voorgeschreven. In dit overzicht zijn alle mutaties in reserves opgenomen onder taakveld 0.10 (en niet gekoppeld aan de taakvelden/programma's).

(bedragen x €1.000)

Taakveld		Werkelijk 2021	Primitieve begroting 2022	Actuele begroting 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
0.1 Bestuur	Baten	2.261	32	931	1.266	335
	Lasten	-6.673	-4.770	-5.238	-5.024	214
Totaal 0.1 Bestuur		-4.412	-4.738	-4.307	-3.758	549
0.10 Mutaties reserves	Baten	31.575	15.644	36.065	34.992	-1.073
	Lasten	-26.042	-13.414	-31.926	-33.445	-1.520
Totaal 0.10 Mutaties reserves		5.533	2.230	4.139	1.547	-2.592
0.2 Burgerzaken	Baten	1.091	1.012	1.251	1.193	-58
	Lasten	-3.685	-3.390	-3.679	-3.661	18
Totaal 0.2 Burgerzaken		-2.594	-2.377	-2.429	-2.468	-40
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	775	85	5.428	5.553	126
	Lasten	-3.784	-418	-5.246	-5.416	-171
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		-3.009	-333	182	137	-45
0.4 Overhead	Baten	258	133	338	299	-39
	Lasten	-32.709	-30.657	-32.911	-31.679	1.232
Totaal 0.4 Overhead		-32.451	-30.524	-32.573	-31.380	1.193
0.5 Treasury	Baten	1.425	957	988	1.160	172
	Lasten	-50	-49	51	-106	-157
Totaal 0.5 Treasury		1.375	908	1.039	1.054	15
0.61 OZB woningen	Baten	9.866	10.121	10.241	10.299	58
	Lasten	-460	-449	-456	-458	-2
Totaal 0.61 OZB woningen		9.406	9.672	9.785	9.840	55
0.62 OZB niet-woningen	Baten	7.454	7.448	7.448	7.610	162
	Lasten	0	0	0	0	0
Totaal 0.62 OZB niet-woningen		7.454	7.448	7.448	7.610	162
0.64 Belastingen overig	Baten	5.909	761	741	745	4
	Lasten	-1.243	-353	-363	-378	-15
Totaal 0.64 Belastingen overig		4.667	407	378	368	-10
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	Baten	125.740	122.292	142.018	144.000	1.983
	Lasten	0	0	0	0	0
Totaal 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		125.740	122.292	142.018	144.000	1.983
0.8 Overige baten en lasten	Baten	101	86	86	328	242
	Lasten	-619	-1.004	-313	-137	176
Totaal 0.8 Overige baten en lasten		-518	-918	-228	190	418
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Baten	0	0	0	0	0
	Lasten	-283	-17	-67	83	150
Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		-283	-17	-67	83	150
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Baten	-2	0	0	0	0
	Lasten	-7.619	-7.529	-7.922	-7.825	97
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer		-7.621	-7.529	-7.922	-7.825	97
1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	24	47	27	32	5
	Lasten	-1.785	-1.787	-1.927	-1.907	20
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid		-1.761	-1.739	-1.900	-1.875	25
2.1 Verkeer en vervoer	Baten	1.082	962	1.186	1.422	236
	Lasten	-14.947	-14.556	-15.162	-16.173	-1.011
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer		-13.865	-13.594	-13.976	-14.751	-775
2.2 Parkeren	Baten	54	83	50	55	5
	Lasten	-363	-397	-380	-370	10
Totaal 2.2 Parkeren		-308	-314	-329	-315	15

2.3 Recreative havens	Baten	104	95	95	139	44
	Lasten	-294	-202	-146	-148	-3
Totaal 2.3 Recreative havens		-191	-107	-50	-9	41
2.4 Economische havens en waterwegen	Baten	0	0	87	87	0
	Lasten	-1.368	-668	-667	-664	3
Totaal 2.4 Economische havens en waterwegen		-1.368	-668	-580	-577	3
2.5 Openbaar vervoer	Baten	60	61	46	45	-1
	Lasten	-231	-435	-443	-359	84
Totaal 2.5 Openbaar vervoer		-171	-374	-397	-314	83
3.1 Economische ontwikkeling	Baten	-2	0	10	17	7
	Lasten	-1.123	-1.324	-1.324	-1.161	162
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling		-1.125	-1.324	-1.314	-1.144	170
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	821	448	1.664	817	-848
	Lasten	-332	-559	-1.325	-2.004	-679
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		489	-111	339	-1.187	-1.526
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Baten	87	139	104	99	-6
	Lasten	-794	-851	-992	-646	346
Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		-707	-711	-888	-548	341
3.4 Economische promotie	Baten	184	122	221	295	74
	Lasten	-531	-191	-369	-324	45
Totaal 3.4 Economische promotie		-347	-70	-148	-29	120
4.1 Openbaar basisonderwijs	Baten	17	20	20	15	-6
	Lasten	-723	-675	-871	-860	11
Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs		-706	-655	-851	-846	5
4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	79	9	3.273	1.788	-1.484
	Lasten	-1.956	-2.207	-5.617	-4.099	1.518
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting		-1.877	-2.198	-2.344	-2.311	33
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	734	1.441	1.935	1.376	-559
	Lasten	-3.295	-4.016	-4.758	-4.065	692
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken		-2.562	-2.575	-2.823	-2.689	133
5.1 Sportbeleid en activering	Baten	50	50	144	52	-92
	Lasten	-982	-1.142	-1.165	-1.053	112
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering		-932	-1.092	-1.020	-1.001	20
5.2 Sportaccommodaties	Baten	2.992	1.940	4.558	4.550	-9
	Lasten	-8.553	-7.786	-8.560	-8.181	379
Totaal 5.2 Sportaccommodaties		-5.561	-5.846	-4.001	-3.631	370
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	2	0	0	0	-0
	Lasten	-519	-534	-519	-464	55
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		-517	-534	-519	-464	55
5.4 Musea	Baten	0	0	21	21	0
	Lasten	-216	-234	-259	-243	16
Totaal 5.4 Musea		-216	-234	-239	-222	16
5.5 Cultureel erfgoed	Baten	48	39	39	35	-4
	Lasten	-662	-612	-668	-656	12
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed		-614	-573	-629	-621	8
5.6 Media	Baten	17	0	24	24	0
	Lasten	-1.695	-1.704	-1.854	-1.861	-7
Totaal 5.6 Media		-1.678	-1.704	-1.830	-1.837	-7
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	819	463	1.273	1.470	198
	Lasten	-10.757	-11.237	-12.544	-12.590	-46
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		-9.938	-10.774	-11.272	-11.120	152
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	260	337	7.395	9.163	1.768
	Lasten	-9.301	-11.225	-17.988	-16.562	1.425
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		-9.042	-10.888	-10.593	-7.399	3.193
6.2 Wijkteams	Baten	68	0	10	12	2
	Lasten	-2.984	-3.138	-3.287	-3.250	37
Totaal 6.2 Wijkteams		-2.916	-3.138	-3.277	-3.238	39
6.3 Inkomensregelingen	Baten	16.407	13.957	13.200	13.669	470
	Lasten	-18.782	-15.958	-20.264	-21.046	-782
Totaal 6.3 Inkomensregelingen		-2.375	-2.000	-7.064	-7.377	-313
6.4 Begeleide participatie	Baten	877	1.110	935	1.274	339
	Lasten	-5.430	-5.764	-5.582	-5.239	343
Totaal 6.4 Begeleide participatie		-4.553	-4.654	-4.647	-3.965	681

6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	177	20	646	157	-489
	Lasten	-1.038	-1.281	-1.811	-927	884
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie		-861	-1.261	-1.165	-770	395
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	496	429	569	565	-4
	Lasten	-3.313	-3.304	-3.251	-3.781	-531
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		-2.817	-2.875	-2.681	-3.216	-535
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	6	12	0	0	0
	Lasten	-14.390	-13.057	-15.369	-15.560	-191
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		-14.384	-13.044	-15.369	-15.560	-191
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Baten	0	0	0	0	0
	Lasten	-13.878	-11.353	-15.515	-15.576	-61
Totaal 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		-13.878	-11.353	-15.515	-15.576	-61
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Baten	69	0	310	317	6
	Lasten	-374	-531	-775	-598	176
Totaal 6.81 Geëscaleerde zorg 18+		-305	-531	-464	-282	183
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Baten	0	0	0	0	0
	Lasten	-3.197	-3.463	-3.504	-3.217	288
Totaal 6.82 Geëscaleerde zorg 18-		-3.197	-3.463	-3.504	-3.217	288
7.1 Volksgezondheid	Baten	60	0	160	94	-66
	Lasten	-4.355	-4.228	-4.445	-4.421	24
Totaal 7.1 Volksgezondheid		-4.294	-4.228	-4.285	-4.327	-42
7.2 Riolering	Baten	8.395	8.575	8.633	8.720	87
	Lasten	-5.793	-5.281	-5.363	-5.765	-402
Totaal 7.2 Riolering		2.602	3.294	3.270	2.955	-315
7.3 Afval	Baten	9.918	9.328	9.308	9.150	-157
	Lasten	-8.257	-8.256	-8.286	-7.982	304
Totaal 7.3 Afval		1.661	1.071	1.021	1.168	146
7.4 Milieubeheer	Baten	62	8	8	117	109
	Lasten	-3.146	-2.502	-4.056	-3.710	346
Totaal 7.4 Milieubeheer		-3.083	-2.494	-4.048	-3.593	455
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	1.616	1.313	1.302	1.440	138
	Lasten	-2.856	-1.780	-2.144	-2.311	-167
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria		-1.239	-467	-842	-871	-29
8.1 Ruimte en leefomgeving	Baten	3.761	2.700	5.471	7.296	1.825
	Lasten	-4.720	-4.360	-5.684	-6.304	-620
Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving		-959	-1.660	-213	992	1.205
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Baten	5.475	3.715	3.604	917	-2.688
	Lasten	-3.528	-3.887	-3.496	-622	2.874
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)		1.947	-172	108	294	186
8.3 Wonen en bouwen	Baten	6.379	3.434	3.949	5.058	1.109
	Lasten	-5.004	-4.914	-5.227	-5.182	45
Totaal 8.3 Wonen en bouwen		1.375	-1.480	-1.278	-123	1.155
Endtotaal		3.013	-8.021	2.145	9.800	7.656

5. Controleverklaring

Bijlagen

I Interbestuurlijk toezicht

In 2021 gingen wij de *Bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk toezicht 2022* aan met provincie Zuid-Holland. Uitgangspunt hiervan is dat we bij het IBT samenwerken vanuit vertrouwen. In de bestuursovereenkomst is onder andere vastgelegd hoe provincie en gemeenten samenwerken om een goede uitvoering van de wettelijke medebewindstaken te bevorderen en welke uitgangspunten daarbij gelden. De bestuursovereenkomst sluit aan bij de actielijnen van het landelijke traject *Agenda Toekomst van het Toezicht (ATT)*. De uitwerking van het toezichtproces binnen Zuid-Holland is vastgelegd in het *Uitvoeringsprogramma generiek interbestuurlijk toezicht 2022*.

U vindt de bestuursovereenkomst, het uitvoeringsprogramma en andere relevante informatie over IBT op de website: <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/interbestuurlijk/>

Toezihtsgebied	IBT-ladder	IBT score	Toelichting
Financiën	Repressief financieel toezicht	geel	De begroting 2023 voldoet aan de kaders om in aanmerking te komen voor regulier financieel toezicht. Het oordeel is geel omdat het laatste jaar van de meerjarenraming 2026 sluit met een negatief structureel saldo
Huisvesting vergunninghouders	0 Geen interventie	groen	De gemeente heeft op 1 januari 2023 voldaan aan de taakstelling met een voorsprong van 6 vergunninghouders en is daarom op trede nul van de IBT-ladder geplaatst: taakstelling gerealiseerd.
Informatie- en archiefbeheer	0 geen interventie	groen	De gemeente voldoet aan de eisen die de Archiefwet stelt aan het informatie- en archiefbeheer, zo blijkt uit het tijdig opgestelde en bestuurlijk behandelde archiefverslag voer 2021 dat aan de raad en de provincie is gestuurd.
Monumentenzorg en archeologie	0 Geen interventie	groen	Momenteel wordt gewerkt aan de invoering van nieuwe indicatoren voor Monumentenzorg en Archeologie, zoals vermeld in het Uitvoeringsprogramma IBT 2022. Dit oordeel is nog gebaseerd op de oude indicator. De gemeente scoort groen omdat zij in 2021 beschikt over een deskundige monumentencommissie.
Ruimtelijke Ordening	0 geen interventie	groen	De bestemmingplannen zijn geactualiseerd en voldoen aan de Omgevingsverordening.

Omgevingsrecht	1 Signaleren	groen	De gemeente voldoet grotendeels aan de minimale procescriteria die de provincie hanteert op grond van het Besluit omgevingsrecht voor vergunningverlening toezicht en handhaving. Hoeskche Waard beschikt over actueel operationeel VTH-beleid. De provincie is ambtelijk geïnformeerd dat het uitvoeringsprogramma 2023 later wordt vastgesteld dan de termijn die de provincie hanteert. Dit is geen meerjarig structureel probleem, want in voorgaande jaren (2022 en 2021) is dit wel tijdig vastgesteld. Er is vertrouwen dat de VTH-beleidscyclus en de tijdigheid voldoende aandacht krijgt van de gemeente. De gemeente is geplaatst op trede 1 van de IBT-ladder
----------------	--------------	-------	---

II Overzicht van EU/Rijkssubsidies en specifieke uitkeringen

In 2021 heeft de raad de motie “subsidiedeskundigheid” aangenomen. In deze motie heeft de raad het college verzocht om de raad inzicht te geven in aangevraagde EU-subsidies en Rijkssubsidies. Het college heeft in antwoord op deze motie aangegeven om dit overzicht te verstrekken, voor het eerst bij de jaarstukken 2022. Hieronder is dit overzicht weergegeven. treft u dit overzicht aan.

Hierbij wordt opgemerkt dat dit overzicht nog in ontwikkeling is. Wij zijn bezig om documentatiesysteem /registratiesysteem hierop verder in te richten en te verfijnen.

Het overzicht bevat de in 2022 aangevraagde subsidies / specifieke uitkeringen vanuit Rijk en vanuit de EU. Eventuele andere subsidies/specifieke uitkeringen welke bijvoorbeeld vanuit de provincie worden verstrekt, vallen buiten dit overzicht. Ook de reeds lopende subsidies/specifieke uitkeringen vallen buiten dit overzicht.

Voor volledige verantwoording van de specifieke uitkeringen wordt verwezen naar de Sisa-bijlage bij deze jaarstukken. In de Sisa bijlage wordt dit jaar over in totaal over 31 specifieke uitkeringen verantwoording afgelegd.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat in 2022 geen EU-subsidies zijn aangevraagd, maar wel een (grote) aantal subsidies / specifieke uitkeringen vanuit het Rijk.

(bedragen x€1)

Omschrijving EU/Rijks-subsidie en specifieke uitkeringen	Instantie	Toegekend?	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag	Jaar van aanvraag
Subsidieaanvraag bij Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptie 2021-2027	Rijk	Ja	968.426	968.426	2022
Subsidieaanvraag bij ministerie van Justitie en Veiligheid over specifieke uitkering naleving controle coronatoegangsbewijzen jaar 2022	Rijk	Ja	336.441	23.947	2022
Subsidieaanvraag bij Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over Impulsgelden 2022-2023, aanleg project Fietspad Oud-Beijerland - Strijen door het Oudeland van Strijen	Rijk	Ja	267.934	267.934	2022
Subsidieaanvraag bij . over SPUK-IJZ tranche 3, november t/m december 2021 & tranche 4, januari 2022	Rijk	Ja	70.748	70.748	2022
Subsidieaanvraag bij Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) over regeling onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers (OHBA)	Rijk	Ja	518.338	518.338	2022
Subsidieaanvraag bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland over W. van Vlietstraat 6 te Oud-Beijerland Voorschotverlening 2022/2023 SDE1476981	Rijk	Ja	4.334	4.334	2022
Subsidieaanvraag bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland over Hortensiastraat 5 te Oud-Beijerland Voorschotverlening 2022/2023 SDE1821144	Rijk	Ja	2.736	2.736	2022
Subsidieaanvraag bij rijk over Woningbouwimpuls (WBI) project Stougjesdijk-Oost	Rijk	Ja	6.840.639	6.840.639	2022
Subsidieaanvraag bij rijk over versnelling mobiliteit*	Rijk		5.626.507	-	2022
Subsidieaanvraag bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland over Voorstraat 31 te Piershil voorschotverlening 2022/2023 SDE1601903	Rijk	Ja	640	640	2022
Subsidieaanvraag bij Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Dienst Uitvoering Onderwijs) over specifieke uitkering tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Rijk	Ja	270.000	270.000	2022
Subsidieaanvraag bij Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over specifieke uitkering t.b.v. de huisvesting van Ontheemden en Statushouders via flex- en transformatiewoningen	Rijk	Ja	1.440.000	1.440.000	2022
Regeling Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 (Aanleg van vrijliggend fiets-/bromfietspad)	Rijk	Ja	267.934	267.934	2022

* Nieuwe aanvraag ingediend. Verwachte toekenning in 2023

Postbus 2003
3260 EA Oud-Beijerland

Bezoekadressen

Kijk op www.gemeentehw.nl

 14 0186 | 088 - 647 36 47

 info@gemeentehw.nl

 www.gemeentehw.nl

 [gemeenteHW](https://www.facebook.com/gemeenteHW)

 [@gemeenteHW](https://twitter.com/gemeenteHW)

 [@gemeenteHW](https://www.instagram.com/gemeenteHW)

